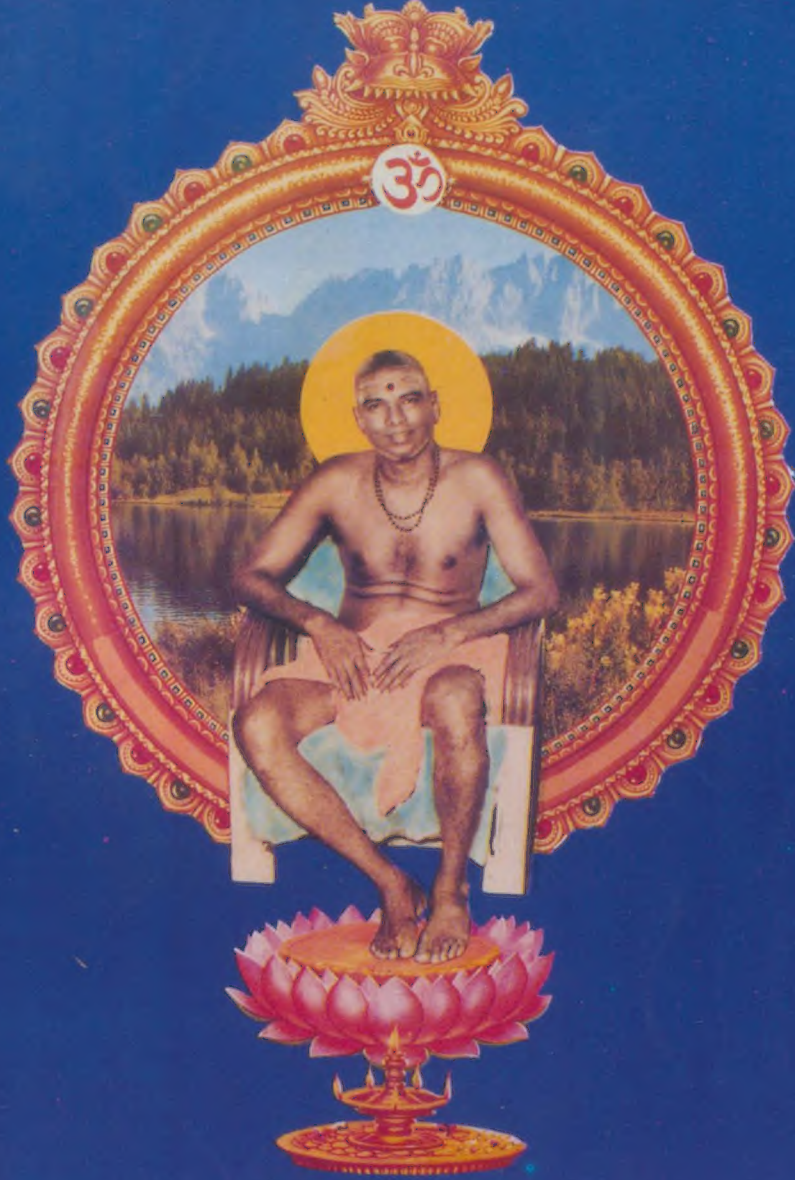

భగవద్దామ సంకీర్తన

రెవెన్యూ డివిజన్, హైదరాబాద్.

నీపేరెరిగియు దలంపనివారు అధోగతులు పొందుదురు.
భగవన్నామమును వినినను స్మరించినను పాపము లుండవు.

బ్రహ్మ

నారదుడు

కలిలో హరినాముకంటె వేరుగతి లేదు. ముమ్మాటికి లేదు. శ్రీవేదవ్యాసులు
హరికీర్తనమువలన చండాలుడు ముక్తి నొందును. శుకుడు
రామా ! నీకంటె నీనామమే గొప్పది. ముల్లోకావాసులందరినితరింపజేయును.

హనుమంతుడు

సంసారసింధు తరుణమునకు సంకీర్త నామృతరసమే శరణ్యము.

చైతన్యము

కలిలో నామము కామితముల నొసంగు కల్పకము.

తులసీదాసు

క్రతువులకంటె, యోగముకంటె తీర్థ సేవనముకంటె నామస్మరణము శ్రేష్ఠతమము
సంకీర్తనము సర్వవిధములగు భేదములను, కలహములను రూపుమాపును.
శ్రీజ్ఞానేశ్వరజీ.

శ్రీనమర్థరామదాసుజీ.

హరికీర్తనలవలన అంతఃకుర్చి కలుగును.

శ్రీఏకానాథజీ.

నామసంకీర్తనము సకల కలుషనాశనము.

శ్రీనవాతనగోస్వామి.

నామస్మరణము కామ, క్రోధ, లోభ, మోహ, మదాదులను మనస్సునుండి తొలగించి
వేయును.

మీరాబాయి

శ్రీరామ నామము నుచ్చరించని నోరెందులకు ? వాని జన్మమెందులకు ? వాడెట్లు
పుట్టెనో అట్లే గిట్టుచున్నాడు.

కబీరు

శ్రీరామనామమును స్మరించి తరింపని వారు కలరా ? లేదు. ఎవ్వరునులేరు.

నూరదాసు

నామస్మరణమేకాదు. శ్రవణముకూడ సంసారార్థవతారకమే.

శ్రీహరిదాసజీ

నోరునొవ్వంగ హరికీర్తన నుడువని వారి పుట్టుక తల్లుల కడుపు చేటు.

పాతన

ఇలలో సాటిలేని నామమునకు వెలకట్టి అమ్మినవారు కొన్నవారు రెరవాది నరకముల
వాతపడుదురు.

అవధూతేంద్ర నరన్వతిస్వామి

“శ్రీరామరక్ష సర్వజగదక్ష
భగవన్నామ సంకీర్తన

జయతు - జగన్మంగళం - హరేర్నామ

“కలౌ కల్మషచిత్తానాం పాపద్రవ్యౌః జవినాం.

విధిక్రియా విహీనానాం గతి ర్నవింద కీర్తనమ్॥”

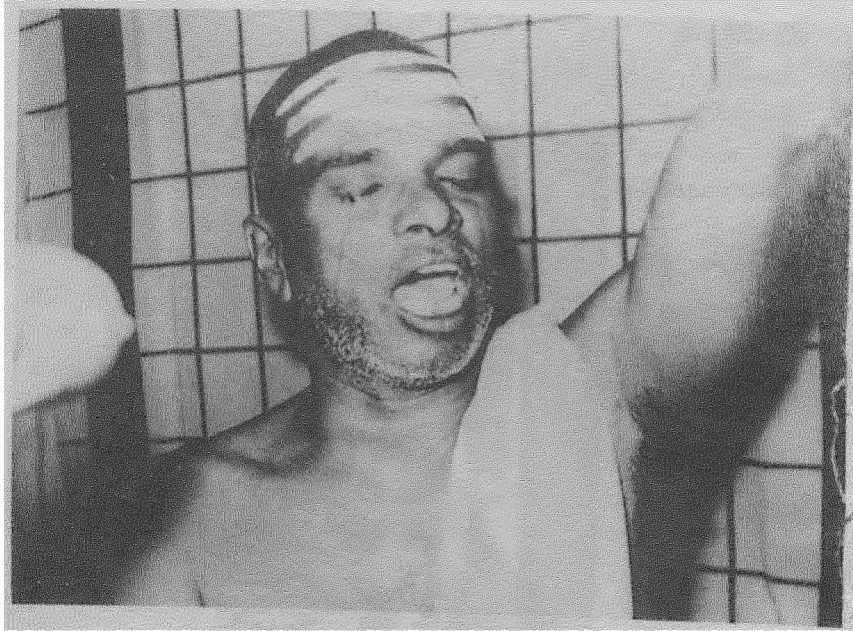

కూర్పులు : రెవెన్యూ అంశు సరస్వతీ శ్రీ.

ఈ భాగ్యమెన్నటికో ?

జయతు - జగన్మంగళం - హరేర్నామ

శ్లో || నయనం గలదశ్రుధారయా । వదనం గడ్గదరుద్ధయాగిరా
పులకై ర్విచితం వపుః కదా । తవ నామగ్రహణే భవిష్యతి.

ఓ ప్రభూ! నీ నామమును స్మరించుచుండగా నాకన్నులనుండి
ఆనందాశ్రువు లెప్పుడు జాలువారునో కదా! ఆనందము తలమున్నకై గొంతున
డగ్గుత్తిక ఎన్నడు ప్రాదుర్భవించునో కదా! నా శరీర మెన్నడు పులకించునో కదా!

చైతన్యములు.

గమనిక

హరే రామ హరే రామ రామ రామ హరే హరే !

హరే కృష్ణ హరే కృష్ణ కృష్ణ కృష్ణ హరే హరే !!

- కలిసంతరణోపనిషత్తు.

ఈ కలిసంతరణ నామ మహామంత్రమును గురించి ప్రస్తుతము దేశమున ఒకవిధమైన ప్రచారము జరుగుచున్నది. “ఈ మంత్రము ఉపనిషత్తులోనిదనియు, ద్విజులు తప్ప ఇతరులుచ్చరింప రాదనియు,” కొందరి యూహ. కాని అనంతములైన

భగవత్సామములన్నియు నుపనిషత్త్రుతి పాదితములే - మంత్రముతో ప్రణవము గాని, స్వాహా స్వధాతు గాని యున్నపుడే మంత్రశబ్ద వాచ్యములు. అట్టివి యెన్నడును సంకీర్తనగా నుచ్చరింపరాదు. గురూవదేశము మంత్రము గుప్తముగా నుండవలయును. అట్టి మంత్రమును సంకీర్తనగా ఉచ్చరించుట గురుదోహము.

మంత్రదోహము, ఆత్మ దోహము- కేవల భగవన్నామము సంకీర్తనచేయుట కెట్టి
నియమము లేదని శాస్త్రములు ఘోషించుచున్నవి

“వర్ణాశ్రమ వయోదీక్షా శిక్షాది నియమో నహి,
సాధారణం ధనం విద్ధి ..... ” అనియు కలదు.

కాగా సంకీర్తనా రూపమున భగవన్నామమును గానము చేయుటకు
సర్వులకు అధికారము గలదు.

వంగదేశమున ఈ కలిసంతరణ మంత్రమును “హరే కృష్ణ” యని
మొదలిడి చేయుదురు. నామదృష్ట్యా అదియు సముచితమే. “హరే రామ” యని
గురూపదేశము గాదు. పారాయణ గాదు. కాని - కొందరు సాంప్రదాయ సంకుచిత
దృష్టితో “హరే రామ” యని జేయగూడదు. “హరే కృష్ణ” యనియే జేయవలెననియు,
“హరే రామ” శూద్రుల కధికారము లేదనియు ప్రచారము జేయుచున్నారు. ఈ
యభిప్రాయము చూడ, ‘స్వార్థమునకై అన్యమత మవలంబించి ప్రచారము
చేయునటుల’ నున్నది.

శ్రీ శంకరభగత్పాదులవారు వివిధ ఉపనిషత్తులలోని మంత్రములను
శ్లోకరూపముగా అనేక గ్రంథములలో స్రతి పాదించియున్నారు. ఇట్టితరి “హరే
రామ” నామమంత్రమును సంకీర్తనా రూపమున గానముచేయుట యెంత మాత్రము
అశాస్త్రీయముగాదు. సర్వులు నిస్సందేహముగా “హరే రామ” జేయవచ్చును.
కలిసంతరణోపనిషత్పాఠములో “సర్వవర్ణ సామాన్యోఽయం మంత్రః” అనియు
కలదు.

ప్రస్తుతము లోకమున కొందరు ‘పంచాక్షరమంత్రమును’ ‘హరేరామ’
‘శ్రీరామ జయరామ’ నామములతోను ప్రణవమునుజేర్చి సంకీర్తనప్రచారము
జేయుచున్నారు. ఇదిమాత్రము అసాంప్రదాయమైన విషయము. పూర్వము
పెద్దలుగూడ ప్రణవాదులను సంకీర్తనలలో ప్రయోగించలేదు. కాన అట్టి
మంత్రములు సంకీర్తనలో ప్రవేశపెట్టుటెంతమాత్రము కూడదు. కొందరు “హరే
రామ” ఉపనిషత్తులలోనిది గాన నామముగా గూడజేయరాదు. అట్లుచేసిన పతితుల
గుదురని జెప్పుచున్నారు. కాని అట్లు చెప్పట ఆత్మదోహము.

- వాసుదేవ

అశ్వాత్థాశ్రమసంప్రదాయము.

ప్రస్తావన

మానవ జన్మము దుర్లభము. ఈ జన్మలో మనము దీనిని ఆహార నిద్రాభయ మైథునాదులకు పశువులవలె వినియోగించి, తరుణోపాయము చూచుకొనకుండినఁ జేతదాతీకిన నిధిని బోగొట్టుకొన్నట్లు కాఁగలదు. ఈ మానవ జన్మము మరల వచ్చునను నమ్మకము మనకు లేదు. కావున నీ జన్మమునందే తరించు నుపాయమును వెదుకు కొనవలయును. మన మీజనన మరణ సంసారము నుండి తరించుటకు జనన మరణ రహితుఁడును, శాశ్వతుడు నగు భగవంతుని ఆశ్రయింపవలయును.

భగవంతుని ఆశ్రయించుటకు మార్గ మెద్ది? కొందఱు నిష్కామ కర్మముద్వారా ఆరాధించుచుందురు. కొందఱు భక్తిమార్గమునను, మఱి కొందఱు జ్ఞానమార్గమునను. అన్యులు ప్రపత్తిమార్గమునను ఆయన నారాధించుచుందురు. ఏమార్గము ననుసరించినను ఆయనను బొందవచ్చును. పైన చెప్పిన నాలుగు మార్గములలో ప్రాణరూపముగ నున్నది భగవన్నామము. భగవన్నామము లేక కర్మయోగములేదు. కర్మయోగములో ఆచమనము భగవన్నామమేకదా! కర్మయోగములో నేదైన లోపము జరిగిన 'కృష్ణ కృష్ణ' యనిన నాలోపము పోవుచున్నది. కావున కర్మయోగమునకు భగవన్నామమే ప్రాణము. జ్ఞాన యోగములందు 'అహం బ్రహ్మాస్మి' 'అహంబ్రహ్మ' శబ్దములను, 'సోఽహం' అను శబ్దమును, 'తత్త్వమసి' అను శబ్దములను ఓంకారమున భగవన్నామములే. ఇంక భక్తి యోగము విషయమునఁ జెప్పవలసిన పనియే లేదు. ప్రపత్తియోగములోఁ జేయవలసినది భగవన్నామమునే. నైచ్యానుసంధానముతో భగవన్నామమునే చేయవలెను. చైతన్యులవా రిట్లనిరి -

శ్లో ॥ తృణాదపి నునీచేన తరోరపి నహిష్టునా ।

అమానినా మానదేన కీర్తనియో నదా హరిః ॥

గడ్డిపోచకంటే నీచుఁడుగా నహం కారరహితుఁడుగను. చెట్టుకంటే నోర్పుగలవాఁడుగను (చెట్టును నరికినవాఁడు అలసిపోగా వానికిని చల్లనినీడ నొసంగును. పండ్లచెట్టును రాళ్ళతోబాదిన తినుమని మంచిపండ్ల నొసంగును.) అవమానము చేసిన వానికి మర్యాద చేయువాడుగనుండి హరిని కీర్తింపవలయును.

కొందఱు భగవన్నామము పావములను బోగొట్టునేకాని ముక్తి నీయదనియు దీనినే వేదాధికారములేని స్త్రీలు, శూద్రులు గ్రహింపవలసినదియే కాని బ్రాహ్మణ క్షత్రియ వైశ్యుల కనవసర మనియుఁబలుకుచుందురు. అది చాలా పొరపాటు. శాస్త్ర మేమి చెప్పుచున్నదో చూడుఁడు;—

శ్లో || బ్రాహ్మణాః క్షత్రియాః వైశ్యాఃస్త్రీయాశూద్రాంత్యజాతయః
యత్ర తత్రాను కుర్వంతో, విష్ణో ర్నామానుకీర్తనమ్.
సర్వపాప వినిర్ముక్తాస్తేపి యాంతి పరాం గతిమ్ ||

బ్రాహ్మణులు, క్షత్రియులు, వైశ్యులు, స్త్రీలు, శూద్రులు, అంత్యజాతులు విష్ణునామకీర్తనమును జేసినచో సర్వపాపముల నుండియు విడివడి వారును పరమగతికిఁ బోవుదురు,

బ్రతికి యున్ననాళ్ళు ప్రణవజపమును జేసినను (ఇది ద్విజసన్న్యాసులకే అధికారము కలదు), యజుర్వేదములోని శతపథ రుద్రీయమును బారాయణము చేసినను (ఇది అందరకును సాధ్యము కానిది), కాశీపురమందు వరుణ అసినదుల మధ్యనున్న వంచక్రోశ పట్టణములో నివసించి (మరణించి) నను (ఇది ద్రవ్యసాధ్యము అదృష్టముతోఁగూడినది), సిగ్గును వీడి నిరంతరము కలిమలమును హరించు శ్రీవిష్ణునామమును స్మరించితిమా మోక్షప్రాప్తి కలుగుట కేవిధమగు సందేహమును లేదు. ఇందులో నాల్గవదగు భగవన్నామస్మరణ సంకీర్తనము సమస్త వర్ణములవారికిని, సమస్త ఆశ్రమములవారికిని, బాలురకును, వృద్ధులకును, పురుషులకును, స్త్రీలకును అధికారము కలదియు. నులువైనదియు, శీఘ్ర ఫలము నొసంగునదియు సాధనయోగ్యమైనదియునై యున్నది.

భగవన్నామ సంకీర్తనస్మరణములకు భావము మిక్కిలి సహాయము చేయగలదు. కావున నామ సంకీర్తనము చేయునపుడు భావము వచ్చుట భావయుక్తమగు కీర్తనములతోఁ గీర్తించుటవలనఁగలుగును. కావున భావయుక్తమగుకీర్తనములిందుఁ జేర్చబడినవి. మధురగానము చేతను, సంకీర్తనము చేతను ఆంధ్రదేశమంతటను భగవన్నామ ప్రచారము చేసిన పూజ్యులు శ్రీ అవధూతేంద్ర సరస్వతీ స్వామివారిచే ఇందలి నామకీర్తన, స్తోత్రములు గానము చేయబడినవి.

కల్యాణశతకీర్తనాత్

శ్లో || పరివదతు జన్ యథా తథావా । ననుముఖరో న వయంవిచారయామః
హరిరన మదిరామదేవ మత్తా । భువి విలురామ నటామ నిర్విశామ ||

శ్రీహరి కీర్తనయందలి రుచి తెలిసిన భక్తుని మాటలివి. శ్రీహరికీర్తనమే
మధ్యమట - దానిని ద్రావి మత్తెక్కి వారు నేలమీదబడి దొరలు చుందురట -
నృత్యమొనరింతురట - లోకమేమనుకొన్నను వారు లెక్క సేయరట.

“హనత్యథో రోదితి రోతి గాయ । తున్యాద వస్తుత్యతి లోకబాహ్యః!”

అని భాగవతకర్త పలుకులు. శ్రీహరి కీర్తనయందు రుచి తెలిసిన వాడు
నవ్వును - ఏడ్పును - అఱచును - పాడును - ఉన్నట్టునివలె లోక బాహ్యుడై
నృత్యమొనరించును - అని దీని భావము.

ఇట్టి మాలటు వినినను, చదివినను నిజముగా నట్టిస్థితి సంభవమా ?
అను సందేహము కలుగును. మానవుని మనస్సు చాలా చిత్రమైనది. ఉల్లి పాయకంటె
అందు పారలెక్కువ. పైపారలో విశ్వాసము - లోపలి పారలోదనకే తెలియని యొక
యవిశ్వాసపు కాలిమ - ఇది దాని తీటు. కాగా మాకుదీనియందు విశ్వాసమున్నదని
చెప్పవారిలోకూడ లోలోపల నీ యవిశ్వాసమును లోపలి పారలలోగూడ కూలం
కషముగ చొప్పింప గలిగిన పైన చెప్పినస్థితి కలిగి తీరును.

మంచిదే: కాని మాకు ఈ లోకమునందే కామినీ, కాంచనముల ద్వారా
అపారములైన సుఖములు లభించుచుండగా ఆ పిచ్చిగంతులకై మేమేలె
పాటుపడవలెను? అందులో సుఖమేమున్నది? అని మానవ మాత్రుని ప్రశ్న.

“మానవుడు కామినీకాంచనములవలని సుఖము నంతో యింతో
అనుభవించుచునే యున్నాడు. అంతమాత్రమున సుఖమన్న నిదే యను కొనరాదు.
ఇంతకు మించిన సుఖముకూడ ఉన్నది.” - అన్నదే పురాణముల యొక్క
మహాపురుషులయొక్క ఘోష. పిండికలిపిన నీళ్ళు త్రాగి సంతృప్తుడైన వానిని
జూచి గోదుగ్ధములు చక్కెర కలిపినవి త్రాగించవలెనని వారి యాశ. కాని యీ
మూర్ఖుడైన మానవుడు విశ్వసింపడు - నోరు తెఱువడు. “ఓ అయ్యా! నీవు
కామినీ కాంచనములవలని సుఖమును అనుభవించి యున్నావు - శ్రీహరిని

హృదయమున నిలిపి సంతతము హరినామస్మరణ చేయుచుండుము - దీనివలన నీకు అపూర్వ సుఖానుభూతి కలుగును” అని పురాణములు పదే పదే ఘోషించు చున్నవి.

ఆ పురాణములు చెప్పినట్లు మానవుడు నడచుకొనడుగాని ఆయాసుఖములను మాత్ర మాసించును. కాని అదెట్లు సాధ్యము? అందుచే తగినంత శ్రయముచేసి మనస్సును భగవదభిముఖము గావించి భగవన్నామము నందు నిష్ఠయలవరచుకొనుట ఎంతయు నావశ్యకమై యున్నది. మనస్సు భగవన్నామనిష్ఠమైన భగవన్నామము చెవిలోఁబడినంతనే శరీరము పులకరించుట - చెమట పట్టుట - కన్నుల నుండి సంతతము ధారగా నీరుకారుట మున్నగు లక్షణములు వాని కవే జన్మించును. అందువలననే భాగవతములో -

శ్లో॥ తదశ్మసారం హృదయం బతేదం । యద్భక్త్యామాజై ర్హరినామధేయైః
నవక్రియే తాథ యదా వికారో నేత్రేజలం గాతరుహేమహర్షః ॥

శ్రీహరినామము వినినంతనే పులకరింపని గుండె గుండె కాదు.. తాయి అట. పులకరించెన్ లేదో నీకెట్లు తెలిసెనయ్యా? అంటే “రోమోద్గమము, హర్షాశులు” కానరావా? అన్నారు.

మంచిదే ! కాని భగవత్ప్రాప్తి కనేక సాధనములుండగా దీనినే ఏల అవలంబింపవలెను? అని కొందఱు శంకింతురు.

కాని కలియుగమున మానవుడు తరించుట కింతకంటె సుత్తమమగు సాధనము కానరాదు. క్షణము చిత్తమును నిలుపజాలని నేటిమానవుడు కృతయుగ తపస్వివలె ధ్యానమెట్లు చేయగలడు? నిత్యమును మనకవసరములగు వస్తువులే పరిశుద్ధములైనవి లభింపని యీ కాలమున బహు సామాగ్రి సంపాదనమునగాని నెరవేరని యజ్ఞములను నిర్వర్తించుటెట్లు? ఉన్న అడవులు చాలవరకు నఱికివేయఁబడగా మిగిలినవి ప్రభుత్వము యొక్క అనుమతిలేక ప్రవేశించుటకైన నశక్యములై యుండగా కందమూలములను దినుచు చెట్టునీడను గూర్చుండుటెట్లు సాధ్యమగును? ఇఁక యోగాభ్యాసమున్నది, ఒకప్పుడూరూర మహాయోగులున్న యీ దేశమున యోగవిద్య పూర్తిగా సన్నగిల్లినది. ఆ విద్య నుపదేశించుగురువేడీ? ఒకవేళ నట్టి గురువు లభించినను చిత్తదాంచల్యమును క్షణకాల మరికట్టజాలని.

పొట్టపని చూచుకొనుటకే ప్రాద్దుచాలని నేటిమానవుడెట్లు యోగము నభ్యసించును?
అందుచే మనకు మిగిలిన సాధన మొక్కటియే. అది కేశవకీర్తనము.

“పంచదార, పంచదార” యని యెన్నిసార్లు స్మరించినను పంచదార
మనయొద్దకు వచ్చుచున్నదా? “రామ, రామ” యని నీవెంత యఱచినను రాముఁడు
నీ యొద్ద కెట్లు వచ్చును? అని కూడ కొందఱు సందేహమును వెల్లిబుచ్చుదురు.

“పంచదార, పంచదార” యని యెన్ని మారులఱచినను పంచదార
మనయొద్దకు రాదు. కారణమది జడపదార్థమగుట. కాని రాముఁడట్లుకాడే! ఈ
లోకమునందలి సమస్త చైతన్యమునకు మూలకందమైనవాడు రాముడు. పరులు
మనలను బిలువకున్నను వారి మాటలయందు మనపేరు వినివచ్చిన మనమేమి
చేయుచున్నాము? నన్ను పిలిచితిరా? యని యడుగుట లేదా! సాధారణ
ప్రాణులమైన మనమే యిట్లు చేయుచుండ సర్వాంతర్యామియై చైతన్య స్వరూపి
యగు రాముఁడు దివారాశ్రములు తన్ను పేరెత్తి, ఎలుగెత్తి పిలుచువాని యొద్ద
కెట్లు రాకుండగలడు?

మనస్సు కోతి వంటిది. అది నానా విషయముల యందు పరిభ్రమించు
చుండును. అట్టియెడ “రామ! రామ!” యని నోటితో నెంత యఱచినను లాభమేమి?
అని నాలుక చప్పరించువారును లేకపోలేదు.

మన మన్నముఁ దినుచు నన్నమునే ధ్యానించుటలేదు. ఏవో అనేక
విషయములను దలబోసికొనుచున్నాము. ఏమరియుండియే అలవాటు ననుసరించి
భుజించుచున్నాము. అట్లయినను మనకుఁ గడుపు నిండుచున్నది. అన్నసారము
వంట బట్టుచున్నది. అట్లే కేవలము నోటితో బలికినను భగవన్నామము పాపనాశకము
పుణ్యవర్ధకమునై వర్తిల్లును.

శ్లో ॥ హరిర్వరతి పాపాని దుష్టచిత్రైరపి న్మృతః ।

అనిచ్ఛయాపి సంఘ్నస్థో దహత్యేవహి పావకః ॥

తెలియక నిప్పునుఁ దాకిన చేయికాలుట మానునా? అట్లే హరినామము
స్మరణమాత్రమునఁ బాపములను నశింపఁ జేయును.

ఏమైనను నిది అల్పప్రజ్ఞులవలంబింపవలసిన సాధనము. భగవన్నామమే
భగవంతునిఁ బ్రాపింపఁజేసిన శంకరుల యద్వైత వేదాంత మంతయు నేమి

కావలెను? “అహం బ్రహ్మస్మి” అన్న మహావాక్యమేమి కావలెను? అను వారును గలరు.

మంచిదే ! భజగోవింద శ్లోకముల నెవరు రచించిరి?

శ్లో || భజగోవిందం భజగోవిందం గోవిందంభజ మూఢమతే ।
సంప్రాప్తే నన్నిహితేకాలేనహినహిరక్షతిదుక్ష్మణో కరణే ॥

అని శంకరులే కదా ప్రబోధించిరి! విష్ణు సహస్రనామములకు శంకరులే వ్యాఖ్యానము రచించిరి.

శ్లో || మత్స్యాదిభి రవతారై రవతారవతా నదావనుధామ్ ॥
వరమేశ్వర వరిపాల్యో భవతా భవతావభీతోహమ్ ॥ - షట్పది.

మత్స్యాది అవతారములచే లోకమును గాపాడిన ఓ పరమేశా ! సంసార భీతితుఁడనగు నన్ను , గాపాడుము - అని శంకరులేకదా ప్రార్థించిరి అందుచే శంకరుల యద్వైతము భగవ్నామమును నిషేధింపలేదు. నామనిష్ఠ నలవరచుకొన్న వాని కద్వైతమును సిద్ధించును.

శ్లో || శ్రీ కృష్ణ చరణాంభోజం నత్యమేవ విజానతామ్ ।
జగత్ నత్యమనత్యం వా నేతరేతి మతిర్మమ ॥

శ్రీ కృష్ణుని చరణారవిందములనుఁ దెలిసికొన్నవానికి జగత్తు మిథ్యయైనను గాకున్నను గలుగు నష్టము లేదు. ఆ శ్రీకృష్ణ చరణారవిందములనుఁ బ్రాపింపఁ జేయు నులభసాధనము భగవన్నామము మన యుచ్ఛ్వాసనిశ్వాసములు నామముతో నిండవలెను. మన నెత్తుట భగవన్నామము పరువెత్తవలెను. మన నాడీ మండలమున భగవన్నామము స్పందింపవలెను. ఇట్టి స్థితి నందుకొనినవాఁడు లోకము నేవగించు కొనును. - “హరిరస మదిరామదేన మత్తా ధువి విలురామ నటామ నిర్విశామ” - యని వర్తించును.

జయతి జగన్మంగళం హరేర్నామ

నామాపరాధములు

నామసంకీర్తన చేయుటకు ముందుగ నామాపరాధముల వివరము తెలిసికొనుట ముఖ్యము.

ఒక్కమారు నామోచ్ఛారణ చేయుటవలననే మహాఫలము కలుగునని శాస్త్రము శాసించుచుండగ ఆనంతకాలము నామోచ్ఛారణ చేసినను ఫలము సిద్ధింపకుండుట అనుభవములో కనుపించుచున్నది.

మనకు తెలిసియు, తెలియకుండగ నామాపరాధము జరుగుచుండుటయే ఇందుకు కారణము. ఈ నామాపరాధములను వివరముగా తెలిసికొని హృదయమున జీర్ణింపచేసుకొని విశ్వాసముతో, ఆర్తితో భగవన్నామోచ్ఛారణ చేసిన దానిఫలము తప్పక కలుగును. నామాపరాధములు పదివిధములు.

1. సత్పురుషనింద :- సత్పురుషులవలననే నామము లోకమున ప్రచారము నొందును. కాన సత్పురుష నిందను నామము సహించదు.

2. శివకేశవులయందు భేదదృష్టి :- శివకేశవుల నామగుణములను భేద బుద్ధితో చూచుటయు నామమునకు అహితము చేయుటే యగును.

3. గురునింద - గురువును, ముఖ్యముగ నామోపదేశము చేసిన గురువును నిందించుటయు నామాపరాధమే యగును.

4. శ్రుతిశాస్త్రనింద :- భారతీయ జీవితవిధానమునకు ఆధారభూతములగు వేదములను, ధర్మశాస్త్రములను నిందించుట మహాపరాధము.

5. నామమునందు అర్థవాదకల్పన:- శాస్త్రములందు వర్ణితమైన భగవన్నామ మహిమను సత్యము కాదనియు. ప్రశంసామాత్రమే యనియు తలచుట అర్థవాద మనబడును. ఇది మిక్కిలి భయంకరమైన అపరాధము.

6. కామబలము నూతగగొని పాపవృత్తి కలిగియుండుట :- హింస, ద్వారాతము మొదలగు దుష్టకార్యముల నాచారించుచు నామస్మరణవలన సర్వపాపములు తొలగునని తలచుట మహాపరాధమగును. ఇటువంటివారు వ్రతనియమాదుల చేతను పవిత్రులు కాజాలరు.

7. ధర్మవ్రతాదులయందును, నామమునందును సామ్యదృష్టి:- దాన, ధర్మ, వ్రత, హామాధి శుభకర్మలతో నామమును సమానమని తలచుట నామాపరాధము.

8. విముఖుని యెదుట నామోపదేశము :- విముఖుడు, శ్రద్ధాహీనుడు వినుచుండగ నామోపదేశమును చేయుటయు నామాపరాధమే.

9. నామమునందు ప్రేమలేకుండుట:- నామమహాత్మ్యము వినినను నామమునందు ప్రేమలేకుండుటయు అపరాధమగును.

10. అహంకార మమకారములను పరమపురుషార్థములని తలచుట:- అహంకార మమకారాదులనే పరమపురుషార్థములుగ భావించి నామస్మరణ చేయుచుండుటయు నామాపరాధమగును.

నామాపరాధములకు ప్రాయశ్చిత్తము

శ్లో || నామాపరాధయుక్తానాం నామాన్యేన హరం త్యజుమ్,
అవిశ్రాంత వ్రయుక్తాని తాన్యేవార్థ కరాణిహి.

నామాపరాధ మొసరించినవారల సమస్త దురితములను, నామమే హరించును. కాన నిరంతర నామస్మరణచేతనే సర్వపాపములు తొలగిపోవును.

శ్లో || ఋగ్వేదో హి యజుర్వేదః సామవేదోఽవ్యథర్వణః
అధీతా స్తేన యేనో క్తం హరి రిత్యక్షరద్యయమ్.

ఋగ్వేద, యజుర్వేద, సామవేద, అథర్వణ వేదముల నధ్యయన మొనర్చిన ఏ ఫలము గలుగునో, ఆ ఫలము, “హరి” యను రెంధక్షరముల నుచ్చారణ వలన గలుగును. నాలుగు వేదముల యధ్యయన ఫలము భగవన్నామము వలన గలుగునని తాత్పర్యము.

విషయనూచిక

1. ప్రార్థన	1	22. శ్రీరామ నామము	
2. గురువందనము	1	ఎంతో మంచి మధురము	23
3. గురుచరణం గురుచరణం	2	23. అంతా రామమయం	24
4. గణేశస్తుతి	3	24. ఎవరు దూషించిననేమి	24
5. గణపతి ప్రార్థన	4	25. రామునివారము	25
6. శివపంచాక్షర స్తోత్రము	5	26. శ్రీరామరక్షా స్తోత్రము	25
7. చంద్రశేఖరాష్టకమ్	5	27. అబలోనసాని	29
8. శివాష్టకమ్	8	28. శ్రీరమస్తవము	30
9. దుర్గాష్టకమ్	8	29. హరిహర నామకీర్తన	31
10. ద్వాదశ జ్యోతిర్లింగ స్తోత్రమ్	10	30. ఐసారము వీర భరోసా	32
11. శివనామ మహిమ	10	31. రామరతన ధనపాయా	33
12. శివ శివ హర హర శివ		32. రామ జపు రామ	
శివ హర హర	11	జపు బావలె	33
13. మహాదేవ శివ శంకర శంభో	11	33. రామరామ జపు జయ	
14. హర హర శంభో గిరిజా బంధో	12	నదా సాను రాగరె	34
15. గంగాధరా హర గంగాధర హర	12	34. రామ నామ రస పీఠై మనునా	35
16. అరుణాచల పంచరత్నములు	13	35. జాకె స్రీయన రామనైదేహి	35
17. అక్షరమణిమాల	14	36. భజోరె భయ్యారామగోవిందహరి	36
18. పరమశివమాంపాహి	19	37. జాగియె కృపానిధాన	36
19. మహాదేవ హర గంగాధర	19	38. శ్రీరామ చంద్ర	
20. శంకర శివా	20	కృపాకు భజమన	37
21. రామనామము రామ నామము		39. శ్రీరామహరె సుఖరామహరె	38
రమ్యమైనది రామనామము	21	40. శ్రీరామ జయరామ	
		జయ జయ రామ	39

41. సీతాపతె రామ	39	60. చౌరాష్ట్రకము	55
42. అద్భుతరామనామకే అంక	41	61. మదురాష్ట్రకము	56
43. రామ నామ రస ప్యాలా పీతె	43	62. యుగళకిశోరాష్ట్రకమ	57
44. హరి హరి హరిహరి రట రస నామమ	44	63. బాలముకుందాష్టకమ్	58
45. సావన ప్రేమ రామ చరణ	45	64. రాసక్రీడాష్టకమ్	59
46. నిరదనకేదన రామ	45	65. శ్రీ కృష్ణకాండవస్తోత్రము	59
47. నామనామ నామ జపో నామ రామకా	46	66. రాధాకృష్ణ గతిర్కమ	61
48. రామనామ రస బహుతిహై	47	67. వందె వందె నందకుమారం	61
49. కమల ముఖ రామ భజన కోదియా	48	68. ప్రజనమ అవురు కోవునహిదామ	62
50. కోకో నతర్యో హరినామ పిపి	49	69. నందలాల గోపాల దయాలు హరి	63
51. రామ కహతచలు రామ కహతచలు	49	70. బసామోరేనయననుమే	64
52. రామ రామన	51	71. గిరిధర ప్రజధర మురళి అధర ధర	65
53. సంగతి సరస తిహారి	51	72. కృష్ణ గోవింద గోపాల గాలే చలో	66
54. అబలైసే చుటై నామరటలాగి	52	73. రాధా రాధా కృష్ణ రాధా	67
55. తూతో రామ సుమర జగ లదవాడె	52	74. కృష్ణవాసు దేవహరి	67
56. ధరతె రహో యహ జందగీ	53	75. రాదే శ్యామ పాండురంగవిరె రకుమాయి	68
57. అనందరామ పరమానందరామ	54	76. కావేరి తటవాస శ్రీరంగా	68
58. రామహరే కృష్ణహరె తవనామ వదామ	54	77. హే గోపాల రాధికా లోల	68
59. అద్భుతాష్టకము	55	78. ప్యారె దరసన దీజో ఆయో	68
		79. శ్యామాగోరీ విత్య కిషోరి	69
		80. సీతారామ సీతారామ సీతారామ బోర	72

81. హరిహర సుమరే సబకోయి	73	103. జనహలమే	92
82. మనరె పరసిహరికేచరణ	74	104. సీతారామ కహో	
83. జాగోమోహనప్యారె	75	రాధే శ్యామ కహో	92
84. శ్యామసుందర మదనమోహన		105. రాధే శ్యామ బోల్	93
రాధే గోపాల.	75	106. జైజై రాధా	
85. కృష్ణం కలయ సఖీ సుందరమే	76	రమణ హరి బోల్	93
86. పిలుపు! పరుగు పరుగున		107. చలో మన గంగా యమునాతీర	93
రావోయి బాలకృష్ణ	76	108. భజమన నారాయణ గోవింద	94
87. శ్రీకృష్ణ సీపెరెంతో మధురమురా	77	109. మన మాధవకో	94
88. గోపాల తేరాప్యారా నామహై	78	110. మదన గోపాల	
89. శ్రీకృష్ణ శృరణం మమ	79	శరణతేరి అయో	94
90. నటవరలాల గిరిధర గోపాల	80	111. నాథతుమ అవనీ	
91. నాచో నాచో నాచో		ఓరనిహారో	95
నాచో నందలాల	80	112. జర కహదో	95
92. ముకుంద నరసింహ జనార్దనా	80	113. దీనకెనాథదయాళుహో	95
93. హరివాసుదేవ జయవాసుదేవ	81	114. గోవింద జయ జయ	
94. నామచైభవము	82	గోపాల జయ జయ	96
95. మంగళము హరిహరాయనన	84	115. జై జై రాధే కృష్ణ రాధే	
96. రామకృష్ణ హరి ముకుందమురారి	85	కృష్ణ రాధే గోవింద జైజై	96
97. చోకామేళ పాండురంగ	87	116. కేశవనారాయణ మాధవ	97
98. గోవిందాష్టకమ్	87	117. హరేర్పామైవ కేవలం	97
99. శ్రీ గోవింద దామోదరస్తోత్రము	89	118. హరేమురారి మధుకైటభారె	98
100. శ్యామ సుందర నామజపి	90	119. ఆవో మేరె గోవిందా	98
101. భజోగోవిందా భజోగోపాల	91	120. రాధేశ్యామ మంగళధామ	98
102. రామజన్ కా నమహై	91	121. నారాయణ నారాయణ	
		నారాయణ	99
		122. నమో నారాయణ	100

123. నారాయణ కో భజన కరోనర	100	145. సంకటమోచన	
124. నారాయణహరి నారాయణాహరి	101	హనుమానష్టకము	124
125. నమోభగవతే వాసుదేవాయ	105	146. రామనామ వాలేహా	127
126. నామ జపన క్యో ఛోదదియా	106	147. రామ పూజారి పరతిపకారి	128
127. భజో గోవింద గోవింద ఓబావరె	106	148. జయ జయ శ్రీమారుతీ	128
128. గోపాల గోవింద కృష్ణ వాసుదేవ	107	149. జయ జయ హారతి	
129. మూరఖ జనమ గవాయో	109	రామజి తుమ్మరీ.	129
130. సుమరిన కరిరె	109	150. మంగళ హారతిస్రియ సీతమకి	130
131. పటపదీస్తోత్రమ్	110	151. మంగళహారతి గోపాలకి	131
132. అన్నారా విన్నారా		152. హారతికి జె హనుమాన్లలాకి	131
వెంకటరమణుని చూచారా.	111	153. శ్రీరామరక్ష	132
133. శ్రీ భ్రమరాంబాష్టకమ్	111	154. అనాథ కోనపై యహా	132
134. దేవీస్తవము	113	155. అనతోమా సర్గమయో	132
135. దుర్గవామావళి	114	156. నామ సంకీర్తనం యశ్య	132
136. వరదే వరదే వరదే	115	157. స్వామివారి పరిచయ వాక్యమ్	134
137. ఇవే దేవి ఇవే దేవి		158. శ్రీ స్రభుదత్త మహారాజుగారు	138
మాతరంబా ఇవే ఇవే	115	159. శ్రీ రమణాశ్రయ గారు	140
138. సత్యజ్ఞానానంద మయామా	115	160. అవధూతాష్టకము	144
139. గౌరీ దశకమ్	117	161. అవధూతాయ వందనమ్	144
140. అపీతకుదాంబాష్టకమ్	119	162. నామావతారా వాసుదేవ	145
141. పూతానుకంపాసమేతామాతా	120	163. మధురం మధురం	
142. రాధా రాధా రాధా		అతి మధురం	145
రాధా రాధా గోవింద	121	164. మంగళ హారతి	
143. రాధా రాణికి జై		సద్గురు స్వామికి	146
మహారాణికిజై	121	165. అవదూత సూక్తులు	146
144. శ్రీ అంజనేయశ్రీకాలస్తుతి	123	166. అవదూత పలుకులు	178

శ్రీ శంకర గురుభ్యోనమః

భగవన్నామ సంకీర్తన

1. ప్రార్థన

అగజానన వద్మార్కం గజానన మహర్షిశమ్,
అనేకదం తం భక్తానా మేకదంత ముపాస్మహే.
నారాయణ సమారంభాం (శ్రీ) శంకరాచార్య మధ్యమామ్,
అస్మదాచార్య పర్యంతాం వందే గురుపరంపరామ్ ॥
కలౌ కల్మషచిత్తానాం పాపద్రవ్యోప జీవినామ్,
విధిక్రియా విహీనానాం గతిర్గోవింద కీర్తనమ్ ॥
సర్వదా సర్వకాలేషు యేషి పి కుర్వంతి పాతకమ్,
నామసంకీర్తనం కృత్వా యాంతి విష్ణోః పరంపదమ్ ॥
నమోఽస్తు నామరూపాయ నమోఽస్తు నామజల్పినే,
నమోఽస్తు నామశుద్ధాయ నమో నామమయాయచ ॥

2. గురువందనము

జయగురు జయగురు సచ్చిదానందగురు
సచ్చిదానందగురు సచ్చిదానందగురు '

అఖండఅద్వయ గురు ॥ జయ ॥	అమృత అమరగురు	॥ జయ ॥
అజ అవినాశి గురు ॥ జయ ॥	అగుణ సగుణ గురు	॥ జయ ॥
అజ్ఞాన తిమిర నాశి ॥ జయ ॥	అధమ తారణ గురు	॥ జయ ॥
గురుహి పరమగతి ॥ జయ ॥	గురునామ మహామంత్ర	॥ జయ ॥
గుణాతీత గుణాకర ॥ జయ ॥	గురుబ్రహ్మ గురుర్విష్ణు	॥ జయ ॥
గురుర్దేవో మహేశ్వర ॥ జయ ॥	గోతీత గోవింద గురు	॥ జయ ॥
నిర్వికార నిరంజన ॥ జయ ॥	నిరాకార నిరాభాస	॥ జయ ॥
నిత్యానంద నిరామయ ॥ జయ ॥	నిర్మల నిజస్వరూప	॥ జయ ॥
పతితపావన గురు ॥ జయ ॥	పాపహరణ గురు	॥ జయ ॥
పాతకేర్గతి గురు ॥ జయ ॥	పురుషోత్తమ గురు	॥ జయ ॥

ప్రణవ స్వరూప గురు || జయ || భవరోగ మహావైద్య || జయ ||
 సకల సాధన గురు || జయ || సనాతన స్వయంజ్యోతి || జయ ||
 సర్వ సర్వగత గురు || జయ || సాక్షి ఉపద్రష్ట గురు || జయ ||

గురుమహరాజ్ గురుమహరాజ్ గురుదేవో సద్గురుమహరాజ్

3. గురుచరణం గురుచరణం

గురుచరణం గురుచరణం సద్గురు చరణం భవహరణం

”	”	”	శ్రీగురు	”	”
”	”	”	హరిగురు	”	”
”	”	”	జయగురు	”	”
”	”	”	పరమగురు	”	”

తరణి కులాబ్ధిసోము భవ తారకనాము ప్రసన్నకామునిన్
 సరస గుణాభి రాము హరి జానకి రాముని ముక్తిధామునిన్
 అరిజన భీమ విక్రము సదా స్మరణించు పరాక్కు రాముని
 చరణము లంటి భక్తిమనసా గురుపాదము లాశ్రయింపుమా ||గురు ||

ముదమున పారిజాత తరు మూలముల నందు అతి సూక్ష్మరూపుడై
 హృదిరఘువీర నామమును విపుడు జపించుచు రామభక్తులం బ
 దలక బ్రోవుచుచు నుందుఘను వాయు తనూజుని దీధిలాసు
 నీయదలు దలంచి భక్తి కుమతి గరుపాదములాశ్రయింపుమా ||గురు||

నరుడని చూచినావో గురువును కృతార్థత నొంద జాలవు
 ఈశ్వరుడని చూచినావో అలబ్రహ్మపదార్థమెరుంగ వచ్చు
 నీ సరియగు లక్ష్మ మోక్కటి యెచాలును సాధనచెల్ల గూర్చు
 ఈశ్వరుడనినమ్మి భక్తి మనసా గురుపాదమూలాశ్రయింపుమా|| గురు ||

రామగుణాభిరామ రఘురామ పరాక్రమ భీమ జానకీరామ
 ప్రపన్నరామ బుధరంజితనామ సుధామ రామశ్రీరామ
 దురంత దుర్భర వికామ సుకామ ప్రపన్నకామ నిక్కామ
 యటంచు భక్తి మనసా గురుపాదము లాశ్రయింపుమా || గురు ||

శంకర పార్వతి హృదయశంకర శంకరా భక్త పావన శంకర ఘోర
 దుఃఖ భవసాగర తారక చంద్రశేఖరా శంకరా లోక భీకర

విచాకర సంహార దేవదేవ ఓ సంకటనాశయ టంచు
భక్తి మనసా గురుపాదము లాశ్రయింపుమా || జయ గురు ||

అంబ మ దంబ దుర్గా జగదంబ పరాంబ ఉమా త్రిశక్తి మూలంబ
భవానీ శంకర కళా భ్రమరాంబ చిదంబరార్థ దేహంబ జడాజడంబ
లలితా త్రిపురాంబ భవాని అంబా దుర్గాంబా యటంచు
భక్తి మనసా గురుపాదము లాశ్రయింపుమా || జయగురు||

శరణు పరాత్మర శరణు సహచరాచర విశ్వరూపుడా శరణు
గురుత్తమ శరణుశౌరి విరంచిశివ స్వరూపుడ శరణు
త్రిమూర్త్యతీత భవసాగర తారక దేవదేవ నీ చరణు
దిక్కుటంచు భక్తి మనసా గురుపాదములాశ్రయింపుమా || గురు||

మో హంధకార హరణం గురుజైవ కార్యం
నా న్వైశ్చ సాధ్యమితి వక్తి శృతిశ్చమాతా
మద్వత్తమః ప్రహరణం విధునైవ కార్యం
ఋక్తైర్నసాధ్య మతఏవ గురుం భజామః || గురు ||

గురుచరణం గురుచరణం సద్గురుచరణం భవహరణం
దత్తాత్రేయ గురుచరణం, సదాశివేంద్ర గురుచరణం
శంకర చరణం గురుచరణం, శ్రీగురుచరణం భవహరణం
గురుమహరాజ గురుమహరాజ గురుదేవో సద్గురుమహరాజ || గురు ||

లోకత్రయే గురు పదస్సహి గౌరవత్వ । మస్తి ప్రసిద్ధ మపరస్య లఘుత్వమేవ
లోకే గురుర్లఘురితి ద్వయమస్తిసిద్ధం । తస్మాత్పరం గురుపదం భజనీయమేవ
|| గురుమహారాజ||

4. శ్రీ గణేశ స్తుతి

గాణయే గణపతి జగ వందన । శంరసువన భవానీనందన
సిద్ధీసదన గజవదన వినాయక । కృపాసింధు సుందర సబలాయక.

మోదకస్రియ ముద - మంగళ - దాతా । విద్యావారిధి - బుద్ధి విధాతా!
మాంగత తులసీదాస కరజోరే । బసహి రామ - సీయ మానసమోరే !

గణపతి లోక వంద్యుడు. అతనిని గీర్తింపుడు. అతడు పార్వతీ
పరమేశ్వరులకు ముద్దుబిడ్డడు. సర్వసిద్ధులు నాతని నంటియుండును.
అతడేనుగుమోముగల వినాయకుడు. అతడు దయాసముద్రుడు. సుందరుడు
పూజ్యుడు. అతనికి కుడుములపై మక్కువ ఎక్కువ. అతడు ఆనందమును,

శుభమును కలిగించును. విద్యాసముద్రుడు, బుద్ధికి విధాతయునగు నా గణపతి
తులసీదాసు - తన మనస్సులో సీతారములు నివసించునట్లు అనుగ్రహింపుమని
నమస్కరించు చున్నాడు.

శ్లో || శుక్లాంబరధరం విష్ణుం శశివర్ణం చతుర్భుజం
ప్రసన్నవదనం ధ్యాయేత్ సర్వవిఘ్నోపశాంతయే ||

5. గణపతి ప్రార్థన

విఘ్నహరణ విఘ్నహర్ !

మంగలమయ మహామహిమ మహిమయ దయాకర్ ||

శ్రీయుత పింగాక్ష కృష్ణ విఘ్న రాజ గజానన

గౌరీ సుత సువినాయక హేరమ్మ పాపహర్ ||

వక్రతుండ ఏకదంత శూర్పకర్ణ లంబోదర

గణపతి గజవక్త్ర వికట బాలచంద్ర అమృతర్పుర్ ||

గిరిజాస్రియ ధూమ్రవర్ణ బుద్ధిరాశి విఘ్నేశ్వర

మూషికారూఢ మధుర మోదకస్రియ దయాకర్ ||

బ్రహ్మ శ్రీ విష్ణు సరల శంకరపూజిత సురేశ

దేవోంకే దేవ ఈశ తేజపుంజ తిమిర హర్ ||

బ్రహ్మ శ్రీ పద్మ కాంత శంకరపూజిత సురేశ ||

“ఓ విఘ్ననాశకా ! నీవు విఘ్నములను హరింపుము. ఓదేవా! నీవు
మంగళస్వరూపుడవు, మహిమాన్వితుడవు. అట్టి నీవు మాపై దయచూపుము. తండ్రీ!
నీవు నల్లని మేనితో విఘ్ననాయకు డవై, గజాననుడవై, పార్వతీ సుతుడవై,
వినాయకు డవనియు, హేరంబుడవనియు పొగడొంది యుండువు. ఓదేవా! నీవు
మా పాపములను నశింపజేయుము. వంకరతొండముతో, ఒంటిదంతముతో,
చేటలవలెనుండు చెవులతో, నేలుచుండు బొజ్జతో, ఏనుగుమోముతో, శిరమున
చంద్రుడు శోభిల్లగా వికట రూపమున వెలుగొందు ఓ గణపతీ! మాపై
కరుణామృతమును గురియుము. ఓ విఘ్నేశా! నీవనిన పార్వతికిఁ జేమ ముందు.
నీవు బూడిదరంగువా డవు. రాశిభూతమైన బుద్ధిసంపద గలవాడవు, మూషికము
నధిరోహించు వాడవు. కుడుములను గోర్కెతో నారగించువాడవు. ఓ దేవా! నీవు
మాపై దయఁజూపుము. ఓ గణనాయకా! నీవు దేవదేవుడవు. ఇంద్రుడును,
త్రిమూర్తులును నిన్ను పూజింతురు. నీవు వెలుగులముద్దవు. ఓ వ్రభూ!

మాయందున్న ఆజ్ఞానమను చీకటిని విధ్వంసము కావింపుము.

6. శివవంచాక్షర స్తోత్రమ్

నాగేంద్రహారాయ త్రిలోచనాయ । భస్మాంగరాగాయ మహేశ్వరాయ
నిత్యాయ శుద్ధాయ దిగంబరాయ । తస్మై నమఃకారాయ నమశ్చివాయ.

మందాకినీ సలిల చందన చర్చితాయ
నందీశ్వర ప్రమథనాథ మహేశ్వరాయ
మందారముఖ్య బహుపుష్ప సుపూజితాయ
తస్మై నమఃకారాయ నమశ్చివాయ

శివాయ గౌరీవదనారవింద । సూర్యాయ దక్షాధ్వరనాశనాయ,
శ్రీ నీలకంఠాయ వృషధ్వజాయ । తస్మై శివరాయ నమశ్చివాయ
వసిష్ఠకుంభోద్భవ గౌతమాది । మునీంద్ర దేవార్చిత శేఖరాయ,
చంద్రార్క వైశ్వానరలోచనాయ । తస్మై నమఃకారాయ నమశ్చివాయ
యజ్ఞ స్వరూపాయ జటాధరాయ । పినాక హస్తాయ సనాతనాయ
సుదివ్య దేహాయ దిగంబరాయ । తస్మై నమఃకారాయ నమశ్చివాయ
పంచాక్షర మిదం పుణ్యం యః పఠే చ్ఛివసన్నిధౌ ।
శివలోక మవాప్నోతి శివేన సహ మోదతే.

7. చంద్రశేఖరాష్టకమ్

చంద్రశేఖర చంద్రశేఖర పాహిమామ్ ।
చంద్రశేఖర చంద్రశేఖర చంద్రశేఖర రక్షమామ్.

రత్నసాను శరాసనం రజతాద్రి శృంగనికేతనం
శింజనీకృత పన్నగేశ్వర మచ్యుతానన (నల) సాయకమ్,
క్షీప్రదగ్ధ పురత్రయం త్రిదిశాలయై రభివందితం
చంద్రశేఖర మాశ్రయే మమ కిం కరిష్యతి వైయమః.

పంచపాదప పుష్పగంధి సదాంబుజధ్వయ శోభితం
ఫాలలోచన జాతపావక దగ్ధ మన్మథ విగ్రహమ్,

భన్మద్విగ్ధకళేబరం భవనాశనం భవమవ్యయం
చంద్రశేఖర మాశ్రయే మమ కిం కరిష్యతి వైయమః

మత్తవారణ ముఖ్య చర్యకృతో త్తరీయ మనోహరం
పంకజాసన వద్మలోచన పూజితాంఘ్రి సరోరుహమ్,
దేవసింధు తరంగ సీకరసిక్త శుభ్ర జటాధరం
చంద్రశేఖర మాశ్రయే మమకిం కరిష్యతి వైయమః

యక్ష రాజసఖం భగాక్షహరం భుజంగవిభూషణం
శైలరాజసుతా పరిష్కృత చారువామకళేబరమ్
క్షే (క్షే) డనీలగలం పరశ్వధధారిణం మృగదారిణం
చంద్రశేఖర మాశ్రయే మమ కిం కరిష్యతి వైయమః

కుండలీకృత కుండలీశ్వర కుండలం వృషవాహనం
నారదాది మునీంద్రసంస్తుత వైభవం భువనేశ్వరమ్,
అంధకాంతక మూశ్రితామర పాదపం శమనాంతకం
చంద్రశేఖర మాశ్రయే మమ కిం కరిష్యతి వైయమః.

భేషజం భవరోగిణా మఖిలాపదా మపహారిణం
దక్షయజ్ఞ వివాశనం త్రిగుణాత్మకం త్రివిలోచనమ్,
భుక్తిముక్తి ఫలప్రదం సకలామనంఘ నిబర్హణం
చంద్రశేఖర మాశ్రయే మమ కిం కరిష్యతి వైయమః

భక్తవత్సల మర్చితం నిధిమక్షయం హరిదంబరం
సర్వభూతపతిం పరాత్పర మప్రేమేయ మను త్తమమ్,
సోమవారివభూహంతాశన సోమపానిలభాకృతిం
చంద్రశేఖర మాశ్రయే మమ కిం కరిష్యతి వైయమః

విశ్వస్థుష్టివిధాయినం పునరేవ పాలన తత్పరం
సంహరంత మపి ప్రపంచ మశేషలోక నివాసినమ్,
శ్రీడయంత మహర్నిశం గణనాథయూధ సమన్వితం
చంద్రశేఖర మాశ్రయే మమ కిం కరిష్యతి వైయమః

మృత్యుభీత మకృండుసూను కృత స్తవం శివసన్నిధౌ

యత్రకుత్ర చ యః పఠేన్నహితస్య మృత్యుభయంభవేత్,
పూర్ణామాయురరోగితా మఖిలార్థసంపద మాదరం
చంద్రశేఖర ఏవ తస్య దదాతి ముక్తి మయత్తుః

సంసార సర్ప దష్టానం జంతూనా మవివేకినాం,
చంద్రశేఖరపాదబ్జ స్మరణం పరమౌషధం.

రుద్రం పశుపతిం స్థాణుం నీలకంఠ ముమాపతిం,
నమామి శిరసా దేవం కిన్న మృత్యుః కరిష్యతి.

కాలకంఠం కాలమూర్తిం కాలాగ్నిం కాలనాశనం,
నమామి శిరసా దేవం కిన్న మృత్యుః కరిష్యతి.

అనంత మవ్యయం శాంత మక్షమాలాధరం హరం,
నమామి శిరసా దేవం కిన్న మృత్యుః కరిష్యతి.

ఆనందం పరమం నిత్యం కైవల్యపదకారణం,
నమామి శిరసా దేవం కిన్న మృత్యుః కరిష్యతి.

దేవ దేవం జగన్నాథం దేవేశం వృషభద్వజం,
నమామి శిరసా దేవం కిన్న మృత్యుః కరిష్యతి.

స్వర్గావపర్గదాతారం. సృష్టి స్థిత్యంతకారణం,
నమామి శిరసా దేవం కిన్న మృత్యుః కరిష్యతి.

గంగాధరం శశిధరం శంకరం శూలపాణినం,
నమామి శిరసా దేవం కిన్న మృత్యుః కరిష్యతి.

భస్మాద్భూతసర్వాంగం నాగాభరణభూషితం,
నమామి శిరసా దేవం కిన్న మృత్యుః కరిష్యతి.

మార్కండేయకృతం స్తోత్రం యః పఠే చ్ఛివసన్నిధౌ,
తస్యమృత్యు భయంనాస్తి సత్యం సత్యం వదామ్యహమ్.

శివేశాన మహాదేవ వామదేవ, సదాశివ,
కల్పాయు ర్దేహమేపూర్ణం యావదాయు రరోగతామ్.

8. శివాష్టకమ్

1. ప్రభుమీశ మనీశ మశేషగుణం । గుణహీన మహీశ గరాభరణమ్,
రణనిర్జిత దుర్జయ దైత్యపురం । ప్రణమామి శివం శివ కల్పతరుమ్ ॥
2. గిరిరాజ సుతాన్విత వామ తనుం । తనునిన్విత రాజిత కోటి విధుమ్,
విధి విష్ణు శిరోధృత పాదయుగం । ప్రణమామి శివం శివ కల్పతరుమ్ ॥
3. శశలాంఛిత రంజిత సన్మృకుటం । కటిలంబిత సుందర కృత్తిపటమ్
సురశైవ లిసీకృత పూతజటం । ప్రణమామి శివం శివ కల్పతరుమ్ ॥
4. నయనత్రయ భూషిత చారుముఖం । ముఖపద్మ పరాజిత కోటివిధుమ్,
విధుఖండ విమండిత ఫాలతటం । ప్రణమామి శివం శివ కల్పతరుమ్ ॥
5. వృషరాజ నికేతన మాదిగురుం । గరళాశన మాజి విషాణధరమ్,
ప్రమథాధిప సేవక రంజనకం । ప్రణమామి శివం శివ కల్పతరుమ్ ॥
6. మకరధ్వజ మత్త మాతంగహరం । కరిచర్మగ నాగవిభోధ కరమ్,
వర మార్గన శూల విషాణధరం । ప్రణమామి శివం శివ కల్పతరుమ్ ॥
7. జగదుద్భవ పాలన నాశకరం । త్రిదశైవ శిరోమణి ఘృష్టపదమ్,
ప్రియమానవ సాధు జనైక గతిం । ప్రణమామి శివం శివ కల్పతరుమ్ ॥
8. అనాథం సుదీనం విభో విశ్వనాథం । పునర్జన్మ దుఃఖాత్పరిత్రాహణంభో,
స్మరతోఽఖిల దుఃఖ సమూహ హరం । ప్రణమామి శివం శివకల్పతరుమ్ ॥

9. రుద్రాష్టకమ్

కర్పూరగౌరం కరుణావతారం
సంసారసారం భుజగేంద్రహారమ్,
సదా వసంతం హృదయారవిందే
భవం భవానీసహితం నమామి ॥

నమామీశ మీశాన నిర్వాణరూపం
విభుం వ్యాపకం బ్రహ్మవేదస్వరూపమ్,
నిజం నిర్గుణం నిర్వికల్పం నిరీహం
చిదకాశ మాకాశవాసం భజేత్సహమ్॥

నిరాకార మోంకారమూలం తురీయం
గిరాజ్ఞానగోఽతీత మిశం గిరీశమ్,
కరాళం మహాకాలకాలం కృపాబుం
గుణాగారసంసారపారం నతోఽహమ్॥

తుషారాద్రి, సంకాశ గౌరం గభీరం
మనోభూత కోటిప్రభా శ్రీశరీరమ్,
స్ఫురన్మౌళి కల్లోలినీ చారు గంగా
లసద్బాలబాలేందు కంఠే భుజంగా ॥

చలత్కుండలం భూ సునేత్రం విశాలం
ప్రసన్నాననం నీలకంఠం దయాబుమ్,
మృగాధిశచర్మాంబరం ముండమాలం
ప్రియం శంకరం సర్వనాథం భజామి ॥

ప్రచండం ప్రకృష్టం ప్రగల్భం పరేశం
అఖండం అజం భానుకోటిప్రకాశమ్,
త్రయ శూల నిర్మూలనం పాలపాణిం
భజేఽహం భవానీపతిం భావగమ్యమ్ ॥

కలాతీత కల్యాణ కల్పాంతకారీ
సదా సజ్జనానంద దాతా పురారీ,
చిదానంద సందోహ మోహపహరీ
ప్రసీద ప్రసీద ప్రభో మన్మథారీ ॥

నయావద్ ఉమానాథ పాదారవిందం
భజంతీహ లోకే పరేవా నరాణామ్,
నతావత్ సుఖం శాంతి సంతాప నాశం
ప్రసీదప్రభో సర్వభూతాధివాసమ్ ॥

న జానామి యోగం జపం నైవ పూజాం
నతోఽహం సదా సర్వదా శంభు తుభ్యమ్,
జరా జన్మ దుఃఖౌఘ తాతప్యమానం
ప్రభో పాహి ఆపన్నమామిశ శంభో.

రుద్రాష్టకం మిదం ప్రోక్తం విప్రేణ హరతోషయే,
యే పఠంతి నరా భక్త్యా తేషాం శంభుః ప్రసీదతి ॥

10. ద్వాదశ జ్యోతిర్లింగ స్తోత్రమ్

సారాష్ట్రే సోమనాథం చ శ్రీశైలే మల్లికార్జునమ్,
ఉజ్జయిన్యాం మహాకాల మోంకార మమలేశ్వరమ్,
పరల్యాం వైద్యనాథం చ డాకిన్యాం భీమశంకరమ్,
సేతుబంధేతు రామేశం నాగేశం దారుకావనే.
వారాణస్యాంతు విశ్వేశం త్ర్యంబకం గౌతమితటే,
హిమాలయేతు కేదారం ఘృష్ణేశంచ విశాలకే.
ఏతాని జ్యోతిర్లింగాని సాయం ప్రాతః పఠేన్నరః,
సప్తజన్మ కృతం పాపం స్మరణేన వినశ్యతి.

11. శివనామమహిమ

“విశ్వేశ్వర విరూపాక్ష విశ్వరూప సదాశివ,
శరణం భవ భూతేశ కరుణాకర శంకర.
హరశంభో మహాదేవ విశ్వేశామరవల్లభ,
శివ శంకర సర్వాత్మాన్ నీలకంఠ నమోఽస్తుతే.
మృత్యుంజయాయ రుద్రాయ నీలకంఠాయ శంభవే,
అమృతేశాయ శర్వాయ శ్రీమహాదేవ తేనమః.
ఏతాని శివనామాని యః పఠేన్నియతః సకృత్,
నాస్తి మృత్యుభయం తస్య పాపరోగాది క్షించన.”

పై శివనామములను నియమముగా నొక పర్యాయమైన వరించిన
పాపములు, రోగములు నశించును. మృత్యుభయ మెంతమాత్రము నుండదు.

యత్కృత్యం తన్నకృతం యదకృత్యం కృత్యవత్తదాచరితం, ఉభయోః
ప్రాయశ్చిత్తం శివతపనామాక్షరద్వయోచ్చరితమ్.

శివ! నేను ఏది చేయవలయునో అది చేయుటలేదు. ఏది చేయకూడదో
అది చేయచుంటిని. ఈ రెండువిధముల సావములను “శివ” అను నీ
నామాక్షరములు ఉచ్చరించుటయే ప్రాయశ్చిత్తము.

శివశంకర రుద్రేశ నీలకంఠ త్రిలోచన,
ఇతీరయన్తి యే నిత్యం నహి తాన్ బాధతే కలిః ॥

నిత్యము :- శివ, శంకర, రుద్ర ఈశ, నీలకంఠ, త్రిలోచన అని పలుకువారిని
కలి బాధింపదు. -బృహన్నారదీయే.

12. శివనామము

శివ శివ హరహర	శివ శివ హర హర
బాఘంబర ధర	దమరు సుకర ధర ॥ శివ ॥
కరత్రిశూల ధర	అభయ సువర కర
భస్మ అంగ ధర	జటాజూట ధర ॥ శివ ॥
ఫాలచంద్ర ధర	తీన నయన ధర
నాగహర ధర	ముండమాలధర ॥ శివ ॥
జటారంగ సారంగ	అంగధర
ఉమానాథ శ్రీ	దక్షనాథ ధర ॥ శివ ॥
గరళకంఠ ధర	నీలకంఠ ధర
నందపీఠ భవ	భూతభార ధర ॥ శివ ॥
శ్రీయాకర్మ కారణ	అనంత ధర
భక్తమోతి కరసార	సుధర ధర ॥ శివ ॥
శంకర శివశంకరా	శివశంభోమహదేవశంకర

13. మహాదేవ శివశంకరశంభో

మహాదేవ శివశంకర శంభో ఉమాకాంత హరత్రిపురారే
మృత్యుంజయ వృషభధ్వజశూలిన్ గంగాధర మృదమదనారే ॥
హర శివ శంకర గౌరీశం వందే గంగాధరమీశమ్
రుద్రం పశుపతి మీశానం కలయే కాశీపురినాథమ్
జయశంభో జయశంభో శివ గౌరీశంకర జయశంభో ॥

14. హరహర శంభో గిరిజాబంధో

హరహరశంభో గిరిజాబంధో శివశివ శంకర భూతపతే

భోలాశంకర భూతపతే		గోరీశంకర భూతపతే	
కామేశ్వరహర	"	వరమేశ్వరహర	"
గిరిజాశంకర	"	గంగాధరహర	"
గోరీనాథ	"	చంద్రశేఖర	"
సాంబనదాశివా	"	శంభోనదాశివా	"
మహాదేవశివ	"	దేవాధిదేవ	"
కైలాసవాస	"	కేదారనాథ	"
ఓంకారేశ్వర భూతపతే		కాశీవిశ్వేశ్వర	భూతపతేహర
భువనేశ్వరహర	"	భీమేశ్వరశివ	"
ప్రీతేశ్వర	"	అరుణాచలశివ	"
రామేశ్వరశివ	"	కామేశ్వరశివ	"

సాంబసదాశివ సాంబసదాశివ సాంబసదాశివ

15. గంగాధరా హరా గంగాధరా హరా

గంగాధరా హర గంగాధరా హర । గంగాధరా హర గంగాధరా
 పరమ శివ శంకరా గంగాధరా జయ । జగదీశ మాం రక్ష గంగాధరా
 భూత భయ సూదన గంగాధరా శూల । పాణే మహాదేవ గంగాధరా
 మదనాంతక రుద్ర గంగాధరా జయ ॥ జగదీశగంగా ॥
 హే వామదేవ జయ గంగాధరా పార్వ । తీ హృదయ వల్లభా గంగాధరా
 భూతాధిపా శర్వ గంగాధరా జయ ॥ జగదీశగంగా ॥
 హే విశ్వనాథ మృద గంగాధరా పంచ । వక్త్ర అంధక రిపా గంగాధరా

ధూర్జటే పశుపతే గంగాధరా జయ || జగదీశ గంగా ||

ప్రమథ నాయక దేవ గంగాధరా శేష వలయ వృషభధ్వజ గంగాధరా ।

ప్రమథేశ లోకేశ గంగాధరా జయ ||జగ||

గిరిజాపతే విభో గంగాధరా వారణాసీపురపతే గంగాధరా

తిపుర సూదన భర్గ గంగాధరా జయ || జగదీశ గంగా ||

సర్వజ్ఞ సర్వేశ గంగాధరా సర్వ । హృదయైక నివాస గంగాధరా

దక్ష ముఖ కాలహర గంగాధరా జయ || జగదీశ గంగా ||

శ్రీమన్నహిశ్వరా గంగాధరా కృపా । మయ గిరిశ శంకర గంగాధరా

నారాయణ ప్రియ గంగాధరా జయ || జగదీశ గంగా ||

విశ్వభవనాశక గంగాధరా విశ్వ । రూప విశ్వాత్మక గంగాధరా

విశ్వేశ ఇతికంఠ గంగాధరా జయ || జగదీశ గంగా ||

భస్మాంగ రాగహర గంగాధరా శక్తి । నాథ మృత్యుంజయ గంగాధరా

|| జగదీశ గంగా ||

గోరీవిలాస భవ గంగాధరా దుఃఖ । దారిద్ర్య భయనాశ గంగాధరా

ఈశాన దిగ్దేవ గంగాధరా జయ || జగదీశ గంగా ||

శ్రీ సోమనాథ శివ గంగాధరా సేతు । బంధేతు రామేశ గంగాధరా

అ వంతిక మహాకాల గంగాధరా జయ || జగదీశ గంగా ||

వారణాశి పురీశ్వరా గంగాధరా గౌత । మితటే త్ర్యంబక గంగాధరా

కేదార పుష్పేశ గంగాధరా జయ || జగదీశ గంగా ||

జయ వైద్యనాథ శివ గంగాధరా భీమ । శంకరా నాగేశ గంగాధరా

శ్రీ మల్లికార్జున గంగాధరా జయ || జగదీశ గంగా ||

16. అరుణాచల పంచరత్నమ్

అరుణాచలశివ అరుణాచలశివ అరుణాచలశివ అరుణాచలా ।

కరుణా పూర్ణ సుదాభ్యే. కబళితఘన విశ్వరూప కిరణావల్యా

అరుణాచలపరమాత్మన్ అరుణోదయ చిత్రకంజసువికాసాయ ॥
 త్వయ్యరుణాచల సర్వం భూత్వాస్థిత్యా ప్రలీన మేతద్భిత్రం
 హృద్యహమిత్యాత్మతయా నృత్యసి భోస్తే వదంతి హృదయంనామ ॥
 అహమితికుత ఆయాతీ త్యన్విష్టాస్తః ప్రవిష్టయాత్మమల ధియా
 అళగమ్య స్వందూపం శామ్య త్వరుణాచల త్వయి నదీవా బ్ధౌ
 త్యక్త్వా విషయం బాహ్యం రుద్ధ ప్రాణేన రుద్ధ మన సాంతస్త్వం
 ధ్యాయన్ పశ్యతి యోగి ధీదితి మరుణాచల త్వయి మహీయంతే ॥
 త్వయ్యర్చిత మనసా త్వాం పశ్యన్ త్వర్వం తవాకృతి తయా సతతం
 భజతే అనన్య ప్రీత్యా సజయ త్వరుణాచల త్వయి సుఖేమగ్నః ॥
 శ్రీమద్రమణ మహర్షే ధర్మన మరుణా చలస్య దేవగిరా
 పంచక మార్యా గీతౌరత్నం త్విద మౌపనిషదం హీ ॥

17. అరుణాచల అక్షర మణమాల

ద్వి ॥ సాక్షా దరుణగిరీ శ్వరవరార్థ మగు । నక్షరమణమాల నమరించుటకును
 గరుణాకరుండగు గణపతి యొసఁగి । కర మభయకరము, కాపాడుఁగాక.
 అరుణాచలశివ - అరుణాచలశివ - అరుణాచలశివ - అరుణాచలా
 అరుణాచల మనుచు స్మరియించువారల । యహము నిర్మూలింపు మరుణాచలా.
 అళగు సుందరమువలెఁ జేరి నేను నీ । వృంద మభిన్నమై యరుణాచలా.
 లో దూరి లాఁగి నీ లోగుహను జెఱగా । నమరించి తేమొకో యరుణాచలా.
 ఎవరికిగా నన్ను నేలితి, విడిచిన । నఖిలము నిందించు నరుణాచలా.
 ఈ నింద తప్ప, ని న్నేటికిఁ దలపించి । తిఁక విడువా రెవ రరుణాచలా.
 కనిన జననికన్న ఘనదయాదాయకా । ఇదియా యన్మగహ మరుణాచలా.
 ని న్నేమార్చి యరుగనీక యల్లముపైని । నుఱుదిగా నుండుమా యరుణాచలా.
 ఊరూరు తిరుగక యల్లము నిను గని । యణఁగ నీ ద్యుతిఁ జూపు మరుణాచలా.
 నను జెఱచి యిప్పుడు ననుఁ గలియక విడు । టిది మగతన మొక్క యరుణాచలా.
 ఏటి కీ నిదుర న న్నితరులు లాఁగఁగ । నిది నీకు న్యాయమా యరుణాచలా.

పంచేంద్రియఖలులు మదిలోన దూరుచో । మదిని నీ వుండవో యరుణాచలా.
 ఒకడవో నిను మాయ మొనరించి వచ్చువా । రెవ, రిది నీజాల మరుణాచలా.
 ఓంకారవాక్యార్థ యుత్త మసమహీన । ని న్నైవ రెటుగు వా రరుణాచలా.
 అవ్వబోలె నొసగి నాకు నీకరుణ, న । న్నేలుట నీభార మరుణాచలా.
 కన్నుకుఁ గన్నయి కన్నులేక కను నిన్ । గనువా రెవరు, గను మరుణాచలా.
 కాంత మినుముఁబలె గవిసి నిన్ విడువక । కలసి నాతో నుండు మరుణాచలా.
 గిరిరూప మైనట్టి కరుణాసముద్రమా । కృపఁ జేసిన న్నేలు మరుణాచలా.
 క్రింద మీఁదెటను జెన్నొందు కిరణమణి । నా క్రిందుగతి మాపు మరుణాచలా.
 కుట్ర యంతయుఁ గోసి గుణముగఁ బాలించు । గురురూపమై వెలుఁగరుణాచలా.
 కూచి వాల్గన్నుల కోతఁ బడక కృప । చేసి నిన్ జేరి కా వరుణాచలా.
 వంచకా వేడియున్ గొంచెమున్ గరఁగవే । అభయ మం చేలుమా అరుణాచలా.
 అడుగ కిచ్చెడు నీదు నకళంక మగుకీర్తి । హాని సేయక ప్రోవు మరుణాచలా.
 హస్తామలక నీదు సద్రసమున సుఖో । న్మాద మొందగ నేలు మరుణాచలా.
 వల నుంచి భక్తుల పరిమార్చు నిను గట్టు । కొని యెట్లు జీవించు నరుణాచలా.
 కోపరహితగుణ గుణిగాఁగ నను గొను । కొఱ యేమి చేసితి నరుణాచలా.
 గౌతమపూజిత కరుణాఘననగమా కడగంట నేలుమా యరుణాచలా.
 సకలము కబళించు కరకాంతియిన మనో । జలజ మలర్చుమా అరుణాచలా.
 తిండిని ని న్నేరి తిని తిన నానేను । శాంతమై పోవుదు నరుణాచలా.
 మది చల్లపడ భద్రకర ముంచి యమృతనోర్ । తెలు మనుగ్రహచంద్ర యరుణాచలా.
 వన్నెను జెఱచి నిర్వాణ మొనర్చి కృ । పావన్నె నిడి బ్రోవు మరుణాచలా.
 సుఖసముద్రము పొంగ వాఙ్మనము లడంగ । నూరక నమరు మం దరుణాచలా.
 వంచించు వేల నన్ శోధింప కిఁక నీదు । జ్యోతిరూపముఁ జూపు మరుణాచలా.
 పదవిద్య గఱపి యీ భూమి మైకము వీడి । రూపగు విద్యఁజూ వరుణాచలా.
 చేరకున్నను మేను నీరుగఁ గరఁగి క । న్నీదే రయి నశించు నరుణాచలా.

ఛీ యని ద్రోసినఁ జేయుకర్మ తపన । గా కేది మనుమార్గ మరుణాచలా.
 చెప్పక చెప్పి నీవు మౌనత నుండని । యూరక యుందువే యరుణాచలా.
 సోమరి నైతిని మిన్నని సుఖనిద్ర । కన్న వే తెది గతి యరుణాచలా.
 శౌర్యముఁ జూపితి శమియించె నని మాయఁ । జలియింప కున్నావు అరుణాచలా.
 కుక్కకు న్నీచమే, నే నేగులుతుఁగొని । వెదకి ని న్నేరుదు నరుణాచలా.
 జ్ఞానము లేక నీయాన దైన్యముఁ బాప । జ్ఞానముఁ దెల్పి బ్రో వరుణాచలా.
 తేటివలెను నీవు వికసింప లేదని । యెదుట నిలుతు వేల యరుణాచలా.
 తత్త్వ మెఱుఁగఁజాల నంతయై నిలుతువే । యిది యేమి తత్త్వమో యరుణాచలా
 తా నేను దా నను తత్త్వ మిద్దానిని । తానుగఁ జూపింతు వరుణాచలా.
 త్రిప్పి యహంతను నెప్పుడు లోదృష్టిఁ । గనఁ దెలియు నను నదే యరుణాచలా
 తీర ముండని యెద వెదకియు నిన్ను నేఁ । దిరిగి పొందితిఁబ్రోవు మరుణాచలా.
 సత్య జ్ఞానములేని యీ జన్మఫల మేమి । యొప్పుగ రా వేల యరుణాచలా.
 శుద్ధవాఙ్మనయుతులం దోచు నీనిజా । హంత గల్పి ననుఁ బ్రో వరుణాచలా.
 దైవ మనుచు నిన్ను దరిఁ జేరఁగా నన్ను । పూర్ణనాశ మొనర్చి తరుణాచలా.
 వెదుకక గనిన సచ్చీయనుగ్రహనిధి । మది తెగుల్ తీర్చి బ్రో వరుణాచలా.
 దైర్యము పరుగిడు నీనిజాహ । మరయదే నాశమైతిఁ బ్రో వరుణాచలా.
 తాఁకి కృపాకరము నను గలియకున్న । నిజము నశింతుఁ బ్రో వరుణాచలా.
 దోషరహిత నీవు నాతో నైక్యమయి । నిత్యానందమయ మొనర్పరుణాచలా.
 నగకు నెడముకాదు ని న్వేదికిన నన్నుఁ । గను కృపానగ వేసి యరుణాచలా.
 నాన లేదె వెదుక నే నయి నీ వొంటి । స్థానువై నిలిచితి వరుణాచలా.
 నీజ్వలఁగాల్చి నన్ నీఱుసేసెడు మున్నె । నీ కృప వర్షింపు మరుణాచలా.
 నీవు నే నణఁగ నిత్యానందమయముగ । నిలుచుస్థితి కరుణిం వరుణాచలా.
 అణురూప నిన్ను నే మిన్ను రూపుం జేర । భావోర్ము లెపుడఁగు నరుణాచలా.
 సూత్రజ్ఞానములేని పామరు నామాయా । జ్ఞానము గోసి కా వరుణాచలా.

మక్కి మక్కి కరగి నే నిన్ను శరణంద । నగ్నుడవై నిల్చి తరుణాచలా.
 నేస్త ముండని నాకు నీయాశఁ జూపి నన్ । మోసగింపక బ్రోవు మరుణాచలా.
 నవసి చెడు ఫలము నం దేమి ఫల. మేరి । పక్వత లోఁగొను మరుణాచలా.
 నొప్పింపకను నిన్ను నొసఁగి నన్ గొనలేదె । యంతకుడవు నాకు నరుణాచలా.
 చూచి తించి మేనుం దాఁకించి పక్వము । చేసి నీ వేలి బ్రో వరుణాచలా.
 మాయావిషము పట్టి తల కెక్కి చెఱుమున్నె । కరుణప ట్టొసగి బ్రో వరుణాచలా.
 కను కృపన్ మాయాంతముగఁ గృప గనవేని । గనునీ కెవరు చెప్పు టరుణాచలా.
 పిచ్చి వీడ నినుబోల్ పిచ్చిఁ జేసితె దయన్ । పిచ్చని మాన్పు మం దరుణాచలా.
 నిర్భీతి నిను జేరు నిర్భీతు నను జేర । భీతి నీకేలాకో యరుణాచలా.
 అల్పజ్ఞాన మ దేది, సుజ్ఞాన మేదయా । ఐక్య మందఁకరుణిం పరుణాచలా.
 భూ గంధ మగు మది పూర్ణగంధము గొనఁ । బూర్ణ గంధ మొసంగు మరుణాచలా
 పేరు దలఁపఁగనే పట్టి లాఁగితివి । నీమహిమ కనుదు రెవ రరుణాచలా.
 పోగ భూతము పోని భూతమై పట్టి నన్ । భూతగ్రస్తునిఁ జేసి తరుణాచలా.
 మృదులతన్ నేఁ బ్రాపు లేక వాడఁగనీక । పట్టుకొమ్మయి కావు మరుణాచలా.
 పొడిచే మయికపర్చి నాబోధ హరియించి । నీ బోధ గనుపించి తరుణాచలా.
 పోకరాకలు లేని సమరంగ దివిఁజూపుమా । కృపాపొరాట మరుణాచలా.
 భౌతికమో మేని పట్టార్చి యెప్పుడు । నీమహిమఁగనఁగరుణిం పరుణాచలా.
 మల మందు నీవియ్య మలమగుటయో కృపామల మందువై వెలుఁగరుణాచలా.
 మానము గొని చేరు వారి మానముఁ బాపి । నిరభిమానత వెలుఁగరుణాచలా.
 మించఁగా వేడెడు కించిజ్ఞుడను నను । వంచింపకను బ్రోవు మరుణాచలా.
 నావికులఁ డుండక పెనుగాలి నలయు । నావను గాక కాచిబ్రో వరుణాచలా.
 ముడిమాలముల్ గొన మునుకొంటవి సరిగ ముగియ భారము లేదో యరుణాచలా.
 ముక్కిడి మును జూపు ముకురము గాక నన్ । హెచ్చించి కౌఁగిలిం పరుణాచలా.
 సత్యాహమున మనోమృదుపుష్పశయ్యపై । మే నల్లయఁ గరుణిం పరుణాచలా.

మీఁదు మీఁదుగ మ్రొక్కు భక్తులఁ జేరి । నీవందితే మేలిమి యరుణాచలా.
 మైమై దణచి కృపాంజనమున నీనత్యవశ । మొనరించితి వరుణాచలా.
 మొగ్గ పటిపి నను బట్టబయట నీవు । నట్టాడు బేలోకో యరుణాచలా.
 మోహము దిప్పి నీమోహ మొనర్చి । నామోహము తీరదా యరుణాచలా.
 మౌని యై రాయిగా నలరక యున్నవో । మౌన మిది యగునో యరుణాచలా.
 ఎవరు నా నోటిలో మన్నును గొట్టి । నాబ్రతుకు హరించిన దరుణాచలా.
 ఎవరు గనక నాదు మదిని మైకపరిచి । కొల్లగొనిన దెవ రరుణాచలా.
 రమణుఁ డనుచు నంటి రోషము గొనక నన్ । రమియింపఁ జేయ రమ్మరుణాచలా.
 రేయుంబవలు లేని బట్టబయటి యింట రమియింపగాఁ రమ్ము అరుణాచలా.
 లక్ష్మ ముంచి యనుగ్రహస్త్రము వైచినన్ గబళించి తుసురుతో నరుణాచలా
 లాభమీ విహపరలాభహీనునిఁ జేరి లాభ మే మందితీ వరుణాచలా
 రమ్మని యనలేదె వచ్చి నావం తివ్వ వెఱకు నీ తలవిధి యరుణాచలా
 ర మ్మని లో దూరి నీ జీవ మిడునాఁడె నా జీవమును బాసి తరుణాచలా
 విడిచినఁ గష్టమో విడక ని న్నుసురును విడువ ననుగ్రహిం పరుణాచలా
 ఇల్లు విడువ లాఁగి లోనింటిలోఁజొచ్చి యొగి నీదు నిలుఁ జూపి తరుణాచలా
 వెలిపుచ్చితి న్నీదుసేత కినియక నీ కృప వెలిబుఁచి కా వరుణాచలా
 వేదాంతమున వేఱు లేక వెలింగెడు వేదపదమ బ్రోవు మరుణాచలా
 నింద నాశిష్టుగాఁ గొని దయాపాత్రుఁగఁ జేసి విడక కావు మరుణాచలా
 నీట హిమముగ ప్రేమాకారు నీలో నన్ ప్రేమగ కరఁగి బ్రో వరుణాచలా
 అరుణాద్రి యన నే కృపావలఁ బడితిఁద ప్పనె నీ కృపావల యరుణాచలా
 చింతింప కృపపడ సాలీడువలెఁ గట్టి చెఱపెట్టి భక్తించి తరుణాచలా
 ప్రేమతో నీనామ మాలించు భక్తభ క్తుల భక్తుఁగా బ్రోవు మరుణాచలా
 ననుబోలు దీనుల నిం పొంద కాచుచుఁ జిరంజీవివై బ్రోవు మరుణాచలా
 ఎముక లరుగు దాసు మృదువాక్కు వినుచెవిన్ గొనుమ నా యల్పోక్తు లరుణాచలా

క్షమలగల గిరి, యల్పవాక్కు సద్వాక్కుగఁ గొని కావు మఱి యిష్ట మరుణాచలా
మాలను దయచేసి యరుణాచలరమణ నా మాలఁ దాల్చి బ్రో వరుణాచలా
అరుణాచలశివ - అరుణాచలశివ - అరుణాచలశివ - అరుణాచలా !

మంగళ మరుణాచలమునకు - మంగళము భక్తశ్రేణికి
మంగళ మక్షరమణమాలకును - జయ.

18. పరమశివా మాంపాహి

ప్రభోశంభోదీనం విహిత శరణం త్వచ్ఛరణ యోః
భవారణ్యా దస్మాత్ విషయ విష ఆశివిషవృతాత్

సముద్రుత్య శ్రద్ధా విదురమపి బద్ధా దరకరం దయా దృష్ట్యా
పశ్యన్ నిజ తనయ మాత్మీకురు శివా ।

పరమశివా మాంపాహి, సదాశివా మాంపాహి, శంభోశివామాంపాహి
భోలాశివా మాంపాహి, ఉమాశివా మాంపాహి, శివామాంపాహి,
శంకరామాంపాహి

మాంపాహి, మాంపాహి,... అక్షయలింగా, అద్వయలింగా, అఘృతలింగా,
ఆకాశలింగా, ఆత్మలింగా, అనంతలింగా, అవ్యయలింగా, ఆనందలింగా,
అమరలింగా, చిన్మయలింగా మాంపాహి॥

శ్లో ॥ శివోగరుః శివో దేవః శివో బంధు శృరీరిణామ్,
శివోత్యా శివోజీవః శివాదన్యన్మకించన ॥

హరహర హరమాంపాహి, శివ శివ శివ మాంపాహి
సదా శంకర మాంపాహి, భోలాశంకర మాంపాహి, ఉమాశంకరమాంపాహి

గౌరీశంకర మాంపాహి, శివా... మాంపాహి, శంకరా ... మాంపాహి,
హర హర హర మాంపాహి, శంకరా హర మాంపాహి, శంకరశివమాంపాహి

శివ శివ శివ శివ మాంపాహి, పరమ శివ మాంపాహి
పరమశివా, పరమశివా, పరమశివా మాంపాహి

19. మహాదేవ హర గంగాధర

శ్లో ॥ శివ శివేతి శివేతివ భవ భవేతి భవేతివ హర హరేతి హరేతివ భజమన
శ్చివమేవ నిరంతరం ” చంద్రశేఖర చంద్రశేఖర చంద్రశేఖర రక్తమాం
చంద్రశేఖర చంద్రశేఖర చంద్రశేఖర పాహిమామ్ ”

మహాదేవ హరగంగాధర శివశివ శివ చంద్రశేఖర, సంసార సార శివంకర
జలంధర శివోపార శంకర !

అభయంకర భవరోగ హర జయ జగదీశ్వర భోలాహర త్ర్యంబకేశ్వరా
మంగళకర పాలనేత్ర చంద్ర శేఖర ।   ॥ ము ॥

శ్రీ పార్వతి పరమేశ్వర మీనాక్షి సుందరేశ్వర శ్రీకాళహస్తీశ్వర వర అన్నపూర్ణేశ్వరా హర హర .

దుద్ర భయంకర గంభీర త్రినేత్ర కఠోర త్రిపురహర దక్షాద్వరహర
త్రిశూలధర దుఃఖ హర సుఖకర దిగంబర || మ ||

సాంబ పార్వతీ మనోహర శంభో కపాల మాలాధర సురేష మహేశ
పరమేశ్వర శాశ్వత వపువతి గంగాధరో || || ము ||

వరప్రదా శశాంకేశఖర వీరభద్ర రుద్ర దిగంబర వ్యోమకేశజయ విశ్వేశ్వర
జయ విశ్వరూప విశ్వంబర ।
॥ మ ॥

అక్షమాల ధర త్రిపుర హర వృషభద్వజ చంద్రశేఖర శుభ్రజటాధర భువ
నేత్యర శూలపాణి నాగేంద్ర హర ” || మహా ||

హర హర హర హర శంకరశివా, శివ శివ శివ శివ శంకరశివా ॥ శం ॥

శివా.....శంకరశివా హరా.....శంకరశివా || శం||

శంకరశివ శంకర శివ ॥ శం ॥	శంకరశివా శంకరశివా ॥ శం॥
శంకరా.... శివా ॥ శం॥	హరహరా. హర... ॥ శం॥
శివశివా...హరహరా.. ॥ శం॥	హరహరా.. శివశివా.. ॥ శం॥
శివాశివా..... ॥ శం॥	హరహరా " ॥ శం॥
శివహర శివహర ॥ శం॥	హరశివ హరశివ ॥ శం॥

21. రమ్యమైనది రామనామము

రామనామము రామనామము రమ్యమైనది రామనామము

- 1 శ్రీ మహాతత్పార్థ బోధ విశేషమైనది రామనామము, సోమసూర్యాగ్నులను మించిన స్వప్రకాశము రామనామము ॥ రా ॥
2. ఆత్మతపములు సలుపువారికి ఆత్మ యజ్ఞము రామనామము, ఆత్మజీవాత్మలును తానై ఆడుచున్నది రామనామము. ॥ రా ॥
3. మూడు మూర్తుల జన్మభూమికి మూలధైవము రామనామము ఏడు వ్యసనములను హరించెడి యుద్ధ సూత్రము రామనామము ॥ రా ॥
4. మూడు గుణముల ప్రకృతి వికృతికి మూల కందము రామనామము ఏడుతత్వంబులకు నావల నెసగు చున్నది రామనామము. ॥ రా ॥
5. ఆత్మ భావము నెఱుక పరచెడి మార్గమే శ్రీరామనామము, ఆత్మానాత్మక్రమము తెలిపెడి సద్గురువుశ్రీరామనామము ॥ రా ॥
6. సకలలోకంబుల భరించెడి సత్యరూపము రామనామము, ప్రకట యోగీంద్రులకు నైనను పరమగోప్యము రామనామము. ॥ రా ॥
7. నారదాదిమునీంద్రులకు సంసారమైనది రామనామము, మారుతాత్మజ మనసులో పల మరిగి యున్నది రామనామము. ॥ రా ॥
8. జననమరణంబులను పొందని చదువు నేర్పును రామనామము చిన్మయంబై సృష్టికి విశేషమైనది రామనామము. ॥ రా ॥
9. జ్ఞాన దృష్టిని జూడ బరగిన మానసియము రామనామము, లోన వెలుపల నిండియుండెడు జ్ఞాన దీపము రామనామము. ॥ రా ॥

10. నరకమును చీకటికి సదమల తరణిబింబము రామనామము పరమ గుహ్యము
ధీ ప్రకాశము బ్రహ్మనాదము రామనామము. ॥ రా ॥
  11. సర్వశబ్దంబులును తానై సాక్షియైనది రామనామము నిర్వికారము శుద్ధతత్వము
నిర్మలము శ్రీరామనామము ॥ రా ॥
  12. నిరుపమానము నిర్వికేషము నిష్కళంకము రామనామము పరమకల్యాణ
ప్రదంబగు ప్రణవనాదము రామనామము. ॥ రా ॥
  13. నిత్యముక్తికి నిత్యభుక్తికి సత్యవచనము రామనామము సత్యవాక్య
ధురీణులకును సంసర్గమైనది రామనామము. ॥ రా ॥
  14. అమృతపానము చేయుమునులకు అచలమైనది రామనామము అమృత
వర్షము కురియు చుండెడు నభ్రమో శ్రీరామ నామము. ॥ రా ॥
  15. ధారణా యోగిండ్రులకును నిధానమైనది రామనామము ఘోరరోగవ నంబుల
కును కుఠారమే శ్రీరామ నామము. ॥ రా ॥
  16. తత్వమసివాక్యార్థమ నియెడితత్వమే శ్రీరామ నామము సాత్వికాదిగుణంబు
ల కునిస్సంగమైనది రామనామము. ॥ రా ॥
  17. ముక్తి కాంతా మణికినెప్పుడు ముదమోసంగును రామనామము భక్త వరులకు
క్షేమకరమై ప్రబలుచున్నది రామనామము ॥ రా ॥
  18. కామరాగాదులకు నంటని ధామమే శ్రీరామనామము సోమ సూత్ర విలంబు
లోపల జ్యోతియే శ్రీరామ నామము ॥ రా ॥
  19. రజతగిరి పతిసతికి నెప్పుడు రమ్యమైనది రామనామము సుజన పాలయ
విలయములదా చేయుచుండును రామనామము ॥ రా ॥
  20. గర్భ నరకములన్ని బాపెడి గానమే శ్రీరామ నామము భూర్భువాదిక లోకముల
కును భూషణము శ్రీరామ నామము ॥ రా ॥
  21. వేదచోదితమై వెలింగిడి విశ్వరూపము రామనామము వేదవాక్య ప్రమాణము
లచెబాదుకొన్నది రామనామము ॥ రా ॥
  22. బంధనంబుల నెల్ల ద్రుంచెడి ప్రకటయోగము రామనామము, అంధులై
యున్నట్టి వారిల కందమైనది రామనామము. ॥ రా ॥

23. అంతారామమయం

అంతారామమయం - బీజగమంతారామమయం || అం ||

రామరామ రామసీత ।

1. అంతరంగమున - నాత్మారాము
డనంతరూపమున - వింతలునలుపగ || అం ||
2. సోమసూర్యులును - సురలుతారలును
ఆమహాంబుధులు - అవనీజంబులు || అం ||
3. అండాండంబులు - పిండాండంబులు
బ్రహ్మాండంబులు - బ్రహ్మలు మొదలుగ || అం ||
4. నదులు వనంబులు - నానా మృగములు
విదితకర్మములు - వేదశాస్త్రములు || అం ||
5. అష్టదిక్కులును - ఆది శేషుడును
అష్టవసువులును - నరిషడ్వర్గము || అం ||
6. ధీరుడుభద్రాచల - రామదాసు
కోరికలోసగెడి - తారకనామము || అం ||

24. ఎవరు దూషించిన నేమి

ఎవరు దూషించిన నేమి మెచ్చి ఎవరు భూషించిన నేమి
అవగుణము మానిపి ఆర్చేరా తీర్చేరా నవనీత చోరుడు నారాయణుడుండగ
|| ఎవరు ||

పిమ్మట నాడిననేమి మంచి స్రీయములు పలికిన నేమి
కొమ్మరో రమ్మని కోరిక లోసగెడు సమ్మతి నాపాలి సర్వేశుడుండగ
|| ఎవరు ||

వారి పంథము మాకేల వట్టి వాదుల తోడపోరేల
భాషించు వారితో పలుమారు పొందేలగాచి రక్షించెడు ఘనుడు రాముడుండగ
|| ఎవరు ||

అపరాధములనేంచువారు మాకు ఉపకారులై యున్నారు

విపరీత చరితలు వినుచును ఎల్లప్పుడు కపటనాటకధారి కనిపెట్టియుండగ
॥ ఎవరు ॥

వారివన్నెలు సల్పనేల మూడు వాసనలకు భ్రమయనేల
వాసిగ భద్రాద్రి వాసుడై నిరతము భాసురముగ రామదాసుడైయుండగ
॥ ఎవరు ॥

రామ రామ రామ సీత

25. రాముని వారము

రామునివారము మాకేమి విచారము స్వామి నీదే భారము
ఓ దాశరథి నీ వాధారము ॥ రా ॥
తెలిసి తెలియ నేరము నీదివ్యరూపము తలచిన మది పులకాంకితపూరము
॥ రా ॥

శ్రీరామ నామము చేయని వారలు జీవింప తలచుట భూ భారము
ఘోరాంధకారము సంసారము, ఇది భరియించి చూడగ నిస్సారము
శ్రీరాముని అవతారము మది చింతించుటె వ్యాపారము ॥ ధా ॥

వైయ్యారమైన మాకల్యాణరాముని కమ్మని కథాగానమెగానము,
శబరిని బ్రోచిన చల్లని దేవుని చారిత్రమే సర్వమత సారము
ఆహా ఎంతో శృంగారము మా సీతేశుని యవతారము ॥ రా ॥

మారామచంద్రుని మహనీయమధునామ మధురామృతము గ్రోలుచున్నారము
ఇతరమేది కోరము మదిలో రఘుపతినే నమ్మి యున్నారము
అతి రాజన్యులచేరము మారాముని దాసులై నారము మదిరంజిల్లుచున్నారము
॥ రా ॥

రామ హరే కృష్ణ హరే, శ్రీరామ హరే శ్రీకృష్ణ హరే॥

26. శ్రీరామరక్షాస్తోత్రమ్

ధ్యాయే దాజానుబాహుం ధృతశరధనుషం బద్ధపద్మాసనస్థం
పీతం వాసో వసానం నవ కమల దలస్పర్శి నేత్రం ప్రసన్నమ్ !

వామాంకారూఢ సీతాముఖ కమల మిలల్లోచనం నీరదాభం
నానాలంకారదీప్తం దధత మురుజటామండలం రామచంద్రమ్ ॥

చరితం రఘునాథస్య శతకోటిసప్తరమ్ ।
ఏకైక మక్షరం ప్రోక్తం మహాపాతక నాశనమ్ ॥

ధ్యాత్వానీలోత్పలశ్యామం రామం రామం రాజీవలోచనమ్
జానకీలక్ష్మణోపేతం జటామకుటమణ్ణితమ్

సాసితూణధనుర్భాణపాణిం సక్తంచరాస్తకమ్
స్వలీలయా జగత్రాతు మావిర్భూతమజం విభుమ్

రామరక్షాంపరేత్ ప్రాజ్ఞః పాపఘ్నిం సర్వకామదామ్
శిరోమే రాఘవంః పాతు ఫాలం దశరథాత్మజః

కౌసల్యేయో దృశౌ పాతు విశ్వామిత్రస్రియః శ్రుతీ ।
ఘ్రాణం పాతు మఖత్రాతా ముఖం సౌమిత్రివత్సలః

జిహ్వం విద్యానిధిః పాతు కంఠం భరతవందితః ।
స్కంధౌ దివ్యాయుధః పాతు భుజౌ భగ్నశ కామృకః ॥

కరో సీతాపతిః పాతు హృదయం జామదగ్న్యజిత్ ।
మధ్యంపాతు ఖరధ్వంసీ నాభిం జాంబవదాశ్రయః

సుగ్రీవేశః కటిపాతు సక్థినీ హనుమత్ప్రభుః ।
ఊరూ రఘూత్తమః పాతు రక్షః కుల వినాశకృత్ ॥

జానునీ సేతుకృత్పాతు జంఘే దశముఖాస్తకః ।
పాదౌ విభీషణశ్రీదః పాతు రామోఽఖిలం వపుః ॥

ఏతాం రామబలోపేతాం రక్షాం యస్సుకృతీ పరేత్ ।
సచిరాయు స్సుఖీ పుత్రీ విజయీ వినయీ భవేత్ ॥

పాతాళ భూతలవ్యోమ చారిణ శ్చద్మచారిణః ।
న ద్రష్టు మపి శక్తాస్తే రక్షితం రామనామభిః ॥

రామేతి రామభద్రేతి రామచంద్రేతివా స్మరన్ !
నరో నలిప్యతే పాపై ర్భుక్తిం ముక్తిం చ విస్తతి ॥

జగజ్జైత్రైక మంత్రేణ రామనామ్నాభిరక్షితమ్ ।
 యః కంఠే ధారయే త్తస్య కరస్థాః సర్వసిద్ధయః ॥
 వజ్రపశ్చర నామేదం యో రామకవచం స్మరేత్ ।
 అవ్యాహతాఙ్గాః సర్వత్ర లభతే జయమంగళమ్ ॥
 ఆదిష్టవాన్ యథా స్వప్నే రామ రక్షా మిమాం హరః
 తథా లిఖితవాన్ ప్రాప్తః స్రబుద్ధో బుధకౌశికః ॥
 ఆరామః కల్పవృక్షాణాం విరామః సకలాపదామ్ ।
 అభిరామ స్త్రిలోకానాం రామః శ్రీమాన్ స నః ప్రభుః ॥
 తరుణౌ రూపసంపన్నో సుకుమారౌ మహాబలౌ ।
 పుండరీక విశాలాక్షౌ చీరకృష్ణాజినాంబరౌ ॥
 ఫలమూలాశినౌ దాంతౌ తాపసౌ బ్రహ్మచారిణౌ ।
 పుత్రౌ దశరథస్త్రితౌ బ్రాతరౌ రామలక్ష్మణౌ ॥
 శరణ్యో సర్వసత్త్వానాం శ్రేష్ఠో సర్వధనుష్ఠతామ్ ।
 రక్షః కులనిహంతారౌ త్రాయేతాం నో రఘాత్తమౌ ॥
 ఆత్మసజ్జధనుషా విమన్సుశా వక్షయాశుగ నిషంగసంగినౌ
 రక్షణాయమమ రామలక్ష్మణా వగ్రతఃపథిసదైవగచ్ఛతామ్ ॥
 సన్నద్ధః కవచీ ఖడ్గీ చాప బాణధరో యువా !
 గచ్ఛన్ మనోరథాన్ నశ్చరామః పాతు సలక్ష్మణః ॥
 రామోదాశరథి శూరో లక్ష్మణానుచరో బలీ ।
 కాకుల్శస్థః పురుషః పూర్ణః కౌసల్యేయో రఘూత్తమః
 వేద నవేద్యో యజ్ఞేశః పురాణపురుషోత్తమః ।
 జానకీవల్లభః శ్రీమా సప్రమేయపరాక్రమః ॥
 ఇత్యేతాని జపన్నిత్యం మద్భక్తః శ్రద్ధయాన్వితః ।
 అశ్వమేధాధికం పుణ్యం సంప్రాప్నోతి నసంశయః ॥
 రామం దూర్వాదలశ్యామం పద్మాక్షం పీతవాసనం ।
 స్తువన్తి నామబిర్ధివ్యైర్నతే సంసారిణో నరాః ॥

రామంలక్ష్మణపూర్వజం రఘువీరం సీతావతిం సుందరమ్
కాకుత్ స్థం కరుణార్ణవం గుణనిధిం విప్రస్థియం ధార్మికమ్ ।

రాజేంద్రం సత్యసంధం దశరథతనయంశ్యామలంశా న్తమూర్తిం
వన్దే లోకాభిరామం రఘుకులతిలకం రాఘవం రావణారిమ్ ॥

రామాయ రామభద్రాయ రామచంద్రాయ వేదసే ।
రఘునాథాయ నాథాయ సీతాయాఃపతయే నమః ॥

శ్రీరామరామ రఘవందన రామరామ । శ్రీరామరామ భరతాగ్రజ రామరామ!
శ్రీరామరామ రణకర్కశ రామరామ । శ్రీరామరామ శరణం భవ రామరామ॥

శ్రీరామచంద్రచరణౌ మనసా స్మరామి । శ్రీరామచంద్రచరణౌ వచసా గృణామి ।
శ్రీరామచంద్రచరణౌ శిరసా నమామి । శ్రీరామచంద్రచరణౌ శరణం ప్రవద్యే॥

మాతా రామో మత్పితా రామచంద్రః । స్వామీ రామో మత్పితౄ రామచంద్రః
సర్వస్యం మే రామచంద్రో దయాళుః । నాన్యం జానే నైవజానే నజానే ॥

దక్షిణే లక్ష్మణో యస్య వామేచ జనకాత్మజా ।
పురతో మారుతి ర్యస్య తం వందే రఘునందనమ్ ॥

లోకాభిరామం రణరంగధీరం రాజీవనేత్రం రఘువంశనాథమ్ ।
కారుణ్యరూపం కరుణాకరం తంశ్రీరామచంద్రంశరణంప్రపద్యే ॥

మనోజవం మారుత తుల్యవేగం । జితేంద్రియం బుద్ధిమతాం వరిష్ఠం ।
వాతాత్మజం వానరయూథముఖ్యం । శ్రీరామదూతం శరణం ప్రపద్యే ॥

కూజన్తం రామరామేతి మధురం మధురాక్షరమ్ ।
ఆరుహ్య కవితాశాఖాం వన్దే వాల్మీకి కోకిలమ్ ॥

ఆపదా మపహర్తారం దాతారం సర్వసందామ్ ।
లోకాభిరామంశ్రీరామంభూయోభూయోనమామ్యహమ్ ॥

భర్తనం భవబీజానా మర్జనం గుణసంపదామ్ ।
తర్జనం యమదూతానాం రామరామేతి గర్జనమ్ ॥

రామో రాజమణి స్సదా విజయతే రామం రమేశం భజే
రామేణాభిహతా నిశాచర చమూ రామాయ తస్మైనమః ।

రామాన్నాస్తి పరాయణం పరతరంరామస్యదాసోఽస్మ్యహం
 రామే చిత్తలయ స్సదాభవతు మే భోరామ మా ముద్ధర ॥
 శ్రీరామ రామ రామేతి రమే రామే మనోరమే ।
 సహస్రనామ తత్తుల్యం రామనామ వరాననే ॥

27. అబలోనసాని

అబలోనసాని అబలోన సైహం । రామకృపా భవని శాసెజాగే
 జాగే ఫిర్ నిగసైహం రామా । అబలోనసాని అబలోన సైహం ॥ అబ ॥
 పాయోనామ చారు చింతామణి ఉరతరుకేనకసైహం ।
 శ్యామరూపరుచిశుచిరత శౌరి చిత్త కంచరణిక సైహం రామా ॥ అబ ॥
 పరవశ జాని హసోయిన ఇంద్రియ నిజబసకైనహసైహం
 మనమధుకర ప్రణతరి తులసి రఘుపతి పదకమల బసైహం ॥ అబ ॥

సాధకులకు ఇంద్రియాలు ఎక్కువ పరాభవము చేస్తూ వుంటాయి భగవత్
 భజన చేయాలని తలంచినప్పుడెల్ల భహిర్ముఖములోనికి లాక్కిపోతుంటాయి.
 ఇంద్రియములు నాకు కళ్ళెము వేసి నన్ను గుఱ్ఱము చేసి ఆడిస్తూ వచ్చాయి. ఈ
 విధముగా నాకు ఎన్ని జన్మలనుండో యీ పరాభవము జరుగుచున్నది. నేడు
 శ్రీరామనుగ్రహముచేత ఆ విషయము నేను గుర్తించుకొంటిని. సంసారమనే
 రాత్రినుండి మేలుకొంటిని. ఇక నేను పొరబాటు చేతకూడా ఇంద్రియములకు
 లోబడను నవ్వలపాలుగాను. నా చిత్తమనే బంగారాన్ని ఎప్పుడు కూడా మెరుగు
 పెట్టుకొంటూ వుంటాను. బంగారాన్ని మెరుగు పెట్టేందుకు నల్లటి రాయి కావలెను.
 ఇక్కడ శ్యామ వర్ణముతో కూడినటువంటి ఆ శ్యామసుందరుని దేహాన్ని స్మరిస్తూ
 వుంటాను. ఇంక దేన్ని కూడా మనసులోనికి రానివ్వను. అప్పుడు నా చిత్తమనే
 బంగారము వన్నెకెక్కుతుంది. ఇంతవరకు ఇంద్రియములు నన్ను నానా యోనిలలో
 త్రిప్పిత్రిప్పి నవ్వలపాలు చేసినవి. కాని తులసీదాసు ప్రతిజ్ఞ చేసి రామచంద్ర
 పాదారవింద సాక్షిగా చెప్పుచున్నాను. ఇక మాత్రము ఇంద్రియములకు లోబడకుండా
 నిరంతరము రామనామమునే స్మరించుకొంటూ సంసారమనే రాత్రిలో పడకుండా
 వుంటాను.

28. శ్రీరామస్తవమ్

నమామి భక్తవత్సలం కృపాళు శీఘ్ర కోమలం ।
 భజామి తే పదాంబుజం అకామినాం స్వధామదం ॥
 నికామ శ్యామసుందరం భవాంబునాథ మందరం ।
 ప్రపుల్ల కంజలోచనం మదాదిదోషమోచనం ॥
 ప్రలంబ బాహు విక్రమ ప్రభోఽప్రమేయ వైభవం ।
 నిషంగ చాప సాయకం ధరం త్రిలోకనాయకం ॥
 దినేన వంశ మండనం మహేన చాపఖండనం ।
 మునీంద్ర సంత రంజనం సురారిబ్బంద భంజనం ॥
 మనోజవైరి వందితం అజాది దేవసేవితం ।
 విశుద్ధ బోధవిగ్రహం సమస్త దూషణాపహం ॥
 నమామి ఇందిరాపతిం సుఖాకరం సతాంగతిం ।
 భజే సశక్తి సానుజం శచీపతి స్రియానుజం ॥
 త్వదంఘ్రిముల యే నరాః భజన్తి హీనమత్సరాః ।
 పతంతి నో భవార్థవే వితర్క ఏచిసంకులే ॥
 వివిక్తవాసినః సదా భజన్తి ముక్తయే ముదా !
 నిరస్య ఇంద్రియాదికం ప్రయాన్తితే గతిం స్వకం ॥
 తమేక మద్భుతం ప్రభుం నిరీహ మిశ్వరం విభుం ।
 జగద్గురం చ శాశ్వతం తురీయ మేవ కేవలం ॥
 భజామి భావవల్లభం కుయోగినాం సుదర్శభం ।
 స్వభక్త కల్పపాదపం సమం సుసేవ్య మన్వహం ॥
 అనూపరూప భూపతిం నతోఽహముర్విజాపతిం ।
 ప్రసీద మే నమామి తే పదాంబు భక్తి దేహి మే ॥
 పరిన్తియే స్తవం ఇదం నరాదరేణ తే పదం ।
 ప్రజన్తి న్నాత సంశయం త్వదీయభక్తి సంజుతాః ॥ శ్రీరామజయరామ

29. హరిహరినామసంకీర్తన

1. హరికేశవ గోవింద - వాసుదేవ జగన్మయ,
శివశంకర రుద్రేశ - నీలకంఠ త్రిలోచన ॥ హ ॥
2. గోపాల ముకుంద మాధవ - గోపతి శ్రీదామోదర,
గౌరీపతి శివ శివ హర - దేవదేవ గంగాధర ॥ హ ॥
3. నారాయణ నారసింహ - నాగశయన శ్రీనటవర,
నాగేశ్వర నందీశ్వర - నటరాజ శివ మహేశ్వర ॥ హ ॥
4. చతుర్భుజ చిదానంద - చిన్మయ పీతాంబరధర,
చంద్రచూడ చందీశ్వర - చిన్మయ చర్మాంబరధర, ॥ హ ॥
5. పద్మనాభ పురుషోత్తమ - పాపహర జయ మురహర,
పంచానన ఫాలలోచన - పశుపతి శివ మృడ హరహర ॥ హ ॥
6. మధుసూదన మదనమోహన - మధువైరి మంగళకర,
మహాదేవ మహేశ్వర - మృత్యుంజయ భవభయహర ॥ హ ॥
7. కంబుకంఠ కైటభరిపు - కమలాక్ష కమలాకర,
కాలకంఠ కాలరిపు - కంజాక్ష కామేశ్వర, ॥ హ ॥
8. జయ పరేశ జగదీశ - సర్వేశ కేశినాశ,
జయమహేశ ప్రమధేశ - గిరిశేశ వ్యోమకేశ ॥ హ ॥
9. జయ జయ శ్రీహరి శౌరి - శంకచక్ర గదాధర,
జయ జయ జయ శ్రీశివ హర - ఖడ్గమాల డమరుధర ॥ హ ॥
10. శేషశయన జయ శుభాంగ - శాశ్వత శారంపాణి,
శంభో శశిశేఖర హర - శ్రీకంఠ పినాకపాణి ॥ హ ॥
11. విష్ణు వైకుంఠ వామన - శ్రీధర జయ జగదీశ్వర,
విశ్వంభర వీరభద్ర - విరూపాక్ష విశ్వేశ్వర ॥ హ ॥
12. సీతానాథ రాధానాథ - లక్ష్మీనాథ జగన్నాథ,
గంగానాథ గౌరీనాథ - దీనానాథ విశ్వనాథ ॥ హ ॥

30. ఐసో శ్రీరఘవీర భరోసో

ఐసో శ్రీరఘవీర భరోసో !

వారి న బోర సకహిప్రహ్లాదహిప్రావక నాహిజరోసో ॥

హిరనాకుశ బహు భాంతి సతాయో హఠకర వైర కరోసో

మార్యోచహై దాస నరహరి కో అపై దుష్ట మరో సో ॥

జారీ లంక అంజనీనందన దేఖత పురసగరో సో

తాకే మధ్య విభీషణకే గృహ రామకృపాపు భరోసో ॥

ద్రుపదసుతా కే చీర పుతారన రాజసమాజ గయోసో

ఐంచత ఐంచత భుజబలహరో కేక న అంగ టరో సో ॥

మీరా కేమారన కే కారన పరియా జహర ఖరో సో

రామనామ అమృత భయే తాకో హాసిహాసి పానకరోసో ॥

తులసిదాస విశ్వాస రామ కో జో నరనారి కరో సో

ఔర్ ప్రభావ కహో లగి వరణో సో యమరాజ డరో సో ॥

శ్రీరామచంద్రునిపై విశ్వాసభావమిట్టిది. తత్కారణముగ ప్రహ్లాదుని నీరు ముంపజాలక పోయెను. అగ్ని కాల్యలేకపోయెను. పట్టుదలతో వైరము వహించి హిరణ్యకశిపు డాతని పలువిధముల బాధించెను. ఆ నృసింహభక్తుని సంహరింప సంకల్పించుకొని స్వయముగా తానే సంహరింపబడెను. హనుమంతుడు యెల్లవారును జూచుచుండ లంకానగరమును గాల్చివైచెను. శ్రీరామునిపైగల విశ్వాసము కారణముగానే విభీషణుని గృహమొక్కటి మాత్రము తగులబడకుండ సురక్షితముగ నిలువగలిగెను. ద్రౌపది వస్త్రముల నపహరింపదలంచి యామెను రాజసమాజములోనికి రావించిరి. దుశ్శాసను డామె వలువలను ఒలిచి యెలిచి విసిగిపోయెను. కాని యామెకుఁ దేవునిపైగల విశ్వాసము కారణముగ యామెయొడ లిపై నుండి వస్త్రము కొంచెమైనను తొలగలేదు. మీరాబాయి భర్త యామెను సంహరింపదలంచి స్వచ్ఛమైన విషమునుఁ బంపెను. ఆమె చిరునవ్వు నవ్వుచు యా విషమును త్రాగివైచెను. ఆమెకుఁగల దైవవిశ్వాసకారణముగ నది యమృత మయ్యెను. దీని ప్రభావమెంతని వర్ణింతును. శ్రీరామచంద్రునిపై నే స్త్రీ పురుషులు విశ్వాసభావము వహింతురో వారినిఁజూచి యమధర్మరాజుగూడ గడగడలాడును.

31. రామరతనధనపాయో

రామరతన ధన పాయో పాయో జీ మైనే
 వస్తుఅమోలక్ దీజొమ్మారెసత్ గురు కిరపా కరి అపనాయో ॥

జనమ జనమ కీ వుంజీ పాయీ జగ మే సబీ భోవాయో
 ఖరదై నహిం చోరు నాలేవై దిన దిన బధత సవాయో ॥

సతకీ నావ కేవటియా సత్ గురు భవసాగర తర జాయో
 మీరా కే ప్రభు గిరిధర నాగర హరఖహరఖ యశ గాయో ॥

నేను రాముడనే రత్నధనమునుఁ బడసితిని. ఈ యమూల్యవస్తువును సద్గురువు నన్ను తనవానినిగా జేసికొనినాపై కరుణజూపి నా కొసగినాడు. అనేక జన్మములందు కూడబెట్టుకొనుచు వచ్చిన నిధినీనాడు వడసితిని. లోకమునందలి ధనమును యెల్లరును. పొగొట్టుకొనువారలేగాని నిలిపు కొనగలవారులేరు. నాయీ ధనము ఖర్చుసేయఁబడనిది. చోరు లపహరింపజాలనిది. దినదినము వృద్ధిపొందు నది. ఆనందపూర్వకముగా మీరాబాయి ప్రభువగు గిరిధర గోపాలుని కీర్తిని గానముఁ జేసినచో సత్యస్వరూపుఁడగు భగవంతుడు నావకాగా సద్గురువు నావికుడుకాగా సంసారసముద్రమును తరించి పోవచ్చును.

32. రామజపు రామజపు భావరే

రామ జపు రామ జపు రామ జపు భావరే	
ఘోర భవనీరనిధి నామ నిజ నావరే	॥ రామ ॥
1. ఏక హీ సాధన సబ రిధి సిధి సాధరే	
గ్రహే కలిరోగ జోగ సంజమ సమాధరే	॥ రామ ॥
2. భలో జోహై పోచ జోహై దాహి నో జోవామరే	
రామ నామ హీ సోఁ అంత సబ హి కో కామరే	॥ రామ ॥
3. జగ నభ వాటికా రహీ హై ఫలిపూలి రే	
ధువాఁ కైసే ధౌరహర దేఖితూ న భూలిరే	॥ రామ ॥
4. రామనామ ఛాడి జో భరోసో కర్తె ఔరరే	
తులసీ పరోసో త్యాగి మాంగై కూర కౌరరే	॥ రామ ॥

ఓరి పిచ్చివాడా! రామనామమునుఁ జపింపుము. జపింపుము. జపింపుము. జపింపుము. భయంకరమైన సంసార సముద్రమును దాటుటకు రామ నామమే తగిన నౌక. ఈ యొక్క సాధనముననే యెల్లబుద్ధిసిద్ధులను సాధించికొనుము. ఏలయనిన యోగము, సంయమము, సమాధి మున్నగు సాధనములను యీ కలికాలమనెడి రోగము గ్రహించివైచినది. మంచి వాడు కానిమ్ము, చెడ్డవాడు కానిమ్ము, యనుకూలుడుకానిమ్ము - ప్రతి కూలుడుకానిమ్ము ఎల్లరకును రామనామమే శరణము. ఈ జగత్తు భ్రాంతి చేత యాకాశమునందు పుష్పించినట్టులుగా కానవచ్చెడి పూలతోటవలె కల్లయైనది. ధూమమువలన నేర్పడెడి భవనములవలె క్షణ క్షణమున కన్పడుచు నంతరించుచూనుండునది. కావున నీ సాంసారిక పదార్థములనుఁ జూచి పొరపడవలదునుమా! ఎవరు రామనామమును విడిచి యన్యము నాశ్రయింతురో వారు సిద్ధముగా వడ్డింపబడిన యన్యమును విడిచి యొక్కొక్క కబళము కొరకై కుక్కవలె యిల్లిల్లు తిరుగు మూర్ఖులతో సమానులు.

33. రామ రామ రామజపు

రామ రామ జపు జియ సదా సానురాగరే

కలిన బిరాగ జోగ జాగ తప త్యాగరే

॥ రామ ॥

1. రామ సుమితరత సబ విధి హీ కో రాజ రే

రామ కో బిసారిబో నిషేధ సిరతాజ రే

॥ రామ ॥

2. రామ నామ మహామని ఫని జగజాల రే

మని లియే ఫని జియై బ్యాకుల బిహాల రే

॥ రామ ॥

3. రామ నామ కామతరు దేత ఫల చారి రే

కహత పురాన వేదపండిత పురారి రే

॥ రామ ॥

4. రామ నామ ప్రేమపరమారథ కో సార రే

రామ నామ తులసీకో జీవన ఆధార రే

॥ రామ ॥

సీతారామ సీతారమ । రామరామ సీతారామ

ఓ జీవుడా ! యెల్లపుడు ననన్యప్రేమభావముతో రామనామమును జపించుచుండుము. ఈ కలికాలమున నదియొక్కటియే మేలొనరించు సాధనము.

వైరాగ్యము వలన, యోగసాధనవలన, యజ్ఞమువలన, తపముల వలన దానముల వలన ప్రయోజనములేదు. శాస్త్రమునందు విధి నీషేధముల రూపమున పెక్కు కర్మములు చెప్పబడియున్నవి. కాని నా యభిప్రాయ ప్రకారము రామనామమును స్మరించుటయే యెల్ల విధులందు నెన్నదగిన రాజవీధి. రామ నామమును మరచిపోవుటయే మిక్కిలి నిషిద్ధ ధర్మము. రామనామము మహామణితుల్యమైనది. జగజ్జాలము మహాసర్పతుల్యమైనది. మణినిగ్రహించిన సర్పము వ్యాకులతచెంది చనిపోవును. అట్లే రామనామమణిని గ్రహించిన జగజ్జాలమను సర్పము తనయంత దాను నశించిపోవును. ఓరి సాధకుడా ! యీ రామనామము కల్పవృక్షమనియు యిది చతుర్విధపురుషార్థముల నొసంగునదనియు వేదములు, పురాణములు, పండితులు, స్వయముగా శంకరుడును చెప్పియున్నారు. రామనామము ప్రేమము యొక్కయు, పరమార్థముయొక్కయు సారము. ఈ రామ నామమే యీ తులసీ దాసునకు జీవనాధారమైనది.

34. రామ నామ రసపీజై

1. రామ నామ రస పీజై, మనువాఁ రామ నామ రసపీ జై ॥
2. తజి కుసంగ సతసంగ బైరి నిత, హరి చరచా సునిలీజై ॥
3. కామ క్రోధ మద లోభ మోహకూఁ, బహుచిత్తనేదీజై ।
4. మిరాకే ప్రభు గిరిధర నాగర, తాహి కే రంగమేఁబీజై ॥

మనస్సా ! రామనామరసము గ్రోలుము. రామనామ రసమును గ్రోలుము, దుర్జన సాంగత్యమును విడిచి, సజ్జన సాంగత్యము నవలంబించి హరిచర్య నాలకింపుము. కామ, క్రోధ, లోభ, మోహ, మదాదులను మనస్సునుండి తొలగించి వేయుము. మీరాబాయి ప్రభువగు గిరిధర గోపాలుని నామస్మరణమువలని యానందసారమున, యానంద రసమున మునిగితేలుము.

35. జాకే ప్రీయన రామ వైదేహి

జాకే ప్రీయన రామ వైదేహి

తజియే తాహి కోటి వైరీ సమ జడ్యపి పరమ సనేహీ ॥

1. తజ్యో పితా ప్రహ్లాద విభీషణ బంధు భరత మహతారీ
బలి గురు తజ్యోకంత వ్రజవనితని భే సబ మంగళకారీ ॥ జా ॥

2. నాతో నేహ రామసోమనిత సుహృదసుసేవ్యజహ్లాః ।
అంజనకహ్ ఆంభో జోషాదే, బహుతక కహ్లాకహ్లాః ॥
తులసి సో సబ భాతి పరమహిత పూజ్య ప్రాన తే ప్యారే
జాసోహోషన నేహ రామపద ఏతే మతే హమారే ॥ జా ॥

ఎవనికి సీతారాములు హితులుకాలో వానిని కోటిశత్రులతో తుల్యునిగా తలపోసి విడనాడుము, ఈ విధముగా ప్రహ్లాదుడు తన తండ్రిని, విభీషణుడు తన యన్నను, భరతుడు తన తల్లిని, బలిచక్రవర్తి తన గురువును గోపికలు తమ పతులను భగవత్ ప్రాప్తికి యడ్డతగులువారని యెంచి విడనాడిరి. మీరెల్లరును యానందదాయకులు, కళ్యాణకారకులైరి. లోకమున నెందఱు సుహృదులు. పూజ్యులును గలరో వారెల్లరును శ్రీరామునితోడి సంబంధమువలన ఆతని యెడల ననురాగము కలిగియుండుటవలన నట్టియున్నతస్థితిని పొందిరి. ఎక్కువగా నెంతయని వర్ణింతును, కంటికి పెట్టుకొన్నంత నీకన్నులను పోగొట్టు కాటుకవలన ప్రయోజనమేమి? తులసీదాసా! యోవనిమూలమున శ్రీరామచంద్ర చరణారవిందములం దనురాగ ముదయించునో యాతడే నర్హవిధముల పరమహితకారి, పూజనీయుడు, ప్రాణాధిక స్రియుడ నని నేను నమ్ముచున్నాను.

36. భజోరే భయ్యా రామగోవింద హరి

భజోరే భయ్యా రామగోవింద హరి ॥ భరీజో ॥

1. జప తప సాధన కమ నహిః లాగత ఖరచత నహిఃగతరీ ।
2. సంతతి సంపతి సుఖికే కారణ జాసో భూల పరీ ॥ భజో ॥
కహత కబీరా జా ముఖ రామనహిః వా ముఖధూల పరీ ॥”

సోదరా! రామా! గోవిందా హరీ! యని దేవుని భజింపుము. జపము, తపము, మున్నగు సాధనముల నవలంబింప నక్కఱలేదు. పెట్టుబడి యక్కఱలేదు. నీ మాటలోని దేదియు ఖర్చుగాదు. సంతానము, సంపదయు, సుఖము కారణముగా నా భగవంతుని మఱచి పోవుట సంభవించు చున్నది. కబీరు చెప్పుచున్నాడు వినుము. రామనామము స్మరింపని నోట మట్టియే పడునది.

37. జాగియె కృపానిధాన

జాగియె కృపానిధాన ప్రాణనాథ రామచంద్ర
చంద్రకిరణ సీతల భయే చక ఈ పియ మిలన గయె
త్రివిధ మంద చలత పవన పల్లవ దృమ డోలై ॥ జా ॥

ప్రాతభాను స్రగట భయే రజనీ - కో తిమిర గయ్యె

భృంగకరత గుంజగాన కమలన దళ భోలో

॥ జా ॥

బ్రహ్మాదిక ధరత ధ్యాన సురనరముని కరత గాన

జాగనకీ బేరభయీ నయన పలక భోలో

॥ జా ॥

తులసిదాస అతి ఆనంద నిరఖిలే ముఖారవింద

దీననకో దేత దాన భూషన అనమోలై

॥ జా ॥

కరుణానిధానుడవు ప్రాణనాథుడవు నగు నో రామచంద్రా ! మేలుకొనుము. చంద్రుని కిరణముల కాంతి క్షీణించినది. చక్రవాకము తన ప్రియుని గలసికొనుటకు వెడలినది. మంద మందమై పరిమళపూరితమైచల్లని వాయువు వీచుచున్నది. చెట్లు, చెట్లయాకులును గదలాడుచున్నవి. ప్రాతః కాలమైనది. సూర్యుడుదయించినాడు, చీకటి అంతరించినది. తుమ్మెదల రొదలు చేయుచున్నవి. తామర పుష్పములు విడబారుచున్నవి. బ్రహ్మాదులు ధ్యానము చేయుచున్నారు. సురలు, నరులు, మునులును గానము చేయుచున్నారు. మేలుకొనదగిన వేళయైనది. కన్నులు తెఱుపుము. తులసీదాసు నీ ముఖారవిందమును చూచి యపరిమితానందము నొంది దీనులకు అమూల్యభూషణములను దానము చేయుచున్నాడు.

38. శ్రీరామచంద్ర కృపాలు భజు మన

శ్రీరామచంద్ర కృపాలు భజు మన । హరణ భవభయ దారుణం,

నవకంజ, లోచన, కంజముఖ । కరకంజ, పదకంజారుణం ॥ శ్రీ ॥

1. కందర్ప అగణిత అమిత ఛవి, । నవనీల నీరద సుందరం
పట పీత మానహు తడిత రుచి । శుచి నౌమి జనకసుతావరం ॥ శ్రీ ॥
2. భజు దీనబంధు దినేశ దానవ । దైత్యవంశ నికందనం
రఘునంద ఆనందకంద కోశల । చంద దశరథ నందనం ॥ శ్రీ ॥
3. సిర ముకుట కుండల తిలక చారు । ఉదారు అంగ విభూషణం
ఆజానుభుజ శరచాపధర సంగ్రామ । జిత ఖరదూషణం ॥ శ్రీ ॥
4. ఇతి వదతి తులసీదాస శంకర । శేష ముని మన రంజనం
మమ హృదయ కంజ నివాస కురు , । కామాది ఖలదల గంజనం॥ శ్రీ ॥

సీతారామ సీతారామ సీతారామ సీతారామ

మనసా ! కృపాళుడును, భవభయములను పారద్రోలువాడును. క్రొత్త కమలములవంటి కన్నులు కలవాడును. పద్మములవంటి ముఖము గలవాడును. పద్మములవంటి చేతులుకలవాడును, ఎఱ్ఱని తామర పూవుల వంటి పాదముల గలవాడును నగు శ్రీరామచంద్రుని భజింపుము.

లెక్కలేనంతమంది మన్మథులను మించిన సౌందర్యముకలవాడును, క్రొక్కరుమేఘమువలె నల్లనై సుందరమైనవాడును, మెఱపు యొక్క కాంతివంటి కాంతికల పీతాంబరమును ధరించినవాడును, పవిత్రుడును, సీతాపతియునగు శ్రీరామచంద్రునకు నమస్కరించుచున్నాను.

దాసులపాలిటి బంధువును, రాక్షసవంశమును నాశనమొనరించిన వాడును, రఘువంశమున బుట్టినవాడును, ఆనందకందుడును, కోసలాధిపతియగు దశరథు తనయుడునగు శ్రీరామచంద్రుని సేవింపుము.

శిరమున గిరీటము, చెవులకు గుండలములు, మొగమున నందమైన తిలకము గలవాడును, ఉదారుడును, శరీరముపై వివిధాభరణములు గల వాడును, ఆజానుబాహుడును, విల్లమ్ములు దాల్చినవాడును, యుద్ధములో ఖర దూషనులను జయించినవాడునగు శ్రీరామచంద్రుని సేవింపుము.

శంకరుని, ఆదిశేషుని, మహర్షుల మనస్సులను రంజింపజేయువాడవును, కామక్రోధాదులగునంతర్ శృతువుల నంత మొందించువాడవును నగు నో రామా! నీవు సదా నా హృదయకమలమునందు నివసింపుము. అని తులసీదాసు రాముని బ్రార్థించు చున్నాడు.

39. శ్రీరామహరే సుఖధామహరే

శ్రీరామ హరే సుఖధామహరే - సీతాపతి రాఘవరామహరే ॥

గోవిందహరే గోపాలహరే జయజయప్రభు దీనదయాళు హరే ॥

1. దశరథనందన రామహరే జయే । నందనందన శ్యామహరే ॥ శ్రీ ॥
2. కౌసల్యాసుత రామహరే । యశోదానందన శ్యామహరే ॥ శ్రీ ॥
3. జానకీజీవన రామహరే । రాధామనమోహన శ్యామహరే ॥ శ్రీ ॥
4. మనమోహన సుందరశ్యామహరే । ఘనశ్యామహరే ఘనశ్యామహరే॥ శ్రీ ॥
5. జయతు ఖరారీ రామహరే । జయతు మురారీ శ్యామహరే ॥ శ్రీ ॥

6. శ్రీకృష్ణహరే గోవిందహరే । జయజయ గిరిధర గోపాలహరే   ॥ శ్రీ ॥
7. జయ దుఃఖహరీ రామహరే । జయ సుఖకారీ శ్యామహరే   ॥ శ్రీ ॥
8. మనమోహన సుందర రామహరే । జయ జగమోహన శ్యామహరే ॥ శ్రీ ॥
9. విపినవిహరీ రామహరే । గోవర్ధనధారీ శ్యామహరే   ॥ శ్రీ ॥
10. సీతారామహరే రాధేశ్యామహరే । రాధేశ్యామహరే సీతారామహరే ॥ శ్రీ ॥
11. రమాచ్యుత సీతారామహరే । రాధిక కృష్ణ శ్యామహరే   ॥ శ్రీ ॥

40. శ్రీరామ జయ రామ జయజయరామ

1. శ్రీరామ జయ రామ జయజయరామ । ఓరామ ఓరామ ఓంకారరామ శ్రీ ।
2. ఆనంద ఘనరామ ఆయోధ్యరామ । అయోధ్యరామ అరిజనభీమ । శ్రీ ।
3. దయజూచి మమ్మేలు దశరథ రామ । దశరథరామ దానవభీమ । శ్రీ ।
4. దానపోషక రామ దైవలలామ । దైవలలామ దశరథరామ । శ్రీ ।
5. పతితపావననామ పట్టాభిరామ । పట్టాభిరామ పావననామ । శ్రీ ।
6. భవభయనాశన భద్రాద్రిరామ । భద్రాద్రిరామ భంధనభీమ । శ్రీ ।
7. చారుసుందర రామ జానకీరామ । జానకీరామ జయ రణభీమ । శ్రీ ।

41. సీతాపతే రామ సీతాపతే రామ

సీతాపతే రామ సీతాపతే రామ । సీతాపతే రామ సీతాపతే
పతితపావన నామ సీతాపతే రామ । రామ తారక నామ సీతాపతే ॥ సీతా ॥

శ్రీ జానకీ రమణ సీతాపతే నీల । నీరద ఘన శ్యామ సీతాపతే
నశిన దళ లోచన సీతాపతే రామ   ॥ రామ సీతా ॥

శ్రీరామ జయరామ సీతాపతే జయ । జయరామ శ్రీరామ సీతాపతే
శ్రీరామ రామ రామ సీతాపతే రామ   ॥ రామ ॥ సీతా ॥

భానుకుల మండన సీతాపతే దాశరథి దయా శరిధి సీతాపతే
కౌసల్య స్రియసుత సీతాపతే రామ   ॥ రామ ॥ సీతా ॥

సచ్చిదానంద మయ సీతాపతే అద్వైతం । య బ్రహ్మ సనాతన సీతాపతే
 అమృత మయ చిన్మయసీతాపతే రామ ॥ రామ ॥ సీతా ॥
 సర్వ, దుఃఖాప హరక సీతాపతే సర్వ । సంతాప నాశక సీతాపతే
 సర్వ, సంశయచ్ఛేదక సీతాపతే రామ ॥ రామ ॥ సీతా ॥
 అ జ్ఞాన బంధన హర సీతాపతే । అంతర్బాహ్య - వ్యాపక సీతాపతే
 అవాంగ్మనోగోచరా సీతాపతే రామ ॥ రామ ॥ సీతా ॥
 జయ జయ పరానంద సీతాపతే జయ । జయ కేవలానందసీతాపతే
 జయ నిర్మలా నంద సీతాపతే రామ ॥ రామ ॥ సీతా ॥
 రామ రామ నృసింహ సీతాపతే రమ్య । గుణసాంద్ర కోమలా సీతాపతే
 రామ మారుతి రామసీతాపతే రామ ॥ రామ ॥ సీతా ॥
 రాజ రాజేశ్వరా సీతాపతే కోటి । కందర్ప సుందరా సీతాపతే
 సర్వపుణ్యా కరా సీతాపతే రామ ॥ రామ ॥ సీతా ॥
 పాప హర మురహర సీతాపతే పద్మ । నాభ పురుషోత్తమ సీతాపతే
 పీత, వసనాం బుద వీల సీతాపతే రామ ॥ రామ ॥ సీతా ॥
 పుండరీ కాక్ష జయ సీతాపతే పుణ్య । చారిత్ర కీర్తన సీతాపతే
 పురందర పూతాత్మ సీతాపతే రామ ॥ రామ ॥ సీతా ॥
 అవ్యయ అక్షర సీతాపతే అజిత । అమిత విక్రమ రామ సీతాపతే
 అనిర్విణ్ణానంద సీతాపతే రామ ॥ రామ ॥ సీతా ॥

42. రామనామకే అంక

అద్భుత రామనామ కే అంక
 ధర్మ అంకుర కే పావన ద్వైదల ముక్తి వధూతాటంక ॥
 మునిమన హంసపచ్చజుగ జ్వాలె బలఉడి ఊరధ జాత
 జనమ మరణ కాటన కౌఁ కర్తరి తీఢన బహు విక్యాత ॥
 అంధకార అజ్ఞాన హరన కౌఁరవి శశి జుగల ప్రకాశ
 వాసర నిసి దోవు కరై ప్రకాశిత మహాకుమగ అనయాస ॥

దుహు లోకసుఖ కరన హరనదుక వేదపురానని సాఖి
భక్తిజ్ఞాన కే పంథ సూర యే ప్రేమ నిరంతర భాఖి ॥

రామ నామమునందలి రెండక్షరములును అద్భుతమైనవి. భూమి నుండి ఏ అంకురము పుట్టినను మొదట దానికి రెండు చిన్న చిన్న ఆకులుండును. ఆ యాకులతోడనే ఆహారమును సంపాదించి ఆ యంకురము వృద్ధిచెందును. అందుచే అంకురమును బోషించి పెంచుటలో మొదట రెండు ఆకులకును మిక్కిలి ప్రాధాన్యత కలదు. ధర్మ మనెడు అంకురమునకు రామనామమునందలి రెండక్షరము లును పైనఁ జెప్పిన రెండు ఆకులవంటివి. ఇవి ముక్తి కాంత రెండు చెవులకు ధరించు ఆభరణములు - (రామనామము సర్వధర్మములకు మూలము. ఆది ముక్తి నిచ్చును.)

మహామునులు తమ మనస్సులనెడి హంసలకు రామ నామాక్షర రూపము లగు రెండు తెక్కలను కల్పింతురు. ఆ తెక్కల బలముతో వారి మానసహంసలు మహాన్నత కక్ష్యలయందు సంచరించును (మునులు ఘనులగుటకుఁ గారణము రామనామ స్మరణము.)

రామ నామ మొక కత్తెర. ఈ రెండక్షరములు కత్తెరకుఁగల రెండు కాళ్ళ వంటివి. ఇది చాల వాడియైన కత్తెర. ఇది జన్మ మరణ పరంపరను కత్తిరించివేయును. అందుచేతనే ఇది చాల ప్రసిద్ధిచెంది యున్నది. (రామ నామమును స్మరించువానికి మరిపుట్టుట యుండదు)

“రామ” యను రెండక్షరములయందు నొకటి సూర్యుఁడు, ఒకటి చంద్రుఁడునై యుండెను. ఈ సూర్య చంద్రులు అజ్ఞాన మను నందకారమును బాపుదురు. (రామ నామ స్మరణముచే అజ్ఞానము పటాపంచలగును.)

“రామ” యను రెండక్షరములు రేయింబవళ్ళు వెలుగులు చిందించు చుండును. ఆ వెలుగులచే పాపపు ద్రోవలు కూడ భాస్వంతములగును. (రామనామ స్మరణమువలన మహాపాపములు నశించును. మహా పుణ్యము లభించును.)

“రామ” యను రెండక్షరములును ఇహలోకమున పరలోకమున సుఖముల నిచ్చును. సర్వదుఃఖములను హరించును. ఇందులకు వేదములే సాక్షులు.

అట్లగుటచే భక్తి జ్ఞాన మార్గములగు శూరు లీ “రామ” నామాక్షరములను నిరంతరము ప్రేమతో స్మరింతురు.

43. రామ నామ రస ప్యాలా పీలే

రామనామ రస ప్యాలా పీలే

తేరా మనువా హోఇ మత్ వాలా

॥ రామ ॥

జో కోయి పీవై జుగజుగ జీవై వృద్ధహోయి నహిఁ బాలా

చొరసీకే బచే ఫేర తే కటిజాయ్ యమకా జాలా

॥ రామ ॥

ఇస ప్యాలేకా మోలనలగై పకడ హరి కా మాలా

జన్మజన్మ కే దాగ ఛుటై సబ నేక రహీనహి కాలా

॥ రామ ॥

సత సంగతమెఁ సాదాకర లోఁ వహోఁ మిలే సబ హాలా

గురు దేవ కా శస్త్రర పకడో తోడ్. భరమ కా తాలా

॥ రామ ॥

గుప్తగ్యాన కా దీయటభ రలో తబ హోవై ఉజయాలా

సబహీ శత్రూమార భగాఁ కరపకడ్ గ్గాన కా భాలా

॥ రామ ॥

ఓయీ! రామనామము అమృతభాజనము. దానిని సేవింపుము. నీమనస్సున కానందోన్మత్తత కలుగును. ఈ రామనామామృతమును ద్రావితివా నీకిక చావెలేదు. యుగయుగముల వఱకు చిరంజీవియై యుండువు. అట్లని నీవు వృద్ధుడవు కావు. బాలుడవుగానే యుండువు. ఎనుబడినాలుగు కోట్లజీవుల యోనులయందు నిరంతరమై సాగు నీ యీ పరిభ్రమణమును యముఁడు కల్పించి యుంచిన నరలోకసముదాయము నీ వీ రామనామామృతమును ద్రావితివా ! రుద్ధమగును, విద్వస్తమగును,

ఓయీ! నీవు ఈ అమృతభాజనమునకు వేల చెల్లించనక్కఱలేదు. తులసి పూసల పేరును చేఁబూని “రామ రామ” యనిన చాలును. ఈ అమృతమంతయు నీవు ద్రావవచ్చును. దీనిని ద్రావితివేని అనేకజన్మల నుండి నిన్ను వెన్నంటివచ్చు పాపము లన్నియు నశించును. నిన్ను అధర్మమార్గమున గాక న్యాయమార్గమున ఈ అమృతభాజనమే నడిపించును.

ఓయీ! నీవు రామనామామృతమునుద్రావి సత్సంగత్వమును అంగడి కేగితివేని నీకు లభ్యముకాని దొక్కటియు నుండదు. సర్వము నీ యదియ అగును. నీవు అజ్ఞానమును సంకెలయందు బంధింపఁబడియుంటివి. ఈ సంకెలను భేదించు

టకు శస్త్రమవసరము. సద్గురువు లేక వేదము ఈరెండే అట్టి శస్త్రములు. వానిని ధరించితివేని నీ అజ్ఞానము పటాపంచలగును.

ఓయీ ! అజ్ఞాన మంధకారమై నిన్ను భాదించుచున్నదా? కలత నొందకుము. జ్ఞానజ్యోతిని ప్రజ్వలించజేయుము. ఈ చీకటి తొలగును. వెలుగు వ్యాపించును. శత్రువులు (అరిష్టద్యుర్గము) నిన్ను బాధించుచుండిరా భీతిఁ జెందకుము. జ్ఞానకుంతము (బల్లెము)నుఁ జేబుని వారిని చీల్చి చెండాడుము. ఈకార్యములను సాధింపఁదలఁతువేని రామనామామృతమును గ్రోలుము.

44. హరి హరి రట రసనామము

హరి హరి హరి హరి రట రస నామము

పీవతి భాతి రహతి నిధరకభయి హోతకహోతోకోసమ || హరి ||

తైతో సునీ కథా నహిమోసో ఉధరే అమిత మహాధమ

గ్యాన ధ్యాన జపవ్రత తీరథ యోగయాగ భినుసంజమ" || హరి ||

హేమహరన ద్విజద్రోహ మానమద అరు పరగురు దారాగమ

నామప్రతాప ప్రబల పావక మెహోత భసమ అఘ అమిత సలభసమ

|| హరి ||

యహ కలికాల కరాలవ్యాలవిషజ్వాలవిషమమ యేహను

భిను యహిమంత్ర గదాధరకో క్యూర్ మిటిహై మోహమహతమ || హరి||

ఓసి నాలుకా ! హరి ! హరి ! హరి ! హరి ! యనవే. తినుచు త్రాగుచు నిర్భయముగ "హరి! హరి!" మనుటయందు నీకేమి శ్రమ కలదే ?

ఓసి నాలుకా ! నీవీ కథవింటివా? నాకంటె అధములుకూడ తరించిరి. ఎట్లనుకొంటివి? జ్ఞానమా? ధ్యానమా! జపమా? తపమా? వ్రతమా? తీర్థయాత్రలా? యోగమా? యాగమా? సంయమమా? దేనిని వారచరింపలేదు. ఎట్లు తరించిరందువా? "హరి! హరి! హరి!" అని కేవలం మింతయ. నీవీ కథవినలేదు. వినియున్నచో "హరి! హరి!" యనకుందువా? ఇకనైనను హరి! హరి! యనుము.

ఓసి నాలుకా! నీవు "హరి: హరి: హరి: హరి" యని యనవే. మహా పాపములు - బ్రహ్మహత్య, స్వర్థస్తేయము, గురుభార్యాగమనము, పరభార్యాగమనము"

అంతకాలమే ఛోడ చలత సబ పాసన ఏక్ ఛదామ్ ।

కహత కబీరా యే ధనకే ఆగే పారసక్ క్యా కామ్   ॥హూమారే ॥

సీతారామ్ సీతారామ్ సీతారామ్ జై సీతారామ్

రామ రామ రామ రామ సీతారామ్ సీతారామ్ సీతారామ్ జై సీతారామ్

ధనములేని పానికి ధనమైనవాడు మారాముడు (రామనామము). ఈ ధన మనుదినము పెరుగుచుండునే కాని ఆవంతయైన తరగదు. జాగృత్యందు, నిద్రయందు లేచుచూకూర్చుండుచు ననవతరమునామమును జపింపుము. మృత్యువు సమీపించినప్పుడు డందలు నిన్ను విడిచిపెట్టువారేకాని నీవెంటనుండు వాడొక్కడు నుండడు. ఈ రామనామమును మహాధనము నెదుట పరశువేదియు (ఒకజాతి జాయి, దానిని తాకిన లోహమెల్ల బంగారమగును) పనికిరానిదియే.

47. నామ నామ నామ జపో నామ రామకా

నామ నామ నామ జపో నామ రామకా

కామ కామ కామ తజో కామ ధామకా ॥   ॥ నా ॥

బినా హరికె నామ కబీ సుఖ న పాయేగా

మరకరికే అంతకాలమే తుమ నరక జాయేగా

మిలేంగే బారబార తుర్ఖే తన గులాముకా ॥   ॥ నా ॥

కరనా హై క్యా గుమనా తు చోబనవమాలకా

మెహమాన యహ పాస తేరే అజకాలకా

పుతలా బిఖర జాయేగా తేరా హోడ చామకా   ॥ నా ॥

తపయోగ యజ్ఞ దానకర్మ హై బధే నహి

కలియుగ మె నామకె సమాన దూసరా నహి

మిలతాహై యతన సే బినా బినాహి ధామకా   ॥ నా ॥

పాకర మనుజకా తన జో హరినామా నాలియా ॥

చింతామణికో మూఢ కాచసే బదలదియా ॥   ॥ నా ॥

ఓయీ! రామనామము జపింపుము - కోరికలను వినర్జింపుము - హరినామ మును స్మరింపకున్న ఇహమున సుఖమునొందజాలవు. మరణించిన పిదపకూడ

సుఖముండదు. నరకమునకేగదవు. మాటిమాటికి బానిస శరీరును దాల్చుచుండువు. ఈ శరీరముయొక్క నవ్యతను చాటి గర్వింతువేల? ఇది నేడుండి రేపుపోవు అతిథి వంటిది. అస్థిచర్మ వికారమైన యీ శరీరమను బొమ్మ విశిష్టమగును. కలిలో తపస్సు, యోగము, యజ్ఞము, దానము, శ్రేష్ఠములుకావు. నామమొక్కటియే శ్రేష్ఠమైనది. దీనికి సాటిలేదు. ఈ నామమునకు విలువలేదు. కాని యిది ప్రయత్నము చేయకున్న లభింపదు. మనుజుశరీరము దాల్చియు నామమును స్మరింపకుండుట లభించిన చింతామణి రత్నమునిచ్చి గాఢా కొనుట వంటిది. - భగవద్భజన బ్రహ్మానందము నొసంగును. అట్టి భజనలేని బ్రతుకు నిరర్థకము.

48. రామనామ రసబహుతిహై

రామనామ రస బహుతిహై కో ఇ పీనేవాలే ఆఓ
అనమోల్ రతన్ హై హరినామ్
బిను మోల్ కహే పరబిక తాహై
భావభక్తినిజప్రేమ సే కొఇ లేనేవాలే ఆఓ || కోఇ || రామ ||

పృథివీ జల వాయు ఆకాశ అగ్ని మెఁ
చారో దిశా ఓం కె కణ మెఁ
గూంజ రహా గోవింద నామ యహఁ
కొఇ పానేవాలే ఆఓ || కోఇ || రామ ||

చారోవేద పురాణ భావ మెఁ
భక్తో కె తో భజన స్థాన మెఁ
బాజరహా హైప్రభునామకోఇ సుననేవాలే ఆఓ || కోఇ || రామ ||

జాతిభేద బంధన తోడ కె
చోటా బెర్ బడా స్వభావ భోడ కే
చంద్రదియెనిమంత్రణసబ్కొయిగానేవాలే ఆఓ || కోఇ || రామ ||

రండి, రండి, రండి, తేనెల వాకలై రామనామరసము ప్రవహించు చున్నది.
రండి త్రాగదలచిన వారందఱు రండి.

ఓయయ్యా! రామ నామ మన నేమనుకొంటివి? అమూల్యరత్నము
కాదటయ్యా! విలువకై శంకించుచుంటివా? నీవు విలువ చెల్లింప నక్కఱలేదయ్యా!

బిగ్గరిగా నుచ్చరించుటయే దీనికిఁ జెల్లింపఁ దగువిలువ యయ్యా! ప్రేమభక్తిపూర్ణ మైన మానసముతో దీనిని జేకొనఁదలంపు గలవారలందఱును రండి.

ఓయయ్యా! రామనామము నీకు వినఁబడలేదటయ్యా ? భూమియందు, జలమునందు, వాయువునందు, అగ్నియందు, ఆకాశమునందు నలుదిక్కుల యందు, ప్రతి అణువునందు రామనామము ప్రతిధ్వనించుచున్న దయ్యా! అమృతరూపమై, మహార్థరత్నమై వెలుఁగొందు ఈరామనామమును బొందఁగోరు వారందఱును రండి.

ఎచ్చటఁజూచినను రామనామమే. వేదములయందు రామనామము. పురాణములయందు రామనామము. భక్తులు భజనచేయుచోట రామనామముండునని చెప్పనక్కఱలేదు. ఎల్లెడల రామనామము మ్రోగిపోవుచున్నది. కైకొనఁ దలంపు గలవారందఱును రండి.

రామనామమునుఁ జేకొనుటకు జాతితో పనిలేదు. ఇచ్చట నియము లేమియును లేవు. పిన్న పెద్దయను అంతరములేదు. నేను (చంద్రుడను కవి) ఆహ్వానించుచున్నాను. రామ నామమును స్వీకరింపఁ దలంపు గలవారలందఱును రండి.

49. కమలముఖ రామ భజన కొదియ

కమలముఖ రామ భజన కొదియ ॥

లఖ చౌరాసీ ఫేరే ఫిరకర సుందర నరతన పాయ ॥ క ॥

ఖాయా పీయా సుఖ సే సోయా నాహక జనమ గవాయా ॥ క ॥

జాముఖ నిస దిన రామనామ నహి ఓముఖకఛా నకియా ॥ క ॥

కహత కబీర సునో భయి సాధో ఆయా వైసా గయా ॥ క ॥

అయ్యో! శ్రీరాముని భజింపనైతిని, ఎనుబడినాల్గు లక్షల జీవగణముల యోసులయందు భ్రమించి భ్రమించి ఎట్టెటో యీ అందమైనఅనువైన మానవ శరీరము నొందితిని. అట్లయ్యుపద్యముఖుడగు రామునిభజింపనైతిని, తినుచు త్రాగుచు నాయీ మానవజన్మమును వ్యర్థముగావించితిని. శ్రీరామనామము

నుచ్చరించని నోరెందులకు ? వాని జన్మమెందులకు ? వాడెట్లు పుట్టెనో అట్లే గిట్టు చున్నాడు. సాధులోకమా ! కబీరుయొక్క యీ పలుకులను వినుడు.

50. కో కో నతర్యో

కో కో న తర్యో హరి నామ పి ఏ ।

సువా ఫణావత గనికా తారీ వ్యాధ తర్యో సరఘాతకి   ॥ ఏ॥

అంతరదాహ జు మిట్యో వ్యాసకౌ ఇక చిత నై భాగవతకి   ॥ ఏ॥

ప్రభు తైఁ జనజన తైఁ ప్రభు బరతత జాకేజైసే శ్రీతిహి   ॥ ఏ॥

జొసై రామభక్తి నహిజానీ కహా సుమేరుసమ దావది   ॥ ఏ॥

సూరదాసవిముఖ జో హరితైఁ కహా భయౌ జుగకోటిజి   ॥ ఏ॥

శ్రీరామ నామమును స్మరించి తరింపని వారుకలరా ? లేరు. ఎవ్వరను లేరు లేరు. చిలుకచే రామనామము విలాసముగ బలికించి ఆనందించిన వేశ్య కూడ తరించెను. అలుగులచే పులుగులను జంపు బోయకూడ రామరామ యని నంతనే తరించెను.

వ్యాసునకుఁ గల్గిన మనస్తాపము “భాగవతమును” శ్రీహరిగుణకీర్తనచే చెన్నొందు గ్రంథమును రచించినగాని నశించినదా ? లేదు. తన్నెవడెట్లు గొనియాడి ననట్టే ప్రభువు అంతరమును గణింపక ప్రసన్నుడయ్యెను.

మేరువును దానము చేసినను రామభక్తడుగానిచో ఫలితములేదు.

శ్రీహరి దెసకు అభిముఖుడుగాక విముఖుడైనవాడు కోటియుగములు జీవి యెరిగినను ఫలితము శూన్యమే. లోకమా ! సూరదాసుని యీ పలుకల నాచరింపుము.

51. రామ కహత చలు

రామ కహత చలు రామ కహత చలు

రామ కహత చలు భాయారే ॥

నాహితోభవ-బెగారి మహాపరిహౌ ఛాటతఅతికరినాయారే ॥

బాఁస పురాన సాజ సబ అట-ఖట సరల తికోన ఖటోలా రే

హమ=హిఁ దిహల=కరి కుటిల కరమచంద మంద మోల్ బిను డోలా రే॥

విషమకహార మార మదమాతే చలహినపావు బటోరా రే ॥

మంద విలంద అభేరా దలకన పాయియ దుఖ ఝుక ఘోరా రే ॥

కాటకురాయిలపేటన లోటన రావహిఁరావ బఝూవూ రే ॥

జన జన చలియ దూరి తనతన నిజ బాసన భేంట అగావూ రే ॥

మారగ ఆగమ సంగ నహి సంజల నావుఁగావుఁకర భూలా రే ॥

తులసిదాసభవత్రాసహరహు అబహోహురామఅనుకూలా రే ॥

సీతారామ్ సీతారామ్ సీతారామ్ సీతారామ్ జై సీతారామ్

సోదరా ! సర్వదా “రామ రామ” యనుచుండుము. “రామ రామ” యనకున్న నేమి లోప మందువా? రామనామ యనకున్నచో జన్మమరణ రూపమగు నీ సంసారము వలన వృథాయాసము తొలగనేరదు.

సోదరా! “రామరామ” యనకున్నచో మాయామయములగుసుకృత దుష్టుతములు మనలను బెదరించుచునే యుండును. అవి మనలను బెదరించి జన్మమరణపు టూయలనుండి కదలనీయవు. అందుచే ఓసోదరా ! రామరామ యనుము.

సోదరా ! “రామరామ” యనుకుంటివా? కాముని నీవునిగ్రహింపఁ గలవా? అమ్మో! వాడు నేలపై నడచునా ? వాడు నిన్ను త్రోసిన త్రోపునకు నీవెక్కడ పడుదువనుకొంటివి? ఎంత దుఃఖము కలుగునను కొంటివి. వాడు కల్పించిన దుఃఖముతో నీవాపాదమస్తకము కంపింతువు. అందుచే! సోదరా రామ రామ యనుచుండుము.

సోదరా ! నీవు “రామరామ” యనకున్నచో విషయవాసనలు నిన్ను విడిచిపెట్టవు. అవి నిన్ను కంటకములయందు కూలద్రోయును. కుమార్గములలోనికి నెట్టును. ఒకచోట నిలువనీయక తరుముచుండును. వెన్నాడు చుండును. అందుచే సోదరా ! “రామ రామ” యనుచుండుము.

సోదరా ! నీవు సంచరించు ఈ సంసారమార్గమున కొక తీరు తెన్నులేదు. ఇందు నీకు తోడెవ్వరునులేరు. అంతియకాదు, దారిబత్తెముకూడ లేదు. పోనిమ్ము.

నీవు చేరడగు గ్రామముయొక్క పేరైన నీకు తెలియునేమోయన్న దానినికూడ
నీవు విస్మరించితివి. అందుచే సోదరా ! నామాట (తులసిదాసుయొక్కవచనము)
నాలింపుము. రామ రామ యనుచుండుము. నీ కీ సంసారము వలన నెట్టి భయము
కలుగదు. శ్రీరాముడనుకూలుడగును. సోదరా ! రామ రామ యనుచుండుము.

52. రామ రాఘవ రామ రాఘవ

రామ రాఘవ రామ రాఘవ రామ రాఘవ రక్షమాం
కృష్ణ కేశవ కృష్ణ కేశవ కృష్ణ కేశవ పాహిమాం.

53. సంగతి నరన తిహారి

1. సంగతి సరస తిహారీ ప్రభుజీ । జగజీవన రామ మురారీ ॥ సంగతి॥

ప్రభూ! నీవలన లోకము జీవించుచున్నది. ఓ రామా ! మురారీ నీ సాంగ
త్యము ఆనందరసపూర్ణమైనది.

2. గలీ గలీ మే జల బహి ఆయో । సురసరిజాయ సమాయో
సంగతికై పరాతాప మహాతమ । నామ గంగోదక పాయో ॥ సంగతి॥

మహాత్ముల సాంగత్యప్రతాపముచే భగవన్నామమనెడు గంగోదకము
ప్రతిసండులోనూ నిండి - ఆకాశగంగయై ప్రవహించుచున్నది.

3. స్వాతి బూంద బరసే ఫణి ఊపర । సీస విషయ హాయి జాయి
ఒహీ బూందకే మోతీ ఉపజ్జై । సంగత - కీ - అధికయీ ॥ సంగతి॥

స్వాతివాన చినుకులు పామునోటబడి విషముగ మారుచున్నవి. అఫే వాన
చినుకులు ముత్తైపుచిప్పలో పడి ముత్తైము లగుచున్నది. సాంగత్యముయొక్క
గొప్పదనము కాదనరానిది.

4. తుమ చందన హమ రేడ బాపురే । నికట తుమ్హరే ఆసా
సంగతకై పరాతాప మహాతమ । ఆఖై బాస - సు - బాసా. ॥ సంగతి॥

స్వామీ! చందన వృక్షము వంటివాడవు - మేము సాధారణ నిర్లంధవృక్షముల
వంటివారము. కాని నీసాంగత్యముచే మేము సుగంధములను విరజిమ్ము గల్గు
దుము - ఇది సాంగత్య ప్రభావము.

5. జాతిభీ ఓచీ కరమభీ ఓ ఛా । ఓ ఛా ఖసబ హమారా

నీచేసే ప్రభు ఊంచ కియోహైకహా । రైదాస చమారా ॥ సంగతి॥

రైదాసు మాదిగవాడు, ఆయన జాతి, క్రియావృత్తులు నికృష్టములైనవి. అయిన నేమి! ఆయన ప్రభునామమును శరణొందినాడు. అందుచే ఆయనను ప్రభువు క్రిందనుండి పైకి ఉద్ధరించినాడు. (ఆయన తక్కువ జాతివాడైనను మహా భక్తుడైనందున సర్వశ్రేష్ఠుడై విరాజిల్లెను) ఇదంతయు సాంగత్యప్రభావమే.

54. అబకైసే ఛుటై నామరట లాగీ

అబకై సేఛుటై నామరట లాగీ

1. ప్రభుజీ తుమ చందన హమ పానీ । జాకీ అంగ అంగ బాస సమానీ
2. ప్రభుజీ తుమ ఘన - బవ హమయోరా । జైసే చితవత చంద చకోరా
3. ప్రభుజీ తుమ దీపక హమబాతీ । జాకీ జోతీ బరై దిన రాతీ
4. ప్రభుజీ తుమోతీ హమధాగా । జైసే సోనహి మిలత సుహాగా
5. ప్రభుజీ తుమ స్వామీ, హమదాసా । ఐసీ భక్తికరై రైదాసా

భగవన్నామమునందు ప్రీతి జనింపవలెనే కాని, జన్మించిన ప్రీతి నశింపదు. - ఓ ప్రభూ! నీవు చందనము వంటివాడవు - మేము జలమువంటి వారము, మాస్రత్యంగమున సుగంధము నీవే నింపుచున్నావు. స్వామీ! నీవు మేఘమువంటి వాడవు. మేము నిన్ను చూచి నర్తించు నెమళ్ళము. నీవు చంద్రుడవు. మేము చకోరములము. ప్రభూ! నీవు దీపమువంటివాడవు. మేము వత్తి వంటివారము - నీవెలుగుచే మేము రాత్రిందినములు ప్రకాశింతుము. స్వామీ! నీవు ముత్యమువంటి వాడవు మేము దానినంటియున్న దారము వంటి వారము. నీవలననే మాకొకవిలువ. నీవలన మాకు బంగారునకు పరిమళమబ్బినట్లు విలువ ఏర్పడుచున్నది.

ప్రభూ! నీవు స్వామివి. మేము దాసులము, రైదాసుభక్తి యిట్టిది

55. తూతో రామ సుమర జగ లడవాదే

తూతో రామ సుమర జగ లడవాదే

1. కోరా కాగజ కాలీ స్వాహీ । లిఖిత పథత వా కౌ పథివాదే ॥ తూ ॥

2. హాథీ చలతహై అవనీ గతిమే, కుకర భుకతావా వాకౌ భుకవాదే॥ తూ ॥

3. కహత కబీర సునో భయి సాదో, నరక పచత వాకె ॥ తూ ॥

నీవు రాముని స్మరింపుము. లోకముయొక్క గోలను పట్టించు కొనకుము. తెల్లకాగితముపై నల్లసిరాతో రామనామమును లిఖించి చదివి చదివింపుము. ఏనుగు నడచుచుండగా కుక్కలు మొఱుగుచుండును. వాని అఱుపులను పట్టించుకొన కుము. ఓ సాదు! కబీరు యొక్క మాటను ఆలకింపుము - లోకము (నిన్ను నీ నామస్మరణమును వెక్కిరించి) నరకమునకు పోవును. దానిని గణింపకుము.

56. డరతే రహో యహ జిందగీ

1. డరతే రహో యహ జిందగీ, బేకార న హో జాయ
సవనే మే కిసీ జీవకా అపకార న హో జాయ ॥ డర ॥

2. పాయా హై తన అమోల్ సదాచారకేలియే
విషయోం మేఁ ఫసకే తుమసే
అనాచార న హో జాయ ॥ డర ॥

3. సేవాకర్ సబదేశకీ శుభకర్మ హరి భజన్
ఇతనా భి కరకే తుమకో
అహంకార న హోజాయ ॥ డర ॥

4. మంజిల్ అసల్ ముకామ కీ తయకరనీ హై తుమే వా
జగ లగనగరమే ఫసకే గిరఫదార్ నహోజాయ ॥ డర ॥

5. మాధవ లగీ హై బాజీ మాయా మోహజాలకీ
దోఖే మే పడకే అబకీ కహి హారనజాయ ॥ డర ॥

ఓయీ ! నీ యీ జీవనము వ్యర్థమగునేమో యని భయపడుచుండుము. కలలోనైనను ఏప్రాణికిని అపకార మాచరింపకుము. సదాచారమునకై నీకీ అమూల్య శరీరము లభించినది. విషయవాసనలయందు చిక్కుకొని అనాచారమున పడిపో కుము. హరిభజనమనెడు శుభకర్మము ద్వారా అన్ని దేశములకు సేవచేయుము. ఇదంతయు చేసినను - నే నిట్లు చేసినతిని అహంకరింపకుము. నీవు నీ స్వస్థానము

(అత్త)ను జేరుటకు స్రయత్నము చేయవలెను. అంతేకాని ఈ లోకమనెడు మోసపు నగరమున జిక్కుకొని బందీవి కాకుము. మాయామోహములకు నీకు పందెము నడచుచున్నది. మోసపోయి ఓడిపోకుము.

57. ఆనందరామ

ఆనంద రామ పరమానంద రామ, నిత్యానంద రామ సదానందరామ ।
 నిర్భయరామ నిరామయరామ అగుణ ఆలేపన ఆనందరామ ॥ ఆనంద॥
 కొసల్యరామ దశరథరామ జానకి జీవన జగదభిరామ
 కారుణ్యరామ కోదండరామ తాపనరంజన సీతారామ ॥ఆనంద॥
 భవభయ భంజన సీతారామ. భక్త నిరంజన రాజారామ
 భక్తద్ధరణ సీతారామ ॥ఆనంద॥
 జనమనరంజన జానకిరామ తాపన రంజన తారకనామ
 జానకి జీవన సీతారామ ॥ఆనంద॥
 పాపవిమోచన సీతారామ పతీతపాపన పావననామ
 పరమదయాళో రాజారామ పాలిత దీనాపన సీతారామ
 హనుమత్ సేవిత నిజపదరామ ॥ఆనంద ॥

58. రామహరేకృష్ణ హరె తవనామవదామి

1. రామహరే కృష్ణహరే తవనామవదామి సదా నృహరే
 నామస్మరణా దన్యోపాయం నహి పశ్యామోభవతరణే ।
2. రామ రామ రామరామ రామనామ తారకం ।
 రామకృష్ణ వాసుదేవ భుక్తిముక్తి దాయకమ్ ॥
 జానకీ మనోహరం సర్వలోకనాయకం ।
 శంకరాది సేవ్యమాన దివ్యనామకీర్తనమ్ ॥
3. కృష్ణానంద! ముకుంద! మురారీ ! వామన! మాధవ! గోవింద!
 శ్రీధర ! కేశవ ! రాఘవ ! విష్ణు ! లక్ష్మీనాయక! నరసింహ ॥
4. శ్రీకృష్ణచైతన్య! ప్రభునిత్యానందం । హరేరాం హరేకృష్ణ రాధేగోవిందం ॥

59. అచ్యుతాష్టకమ్

అచ్యుతం కేశవం రామనారాయణం కృష్ణదామోదరం వాసుదేవం హరిమ్,
శ్రీధరం మాధవం గోపికావల్లభం । జానకీనాయకం రామచంద్రం భజే.

అచ్యుతం కేశవం సత్యభామాధవం । మాధవం శ్రీధరం రాధికా రాధితమ్,
ఇందిరామందిరం చేతసా సుందరం । దేవకీనందనం నందజం సందధే.

విష్ణవే జిష్ణవే శంఖినే చక్రిణే । రుక్మిణీ రాగిణీ జానకీ జానయే,
వల్లవీవల్లభ యార్చితా యాత్మనే । కంసవిధ్వంసినే వంశినే తేనమః

కృష్ణగోవింద హే రామ నారాయణ । శ్రీపతే వాసుదేవాజిత శ్రీనిధే
అచ్యుతానంత హే మాధవాథోక్షజ । ద్వారకానాయక ద్రౌపదీరక్షక.

రాక్షసక్షోభితః సీతయా శోభితః । దండకారణ్య భూ పుణ్యతా కారణమ్,
లక్ష్మణేనాన్వితః వానరైస్సేవితః । ఓగస్త్యసంపూజితః రాఘవః పాతుమామ్.

ధేను కారిష్ఠికా నిష్ఠకృద్వేషిహ । కేసిహ కంసహృద్వంశికా వాదకః,
పూతనా కోపకః సూరజా భేలన్ । బాలగోపాలకః పాతు మాం సర్వదా.
విద్యుదుద్ధ్యోతవ త్రుస్సురద్వాసనం । ప్రావృ డంభోదవత్సల్లస ద్విగ్రహమ్,
వన్యాయా మాలయా శోభితోరస్థలం । లోహితాంఘ్రిద్వయం వారిజాక్షం
భజే.

కుంచితైః కుంతలై ర్భాజమానాననం । రత్నమౌళిం లసత్కుండలం గండయోః,
హరకేయూరకం కంకణప్రాజ్వలం । కింకిణీమంజులం శ్యామలం తం భజే.

అచ్యుతస్యాష్టకం యః పఠే దిష్టదం । ప్రేమతః ప్రత్యహం పూరుషః సస్స
హమ్,

వృత్తతః సుందరం కర్తృవిశ్వంభరః । తస్య వశ్యోహరి ర్జాయతే సత్పరమ్.

60. చౌరాష్టకమ్

ఆదౌబక్తిప్రాణ మమౌఘచౌరం । బాల్యే ప్రసిద్ధం నవనీతచౌరం,
ప్రజే చరంతం చ మృదోహి చౌరం । చౌరాధిపం కృష్ణమహం నమామి.

విధేః సురేంద్రస్యచ గర్వచారం । గోగోప గోపిజన చిత్తచారం,
శ్రీరాధి కాయాః హృదయస్య చారం ॥ చౌరా ॥

నాగాధి రాజస్య విషస్య చారం । శ్రీసూర్యకన్యాఖిల కష్ట చారం,
గోపీజనాజ్ఞాన దుకూల చారం ॥ చౌరా ॥

వత్సాసురాదే ర్భలమాన చారం । పిత్రోస్తదా బంధనదుఃఖ చారం,
కుబ్జార్చనవ్యాజ మనోజ చారం ॥ చౌరా ॥

నిశాచరణా మధజీవ చారం । జీవాత్మనః కల్మష సంఘ చారం,
ఉపాసకానాం చ వివత్తి చారం ॥ చౌరా ॥

సుహృత్ సుదామ్నా హ్యఘనత్వ చారం । శోకస్య గత్వా విదుర్నస్య చారం,
కృష్ణైపటాకర్షక గర్వ చారం ॥ చౌరా ॥

యుద్ధేహి పార్థస్య విమోహ చారం । పురస్థి తానాం చ బలస్య చారం,
దినేచ మాయాబల సూర్య చారం ॥ చౌరా ॥

చిత్తస్య శీలస్య జనస్య చారం । అనేక జన్మార్జిత పాప చారం,
దాస్యం గతానాంచ సమస్త చారం ॥ చౌరా ॥

న నామ సదృశ స్త్రాగో న నామ సదృశః శమః ,
న నామ సదృశం పుణ్యం న నామ సదృశి గతిః ॥

శ్రీకృష్ణగోవింద గోపాలశ్యామ్ శ్రీరాధే శ్రీకృష్ణ శ్రీఘనశ్యామ్
కృష్ణ కృష్ణ ఘనశ్యామ్ రాధేరాధే ఘనశ్యామ్
శ్రీరాధే శ్రీకృష్ణ గోవింద గోపాలశ్యామ్

61. మధురాష్టకమ్

అధరం మధురం వదనం మధురం । నయనం మధురం హాసితం మధురమ్,
హృదయం మధురం గమనం మధురం । మథరాధిపతే రఖిలం మధురమ్.
వచనం మధురం చరితం మధురం । వసనం మధురం వలితం మధురమ్,
చలితం మధురం భ్రమితం మధురం । మధురాధిపతే రఖిలం మధురమ్.

వేణుర్మధురో రేణుర్మధురః । పాణిర్మధురౌ పాదౌ మధురౌ,
 నృత్యం మధురం సఖ్యం మధురం । మధురాధిపతే రఖిలం మధురమ్.
 గీతం మధురం పీతం మధురం । ముక్తం మధురం సుప్తం మధురమ్,
 రూపం మధురం తిలకం మధురం । మధురాధిపతే రఖిలం మధురమ్.
 కరణం మధురం తరణం మధురం । హరణం మధురం రమణం మధురమ్,
 వమితం మధురం శమితం మధురం । మధురాధిపతే రఖిలం మధురమ్.
 గుంజా మధురా మాలా మధురా । యమునా మధురా వీచీ మధురా,
 సలిలం మధురం కమలం మధురం । మధురాధిపతే రఖిలం మధురమ్.
 గోపీ మధురా లీలా మధురా । యుక్తం మధురం భుక్తం మధురమ్,
 ఇష్టం మధురం శిష్టం మధురం । మధురాధిపతే రఖిలం మధురమ్.
 గోపా మధురా గావో మధురా । యష్టిర్మధురా సృష్టిర్మధురా,
 దళితం మధురం ఫలితం మధురం । మధురాధిపతే రఖిలం మధురమ్.

62. శ్రీ యుగళకిశోరాష్టకమ్

నవజలధరవిద్యుద్ధృతవర్ణైః ప్రసన్నైః
 వదనయనపద్మైః చారుచంద్రావతంసౌ, అలకతిలకఫాలౌ కేశవేశ ప్రపుల్ల
 భజ భజతు మనో రే రాధికాకృష్ణ చంద్రౌ.

వసనహరితనీలౌ చందనాలేపనాంగౌ మణిమకరతదీప్తౌ స్వర్ణమాలా ప్రయుక్తౌ,
 కనకవలయహస్తౌ రాసనాట్య ప్రసక్తౌ ॥ భజ ॥

అతి మధురసువేషౌ రంగభంగీత్రిభంగౌ మధురమృదులహాసౌ కుండలా
 కీర్ణకర్ణౌ, నటవరవరరమ్యౌ నృత్యగీతానురక్తౌ ॥ భజ ॥

వివిధగుణవిదగ్ధౌ వందనీయౌ సువేశౌ మణిమయమకరాద్యైః శోభితాంగౌ
 స్ఫురంతౌ, స్మితనమితకటాక్షౌ ధర్మకర్మపదత్తౌ ॥ భజ ॥

కనకముకుటచూడౌ పుష్పితౌ ద్భూషితాంగౌ
 సకలవననివిష్టౌ సుందరానంద పుంజౌ, చరణకమలదివ్యౌ
 దేవదేవాదిసేవ్యౌ ॥ భజ ॥

అతిసువలితగాత్రౌ గంధమాల్యైర్విరాజౌ కటికతిరమణీనాం సేవ్యమానౌ
 సువేశౌ, మునిసురగణభావ్యౌ వేదశాస్త్రాదివేద్యౌ ॥ భజ ॥

అతిసుమధురమూర్తి దుష్టదర్శనశాంతి సురవరవరదౌ ద్వై సర్వసిద్ధిప్రదానౌ
అతిరసవశమగ్నౌ గీతవాద్యప్రతానౌ ॥ భజ ॥

అగమనిగ మసారౌ సృష్టి సంహర కారౌ వయసి నవకిశోరౌ నిత్యబృందావనస్థౌ,
శమనభయవినాశౌ పాపినస్తారయంతౌ ॥ భజ ॥

ఇదం మనోహరం స్తోత్రం శ్రద్ధయా యః పఠేన్నరః.
రాధికాకృష్ణచంద్రౌ చ సిద్ధిదౌ నాత్ర సంశయః

శ్లో ॥ నామైవపరమో యజ్ఞో - వామైవ పరమం తపః ।
జ్ఞానం యత్పరమం లోకే - హరేర్నామైవ కేవలమ్ ॥

63. బాలముకుందాష్టకమ్

హేగోపాల రాధికాలోల । నందకుమార నవనీతచోర
నందకుమార నవనవకిషోర

కరారవిందేన పదారవిన్దం । ముఖారవిన్దే వినివేశయన్తమ్,
వటస్య పత్రస్య పుటేశయానం । బాలం ముకుందం మనసా స్మరామి
సంహృత్యలోకాన్ వటపత్ర మధ్యే । శయాన మాద్యంత విహీన రూపమ్
సర్వేశ్వరం సర్వ హితావతారం । బాలం ముకుందం మనసా స్మరామి
ఇందీవర శ్యామల కోమలాంగం । ఇంద్రాది దేవార్చిత పాదపద్మమ్,
సంతాన కల్పద్రుమ మాశ్రితానాం । బాలం ముకుందం మనసా స్మరామి,
లమ్బులకం లమ్బిత హార యష్టిం । శృంగార లీలాంకిత దన్త పంక్తిమ్,
బింబాధరం చారు విశాలనేత్రం । బాలం ముకుందం మనసా స్మరామి
శిశ్యే విజాయాద్య పయోదధీని । బహిర్గతాయాం వ్రజ నాయికాయామ్,
భుక్త్వా యథేష్టం కపటేన సుప్తం । బాలం ముకుందం మనసా స్మరామి.
కాళిన్ద్ర జాన్త స్థితి కాళియస్య । ఫణాగ్ర రంగే నటన ప్రియ న్తమ్,
తత్పుచ్చహస్తం శరదిన్తు వక్త్రం । బాలం ముకుందం మనసా స్మరామి.
ఉలూఖలే బద్ధ ముదార శౌర్యం । ఉత్తుంగ యుగ్మార్జున భంగ లీలామ్,
ఉత్పుల్ల పద్మాయత చారునేత్రం । బాలం ముకుందం మనసా స్మరామి
ఆలోక్య మాతుర్ముఖ మాదరేణ । స్తన్యం పిబన్తం సరసీరుహేక్షమ్,
సచ్చిన్మయం దేవ మనన్తరూపం । బాలం ముకుందం మనసా స్మరామి

64. శ్రీరాన క్రీడాష్టకమ్

అజ్ఞానమజ్ఞానా మస్తరే మాధవో । మాధవం మాధవం చాస్తరే ణాజ్ఞానా,
ఇత్థ మాకల్పితే మణ్డలే మధ్యగః । సజ్జగౌ వేణునా దేవకీనన్దనః

కేకికేకా దృతానేక పజ్కేరుహా । లీనహంసావళీ హృద్యతాహృద్యతా,
కంసవంశాటవీ దాహదావానలః । సజ్జగౌ వేణునా దేవకీనన్దనః.

క్వాపి వీణాభిరా రావిణా కమ్పితః । క్వాపి వీణాభిరా కింకిణీ నర్తితః
క్వాపి వీణాభిరామా స్తరం గాపితః । సజ్జగౌ వేణునా దేవకీనన్దనః.

చారుచన్ద్రావళీలోచనై శ్చుమ్పితో । గోపగోబృన్ద గోపాలికావల్లభః ।
వల్లవీబృన్దారకః కాముకః । సజ్జగౌ వేణునా దేవకీనన్దనః.

మౌళిమాలామిళన్మ తభృజ్జలతా । భీతభీత ప్రియాద్విభ్రమాల్లింగతః,
స్రస్తగోపీకుచాభాగసమ్మేళితం । సజ్జగౌ వేణునా దేవకీనన్దనః

చారుచామిక రాభాసభామావిభు । రైజయన్తీలతావాసితోరస్థులః
నన్దబృన్దావనేవాసితా మధ్యగః । సజ్జగౌ వేణునా దేవకీనన్దనః.

బాలికా తాలికా తాళలీలాతయా । సంగసన్దర్శిత భూలతా విభ్రమః,
గోపికాగీత దత్తావధాన స్వయం । సజ్జగౌ వేణునా దేవకీనన్దనః.

పారిజాతం సముద్భుత్య రాధావరో । రోపయామాస భామాగృహస్యాంగణే,
శీతశీతే వటే యామునీయే తటే సజ్జగౌ వేణునా దేవకీనన్దనః

కలికుంరజ భంజస్య దారణం భవతారణమ్,
మారణం మరణస్యాపి హరేర్మామైన కేవలమ్.

65. శ్రీ కృష్ణతాండవస్తోత్రము

భజే వ్రజైక మండనం సమస్త పాప ఖండనం
స్వభక్త చిత్త రంజనం సదైవ నందనందనం ।
సుపిచ్చ గుచ్ఛ మస్తకం సునాదవేణు హస్తకం
అనంగ రంగ సాగరం నమామి కృష్ణసాగరం ॥

మనోజగర్వ మోచనం విశాల ఫలలోచనం
విధూత గోప శోచనం నమామి పద్మలోచనం ।
కరారవింద భూధరం స్మితావలోక సుందరం
మహేంద్ర మానదారణం నమామి కృష్ణవారణం ॥

కదంబసూన కుండలం సుచారు గండమండలం
వ్రజాంగనైక వల్లభం నమామి కృష్ణదుర్లభం ।
యశోదయా సమోదయా సకోపయా దయానిధిం
ఉలూఖలే సుబంధనం నమామి నందజం వహం ॥

నవీన గోపనాగరం నవీన కేళిమందిరం
నవీన మేఘసుందరం భజే ప్రజైక మందిరం ।
సదైవ పాదపంకజం మదీయ మానసే నిజం
దధాతి నందబాలక ప్సమస్త భక్త పాలకః ॥

సమస్త గోపనాగరీ హృదంబుజైక మోహనం
నమామి కుంజమధ్యగం ప్రసూన బాలశోభితం ।
దృగంత కాంతరింగణం సహస బాల సంగినం
దినే దినే నవం నవం నమామి నందనందనం ॥

గుణాకరం సుఖాకరం కృపావరం
త్వరా సుఖైక దాయకం నమామి గోపనాయకం,
సమస్త దోష శోషణం సమస్త లోక తోషణం
సమస్త దాస మానసం నమామి కృష్ణలాలసం ॥

సమస్త గోపనాగరీ నికామ కామదాయకం
దృగంత చారుసాయకం నమామి వేణునాయకం ।
భవో భవావతారకం భవాబ్ధి కర్ణధారకం
యశో మతేః కిశోరకం నమామి దుర్గదోరకం ॥

విముగ్ధ ముగ్ధ గోపికా మనో మనోద దాయకం
నమామి ముంజకాననే ప్రవృద్ధ వప్సి పాయినం ।
యథా తథా యదా తదా తదైవ కృష్ణ సత్కథా
మయా సదైవ గీయతాం తథా కృపా విధీయతాం ॥

66. రాధాకృష్ణగతిర్మమ

కృష్ణ ప్రేమమయీ రాధా రాధా ప్రేమమయో హరిః ।
జీవనే నిధనే నిత్యం రాధాకృష్ణ గతి ర్మమ ॥

కృష్ణప్రాణమయీ రాధా రాధా ప్రాణమయో హరిః ।
జీవనే నిధనే నిత్యం రాధా కృష్ణ గతి ర్మమ ॥

కృష్ణస్య ద్రవిణం రాధా రాధా యా ద్రవిణం హరిః ।
జీవనే నిధనే నిత్యం రాధాకృష్ణ గతి ర్మమ ॥

కృష్ణద్రవమయీ రాధారాధా ద్రవమయో హరిః ।
జీవనే నిధనే నిత్యం రాధాకృష్ణ గతి ర్మమ ॥

కృష్ణదేహేస్థితా రాధా రాధా దేహేస్థితో హరిః ।
జీవనే నిధనే నిత్యం రాధాకృష్ణ గతి ర్మమ ॥

కృష్ణచిత్తే స్థితా రాధా, రాధాచిత్తేస్థితోహరిః ।
జీవనే నిధనే నిత్యం రాధాకృష్ణ గతి ర్మమ ॥

నీలాంబరధరా రాధా పీతాంబరధరో హరిః ।
జీవనే నిధనే నిత్యం రాధాకృష్ణ గతిర్మమ ॥

బృందావనేశ్వరీ రాధా కృష్ణ బృందావనేశ్వరః
జీవనే నిధనే నిత్యం రాధా కృష్ణ గతి ర్మమ ॥

67. వందె వందె నంద కుమారం

వందే వందే నందకుమారం - నందకుమారం నవనీత చోరం
వందే వందే రాధికలోలం - గోపీచిత్తవిహారం ॥ వందే వందే ॥

1. శ్రీ ధరణీశంజగదాధారం - భవభయ దూరం భక్తమందారం
యమునా తీర విహారం ॥ వందే ॥
2. వేణువినోదం వేదసుసారం - కరుణాలోలం కాంచనచేలం కమనీయ గాత్రం
కంససంహారం యమునా తీరవిహారం ॥ వందే ॥
3. మునిజపాలం మోహనరూపం మురళీలోలం మదనగోపాలం
బృందావన సంచారం వందే ॥ వందే ॥

68. వ్రజనమ ఔరుకోవు నహీఁధామ్

వ్రజనమ ఔరుకోవు నహీఁ ధామ్ । యావ్రజమే పరమేశ్వర హూక్
సుధరే సుందరనామ్ ॥ వ్రజ ॥

కృష్ణ నామ యహ సునో గర్గతే । కాన్త కాన్త కహి బోలై
బాల కేలిరస మగన భయో సబ । ఆనంద సింధు కలోలై ॥ వ్రజ ॥

2. యశోదా నందన శ్రీదామోదర । నవసీతప్రియ దధిచోర
చీర చోర చితచోర చికనియా । చాతుర నవల కిశోర ॥ వ్రజ ॥

3. రాధాచంద చకోర సావరో । గోకులచంద దధిదాని
శ్రీ బృందావన చంద్ర చతురచిత । ప్రేమరూప అభిమాని ॥ వ్రజ ॥

4. రాధారమణ సు రాధావల్లభ । రాధాకాంత రసాల
వల్లభసుత గోపీజనవల్లభ - గిరివరధర ఛబిజాల ॥ వ్రజ ॥

5. రసికవిహారీ రాసవిహారీ కుంజవిహారీ శ్యామ్
విసినవిహారీ బాంకేవిహారీ అటల విహారాభిరామ్
చైలవిహారీ లాలవిహారీ బనవారి రసకంద
గోపీనాథ మదనమోహన పునిబంసీధర గోవింద ॥ వ్రజ ॥

6. వ్రజమోహన వ్రజరమణ మనోహర వ్రజుత్సవవ్రజనాథ
వ్రజజీవన వ్రజవల్లభ సబకే వ్రజకిశోరశుభగాథ ॥ వ్రజ ॥

7. వ్రజమోహన వ్రజసోహన భూషణ వ్రజనాయక వ్రజచంద
వ్రజనాగర వ్రజచైల ఛబీలో వ్రజవరశ్రీనందనంద ॥ వ్రజ ॥

8. వ్రజఆనంద వ్రజదూలతహ నితహీ అతిసుందర వ్రజలాల
వ్రజగవునకే ఆచేపాచే సోహత వ్రజగోపాల ॥ వ్రజ ॥

9. వ్రజసంబంధీ నామ లేతయే । వ్రజక్షీ లీలాగావై
నాగరిదాసహి మురళీవాలో వ్రజకో రాకురభావై ॥ వ్రజ ॥

వ్రజపురముతో సమానమగు స్థానము వేటొకటి లేదు. ఈ వ్రజపురమున నెల్లరు పరమేశ్వరుని సుందరనామమును స్మరించి తరించిరి.

1. గర్గాదార్యుడు కృష్ణ! కృష్ణ ! యని నామస్మరణము సేయుచున్నాడు వినుము. అందఱు బాలక్రీడల యానందమున నిమగ్నులైయున్నారు.

2. శ్రీదామోదరుడు యశోదకుమారుడు. నవనీతప్రియుడు. పెరుగును దొంగలించినవాడు. చీరలను హరించినవాడు. గోపికా చిత్తచోరుడు. చతురుడు. శృంగారము కలవాడు. నూతన కిశోరావస్థయందున్నవాడు.

3. రాధాచంద్ర చకోరుడు, శ్యామసుందరుడు, గోకులచంద్రుడు, పెరుగును దానము చేసినవాడు. బృందావనమునకు చంద్రునివలె నాహ్లాదమును గలిగించు వాడు. చతురమయిన చిత్తముగలవాడు. ప్రేమస్వరూపుడు. అభిమానము గలవాడు,

4. రాధారమణుడు, రాధావల్లభుడు, రాధాకాంతుడు, గోపీజనవల్లభుడు, గోవర్ధనగిరిని ధరించినవాడు. కాంతిపుంజమైనవాడు.

5. రసికవిహారి, రాసక్రీడలలో విహరించువాడు, కుంజములందు విహరించినవాడు. వనములందు విహరించినవాడు. త్రిభంగీలలిత స్వరూపము గలవాడు, విలాసముగలవాడు, గోపబాలురతో విహరించువాడు. రసికుడు, గోపవల్లభుడు, మదనమోహనుడు, వంశిని ధరించినవాడు, గోవిందుడు.

6. ప్రజపురవాసులకు మోహమును గలిగించినవాడు. వారికి రమణుడు. మనోహరుడు, ప్రజానంద విధాయకుడు, ప్రజనాథుడు, ప్రజవాసులకు జీవనాధారభూతుడు, ప్రజజనవల్లభుడు, మంగళప్రదమైన చరిత్రము గలవాడు.

7. ప్రజజనమోహనుడు, శోభనుడు, ప్రజజనభూషణుడు, ప్రజజననాయకుడు. ప్రజజనమున కాహ్లాదమును ఘటించువాడు. ప్రజనగరవాసి, ప్రజపురమున నుండు శృంగారమూర్తి. ప్రజవాసులప్రభువు, నందనందనుడు.

8. ప్రజజనుల కానందము నొదవించువాడు. ప్రజపురమున వసించు నిత్య నూతనవరుడు, అతిసుందరుడు, అతని వెనుక, ముందును ప్రజపుర వాసులగు గోపబాలురు శోభించుచుందురు.

9. నాగరిదాసు ప్రజవల్లభుని నామమును స్మరించి తల్లీలలను గానము సేయును. అతనికి మురళీధరు డెంతయు భ్రీయమయినవాడు.

69. నందలాల గోపాల దయాల్ హరే

నందలాల గోపాల దయాల్ హరే । బృందావన మోహ బులాలేనా,
మేరి ఆఖోంసే పరదా దు ఈకా హరా! ముయ్యే రూపమే! అపనే రమాలేనా.

జోగీబనకే మైఁ అలఖ జగాయా కరూఁవ్రజభూమి కి ధూల్ రమాయా
 కరూఁ,
 తేరే ఆరోఁ పహర గుణ గాయా కరూఁ । మురేఁ మధుబన శ్యామా బులాలేనా.
 మేరే దిల్ మేఁ హై సేవామైతేరీ కరూఁ । తేరి మాధురమూరత కో దేఖ
 జివూఁ,
 తేరే చరణోంకే ధోధోక రోజ్ పివూఁ । మురేఁ చరణోంకా దాస బనాలేనా.
 మేరే కానోం మేఁ మురళి కి తాన రహేఁ । ఉర సాఁవలి సూరత కాధ్యాస
 రహేఁ,
 మేరే ప్రాణోం మేఁప్రాణ సమాన రహేఁ । మేరే నైన్ఁ మేఁ ఆసన్ జమాలేనా.
 మిలే భక్తంకే కామోం సే ఔసర్ అగర్జరా దీననపై కరనదయా కి నజర్,
 జభి ఉమ్మడే తుమ్హరా కృపాసాగర్ । పహలే బేడేకో పార లగాదేనా.

నందకుమార ! గోపాల ! దయాలూ ! హరీ ! నన్ను బృందావనమునకు
 పిలిపించుకొనుము. నా కన్నులనుండి తెరను తొలగించి వేయుము. నన్ను
 నీరూపముతో విలీన మొనరించుకొమ్ము. యోగినై నేను నిన్ను ధ్యానము చేసి
 కొందును. ప్రజభూమియందలి పవిత్రమైన ధూళిని ఒడలికి పూసుకొందును. ఎనిమిది
 జాములందును నీ గుణములను గానము చేసికొందును. శ్యామసుందరా! నన్ను
 మధువనమునకు పిలిపించుకొనుము. నీకు సేవచేయవలెనని నాకు కుతూహల
 ముకలదు. నీ మధురమైన రూపమును జూచుచు జీవింతును. నిత్యము నీపాదము
 లను కడిగి. ఆ నీరమును గ్రోలుదును. నన్ను నీ చరణదాసునిగా జేసి కొనుము.
 నాచెవులలో మురళీరసము ఎల్లప్పుడు పడుచుండవలెను. నా హృదయములో నీ
 శ్యామసుందర స్వరూపముయొక్క ధ్యానము నెలకొనవలెను. నా ప్రాణములలో
 నీ ప్రాణము లైక్యము నొందవలెను. నీవు సదా నాకన్నులలో స్థిరడువై నుండవలెను.
 భక్తజనపాలన కార్యము పూర్తియైనమీదట నవకాశము చిక్కినచోరవంత యీ దీనుని
 కరుణాదృష్టితో కనుగొనుము. ఎప్పుడు నీ హృదయమందలి కరుణాసముద్రము
 పొంగి పారల నారంభించునో అప్పుడు ముందుగా ఈ దీనునుద్ధరించి ఒక యెడ్డునకు
 జేర్చుము.

70. బసో మోరేఁ నైనమేఁ నందలాల్

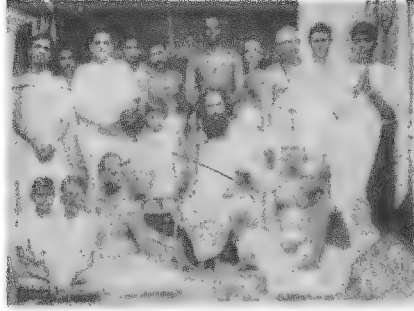
బసో మోరేఁ నైనమేఁ నందలాల్

1. సాఁవర సూరత సోహని మూరత నైనబనే విశాల

॥ బసో ॥

శ్రీ జానకీవల్లభ శరణ మహరాజ్ (అయోధ్య) వారి దగ్గర దీక్ష తీసుకొని శ్రీ
సియారఘవరదాసు అని పేరు బడసినప్పుడు.

శ్రీ ప్రభుదత్త బ్రహ్మచారి మహరాజ్ (ప్రయాగ్, బృందావనం) వారి సేవలో
నున్నప్పుడు

ప.ప. శ్రీ సదాశివేంద్ర సరస్వతి స్వామిలో తురియాశ్రమము స్వీకరించినపుడు
(1920-1921) కు సంబంధించినది

దండకమండల ధారిగా నున్నపుడు

దండకమండల ధారిగా నున్నపుడు

శ్రీ జానకీవల్ల భ శరణ్ మహారాజ్ (అయోధ్య) వారి దగ్గర దీక్ష తీసుకొని శ్రీ
సియారఘవరదాసు అని పేరు బడసినప్పుడు.

2. అధరమధురస మురళీబాజత ఉరవై జయంతీమాలా || బసో ||
3. క్షుద్ర ఘంటికా కటితట శోభిత నూపురశబదవిశాల || బసో ||
4. మీరా ప్రభుసంతన సుఖదాయా భక్తవత్సల గోపాల || బసో ||

నందకుమార! నీవు నదా నా నేత్రమునందు నివసించియుండుము. శ్యామసుందరమైన స్వరూపము గలవాడవు. శోభామయమైన మూర్తిగల వాడవు. విశాలములైన కన్నులు గలవాడవు. అధరమునందు మధురరసము గలవాడవు. మురళిని మ్రోగించుచున్నవాడవు. వక్త్రస్థలమున వైజయంతియను మాలికతోడ శోభించుచున్నవాడవు. మొలయందు చిరుగజ్జలతో రాణించుచున్నవాడవు. విశాలములైన కాలియందెల చప్పుడులతో శోభిల్లువాడవు. మీరాబాయికి ప్రభుడవు. సంపదలను సుఖములను నొసగువాడవు. భక్తులను బ్రోచువాడవు. గోవులను పాలించువాడవు.

71. గిరిధర ప్రజధర

గిరిధర ప్రజధర మురళి అధర ధర । ధరణీధర మాధవ పీతాంబరధర
సీస మకుటధర గోపవేషధర || గిరి ||

కరధర కమల పుష్ప శారఙ్గధర । చక్రగదాధర అధర సుదాధర
కంబుకంఠధర కౌస్తుభమణిధర. || గిరి ||

వనమాలధర ముక్తమాలధర । దుష్టకంసకే కేశపాశధర
సూరదాస ప్రభు కృష్ణచరణ ధర. || గిరి ||

గోవర్ధనగిరి నెత్తినవాడవు. ప్రజవాసులను బ్రోచువాడవు. అధరమున మురళి ధరించు వాడవు. భువనమును గాపాడువాడవు. లక్ష్మీదేవికి స్రియుడవు. పీతాంబరమును ధరియించువాడవు. శిరమున కిరీటమును ధరియించువాడవు. గోపవేషమును ధరియించువాడవు. కరమున కమలమును శార్ంగమను ధనువును ధరించినవాడవు. చక్రమును గదను దరించినవాడవు. అధరమున నమ్మతమును ధరించినవాడవు. కంబు కంఠము గలవాడవు. కౌస్తుభ రత్నమును ధరియించినవాడవు. వనమాలను ధరించినవాడవు. ముత్యాలమాలను ధరించినవాడవు. దుష్టుడగు కంసునిజుట్టుపట్టుకొన్నవాడవు. సూరదాసునకు ప్రభుడవు.

72. కృష్ణగోవింద గోపాల గాతే చలో

1. కృష్ణ గోవింద గోపాల గాతే చలో
మనకో విషయోంకే విషసే హటాతే చలో
నామ ధనకా ఖజానా బధాతే చలో ॥ కృష్ణ ॥
2. దేఖనా యింద్రియోంకే న ఘోడే భగే
రాతే దిన్ పున్కో సంయమకె కోడెలగే
అపనే రథకో సుమారగ్ చలాతే చలో ॥ కృష్ణ ॥
3. కామ కర్తే రహో నామజపతే రహో
రాతే దిన్ కృష్ణకా ధ్యానకరతే రహో
పాపకీ వాసనాయేఁ హటాతే చలో ॥ కృష్ణ ॥
4. యాద్ ఆవేగి ఉన్కో కబీ న కబీ
ధర్మదేవేంగే హమ్కో కబీ న కబీ
ఐసా విశ్వాస మనమేఁ జమాతే చలో ॥ కృష్ణ ॥
5. దుఖమేఁ తడపో మతో సుఖమేఁ భూలో మతో
ప్రాణ జాయే మగర్ నామ భూలో మతో
కృష్ణరాధేకో మనసే రిఝూతే చలో ॥ కృష్ణ ॥
6. నామ జపజపకే లోగోనే పాయీ గతి
భక్తనే హై ఇసీసేకరీ వినతీ
మురళివాలేకో మనసే రిఝూతే చలో ॥ కృష్ణ ॥

కృష్ణా! గోవిందా ! గోపాల ! అని గానముచేయుచూపొమ్ము మనసును విషయము లనేడి విషయములనుండి తొలగించుకొనుచుపొమ్ము నామధనము యొక్క బొక్కనమును నింపికొనుచు బొమ్ము మిక్కిలిజాగరూకత వహించుము. ఇంద్రియములను గుఱ్ఱములు పరుగులు పెట్టరాదు. రాత్రింబవళ్ళు వానిని యింద్రియ నిగ్రహమనెడు కొరడాతో కొట్టుము. నీ రథమును మంచి మార్గమున నడపించుకొనుచుబొమ్ము. నామజపము సేయుచునే పనిజేసుకొనుము. రాత్రింబవళ్ళు శ్రీకృష్ణనిధ్యానముజేసికొనుచుండుము పాప వాసనలను దొలగించుకొనుచుండుము.

ఎన్నటికో ఒక్కనాటికే ఆకృష్టనకు మనుము తలపునకు వత్తుము. ఎప్పుడో యొక పృథు అతడు మనకు దర్శనమును ప్రసాదించును. అనెడు విశ్వాసమునుమనమున దృఢము జేసుకొనుచుపోమ్ము దుఃఖమునందు వ్యాకులత జెందకుము. సుఖము నందు మైమరపు నొందకుము. ప్రాణములు పోయినను నామమును మరువకము. మనస్సుచే రాధా కృష్ణులను ప్రసన్నులను జేసికొనుచు బొమ్ము పలువురు జనులు నామమును జపించి జపించి ముక్తిని బొందిరి. కావుననే యీ భక్తుడు ఎన్నెంచు కొనుచున్నాడు. మురళీధరుని మనస్సుచే ప్రసన్నుని జేసికొనుచు పొమ్ము

73. రాధా రాధాకృష్ణ రాధా

రాధా రాధాకృష్ణ రాధా

రాధాకృష్ణ రాధా రాధాకృష్ణ రాధా ॥ రాధా ॥

కృష్ణకన్తయ్యా రాధారాకృష్ణ రాధా నందకే లాల ”

యశోదా కేలాల ॥ రా ॥ మదన గోపాల ॥ రా ॥ రూప రసాల ॥ రా ॥

నయన విశాల   ॥ రా ॥ పరమ కృపాల   ॥ రా ॥ రాస విహారి   ॥ రా ॥

రసిక విహారి || రా || కుంజ విహారి || రా || విపిన విహారి || రా ||

బాంకే విహరీ   ॥ రా ॥ హేబనవారీ   ॥ రా ॥ మదన మురారీ॥ రా ॥

గోవర్ధన ధారి   ॥ రా ॥   జయ అనందపున॥ రా ॥ హే వజ్రవన॥ రా ॥

రాధా మన మోహన ॥ రా ॥   మీరా కే ప్రభు   ॥ రా ॥

దో॥ నారాయణ హరి భజన మే॥ యే పాంచో నహీ॥ సుహత్

విషయ భోగ, నిద్రా హాసీ । జగత్సీతి బహు బాత్ ॥

74. కృష్ణవానుదేవహరి

కృష్ణవాసుదేవహరి । వాసుదేవ కృష్ణహరి

1. కృష్ణ కృష్ణ ముకుందా జనార్దనా । కృష్ణ గోవింద నారాయణా హరే ॥
అచ్యుతానంత గోవింద మాధవా । సచ్చిదానంద నారాయణా హరే ॥
2. రామ రామ నరసింహ పురుషోత్తమా । రాఘవా రామ నారాయణా హరే॥
రావణారో కోదండరామ రఘువరా । శ్రీధరా రామ నారాయణా హరే!

3. గరుడ గమన కంసారే మధుసూదనా శేషశయన శ్రీ నారాయణ హరే
మురళి కృష్ణ మురారి మనమోహనా । మదన గోపాల నారాయణ హరే ॥
4. వాసుదేవ గోవిందా దామోదరా । నంద నందన నారాయణ హరే ॥
వామనా విష్ణు శైరీ లక్ష్మీధరా । వేణుగోపాల నారాయణ హరే ॥
5. పద్మనాభ పరమేశ సనాతనా । పరమపురుష శ్రీ నారాయణ హరే ॥
పాండురంగ విఠల పురందరా । పుండరీకాక్ష నారాయణ హరే ॥
6. శ్రీనివాస అనిరుద్ధా ధరణీధరా । అప్రమేయాత్మా నారాయణ హరే ॥
దీనబంధూ భగవంతా దయానిధే । దేవకీతనయ నారాయణ ॥

నారాయణ నారాయణ నారాయణ నారాయణ
నారాయణ నారాయణ నారాయణ లక్ష్మీనారాయణ
నారాయణ నారాయణ నారాయణ శ్రీమన్నారాయణ

75. రాధేశ్యామ్ పాండురంగ విఠల

రాధేశ్యామ్ పాండురంగ విఠల రఘుమాయీ
పాండురంగ పురందర విఠల రఘుమాయీ
జయ జయ విఠల జయ హరి విఠల్.

76. కావేరీతటవాస శ్రీరంగ

కావేరీతటవాస శ్రీరంగ । దయానంద హృదయాంతరంగ
మాత రుక్మమాయీ మానసభృంగ । మహదానందకర హే పాండురంగ.

77. హేగోపాల

హే గోపాల రాధికలోలా । మురళీవాలా మోహనబాలా
గిరిధరలాలా వేణుగోపాల । కరుణాలవాల కమనీయబాల
నందకేలాల నవ నవ రసాల । హేగోపాల రాధికలోలా

78. ప్యారె దరసన దీజో ఆయ

ప్యారె దరసన దీజో ఆయ తుమ బిన రహ్యో న జాయ
జల బిను కమల చంద బిను రజనీ

ఐసే తుమ దేఖ్యాఁ బిన సజనీ

ఆకుల వ్యాకుల రహారై నదిన విరహ కలేజో భాయ   ॥ దరసన ॥

దివన న భూఖ నీంద నహిరైన ముఖ సూ కథత న ఆవేబైనా

కహాఁకరూఁ కఘకథతన ఆవై మిలకర తపన బుర్ఘూయ   ॥ దరసన ॥

క్యాం తరసావో అంతరయామి అయమిలో కృపాకర స్వామి

మీరా దాసీ జనమ జనమకీ పడీ తుమ్మారే పాయ   ॥ దరసన ॥

ఓస్రియతమా ! కనువిందోనర్ప రావయ్యా! నీవులేక, నిన్నుచూడక ఉండజాల
కుంటినయ్యా. నిన్నుచూడనందున నీ యీ చెలి ఎట్లున్నదను కొనుచున్నావు?
నీరులేని తమ్మిపూవై, చంద్రుడులేని రాత్రియై యున్నది.

నీ యీ విహారము నాగుండెను తినివేయుచున్నదయ్యా? నేను ఎంత ఆకుల
పాటు చెందుచుంటి ననుకొంటివి? వగలు - ఆకలి, రాత్రి - నిద్రలేదు.
చెప్పటకుకూడ శక్తిచాలనిస్థితియందున్నాను. ఏమనిచెప్పును? ఏమియుచెప్పజాల
కున్నాను. రామయ్యా! నన్నొక్కసారి కలిసితివా, దర్శనమిచ్చితివా నా యీ
తాపమంతయు నశించును. ఎందులకు బాధింతువయ్యా! నీవు అంతర్యామివి.
నన్ను కలిసికొనుటకు నీవు బండ్లెక్కి, నావలెక్కి, స్రయాణించవలెనా? అక్కరలేదే.
ఎల్లెడ నిండియుండియు కనుచాలైయున్న ఓ స్వామీ! దయదలచి
కన్నులకగవడవయ్యా! నేను జన్మజన్మలకు నీదాసినయ్యా ! నీ మీరను, నీ
పాదములపైఁ బడి యుంటినయ్యా ! కంటికిఁ గాన్పించుమయ్యా ! స్రియతమా !

79. శ్యామాగోరీ నిత్యకిశోరీ

జయరాధే జయరాధే! రాధే జయరాధే జయశ్రీ రాధే

జయకృష్ణజయకృష్ణ కృష్ణ జయకృష్ణ జయశ్రీకృష్ణ   ॥ జయ ॥

1. శ్యామాగోరీ నిత్యకిశోరీ సీతమజోరీ శ్రీరాధే
రసికరసీలో చైలచబీలో దుణగరివీలో శ్రీకృష్ణ   ॥ జయ ॥
2. రాసవిహారిణి రసవిస్తారిణి స్రీయశరధారిణి శ్రీరాధే
నవనవరంగి నవల త్రిభంగి శ్యామలసు అంగీశ్రీకృష్ణ   ॥ జయ ॥
3. ప్రాణపియారీ రూపఉద్వారీ అతిసుకుమారీ శ్రీరాధే
మైనమనోహర మహామోదకర సుందరవరతర శ్రీకృష్ణ   ॥ జయ ॥

4. శోభాశయనీ మోహమయనీ కోకిలబయనీ శ్రీరాధే
కీరతివంత కామినికాంత శ్రీభగవంత శ్రీకృష్ణ   ॥ జయ ॥
5. చందావదిని కుందారదని సోభావదని శ్రీరాధే
వర్ణమవుదారా ప్రభాపారా అతిసుకుమారా శ్రీకృష్ణ   ॥ జయ ॥
6. హంసగమనీ రాజతరమణీ క్రీడాకమనీ శ్రీరాధే
రూపరసాలా నయనవిశాలా పరమకృపాలా శ్రీకృష్ణ   ॥ జయ ॥
7. కంచనబేలీ రతిరసరేలీ అతిలలిబేలీ శ్రీరాధే
స్థుబసుఖ సాగరి సబగుణ అగర రూపకజాగర శ్రీకృష్ణ   ॥ జయ ॥
8. రమణీరమ్యా తరుతరతమ్యా గుణఅగమ్యా శ్రీరాధే
ధామనివాసి ప్రభాప్రకాశి సహజసుహాసి శ్రీకృష్ణ   ॥ జయ ॥
9. శక్యాహ్లాదిని అతిప్రియవాదిని ఉరఉన్నాదిని శ్రీరాధే
అంగఅంగటోనా సరసనలోనా సుభగసుతౌనా శ్రీకృష్ణ   ॥ జయ ॥
10. రాధానామిని గుణఅభిరామిని హరిప్రియస్వామిని శ్రీరాధే
హరేహరేహరి హరేహరేహరి హరేహరేహరి శ్రీకృష్ణ ॥

రాధా ! జయము రాధా ! జయము రాధా ! జయము రాధా! జయము
రాధా ! జయము కృష్ణా ! జయము కృష్ణా ! జయము కృష్ణా ! జయము కృష్ణా
! జయము.

యౌవన మధ్యస్థురాలవై. పచ్చని దేహచ్ఛాయగలదానవై, నిత్యకిశోరా
వస్త్రయందున్న దానవై ప్రియతము నెడబాయక నుండు నోరాధా! నీకు జయము.
రసికాగ్రగణ్యుడవై శృంగారనిధానమవై, గుణగరిష్ఠుడవగు నో కృష్ణా ! నీకు జయము.

రాసక్రీడలో విహరించుదానవైన, రసమును విస్తరింపజేయుదానవై, ప్రియుని
వక్షమున ధరించుదానవగు నో రాధా ! నీకు జయము.

నూతన నుందరుడవై, నూతనత్రిభంగీలలితుడవై, శ్యామునుందర
గాత్రుడవగు నో కృష్ణా ! నీకు జయము.

శ్రీకృష్ణునకు ప్రాణప్రియురాలవు. లావణ్యముతోఁ బ్రకాశించుదానవు.
మిక్కిలి సౌకుమార్యముగలదానవగు నో రాధా ! నీకు జయము.

మన్మథునకు గూడ మోహము నుదయింపజేయువాడవు, మిక్కిలి సంతోషకరుడవు, అత్యంతసుందరడవు నగు నో కృష్ణా నీకు జయము.

శోభామయరూపిణి, శ్రీకృష్ణ ప్రేమస్వరూపిణి, కోకిలకంఠము గలదానవు నగునో రాధా ! నీకు జయము.

కీర్తిగలవాడా ! గోపికావల్లభా ! భగవంతుడా ! శ్రీకృష్ణా ! నీకు జయము.

చంద్రునివంటి ముఖముగలదానా ! మల్లి మొగ్గలవంటి దంతములు గలదానా ! శోభావహములైన పాదములు గలదానా ! రాధా ! నీకు జయము.

మిక్కిలి యౌదార్యము గలవాడా ! మిక్కిలి కాంతిగలవాడా ! మిక్కిలి సౌకు మార్యముగలవాడా ! శ్రీకృష్ణా ! జయము.

హంసల నడకలవంటి నడకగలదానా ! ప్రకాశవంతురాలగునో కాంతా ! క్రీడలలో మనోహరురాలగు నో రాధా ! నీకు జయము.

రసవంతమైన రూపముగలవాడా ! విశాలమగు నయనములు గలవాడా ! మిక్కిలి దయగలవాడా ! కృష్ణా ! నీకు జయము.

బంగారు తీగవంటి యంగముగలదానా ! రాతియొక్క యానందరసము యొక్క ప్రవాహమైనదాన ! విలాసముగలదానా ! రాధా ! నీకు జయము.

సమస్త సుఖములకుసముద్రమైనవాడా ! సర్వసుగుణములకను నిలయమైన వాడా ! ప్రకాశవంతమైన రూపముగలవాడా ! కృష్ణా నీకు జయము.

రమణులలో రమణీయమైనదానా ! తరులమున బ్రకాశించుదానా ! అగమ్యములగు గుణములుగలదానా ! రాధా ! నీకు జయము.

ధామమునందు నివసించువాడా ! ప్రభలతో ప్రకాశించువాడా ! సహజమైన మందహాసము గలవాడా ! కృష్ణా ! నీకు జయము

శక్తిచే నాహ్లాదమును గలిగించుదానా ! అత్యంతప్రియ వచనములను పలుకుదానా ! ఉన్నతస్వాదయము గలదానా ! రాధా ! నీకు జయము.

మనోహరమైన యంశము గలవాడా ! సరసుడా ! సుందరుడా ! కృష్ణా ! నీకు జయము.

“రాధ” యను పేరుగలదానా ! మనోహరములగు గుణములు గల దానా!
హరిప్రేయసీ ! రాధా ! నీకు జయము. హరీ ! హరీ ! హరీ ! శ్రీకృష్ణా ! నీకు
జయము.

80. సీతారామ్ సీతారామ్ సీతారామ్ బోల్

సీతారామ్ సీతారామ్ సీతారామ్ బోల్
రాధేశ్యామ్ రాధేశ్యామ్ రాధేశ్యామ్ బోల్ ॥

1. హరిబోల్ హరిబోల్ హరిహరి బోల్ । ముకుంద మాధవ గోవింద బోల్
2. నామప్రభూ కాపై సుఖకారీ । పాప కటేంగే క్షణమేభారీ
నా లగనా కఛు తేరా మోల్ । ముకుంద మాధవ గోవింద బోల్ ॥ సీతా ॥
3. శబరి అజామిళ సదన కసాయి । నామ జపన తే ముక్తి పొయి
నామకి మహిమా పై బేతోల్ - ముకుంద మాధవ గోవింద బోల్ ॥ సీతా ॥
4. భజరే మన తూ కృష్ణమురారి । నటనాగరి గిరిధర బనవారి
కృష్ణరసామృత పీ నుత ఘోల్ । ముకుంద మాధవ గోవింద బోల్ ॥ సీతా ॥
5. జో చాహత భవ సాగర తరనా । మిటజాయ జీవనకే దుఃఖమరనా
పాపకీ గరరీ శిరసే భోల్ । కేశవ మాధవ గోవింద బోల్ ॥ సీతా ॥

సీతారామ్ ! సీతారామ్ ! సీతారామ్ ! అని స్మరణము సేయుము. రాధేశ్యామ్
! రాధేశ్యామ్ ! రాధేశ్యామ్ ! అని స్మరణము సేయుము. హరి ! హరి ! హరి ! యని
స్మరణ సేయుము. ముకుంద ! మాధవ ! గోవింద ! యని స్మరణ మొనరింపుము.
శ్రీరామచంద్రుడెంత సుఖకరుడు ? క్షణకాలమున మహాపాపములెల్ల బటా
పంచలు గావలసినదే. ఇందులకై పెట్టుబడి యేమియు నక్కరలేదు. ముకుంద !
మాధవ ! గోవింద ! యని నామస్మరణ సేయుము.

శబరి, అజామిళుడు, సదనుడనే కసాయివాడును నామ జపముచేసి
ముక్తిబొందిరి. నామముయొక్క మహిమ యప్రతిమానమైనది. నిత్యము కృష్ణరసామృ
తపానము సేయుము. ముకుంద ! మాధవ ! గోవింద ! యని నామస్మరణము
సేయుము.

సంసారసముద్రమును తరింపగోరెదవేని, జననమరణ జంజాలము నుండి
విముక్తి బడయగోరెదవేని, సిరముపయినుండి పాపపుమూటను దింపుకొన గోరెదవేని
ముకుంద ! మాధవ ! గోవింద ! యని స్మరించవలెను.

81. హరి హరి సుమిరౌ నబ కోణ

హరి హరి సుమిరౌ సబ కోణ । హరి హరి సుమరత సబ సుఖ హోణ ॥
 హరి సమాన ద్వితియా సహిఁ కోణ । స్రుతి సుమిత్రి దేఖ్యౌ సబ జోణ ॥
 హరి హరి సుమరత హోయి సోహోణ । హరి చరనని చిత రాఖౌ గోణ ॥
 బిను హరిసుమిరన ముక్తి న హోణ । కోటి ఉపాయ కరౌ జౌ కోణ ॥
 సత్రు మిత్ర హరి గనతన దోణ । జో సుమిరై తాకే గతి హోణ ॥
 హరి హరి హరి సుమిరౌ సబ కోణ । హరి కే గున గావత సబ లోణ ॥
 రావ రంక హరి గనతన దోణ । జో గావహి తాకీ గతి హోణ ॥
 హరి హరి హరి సుమిరౌ జో జహఁ । హరి తిహి దరసన దీన్హె తహఁ ॥
 హరి బిను సుఖ నహి ఇహఁ న వహఁ । హరి హరి హరి సుమిరౌ
 జహఁతహఁ ॥

సౌ బాతని కీ ఎకై బాత్ । సూర సుమిరి హరి హరి దిన రాత్ ॥

ప్రజలారా ! మీరందఱును శ్రీహరి నామమును స్మరింపుడు. సర్వసౌఖ్యములు శ్రీహరి నామస్మరణమున గలుగును. శ్రీహరి నామమునకు సాటి వేటొందు న్నదా ! లేదు లేదు లేదు.

శ్రుతి స్మృతులను పల్లెవేయుదుమందురా అక్కఱలేదు. శ్రీహరి నామస్మరణ మాత్రమున ఆ ఫలితము కలుగును.

మీ చిత్తములను శ్రీహరి చరణములయందు లగ్నము చేయుము. ముక్తిచెందఁ గోర్కెగలదా? శ్రీహరి నామమును స్మరింపుడు. హరినామస్మరణమొనర్చక కోటి ఉపాయాంతరముల నవలంబించినను ముక్తి లభింపదు.

శత్రుమిత్రభేదమును శ్రీహరి పాటింపడు తన్నుఁ దలచినవానినెల్ల తనవాడుగ చేకొనుటయే హరిచేయుపని, నామమును స్మరింపుడు. స్మరించిన వానికి ఉత్తమ గతులు కలిగి తీరును.

ప్రజలారా ! నారదాదులు సనకాదులు శ్రీహరినామ మహత్త్వమును కొనియాడిరి. వీడు దరిద్రుడని వీడు ధనికుడని శ్రీహరి భేదమును పాటింపడు. ఎవడు హరి నామమును గానముచేసిన శ్రీహరి వానివాడే యగును. వాని కుత్తమ గతులు కలుగును.

ప్రజలారా ! ఈ భువియందెల్లెడ శ్రీహరి నిండియున్నాడు. అతడు లేనిచోటు లేదు. అందుచే తన్నెవ డెచ్చట స్మరించిన, వాని కచ్చటనే శ్రీహరి దర్శనమిచ్చును. అందుచే మీరునూ “ఇక్కడ, అక్కడ” అను వివక్షచేయక శ్రీహరినామమును స్మరింపుడు.

వేయిమాటలేల ! సర్వగ్రంథములుకు సారభూతమగు పలుకొక్కుటియే, శ్రీహరి నామమును స్మరింపుడు, శ్రీహరి నామస్మరణ చేయక పొయనచో ఇందును (ఈలోకమున) అందును (పరలోకమున) ఎందును సుఖములేదు - అందుచే రేయింబవళ్ళు “హరి! హరి! హరి ! హరి !” అని కీర్తింతురు గాక !

రాధేక్షప్త ! గోవింద ! గోపాల ! రాధేమాధవ !
గోపాలరాధే ! మాధవ ! గోవిందరాధే ! మాధవ ! ॥ రాధే ॥

82. మన రే వరసి హరికె చరణ ॥

సుభగ సీతల కంబలకోమల, త్రివిధ జ్వాలాహరణ ।
జణ చరణ ప్రహ్లాదపరసె, ఇంద్ర పదవీ ధరణ ॥
జణచరణ ధ్రువ అటలకీన్ద్రే, రాఖఅపనీ సరణ ।
జణ చరణ బ్రహ్మాండ భేట్యో, నఖసిఖాంసిరీ ధరణ ॥
జణచరణ ప్రభు పరసి లీనె, తరీ గోతమ - ధరణ ।
జిన చరణ కాలీనాగ నాథ్యో, గోపలీలా - కరణ ॥
జణ చరణ గోబరధన ధార్యో, గర్వమమవా హరణ ।
దాసి మీరా లాల గిరిధర, అగమ - తారణ - తరణ ॥

ఓ మానసమా ! హరిపాదముల నాశ్రయింపుము హరిచరణములు సుందరము, చల్లనివి, వద్మములవలె మెత్తనివి. అవి తాపత్రయములను హరించును. ఇంద్రపదవి నొసంగు హరిచరణములను ప్రహ్లాదు డాశ్రయించెను. ఆ హరిచరణ ములె ధ్రువునకు శరణొనగి స్థిరమైన వదవి నొసంగెను. ఆహరిచరణములె గోళ్ళ చివుళ్ళయందు కాంతులు చిందుచు బ్రహ్మాండమును తాకినవి (వామనావతారమున) అహచరిణ స్పర్శవలననే గోతమపత్ని తరించెను. ఆహరిణములే గోపలీలలను వెల యించుచు కాలీయుని వశమునకు దెచ్చెను. ఇంద్రునకు గర్వభంగము గావించిన ఆహరిచరణములనే గోవర్ధనము ధరించెను. మీరాదాసికి సైయతముఁడైన కృష్ణుని యొక్క అగమ్యములైన, సంసారతారకములైన ఆచరణములను ఓమానసమా నీవాశ్రయింపుము.

83. జాగోమోహన ప్యారె

జాగో మోహనప్యారే

సావరి సూరత మనభావే సుందరశ్యామా హమారే

॥ జా ॥

1. ప్రాతసమయ ఉరో భాను ఉదయ భయో
గ్వల బాల సబ భూపతి రాధో
తుమ్మారే దరశన్కో భూభేప్యాసే ఉరుత నందకిశోరే ॥ జా ॥
2. కృష్ణకన్తయ్యా ॥ జాగో ॥ నందదులారే ॥ జాగో ॥
యశోదా ప్యారే ॥ జాగో ॥ రాసవిహారీ ॥ జాగో ॥
కుంజవిహారీ ॥ జాగో ॥ రసికవిహారీ ॥ జాగో ॥

మోహన ! స్రీయతమా ! మేలుకొమ్ము, శ్యామసుందరమయిన రూపము గలవాడా! మేలుకొమ్ము, ప్రాతఃకాలమయినది, భాను డుదయించినాడు, గోప బాలురు, భూపతులు నెల్లరు నిన్ను దర్శింపవలెనను పిపాసతో నిలిచియున్నవారు. నందకిశోరా ! లెమ్ములెమ్ము, శ్రీకృష్ణా ! లెమ్ము, నందనందనా ! లెమ్ము ! యశోద తనయా ! లెమ్ము, రాసవిహారీ ! లెమ్ము, కుంజవిహారీ ! లెమ్ము, రసికవిహారీ ! లెమ్ము

84. శ్యామసుందర

శ్యామసుందర మదన మోహన

రాధేగోపాల్

బృందావన చంద కృష్ణ

రాధేగోపాల్

- కొస్తుభమణిధర ముకుంద ॥ రాధే ॥ వనమాలాధర గోవింద ॥ రాధే ॥
సాక్షాన్మన్మథ మన్మథ ॥ రాధే ॥ సచ్చిదానంద బాలముకుంద ॥ రాధే ॥
యశోదానంద ఆనందకంద ॥ రాధే ॥ గోకులచంద కంసనికంద ॥ రాధే ॥
అచ్చుతనంద చిన్మయానంద ॥ రాధే ॥ రామగోవింద కృష్ణముకుంద ॥ రాధే ॥
మాధవా శ్రీమన్నారాయణ ॥ రాధే ॥ కేశవా దీనజన శరణ్య ॥ రాధే ॥
కృష్ణమూరారీ బాంకేబిహారీ ॥ రాధే ॥ రాసవిహారీ సంసారవైరీ ॥ రాధే ॥
జైగిరిధారీ జైబలిహారీ ॥ రాధే ॥ కుంజవిహారీ హేబనవారి ॥ రాధే ॥

నవనీతచోర నందకుమార   ॥ రాధే ॥ మానసచోర మందరధర   ॥ రాధే ॥
 రాధికలోల గోపాలబాల   ॥ రాధే ॥ కరుణాలవాల వేణుగోపాల   ॥ రాధే ॥
 భక్తవత్సలా మదనగోపాల   ॥ రాధే ॥ మురళీవాలా దీనదయాలా   ॥ రాధే ॥
 జనర్దానా మనమోహన   ॥ రాధే ॥ దధివామన మధుసూదన   ॥ రాధే ॥
 సనాతన దీనజనావన   ॥ రాధే ॥ పావనా భక్తపురచందన   ॥ రాధే ॥
 కంబుకంఠధర గోవర్ధనధర   ॥ రాధే ॥ దయాసాగర అతిసుకుమార ॥ రాధే ॥

85. కృష్ణం కలయ నభీ నుదంరం

శ్లో ॥ నగుమోగమున్ సుమధ్యమును నల్లని దేహము
 లచ్చికాటపట్టగునురమున్ మహాభుజము లంచిత కుండల కర్ణముల్
 మధే బగతియు నీలవేణియున్ కృపారసదృష్టికల్లువెన్నుడు
 యిమ్ముగ పాడసూపూగాత కనుమూసిన యప్పుడు విచ్చునప్పుడున్ ॥
 కృష్ణం కలయ నభీసుందరం । బాలక్రిష్ణంకలయ నభీ సుందరం
 గోపాల క్రిష్ణం కలయ నభీ సుందరం । బాలక్రిష్ణం కలయ నభీసుందరం
 హేనాధనారాయణ వాసుదేవ శ్రీ కృష్ణ గోవింద హరే మురారే
 ఏకోపి కృష్ణశ్చ ప్రణామో । దశాశ్వమే ధావ బృతేన తుల్యః
 దశాశ్వమేధే పునరేవయామ । కృష్ణప్రణామి నపునర్భవః॥
 గోకోటిదానం గ్రహణేషు కాశి । ప్రయాగ గంగా తట కల్పవాసం
 యజ్ఞాయుతం మేరు సూవర్ణదానం । గోవింద వామ్నా నకదాపి తుల్యం

86. పీలుపు

గోపాలకృష్ణా రాధాకృష్ణా । రాధాకృష్ణా గోపాలకృష్ణ శ్రీ కృష్ణ శ్రీకృష్ణ శ్రీకృష్ణ
 మోగమునందున చిరునవ్వు మోలకలెత్త
 పలుకు పలుకున నమ్మతంబులొలుకుచుండ
 మాటలాడుదుగాని నాతోటి నీవు పరుగుపరుగున రావోయిబాలకృష్ణాగో
 తలను శిఖిపించమది వింత తళుకు లీన ।
 నుదుట కస్తూరి తిలకంబు కుదురు కొనగ

మురళి వాయించుచును జగన్మోహనముగ

పరుగు పరుగున రావోయి బాలక్రిష్ణా   ॥ ప ॥ గో ॥

భువనములనుద్ధరింపంగ బుట్టినావు,

చక్కగా నీదుపాదాల నొక్కసారి ముద్దు పెట్టుకొందును

కండ్లకడ్డుకొనుచూ, పరుగుపరుగున రావోయి బాలక్రిష్ణా ॥ ప ॥ గో ॥

నిన్నుచూడక నిము సంబునిలువలేను, కాలమంతయునాటల కడిపెదీవు

ఒక్కసారైన వర్ణకూర్చుండవిట్లు పరుగుపరుగున రావోయి బాలక్రిష్ణ

॥ ప ॥ గో ॥

మరులుకోన్నది నీమీద మనసునాకు ఏమిచేసెదో పరీతి ఏలుకొనెదో

కాలయాపన సైపగా జాలనింక   ॥ ప ॥ గో ॥

వెన్నయన్నది మా ఇంట కన్నతండ్రి, పెరుగు మీగడతో బువ్వ పెట్టెదేను

జాలమింకేల నామది సంతసిల్లా   ॥ ప ॥ గో ॥

ఎంత పిలిచిన రావేమి పంథమేల అందుచేతనే నిన్ను నమ్మరయ్య జనులు

నన్ను రక్షింపవేవేగ కన్న తండ్రి,   ॥ ప ॥ గో ॥

భువన మోహన రూపంబు పొందగోరి, అలమటించుచునుండె నా

ఆర్తహృదయము

అన్నా భక్తార్తి హరుడన్న యశము నిలువ   ॥ ప ॥ గో ॥

ఆర్తితోడరావేయని అడవి మృగము కేకనిడగానెవచ్చి రక్షించి తండ్రు

హృదయ పూర్వకముగ కేకలిడుచునుంటి   ॥ ప ॥ గో ॥

నిలువజాలనురాకున్న పరమ పురుష నీదు కరుణారసము చిందు

నేత్ర యుగము చూచిపొంగ నాహృదయము వేచియుండె ॥ ప ॥ గో ॥

87. నీ పెరెంతో మధురమురా

శ్రీకృష్ణా నీ పెరెంతో మధురమురా, నందలాలా నీపెరెంతో మధురమురా

నవనీతచోరా నీపెరెంతో మధురముర, నవనవకిషోరా నీపెరెంతో మధురమురా

మోహన బాలనీపెరెంతో మధురమురా, మునిజనపాలా నీపెరెంతో

మధురమురా

గిరిధర బాలా నీ పెరెంతో మధురమురా యశోదకె బాలా నీపెరెంతో
మధురమురా
నందకె లాలా నీపెరెంతో మధురమురా యశోదకె బాలా నీపెరెంతో
మధురమురా

శ్రీ బృందావన చంద్రా శ్రీ కృష్ణా నీపెరెంతో మధురమురా
శ్రీ బృందావన చంద్రా గోపాల నీ పెరెంతో మధురమురా
శ్రీ బృందావన చంద్రా గోవిందా నీ పెరెంతో మధురమురా
నీపేరంటె నాకెంతో ప్రాణమురా శ్రీకృష్ణా నీపెరెంతో మధురమురా
నీనామామృత మెంత మధురమో చెప్పలేనురా కృష్ణా నే చెప్పలేనురాకృష్ణ
ఏమిచిత్రమో ఎంత జుర్రినా తీరదేమిరా క్రిష్ణా, తనవితీరదేమిరా కృష్ణా ॥
నాడువంటరిని నేడువంటరిని రేపు వంటరిని కృష్ణ నా కెవరులేదుర కృష్ణా
ఎల్లవేళల నీ నామమె ఎడబాయని జంటర కృష్ణ మము వీడని జంట
కృష్ణా ॥ శ్రీ కృష్ణా ॥

రాధే గోవింద రాధే గోపాల, రాధే రాధే గోవిందా రాధే రాధే గోపాల

88. గోపాల తేరా ప్యారా నామహై

గోపాల తేరా ప్యారా నామహై, గోవిందా తేరా ప్యారా నామహై
కన్నయ్య తేరాప్యారా నామహై, నందలాల తేరా ప్యారా నామహై
మఖన చోరా " " " "
తేరాప్యారా నామహై తేరా ప్యారా నామహై
భజమన రాధే గోవిందా గోపాల తేరా ప్యారా నామహై
శ్రీ బృందావన చంద్రా " " "
మోరముకుట చబి తిలక బిరాజె గల వైజయంతీమాల ॥ గల ॥
కోయి కోహి వసుదేవకినందన కోయికహై నందలాలా, ॥ కోయి ॥
యమునాతటపెధేనుచరావె మాధవ మదన మురారీ ॥ మాధవ ॥
గ్వాలబాలకె సంగమె ఖానా మాఖనమిసరి ఖావే ॥ గోపాల ॥
యమునాకినారె కృష్ణ కన్నయ్యమురళి మధుర బజావె, ॥ మురళి ॥
బృందావనకి కుంజగలియనమె సబకో నాచనచావె ॥ గోపాల ॥
గిరిధర నాగరకహాతీ మీరా సూరబ పామ లగాయా ॥ సూరబ ॥

తుకారామ అవుర నామదేవనే విఠల విఠల గాయ ॥ గోపాల ॥
 అందరు బాహరు, ఆగేపీఠే, వూపరునీఠే, శ్యామహి శ్యామ
 శిరమె పురమె నరమె ఉరమె శ్యామ శ్యామహి శ్యామ ॥ గోపాల ॥
 రాధేగోవిందా రాధే గోపాల । రాధే రాధే గోవింద రాధే రాధే గోపాల

89. శ్రీ కృష్ణ శృరణం మమ

శ్రీకృష్ణ శరణం మమ శ్రీ కృష్ణ శరణం మమ
 శ్రీహరిశృరణం మమ శ్రీహరి శృరణం మమ
 శ్రీరాధాశృరణం మమ శ్రీ రాధా శృరణం మమ ॥ శ్రీకృష్ణ ॥

తనః రాఖనత సంగమే మనహిప్రేమ రసపీలో
 సుఖదాహత హరివంశహిత, కృష్ణ కల్పితరుసేవో
 సబసోహిత నిక్కామ మన 'బృందావన విశ్రామ్'
 రాధావల్లభులాలకో హృదయ ధ్యాన ముఖనామ
 రసనాకతో సో అనరతో నిరఖి అనే పుటేనైన
 శ్రవణ కుతోసో అలసునో బినురాధాజిసునైన ॥ శ్రీకృష్ణ ॥

కృష్ణాయ వాసుదేవావయ హరయే పరమాత్మనే
 ప్రణతః క్షేత్ర నాశాయ గోవిందాయ నమోనమః ॥ శ్రీకృష్ణ ॥

యశ్శుస్మరణ మాత్రేణ జన్మ సంసార బంధనాత్
 విముచ్యతే నమతస్త్వై గోవిందాయ నమో నమః ॥ శ్రీకృష్ణ ॥

రామనారాణానంత ముకుంద మధుసూదన
 కృష్ణ కేశవ కంసారే హరే వైకుంఠ వామన ॥ శ్రీకృష్ణ ॥

ఏకం శాస్త్రం దేవకీ పుత్ర గీతం ఏ కోదేవో దేవకీ నందనస్య
 ఏకో మంత్రతస్య నామానియాని కర్మాప్యేకం తస్యదేవస్యదేవః ॥శ్రీకృష్ణ॥

వంశీ విభూషిత కరాత్, నవనీరదాభాత్, పీతాంబరా దరుణ
 బింబఫలోదరాష్టాత్.

పూర్ణేందు సుందర ముఖాత్ అరవింద నేత్రాత్, కృష్ణాత్
 పరమ కిమపి తత్త్వ మహానజానే ॥ శ్రీకృష్ణ ॥

90. నటవరలాల్

నటవరలాల్ గిరిధర గోపాల జైజై నందాయశోదకెబాల ।

గిరిధర గోపాల గిరిధర గోపాల, గిరిధర గోపాల గిరిధర గోపాల ॥ నట ॥

లాల లాల సబకెలాల, లాలలాల సబకెలాల మురళీమనోహర మధన
గోపాల ॥ నట ॥

సార సార సబకేసార, సార సార సబకేసార రాధారసికవరరాసబిహార్ ॥ నట ॥

శరదపూర్ణిమా నిర్మలజమునా, అద్భుతరాస మహోత్సవ అనుభవ
గౌర శ్యామా గౌరరాధా అపారలలామ ॥ నట ॥

ఖగమృగయమునా సబధన్యహో, ధన్యధన్యవ్రజనారీ ధన్యహో
ధన్య బృందావన ధన్య గోకుల, ధన్యరాధా గోపీజన, ధన్య యశోదనంద
ధన్యహో ॥ నట ॥

91. నాచో నాచో నాచో

నాచో నాచో నాచో నాచో నందలాల

నాచో నాచో నాచో నాచో నందలాల ॥ నాచో ॥

గోపాల గోపాల ॥ నాచో ॥ గోవింద గోపాల ॥ నాచో ॥

గోకుల బాల ॥ నాచో ॥ గిరిధర బాల ॥ నాచో ॥

హేగోపీలోల ॥ నాచో ॥ యదుకులబాల ॥ నాచో ॥

హే రాధాలోల ॥ నాచో ॥ హేరాధిక లోల ॥ నాచో ॥

హేమోహన బాల ॥ నాచో ॥ బృందావనపాల ॥ నాచో ॥

గోపాల గోపాల రే నాచో నందలాల

గోవింద గోపాల రే నాచో నందలాల

నాచోనందలాల దులారె నందలాల

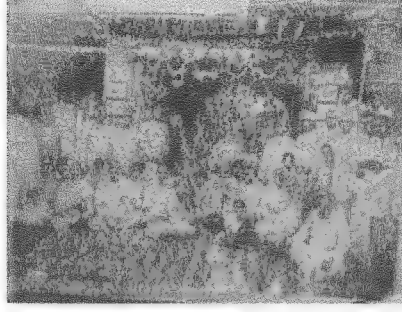
నాచో నందలాల బృందావన కెబాల

గిరిధర గోపాలరే నాచో నందలాల

92. ముకుంద నరసింహ జనార్ధన

ముకుంద నరసింహ జనార్ధన మురహార మంగళ మధుసూదన

నిర్గుణ భగవంత సనాతన నారాయణ కేశి నిశూదన ॥ ముకుంద ॥

శ్రీ. సీతారామనామ సంకీర్తన సంఘస్థాపన (19-4-1955)

శ్రీ జూలూరి జగదీశ్వరయ్యగారి గృహమునందు సప్తాహము

శ్రీ. ప్రభుదత్త బ్రహ్మచారి గారు భీమవరము వేంచేసినపుడు

శ్రీ. ప్రభుదత్త బ్రహ్మచారి గారు హైదరాబాదు వేంచేసినపుడు

శ్రీమతి హైమావతి గారి పెరటిలో తులసీ తరుమూలమున (బావట్ల)

శ్రీ రమాణశ్రయి, శ్రీనీల్ (అమెరికా) శ్రీ రామదాసు బృందంతో సంకీర్తన.

జయ జయ జనార్ధన వాసుదేవ శ్రీరాధా రమణ వాసుదేవ

హరి వాసుదేవ జయ వాసుదేవ

॥ హరి ॥

పుణ్యాన్నితమ్ శంకరమేవ నిత్యం, తీర్థై రనేకైః పరిసేవ్యమానమ్

తత్త్వాద పద్మ ధ్వయ మేవతస్య, శ్రీవాసుదేవ స్య నమామి నిత్యమ్ | హరి |

విష్ణు హృషీకేశ వాసుదేవ దేవమహాదేవ వాసుదేవ

శ్రీధర మనోహర వాసుదేవ మాధవ అధోక్షజ వాసుదేవ

సుందర మధుసూదన వాసుదేవ, భగవాన్ వామన వాసుదేవ ॥ హరి ॥

అఘాపహం వా యది వాంబుజం తద్రక్త్యేత్పలాభం భజవాయుయుక్తం

అలంకృతమ్ నూపుర ముద్రికాదిభిః శ్రీ వాసుదేవస్యనమామి పాదమహరి |

అజ అమిత విక్రమ వాసుదేవ దుర్గమ దురతిక్రమ వాసుదేవ

ఆనంద అజిత వాసుదేవ , భూతాత్మ పరమాత్మ వాసుదేవ

అక్షర పరమాత్మ వాసుదేవ, అమిత అమేయాత్మ వాసుదేవ ॥ హరి ॥

యో భాతి సర్వత్ర రవి ప్రభావైః కరోతి శోషంతి రసం దదాతి

యః ప్రాణినా మంతరగః సవాయుః తమ్ వాసుదేవశ్శరణం ప్రపద్యేహ |

దేవకీ నందన వాసుదేవ, శ్రీచక్రగదాధర వాసుదేవ

పవిత్ర పురుషోత్తమ వాసుదేవ అచ్యుత త్రివిక్రమ వాసుదేవ

అజ అనాది నిధన వాసుదేవ సత్యధర్మపరాయణ వాసుదేవ ॥ హరి ॥

జేష్ఠస్థు రూపేణ సదేవదేవో, విభక్తి లోకాన్ సకలాన్ మహాత్మా

ఏకార్ణవ నౌమివ వర్తతేయః తం వాసుదేవం శరణం ప్రపద్యే ॥ హరి ॥

పుణ్య శ్రవణ కీర్తన వాసుదేవ, అచల భక్త వత్సల వాసుదేవ

పురందర మనోహర వాసుదేవ పురందర పురాతన వాసుదేవ

గిరిధర గోపాల వాసుదేవ, మురళీ మనోహర వాసుదేవ ॥ హరి ॥

94. నామవైభవము

కృష్ణ వాసుదేవహరి ! కృష్ణ వాసుదేవహరి ! వాసుదేవవాసుదేవకృష్ణహరి.

అనిశము హరినామామ్ముత హృదమునందు

గ్రుంకులిడుచు తనివెతిరగోలి గోలి

మై మరచియు తన్మయత సున్మత్తుడైన

- ధన్యునకు మించి సంపూజ్యతము దెవండు || కృష్ణ ||
2. ఎవరి ముఖ కమలము నుండి కృష్ణా వాసుదేవ
హరీ ముకుంద యనుచు దివ్యనామ
ముచ్చరింపగ బడుచుండనో సతతంబు
వారి శ్రీపాదములె మాకు తారకములు || కృష్ణ ||
3. కృష్ణాగోవిందా హరీ మురారీ యటంచు
కంఠమెత్తి పాడుచు నాథి గంతులిడుచు
పుడమి నున్యత్తుల విధానమెలగు చుండు
వారె బ్రహ్మాదులకు నైన వంద్యు లరయ || కృష్ణ ||
4. ప్రేమ విహ్వల హృదయులై రామ వాసుదేవ
నారాయణా యనుచు దేహ స్మృతిని
వీడి నృత్యముల్ సలిపెడి విబుధజనుల
చరణ రేణులె సకలార్థ సాధకములు || కృష్ణ ||
5. గడ్గద స్వరయుక్తులై కంఠమెత్తి
ప్రేమమయులైన భక్తులు రామకృష్ణ
యనుచుసేయు సంకీర్తన ధ్వనులచేత
అఖిలలోకములును పవిత్రంబులగును || కృష్ణ ||
6. హరిపరాయణులును కరుణాబ్ధులైన
పరమ భాగవతుల పాదధూళి సోకిన
పుడమి క్షేత్రమై శోభ చెందు
చెరువు తీర్థాగ్ర గణ్యమై చెలువుమీరు || కృష్ణ ||
7. భక్తి జ్ఞాన విజ్ఞాన సంపత్తి గలిగి
పరమ వైరాగ్య నిధులైన భాగవతుల
చరణ సరసీజముల వెంట తిరుగుచుండు
మరులుకొని యుండు మోక్షసామాజ్యలక్ష్మి || కృష్ణ ||
8. పరమ భాగవతుల పాద ధూళి
శిరము నందు దాల్చిన నరుల జూచి

- పరుగుతీతురు కాలున్ భటులు జడిసి
సింహమును గన్న మృగముల చెన్ను దోప || కృష్ణ ||
9. కృష్ణ దివ్య నా మాను సంకీర్తనాబ్ధి
మగ్నులగు ప్రపన్నుల యభిమాన రవము
భయద దుర్వార దుర్భర భవ మహాబ్ధి
తరణి గాదె జీవుల కెల్ల తథ్యముగను || కృష్ణ ||
10. కామ కాంచన కాక్షల కాల్చినట్టి
కాంచనము మట్టి సమముగా గాంచునట్టి
కృష్ణునకు మించి ఇతరంబు నెరుగనట్టి
భక్తుల చరణ ధూళి మా భాగ్యమరయ || కృష్ణ ||
11. భాగవత వైభవము నామ వైభవంబు
ననియెడి సుతి సీతారామ యతి కృతంబు
హృదయమున మననంబుజేసెడి మనుజులు
విష్ణు పరమ పదంబున వెలయగలరు || కృష్ణ ||

95. మంగళము హరిహరాయానన

మంగళము హరి హరాయనన! మంగళము ఖగేంద్ర గమన
మధుదైత్య హరా మధుదైత్యః మధుదైత్యః మధుదైత్య హరా
మంగళమునందనందన మంగళకొస్తుభ విభూష
మాధవకృష్ణా మాధవ కృష్ణా మాధవకృష్ణా || మం ||

హరియను రెండక్షరములు హరియించును పాతకముల
అంబుజనాభా అంబుజనాభా । అంబుజనాభా అంబుజనాభా
హరి నీనామ మహాత్మ్యము హరిహరి పాగడంగ వశమె హరిశ్రీ కృష్ణా
హరి శ్రీ కృష్ణా । || మం ||

నీవే తల్లివి తండ్రివి నీవే నాతోడు నీడ నీవే సఖుడౌ, నీవేసఖుడౌ ।
నీవే గురుడవు దైవము నీవే నాపతియు గతియు నిజముగ కృష్ణా,
నిజముగ కృష్ణా । || మం ||

అగణిత వైభవ కేశవ నగధర వనమాలి యాదినారయణయో
 భగవంతుడ శ్రీమంతుడ జగదీశ్వర శరణు శరణు శరణము, కృష్ణా
 శరణము, కృష్ణా   ॥ మం ॥

ఒకసారి నీదు నామము ప్రకటముగా దలచువారి పాపము లెల్లన,
 పాపము లెల్లన
 వికలములై తొలగుటకును సకలాత్మ అజామికుండు సాక్షియే కృష్ణా
 సాక్షి యే కృష్ణా   ॥ మం ॥

నీనామము భవహరణము నీ నామము సర్వసౌఖ్య నివహకరంబున్
 నీనామ మమృతపూర్ణము నీనామమునే దలంతు నిత్యముకృష్ణా,
 నిత్యము కృష్ణా   ॥ మం ॥

యమునికి ఇకనే వెరువను కమలాక్ష జగన్నివాస కామితఫలదా, కామిత
 ఫలదా
 మిమలమగునీదు నామము అమరగదలచెదను వేగ అనిశము కృష్ణా,
 అనిశము కృష్ణా   ॥ మం ॥

దండమయా విశ్వంబర దండమయా పుండరీక దళనేత్ర హరీ ।
 దండమయా కరుణానిధి దండమయానీకునెపుడు దండముకృష్ణా,
 దండము కృష్ణా   ॥ మం ॥

రారా వసుదేవతృజ రారా రమణీయగాత్ర రారా శారీ, రారాశౌరీ,
 రారా ప్రవిమల సద్యశ రారాయదు వంశవీర రారా కృష్ణ, రారా కృష్ణా
 శ్రీ రుక్మిణీశకేశవ నారద సంగీతలోల నగధరశౌరీ, నగధరశౌరీ ।
 ద్వారక నిలయ జనార్ధన కారుణ్యముతోడ మమ్ము గావుముకృష్ణా,
 గావుము కృష్ణా   ॥ మం ॥

96. రామకృష్ణా హారి

రామకృష్ణా హారి ముకుంద మురారి,
 పాండురంగ పాండురంగ పాండురంగ హారి   ॥ రా ॥
 మకర కుండల ధారి భక్త బంధుశౌరి
 ముక్తిదాతశక్తి దాత విఠల నరహారి   ॥ రా ॥

దీనబంధు కృపా సింధు శ్రీహరి శ్రీహరి ।
 పావనాంగ హేళుంభాంగా వాసుదేవ హరి ॥ రా ॥
 తులసిహరకందరా భక్త హృదయ మందిరా ।
 మందరాద్రిధరా ముకుందా ఇందిరేశ శ్రీహరి ॥ రా ॥
 జగత్రయ జీవన కేశవనారాయణ ।
 మాధవ జన్మాన ఆనందఘనహరి ॥ రా ॥
 రాజస స్మకుమారా మోహనాకార ।
 కరుణా సాగర అచ్యుతా శ్రీహరి ॥ రా ॥
 పుండలీక వరద పండరినాథ శుభదా ।
 అండజవాహన కృష్ణా పాండురంగ హరి ॥ రా ॥
 జ్ఞాన దేవసంస్తుతా నామదేవ కీర్తిత ।
 తుకారామ పూజితా దాసకేశవ సన్నుత ॥ రా ॥
 రామ కృష్ణ హరి ముకుంద మురారి
 పాండురంగ పాండురంగా పాండురంగ హరి
 జైజైవిరల జయహరివిరల పాండు రంగ పాండురంగ పాండురంగ విరల
 రాధే శ్యామ పాండురంగా విరలె రభమామి
 రాధే శ్యామ పాండురంగవిరల
 రాధే శ్యామ రాధేశామ పాండురంగా విరల
 రాధే శ్యామ పాండురంగా విరల రాధేశ్యామ పాండురంగవిరల
 రాధేశ్యామ రాధేశ్యామా । శ్యామ శ్యామ శ్యామ శ్యామ ।
 శ్యా.....మ శ్యా.....మ రాధేశ్యామ .....రాధేశ్యా...మ పాండురంగవిరల.
 మీరాబాయి రుకమబాయి పాండురంగ విరల ।
 జానాబాయి సక్కుబాయి పాండురంగ విరల
 విరలా పాండురంగ విరల
 అవిస్మృతిః కృష్ణ పదార విందయో హో

క్రీణోతి అభద్రాణీచ శమంతనోతిచ
 సత్వస్యచ శుద్ధిమ్ పరమాత్మ భక్తిమ్
 జ్ఞానం చ విజ్ఞానం చ విరాగ యుక్తమ్   ॥ రామ కృష్ణ హరి ॥

97. చౌకామేళ పాండురంగ

చౌకామేళ పాండురంగ, పాండురంగ విఠల
 విఠల విఠల పాండురంగ విఠల, పాండురంగా విఠల   ॥ చౌ ॥

నామదేవ పాండురంగా పాండురంగ విఠలవిఠలవిఠల పాండురంగవిఠల
 విఠల విఠల దుకమబాయి విఠల   ॥ చౌ ॥

జ్ఞానదేవ పాండురంగా పాండురంగవిఠల విఠలవిఠల పాండురంగ విఠల
 విఠల విఠల జానాబాయి విఠల   ॥ చౌ ॥

తుకారామ పాండురంగా పాండురంగ విఠలవిఠలవిఠల పాండురంగ విఠల
 విఠల విఠల సక్కుబాయి విఠల   ॥ చౌ ॥

పురందల విఠల పాండురంగవిఠల పాండురంగ పాండురంగ పాండురంగ
 విఠల । పురందల విఠల పుండలీక విఠల ! విఠలా విఠలా నామదేవవిఠల
 జానాబాయి విఠల, సక్కుబాయి విఠల

విఠలా విఠలా విఠలా విఠలా ! జై జై విఠల, జైహరి విఠల.

98. గోవిందాష్టకమ్

1. సత్యం జ్ఞాన మనంతమ్ నిత్యం అనాకాశం పరమా కాశం
 గోష్ఠ ప్రాంగణ రింగణ లోలం అనాయాసం పరమా యాసమ్
 మాయా కల్పిత నానాకారం అనాకారం భువనాకారమ్
 క్షాయానాథ మనాథం ప్రణమత గోవిందమ్ పరమానందమ్ । ॥ సత్య ॥
2. మృత్యా మత్ప్రీ హేతి యశోద తాడన వైశవ సంత్రాసమ్
 వ్యాధితి వక్త్రా లోకిత లోకా లోక చతుర్దశ లోకాళిమ్
 లోకత్రయ పుర మూల స్తంభం లోకాలోక మనా లోకమ్
 లోకేశం పరమేశం ప్రణమత గోవిందమ్ పరమానందమ్   ॥ సత్య ॥

3. త్రైవిష్టవ రిపు వీరఘ్నం క్షితి భారఘ్నం భవరోగఘ్నమ్
కైవల్యం నవసీతాహారం అనాహారం భువనాహారమ్
వైమల్యస్సుట చేతో వృత్తి విశేషా భాస మనాభాసమ్
శైవం కేవలశాంతమ్ ప్రణమత గోవిందమ్ పరమానందమ్ || సత్య ||
- సత్యగ భిన్నమ నంతమ్ బ్రహ్మ , సత్యగ భిన్నమ్ జ్ఞానమనంతమ్
సత్యగ భిన్నమ్ జ్ఞానమ్ బ్రహ్మ సత్యగభిన్నమనంతమ్ నిత్యమ్ అనాకాశం
4. గోపాలం భూలీల విగ్రహ గోపాలం కుల గోపాలమ్
గోపీ ఫేళన గోవర్ధన ధృతి లీలా లాలిత గోపాలమ్
గోభిర్నిగ దిత గోవింద స్తుట నామానమ్ బహునామానమ్
గోపీ గోచర దూరం ప్రణమత గోవిందమ్ పరమానందమ్ || సత్య ||
5. గోపీ మండల గోష్ఠీ భేదమ్ భేదా వస్త్ర మభేదా భమ్
శశ్వద్గోఖుర నిర్ద్ధాతోత్పుత ధూళీ దూసర సౌభాగ్యమ్
శ్రద్ధాభక్తి గృహీతానందమ్ అచింత్యమ్ చింతిత సద్భావమ్
చింతామణి మహిమానం ప్రణమత గోవిందమ్ పరమానందమ్ || సత్య ||
- పరమాద్వైతమ్ సదిదమ్ బ్రహ్మ విత్యం శుద్ధం బుద్ధం బ్రహ్మ
తత్త్వమసి ప్రజ్ఞానం బ్రహ్మ నిత్యానందై కలశం బ్రహ్మ
సద ద్వితీయమ్ పుర్ణం బ్రహ్మ బ్రహ్మ విదా ప్నోతి పరం || సత్య ||
6. స్నాన వ్యాకుల యోషిద్వస్త్రం ఉపాదాయాగ ముపారూడం
వ్యాధితు సంతి రధదితు వస్త్ర (ఉపా) దాతు ముపాకర్షం తమత
విర్ద్ధాతద్వయ శోక విమోహం బుద్ధం బుద్ధే రంతస్థమ్
సత్తామాత్ర శరీరం ప్రణమత గోవిందమ్ పరమానందమ్ || సత్య ||
- అహం బ్రహ్మస్మి బ్రహ్మ హమస్మి
తత్త్వమసి జ్ఞానం బ్రహ్మ అయమాత్మాబ్రహ్మ ఈశావాశ్య మిదగుమ్ బ్రహ్మ
|| సత్య ||
7. కాంతమ్ కారణ కారణమాది అనాదిం కాలమనాభాసమ్
కాళిందీ తటి కాళియ శిరసి సులుద్యం తమ్ ముహుర్ద్యంతమ్

కాలం కాల కలాతీతం కలితాశేషం కలిదోషఘ్నమ్
కాలత్రయ గతిహేతుం ప్రణమత గోవిందమ్ పరమానందమ్ ॥ సత్య ॥

8. బృందావన భువి బృందారక గణ (కృష్ణా గోపాలకృష్ణా
నందకుమార గోపాల కృష్ణ రాధా కృష్ణ గోపాల కృష్ణ)
బృందావన భువి బృందారక గణ బృందా రాధ్యమ్ వంద్యోహమ్
కుందా భామల మందస్మేర సుదానందమ్ సుహృదానందమ్
వంద్యాశేష మహాముని మానస వంద్యా నంద పదద్వందమ్
వంద్యా శేష గుణాబ్ధిం ప్రణమత గోవిందమ్ పరమానందమ్
సర్వహంవిముక్త్యహం ప్రాణోస్మి ప్రజ్ఞానాత్మా అయమాత్మాబ్రహ్మ ॥సత్య॥
గోవింద గోవింద

గోవిందాష్టకమే తదధీతే గోవిందార్చిత చేతాయో
గోవిందాచ్యుత మాధవ విష్ణో అచ్యుత మాధవ విష్ణో కేశవ
గోవిందాచ్యుత మాధవ విష్ణో గోకుల నాయక కృష్ణేతి
గోవిందాస్మి సరోజద్వానమ్ సుధాజలదౌత సమస్తా హే
గోవిందమ్ పరమానందామృత మంతస్తమ్ పదమభ్యేతి । గోవింద ॥సత్య ॥

శ్రీ బృందావన కృష్ణ చంద్ర కీ జై ॥

99. శ్రీ గోవింద దామోదర స్తోత్రము

శ్రీ కృష్ణ గోవిందా హరే మురారే । హేనాథ నారాయణ వాసుదేవ
గోవింద గోవింద గోవింద గోవిందా । గోవిందా దామోదర మాధవేతి ॥
అగ్రే కురూణామథ పాండవానాం । దుశ్శాసనేనా హృతవస్త్ర కేశా
కృష్ణ తదాక్రోశ దనన్య నాథా । గోవింద దామోదర మాధవేతి ॥శ్రీకృష్ణ ॥
శ్రీ కృష్ణ విష్ణో మధుకైట భారే । భక్త్యానుకంపిన్ భగవాన్ మురారే
త్రాయస్వ మాం కేశవ లోకనాథ । గోవింద దామోదర మాధవేతి ॥ శ్రీకృష్ణ॥
విశేతు కామాఖిలగోపకాన్యా । మురారి పాదార్చిత చిత్రవృత్తిః
దద్యాదికం మోహవశాదవోచద్ । గోవింద దామోదర మాధవేతి ॥ శ్రీ కృష్ణ॥

యశోదయా గాఢములూఖలేన । గోకంఠపాశేన నిబద్యమానః
 రురోద మందం నవనీతభోజీ । గోవింద దామోదర మాధవేతి ॥ శ్రీకృష్ణ ॥
 మందార మూలే వదనాభిరామం । బింబాధరే పూరిత వేణునాదం
 గోవగోపి జన మధ్య సంస్థం । గోవింద దామోదర మాధవేతి ॥ శ్రీకృష్ణ ॥
 విహాయ నిద్రామరుణోదయే చ । విధాయ కృత్యానిచవిస్రముఖ్యా
 వేదావసానే ప్రవరన్తి నిత్యం । గోవింద దామోదర మాధవేతి ॥ శ్రీకృష్ణ ॥
 త్వామేవ యాచే మమదేహి జిహ్వే । సమాగతే దండధరే కృంతాంతే
 వక్తవ్యమేవం మధురం సుభక్త్యా । గోవింద దామోదర మాధవేతి ॥ శ్రీకృష్ణ ॥
 భజన్య మంత్రం భవబంధముక్త్యై । జిహ్వే రసజ్ఞే సులంభం మనోజ్ఞం
 ద్వైపాయ నాద్వైర్మునిభిః ప్రజప్తం । గోవింద దామోదర మాధవేతి ॥ శ్రీకృష్ణ ॥
 గోవింద గోవింద హరే మురారే । గోవింద గోవింద ముకుంద కృష్ణ
 గోవింద గోవింద రథాంగపాణే । గోవింద దామోదర మాధవేతి ॥ శ్రీకృష్ణ ॥
 సుఖావసానే త్వదమేవ సారం । దుఃఖావసానే త్వదమేవ గేయం
 దేవావసానే త్వదమేపి జాప్యం । గోవింద దామోదర మాధవేతి ॥ శ్రీకృష్ణ ॥
 శ్రీకృష్ణ రాధా వర గోకులేశ । గోపాల గోవర్ధన నాధవిష్ణు
 జిహ్వే పిబస్వామృత మేతదేవ । గోవింద దామోదర మాధవేతి ॥ శ్రీకృష్ణ ॥
 శ్రీ కృష్ణ గోవింద హరే మురారే । హే నాథ నారాయణ వాసుదేవ
 జిహ్వే పి బస్వామృత మేత దేవ । గోవింద దామోదర మాధవేతి ॥ శ్రీకృష్ణ ॥

100. శ్యామ సుందర నామజపా

శ్యామ సుందర నామ జపా ప్రేమ సే దిన రాత్
 కృష్ణా కృష్ణా గాతే చలో, రామ రామ కహతే చలో
 హరి హరి బోలతే చలో సంతజనకె సాధరే ॥ శ్యామ ॥
 భావసె తుమ భజన కరో గావత నిత నాచకరో
 పీలే హరీ నామ రసకో, భవ దుఃఖ కటజాయగా
 జావో శరణు జగపతి కా గావో మధుర నామప్రభుకా ॥ శ్యామ ॥
 పావో భక్తి పరమేశకా పరమధామ పాయగా ॥ శ్యామ ॥
 వేద పురాణ గాతె జనకో నాదబ్రహ్మ కహతె జనకో
 కామ క్రోధ మిటి పునకో జివనె నామకో పాయగా ॥ శ్యామ ॥

101. భజో గోవిందా భజో గోపాల

భజోగోవింద భజోగోపాల భజో మురళి మనోహర నందలాల || భజ ||
నందలాల నందలాల నందలాల యదునందలాల
నందలాల నందలాల బృందావన గోవిందలాల
హే నందలాల హేగోపాల గిరిధర బాలా రాస విలోల
మాధవ మురహర మదన గోపాల మదన మనోహర నందలాల
గోపాల నందలాల గోవింద నందలాల

గోపాల గోపాల గోకుల నందనగోపాల గోపాల గోపాల రాధామాధవ గోపాల
" "రాసబిహారి గోపాల " " గోవర్ధనధర గోపాల
" "కంసనిశ్చందన గోపాల " " కాళీయమర్దన గోపాల
" "దేవకినంద గోపాల " " వసుదేవనందన గోపాల
" " యశోదనంద గోపాల

రాధేకృష్ణ రాధే కృష్ణ కృష్ణ కృష్ణరాధే రాధే
రాధేశ్యామ రాధేశ్యామ శ్యామశ్యామ రాధేరాధే "

102. రామజినకానామహై

రామ జిన్ కానామహై అయోధ్యాజిన్ కా ధామహై
ఐసే రఘునందనకో హమరాభీ ప్రణామహై
సీతారామ సీతారామ సీతారామ జై సీతారామ
శ్యామజిన్ కా నామహై గోకుల్జిన కా ధామహై
ఐసేయదునందనకో హమరాభీ ప్రణామహై
రాధేశ్యామ రాధేశ్యామ రాధేశ్యామ జై రాధేశ్యామ
శంభూజిన్ కా నామహై కాశీజినకా ధామహై
ఐసే ముక్తిదాతకో హమరాభీ ప్రణామహై
సాంబసదాశివ సాంబసదాశివ సాంబసదాశివ సాంబశివా
పాండురంగ నామహై పండరిపురధామహై
ఐసే దయాసాగరకో హమరాభీ ప్రణామహై
పాండురంగ పాండురంగ పాండురంగా పాండురంగా
వెంకటరమణ నామహై తిరుమలజినకా ధామహై
ఐసే ఆపద్బంధవకో హమరాభీ ప్రణామహై

వెంకటరమణ వెంకటరమణ వెంకటరమణ సంకటహరణ

నారాయణజనకా నామ్ హై బదరీజనకా ధామ్ హై
ఐసే భక్తి దాతాకో హమారాభీ ప్రణామ్ హై
నారాయణ నారాయణ నారాయణ నారాయణ

103. జినహాల్ మే

జిస్ హాల్ మే జిస్ దేశ్ మే జిస్ వేష్ మే రహా
రాధారమణ రాధారమణ రాధారమణ కహా
జిస్ కామ్ మే జిస్ ధామ్ మే జిస్ గావమెరహా
సీతారమణ సీతారమణ సీతారమణ కహా
జిస్ యోగ్ మే జిస్ భోగ్ మే జిస్ రోగ్ మే రహా
గౌరీరమణ గౌరీరమణ గౌరీరమణ కహా
జిస్ సంగమ్ జిస్ రంగమ్ జిస్ థంగ్ మే రహా
లక్ష్మీరమణ లక్ష్మీరమణ లక్ష్మీరమణ కహా

104. సీతారామ్ కహా

రామవామ జినజానకీ లఖనజానకీ ఓర్ సుమిరత శుభమంగళ భయో
సురతరు తులసీ కో ॥ సీతా ॥
సీతారామ్ కహా సీతారామ్ కహా
రాధేశ్యామ్ కహా రాధేశ్యామ్ కహా
సీతారామ్ బినా సుఖ కోన్ కరే
రాధేశ్యామా బినా దుఃఖ (దూర్ కరే) కోన హరే ॥ సీతా ॥
సీతారామ్ బినా ఉద్ధార్ కరే
రాధేశ్యామా బినా బేడా పారకరే ॥ సీతా ॥
సీతారామ్ బినా నవనె నహి
రాధేశ్యామా బినా కొయి అపనె నహి ॥ సీతా ॥
సీతారామ్ బినా ఆరామ్ నహి
రాధేశ్యామా బినా సుఖశాంతినహి ॥ సీతా ॥

105. రాధేశ్యామా బోలో

హరిహరిబోలో శ్రీహరి బోలో

॥ राधे ॥

సత్యరూప ప్రభు హరిహరి బోలో

॥ राधे ॥

ధర్మరూప ప్రభు హరిహరి బోలో

॥ राधे ॥

నామరూప్యపభు హరిహరి భోలో

॥ राधे ॥

106. జైజై రాధారమణ హరిబోల్

హరి బోల్ హరిబోల్ హరిబోల్ హరిబోల్

॥ ३ ॥

హరిబోల్ హరిబోల్ హరి హరిబోల్ ముకుంద మాధవ గోవింద బోల్బై!

॥ హరిబోల్ ॥

॥ హరిబోల్ ॥

శివబాల్ శివబాల్ శివ శివబాల్ గారి సమేతశ్రీ గారిశంకర బాల్ ||హరి ||

107. చలో మన గింగా యమునా తీర

107. చలో మన గంగా యమునా తీర్

గంగా యమునా తీర్ చలో మన గంగా యమునాతీర్

1. గంగా యమునా విర్మలపానీ - శీతలహౌత శరీర్ || చలోమన ||
2. మోరు ముకుట పీఠాంబర సోహి - ర్ములక్ తహిర్ || చలోమన ||
3. మురళి బజ్రవతు అవతకన్హ్వా - సంగలియ బలవీర్ || చలోమన ||
4. మీరాకే ప్రభు గిరిధరనాగర - చరణ కమలపరశీర్ || చలోమన ||

108. భజమన నారాయణ గోవింద

భజమన నారాయణ గోవింద
త్రిభువన పతి శ్రీపతి లక్ష్మీపతి
మాయారహిత ముకుంద శ్యామ్ || నారాయణ ||

అవినాశి ఘటఘట హరి వాసీ
సుఖవాసీ సుఖ స్వందన శ్యామ్ || నారాయణ ||

నామ లేతేహి మోక్షదేతే సభ
కట్ జాయ్ భవ బంధ శ్యామ్ || నారాయణ ||

109. మనమాధవకో

మన మాధవకో నేక నిహారహి
సునుపర సదారంగ్ కే ధన జ్యోమ్
క్షణ క్షణ ప్రభుహి సంభారహి || మన ||

1. శోభాశీల జ్ఞానగుణమందిర - సుందరపరు ఉదారహి
రంజన సంత అఖిల అఘగంజన -
భంజన విషయ వికారహి || మదన ||

2. జోబిను జోగ యజ్ఞ వ్రత సంయమ
గయో భహై భవసారహై
తేజని తులసి దాస నిసివాసర
హరిపదకమల బిసారహై || మన ||

110. మదనగోపాల

శ్రీ కృష్ణ శరణం మమ శ్రీ కృష్ణ శరణం మమ
మదనగోపాల శరణ తేరి అయో
చరణ కమలకీ సేవా దీజియో
చేరో కరి రాఘో ఘోర్ జాయో || మదన ||

ధనిధని మాత సుతా పిత బంధు
ధని జన నీజిన గోదఖి లాయో
ధని ధని చరణ చలత తీరథకో
ధని గురు జన హరి నామ సునాయో || మదన ||

నారాయణనత జన పాలరెభజుమన రాధే గోవింద
రాధే గోవింద భజురాధే గోపాల భజు
రాధే గోవింద రాధే గోపాల గోవింద గోవింద గోవరిపాల
రాధే గోవింద రాధే గోపాల గోవింద గోవింద నందకే లాల !
రాధే గోవింద రాధే గోపాల గోవింద గోవింద యశోదకే బాల !
రాధే గోవింద రాధే గోపాల గోవింద గోవింద బ్రజకే బాల !

114. గోవిందజయజయ

1. గోవింద జయ జయ గోపాల జయ జయ
రాధా రమణహరి గోవింద జయ జయ || గోవింద ||
2. హరి హరి గోవింద గోవింద జయ జయ
నారాయణ గోవింద గోవింద జయ జయ || గోవింద ||
3. వాసుదేవ గోవింద గోవింద జయ జయ
శ్రీనివాస గోవింద గోవింద జయ జయ || గోవింద ||
4. దామోదర గోవింద గోవింద జయ జయ
దాశరథి గోవింద గోవింద జయ జయ || గోవింద ||

115. జైజై రాధే కృష్ణ రాధే కృష్ణ రాధే గోవింద జైజై

జయ జయ రాధేకృష్ణ రాధేకృష్ణ రాధే గోవింద జయ జయ ॥

1. కేశవజీ కల్యాణ గిరిధరన ఛదీలేలాల ।
మదన మోహన శ్రీ బృందావన చంద జయ జయ   ॥ రాధే ॥
2. దేవకీ కే ఛయ్యా బలభద్ర జూకే భయ్యాలాల ।
జాకో ముఖ దేఖేతే కటకయమ ఫంద జయ జయ   ॥ రాధే ॥
3. చతుర్ముజ చక్రపాణి దేవకీ ఆనంద దేవ ।
నందకో ఆనందప్రభు అసురనికంద జయ జయ   ॥ రాధే ॥
4. వ్రజపతి వ్రజరాజ సురనకేలియే కాజ ।
మురళీ ధరెనయన దేఖేతే ఆనంద భయో   ॥ రాధే ॥
5. యదుపతి యాదవరాయ సంతన సదానహాయ ।
హరి యశ గావే స్వామి పరమానంద జయ జయ   ॥ రాధే ॥

శ్రీరమణాశ్రయి శ్రీరామదాసుతో

భక్తుల పాదపూజ నందు కొంటున్నస్వామి

లక్ష్మీనారాయణ దేవాలయం (సికింద్రాబాద్) సప్తాహం 26-11-1968 నుండి
(3-12-1968)

లక్ష్మీనారాయణ దేవాలయం (సికింద్రాబాద్) సప్తాహం 26-11-1968 నుండి
(3-12-1968)

అంబాలి చీరేగింపుతో

దోర్లకల్ సప్తాహములో

లక్ష్మీనారాయణ దేవాలయం (సికింద్రాబాద్) 6-11-1968 నుండి
(3-12-1968)

116. కేశవనారాయణ

1. కేశవ నారాయణ మాధవ గోవింద ।
విష్ణు మధుసూదన త్రివిక్రమ వామను ॥   „కే”
2. శ్రీధర హృషీకేశ పద్మానభ దామోదర ।
సంకర్షణ వాసుదేవ ప్రద్యుమ్ను అనిరుద్ధ ॥   „కే”
3. పురుషోత్తమ అథోక్షజ నారసింహ అచ్చుత ।
జన్మార్దన ఉపేంద్ర హరి శ్రీకృష్ణ ॥   „కే”

117. హరే ర్నామైవ కేవలం

యది నిత్య సుఖే, వాంఛా యది వాంఛా భవక్షయేత్
సానురాగం తదాగేయం హరేర్నామైవ కేవలం   ॥ హరేరామ ॥

యోగ యోగ తపోజ్ఞాన స్నాన ధాన సుకర్మణా
సర్వేషాం అభిరక్తంతి హరేర్యామెవ కేవలం   ॥ హరేరామ ॥

ప్రాణే చాగమే తంత్రే మంత్రేచ భారతే తథా
సర్వస్య సర్వదాగీతం హరిర్యోమైవ కేవలం   ॥ హరేరామ ॥

భవాంధ కూపమజ్ఞానామ్ సర్వతాంధ పునః పునః
ఉత్తా దాలం బనం ఎకం హరే ర్మమేవ కేవలం   ॥ హరేరామ ॥

నాస్తి నాస్తి కలౌ నాస్తి హరినామ వివాగతిః
తస్మాత్ యత్రేన జప్తవ్యం హరేర్ద్యుమైవ కేవలం ॥ హరేరామ ॥

వర్ణాశ్రమ విభాగేన ఏదర్మ నిరూపితాః
తత సర్వేషాం శిరోరత్నం హరే ర్వామైవ కేవలం   ॥ హరేరామ ॥

జ్ఞాన దండేన సంమర్ద్య శృతిబిః భవసాగరం ।
నవనీతం బహిరీతం హరేర్నామైవ కేవలం ॥ హరేరామ ॥

ఆబ్రహ్మన్తంభవర్వంతం సర్వంమాయా మయం జగత్
సత్యం సత్యం పునసత్యం హరేర్నమైవ కేవలం హరేరామ ॥

ప్రాణాంతే నానుగచ్ఛంతి సర్వే ధనజనాదయః
జీవన మరణే సంగీ హరేర్నామైవ కేవలం ॥ హరేరామ ॥

కాలగుప్త చరాయోతే సర్వే దార సుతాదయః
తద్వంచన మహామంత్రో హరేర్నామైవ కేవలం   ॥ హరేరామ ॥

లా భానాం పరమేలాభః సద్గతీనాం పరాగతిః
సర్వాసామ్ అశిషాం శేషో హరేర్నామైవ కేవలం   ॥ హరేరామ ॥

నరోపి సురపూజ్యః సధరాతస్యామరావతి
అంగే హృది ముఖే యశ్య హరేర్నామైవ కేవలం   ॥ హరేరామ ॥

గతమేవ విజానీః పరమాయు రనిశ్చితం
కీర్త్యతాం కీర్త్యతాం శీఘ్రం హరేర్నామైవ కేవలం   ॥ హరేరామ ॥

నామధామ స్వరూపంచత్రయమేకం నసంశయః
అతః కుంభిస్సదాస్వాద్యం హరేర్నామైవ కేవలం   ॥ హరేరామ ॥

118. హరే మురారె

హరే మురారె మధుకైటభారె గోవింద గోవింద ముకుంద శౌరీ
అనంతా శ్రీధర గోపాల కేశవ ముకుంద మాధవ నారాయణా
దేవకీనందన గోపికా రమణ భక్తార్థరణ త్రివిక్రమా   ॥ హరే ॥

119. ఆవోమోరె గోవిందా

ఆవోమోరె గోవిందా గోకుల చందా బయి బడిదేర ఫేలత యమునాతట
వదన దిఖాహుదేహు ఆనందా   ॥ ఆవో ॥

గాయనకి ఆవనకి బిరియా, దినమణి కిరణ హాత్ అతిమందా
ఆయె తాతమాత ఛతియా లగె, గోవిద స్రభు జన సుఖి కందా ॥ ఆవో ॥

120. రాధేశ్యామ మంగళధామ

రాధేశ్యామ మంగళధామ రాధా మాధవ రాధిక శ్యామా   ॥ రాధే ॥

జయ జయ జయహే మేఘశ్యామ ।
జయ జయ జయ శ్రీ బృందావన ధామ   ॥ రాధే ॥

రాధేశ్యామ హేఘనశ్యామ, రాధేశ్యామ శ్రీఘనశ్యామ
రాధేశ్యామ జయ ఘనశ్యామ, రాధా మాధవ మంగళధామ

జయ జయ జయహే మేఘశ్యామ జయ జయ జయహేరాధికశ్యామ
జయ జయ జయహే బృందావన ధామ ॥

121. నారాయణ నామము

శ్లో॥ కలౌ నారాయణం దేవం భజతేయః సధర్మ బాక్
దామోదరం హృషీకేశం పురుహూతం జనార్దనమ్
హృది కృత్వాపరం శాంతాం జితమేవ జగత్రయం
కవి కాలోరగాదంశాత్ కిల్బిషాత్ కాలకూటతః
హరి భక్తి సుధాం పీత్వా ఉల్లం ఘో భవతిద్విజః
కిం జపైః హరేర్నామ గృహీతం యది మానుషైః

నారాయణ నాగాయణ నారాయణా నారాయణ నారాయణ నారాయణా॥
అచ్యుతా కేశవా గోవిందా మాధవ గోపాల గోపాల నారాయణ
మురళీ మోహన గిరిధర శ్రీధర మునిజన హృదయ నారాయణ ॥నారాయణ॥

భక్తనిరంజన పాప విభంజన రంజిత రంజన నారాయణ
ఓమధుసూదన కేశనిషూదన ఓ అరిసూదన నారాయణ ॥నారాయణ॥

వ్యక్తా వ్యక్త ముక్తి ప్రదాయక శుద్ధ బుద్ధ జయ నారాయణ
సుందరరూపాసుగుణోద్ధీప వందనమానంద నారాయణ ॥నారాయణ॥

లోకోద్ధార లోకాధార లోకాలోకన నారాయణ
ఓ కరుణాకర ఓ కమలాకర ఓంకారరూప నారాయణ ॥నారాయణ ॥

వేదాతీత విశ్వవిధాతా విశ్వ విశ్వముఖ నారాయణ
విశ్వధారణ విశ్వతారణ విశ్వ విభవజయ నాథాయణ ॥నారాయణ ॥

ఈశ్వర పరమేశ్వర విశ్వేశ్వర హరిహర హరిహర నారాయణ
దీన జనార్ధన దేవ సనాతన వాసవాది సుత నారాయణ ॥ నారాయణ॥

ధాతా ధాతా నాథానాథా మాతపితా గురునారాయణ
అశ్రేతజనగతి అమల అమరపతి సురసుతనరహిత నారాయణ॥నారాయణ॥

రాజిత వదన భ్రాజితనయన యాజిత యాజన నారాయణ
కుజన భయంకర సుజనాభయకరఅజవిజయాభవనారాయణ॥నారాయణ॥

సచరాచర జగద్రక్షకసాక్షి అక్షయలక్షణ నారాయణ
భూతోపకరణ భూతాపహరణ పాలయమాం నమోనారాయణ ॥నారాయణ॥

122. నమో నారాయణ

నమామి నారాయణ పాద పంకజమ్| వదామి నారాయణ సామ నిర్మలమ్
భజామి నారాయణ తత్వమవ్యయమ్| కరోమి నారాయణ పూజనమ్ సదా

నమోనారాయణ హరి హరి నమో నారాయణ ।

నారాయణ నారాయణ నారాయణ నారాయణ

హరి హరి నమో నారాయణ హరిహరి నమోనారాయణ ॥ నమో ॥

యజ్ఞ సాధన యజ్ఞ వాహన సామగాయన సుభేక్షణ ।

సర్వదర్శన జనార్ధన సత్యధర్మ పరాయణనిర్గుణనమోనారాయణ॥ నమో ॥

మాధవ కేశవ స్వయం భూభవ మహాదేవ ఆదిదేవ దేవ

వాసవాను జానుచింత్య సదాశివ అచిత్త్యచతుర్భువ వాసుదేవ ॥ నమో ॥

పద్మనాభ పరమాత్మ పురాతన పురోషోత్తమ శ్రీపతి పురందర

పద్మనిభేక్షణ ప్రమాణ ప్రణవ ప్రాణ జీవన ప్రాణదా ప్రాణ ॥ నమో ॥

నమో నారాయణ నమో నారాయణ నారాయణ నారాయణ

వాసుదేవ నారాయణ నారాయణ నారాయణ

గోవింద నారాయణ నారాయణ నారాయణ

గోవింద నారాయణ గోపాల నారాయణ

మాధవ నారాయణ నారాయణ నారాయణ

దామోదర నారాయణ నారాయణ నారాయణ

ప్రద్యుమ్న నారాయణ నారాయణ నారాయణ

నారసింహ నారాయణ జనార్ధన నారాయణ

నారాయణ నారాయణ నారాయణ నారాయణ ॥హరిహరినమో॥

123. నారాయణ కో భజన కరో నర

నారాయణ కో భజన కరో నర । మనకి ఛోడ భటకనసారి ॥నారాయణ॥

నారాయణ నారాయణ నారాయణ నారాయణ

నారాయణ నారాయణ నారాయణ నారాయణ ॥నారాయణ॥

క్యాకాశి క్యామధురాజావె । క్యాపర్వత బనకర ఫిరత అనాడి॥నారాయణ॥

శాస్త్ర అనేక పడోదినరాతి, ముక్తినహాబిన భజన తుహ్మారి ॥నారాయణ॥

బ్రహ్మానంద కదేభవబంధన హరికానామసిమరసుఖకారి ॥నారాయణకో ॥

124. నారాయణ హరి నారాయణ హరి

నారాయణ హరి నారాయణ హరి

నారాయణ హరి నారాయణ

సచ్చిదానంద ఘన నారాయణ అచ్యుత

తానంత గోవింద నారాయణ

॥ నారా ॥

ప్రహ్లాద నారద నారాయణ భీష్మ

శౌనక వసిష్ఠ శుక నారాయణ

జయ విభీషణ దాల్భ్య నారాయణ భక్త

రుక్మాంగ దార్జున నారాయణ

॥ నారా ॥

జయ పరాశర వ్యాస నారాయణ భక్త

అంబరీష వరద నారాయణ

పుండరీక వరద నారాయణ జయతి

జగన్మంగళ నామ నారాయణ

॥ నారా ॥

జయ జయ రమానాథ నారాయణ జయ

జయ జయ ధరానాథ నారాయణ

జయ నిగమ గోచర నారాయణ నిత్య

నిర్మలా నంద ఘన నారాయణ

॥ నారా ॥

శ్రీ రుక్మిణీ రమణ నారాయణ

కృష్ణ, గోవర్ధ నోద్ధరణ నారాయణ

సురరాజ నుత చరణ నారాయణ

బాల గోపాల భయహరణ నారాయణ

॥ నారా ॥

రాధా మనోహరా నారాయణ పరమ

కారుణ్య సాగరా నారాయణ

నవనీత నట కృష్ణ నారాయణనంద

గోప గోరక్షకా నారాయణ

॥ నారా ॥

సనకాది మునిగేయ నారాయణ జయ

సాకేత పురనిలయ నారాయణ

చాణూర మురహరణ నారాయణ జయ

వట పత్ర పుట శయన నారాయణ

॥ నారా ॥

సకల లోకాధార నారాయణ భక్త

మందార వరధీర నారాయణ

సకల కల్యాణగుణ నారాయణ సార

సాక్ష సర్వేశ్వర నారాయణ

॥ నారా ॥

అపరిమిత గాంభీర్య నారాయణ అవ్య

యాఖండి తైశ్వర్య నారాయణ

అనుపమ మహాదార్య నారాయణ అప్ర

మేయ బలవీర్య జయ నారాయణ

॥ నారా ॥

అరవింద లోచన నారాయణ అధిక

అద్భుత - దోర్బంధ నారాయణ

అఘ బంధ మోచన నారాయణ అశుభ

తిమిర చండార్క జయ నారాయణ

॥ నారా ॥

ఇభరాజ తారక నారాయణ ఈశ

మా మవ దేవ నారాయణ

పతిత జన పావన నారాయణ పరమ

దివ్యమంగళ చరణ నారాయణ

॥ నారా ॥

మురకంస సంహార నారాయణ జయ

మూఢమతి జనదూర నారాయణ

పరిజన శివంకర నారాయణ పరా

వరశరీర హరే నారాయణ

॥ నారా ॥

మధుసూదనానంత నారాయణ నిజ

మాయయాకృత భువన నారాయణ

విధుదివాకర నయన నారాయణ వేద

వేదాంత భవన హరి నారాయణ

॥ నారా ॥

నిరవధిక కారుణ్య నారాయణ నీల

నీరద ఘన శ్యామ నారాయణ

నానా నిగమ లక్ష్మ నారాయణ భవ్య
యోగి భయ వారక నారాయణ

॥ నారా ॥

జగన్మోహన కృష్ణ నారాయణ పరమ
యోగీంద్ర సురవినుత నారాయణ
నగధర ఘనశ్యామ నారాయణ జయ
నతజన కుముద సోమ నారాయణ

॥ నారా ॥

యజ్ఞ ఫల వితరణ నారాయణ యజ్ఞ
యజ్ఞ సంరక్షణ నారాయణ
యతిజన శరణ్య జయ నారాయణ యా
దవ వం శా భరణ నారాయణ

॥ నారా ॥

నరక భయ వారక నారాయణ నామ
రూప నిర్వాహక నారాయణ
నిత్యమంగళ నివహ నారాయణ అమర
రమ్య శ్రీగోపాల నారాయణ

॥ నారా ॥

శరదిందు సమవదన నారాయణ కోటి
శత మన్మథ సమాన నారాయణ
గురు తరానంద ఘన నారాయణ దివ్య
కుంద సుందర రదన నారాయణ

॥ నారా ॥

నవ ముక్తి కాహర నారాయణ శ్రీ
నంద గోప కుమార నారాయణ
భవబంధన విదూర నారాయణ జయ
భద్రద సుఖాకార నారాయణ

॥ నారా ॥

నీలమేఘ శ్యామ నారాయణ నిర్మ
లానంద ఘన బోధ నారాయణ
వంశనాద వినోద నారాయణ పరమ
హంసకుల శంసిత నారాయణ

॥ నారా ॥

కారుణ్య రసపూర నారాయణ కాల
మేఘాభిరామ జయ నారాయణ

చలత్ అధరాంచిత నారాయణ జయ
చారు మురళీ నాద నారాయణ

॥ నారా ॥

దివ్యసుందరకృష్ణ నారాయణ నంద
యశోదానందన నారాయణ
మందస్మిత కృష్ణ నారాయణ కుంద
రదన కుటిలాలక నారాయణ

॥ నారా ॥

శ్రీ - వత్సాంకిత నారాయణ జయ
శ్రీ - కౌస్తుభధర నారాయణ
శ్రీ - నందాత్మజ నారాయణ జయ
శ్రీ - ధర నాథ నారాయణ

॥ నారా ॥

జయఅరిసూద నాచ్యుత నారాయణ కేశ
వానంత రూప జయ నారాయణ
పురుషోత్తమ విష్ణు నారాయణ కమల
పత్రాక్ష గోవింద నారాయణ

॥ నారా ॥

దేవ వర జగత్పతి నారాయణ దేవ
దేవ జగన్ని వాస నారాయణ
భగవాన్ భూనాథ నారాయణ భూత
భావన హృషీ కేశ నారాయణ

॥ నారా ॥

మాధవా యాదవా నారాయణ మధు
సూధన జన్మార్దన నారాయణ
కేశనిషాదన నారాయణ యోగ
విత్తమ మహాబాహు నారాయణ

॥ నారా ॥

వాసుదేవ నమోనారాయణ కృష్ణ
వార్దేయ శ్రీహరి నారాయణ
జయ పార్థసారథి నారాయణ నమో
నారాయణ నమో నారాయణ

॥ నారా ॥

కపిధ్వజ కౌంతేయ నారాయణ కురు
శ్రేష్ఠ కురునందన నారాయణ

ధనంజయ ధనుర్ధర నారాయణా కురు
ప్రవీర వరంతవ నారాయణ ॥ నారా ॥

భారత గుడాకేశ నారాయణ పురుష
వ్యాఘ్ర పురుషర్షభ నారాయణ
పాండవ మహాబాహు నారాయణ భరత
శ్రేష్ఠ భరతర్షభ నారాయణ ॥ నారా ॥

జయ భరత సత్తమ నారాయణ అనఘ
సవ్యసాచీ పార్థ నారాయణ నమో
నారాయణ నర నారాయణ నమో
నారాయణనమో నారాయణ ॥ నారా ॥

యత్ర యోగీశ్వరః కృష్ణ నారాయణ యత్ర
పార్థ ధనుర్ధరః నారాయణ తత్ర
శ్రీ ర్విజయో భూతిః నారాయణ
ద్రువానీతి ర్మతిర్మమ నారాయణ ॥ నారా ॥

125. నమో భగవతే వాసుదేవాయ

నమో భగవతే వాసుదేవాయ, వాసుదేవ వాసుదేవ ।
వాసుదేవాత్మజ దేవకినందన వనమాలి యమలార్జున భంజన
చంద్ర చకోర గోపికావదన రాధా రమణ తులసిధామ భూషణ ॥ నమో ॥
ప్రాణనాథ పరిపూర్ణ నిరంజన వనరుహ లోచన వంశీ భూషణ వంద
నందనా నిత్య నిర్గుణ ।

గోపాల శకటాసుర భంజన దామోదర పరమపదయా భరణ ॥ నమో ॥
మధురానాథ వరద అక్రూర నందవ్రజ జననాంద పురందర
రాస బిహారి సంసారవైరి మురహర గిరిధర మురళి మనోహర ॥ నమో ॥
వాసుదేవ వాసుదేవ వాసుదేవ.

శ్రీనివాసనుత సనకస నందన మధుసూదన భక్త పురచందన
కంసనికందన కలిమల భంజన జయజయ పుణ్య శ్రవణ కీర్తన॥ నమో ॥

126. నామజపన క్యూ ఛోడ్ దియా

నామజపన క్యూం ఛోడ్ దియా । క్రోధ న ఛోడా ఝూట న ఛోడ
సత్యవచన క్యూం ఛోడా దియా ॥ నామా ॥

ఝూటే జగ మెదిల్ లలచాకర । అసలవతన క్యూం ఛోడ్ దియా
కొడీ కో తూ ఖూబ్ సమ్మలా । రామ రతన క్యూం ఛోడ్ దియా ॥ నామా ॥

జెహి సుమిరన తె అతి సుఖ పావై । సో సుమిరవ క్యూం ఛోడ్ దియా
ఖాలస ఇక భగవాన్ భరోసే । తన మన ధన క్యూంనఛోడ్ దియా! నామా!

ఓయి అవివేకీ! నీవు కోపమును త్యజింపలేదే? అసత్యమును త్యజింపలేదే?
భగవన్నామ జపము నేల విడిచివుచ్చితివి? సత్యము నేల పరిత్యజించితివి?

నశ్వరమైన యీలోకమున ఆశలుపెట్టుకొని, స్వదేశమును (పరలోకము)
ఏల పరిత్యజించితివి?

పైనను పరమభద్రముగ జూచు నీవు పద్మరాగమణివంటి భగవన్నామము
నేల విడచిపెట్టితివి?

నామస్మరణమువలన అత్యంత సౌఖ్యము కలుగుచున్నది కదా! దాని నేల
విడచిపెట్టితివి.

నీవు చేయవలసిన దిది కాదు. ఒక్క భగవంతునిపై భారముంచి శరీరముపై,
మనస్సుపై, ధనముపై గల ఆసక్తిని దిగనాడుము. ఓ అవివేకీ! నీవు ఏని నేల
విడువలేదు? (ఖాలస అనే గురునానక్ శిష్యుడు హెచ్చరించుచున్నాడు)

127. భజ గోవింద గోవింద హాబావరె

చారవేద క్రియే వ్యాసనె అరథ విచార విచార

తామె నికసి భక్తి రామనామ తత్సార్ ॥

భజగోవింద గోవింద హాబావరె ఏకతేరాహి సహార హా బావరె ॥

బావరే సావరే బావరే.....సావరే ॥

గోవింద గోవింద గోవింద గోవింద గోపాల గోపాల గో....వింద గోపాల!పక

జబ ఆయ సంసారమె జగహసా తూ రోయి

ఐసి కరణి కర చలోకితుమ హసా జగరోయి ॥ భజో ॥

నామజపత కుస్థీ ఫలా చుని చునికరె జోబోయె

కంచన దేహి కిస కామకా, జూముఖ నాహిరామ   ॥ భజో ॥
 సకల గ్రంథ కా అర్థహై సకల బాతకిబాత్
 దరియా సుమిరిణ రామకో కరలీజె దినరాత్   ॥ భజో ॥
 రామ బినా ఫీకాలగె సబశాస్త్రజ్ఞాన
 దరియా దీపక కాకరె ఉదయ భయో భాను   ॥ భజో ॥

128. గోపాల గోవింద కృష్ణవాసుదేవ

గోపాల గోవింద కృష్ణ వాసుదేవ । రాధికా చంద్ర చకోర కృష్ణ వాసుదేవ
 దామోదర అచ్యుత మురళీ మనోహర
 వాసుదేవ హరి వాసుదేవ హరి వాసుదేవ   ॥ వాసు ॥
 దేవకీనందన శ్రీనివాస వాసుదేవ । విష్ణు హృషీ కేశ శౌరి వాసుదేవ
 నారద మునీంద్రనుత నంద యశోదానంద   ॥ వాసు ॥
 భక్తవత్సల వేణుగోపాల వాసుదేవ । దీన బాంధవ కమలనయన వాసుదేవ
 కృష్ణ రుక్మిణీ రమణ బాలగోపాల భవహరణ   ॥ వాసు ॥
 శ్యామసుందర మనోహరా వాసుదేవ । పద్మనాభ కమలేక్షణ వాసుదేవ
 శ్యామల కోమల అంగ శేషశయన కేశవ   ॥ వాసు ॥
 నందనందన జనార్దన వాసుదేవ । దీననాథ దుఃఖభంజన వాసుదేవ
 దయాసింధు ధరణీధర మంగళమందిర జయ   ॥ వాసు ॥
 గోపీనాథ మదనమోహన వాసుదేవ । నవనీతప్రియ దధిచోర వాసుదేవ
 కృష్ణ కమలలోచన గోపీలోల వనమాలి జయ   ॥ వాసు ॥
 నిత్యనిర్గుణ నిరంజన వాసుదేవ । అతిమధుర సుందర రూప వాసుదేవ
 చారు చంద్రావతంస చందనా లేపనాంగ   ॥ వాసు ॥
 ముక్తిదాయకా ముకుందా వాసుదేవ । యాదవేంద్ర యదు భూషణా
 వాసుదేవ
 కేవల గోపాలవనమాలి రమావల్లభ   ॥ వాసు ॥
 శ్రీవత్స లక్ష్మణాందిత వాసుదేవ । గోవత్స గణసంవృత వాసుదేవ
 దేవ గంధర్వసేవిత మునివందిత ఆనందిత   ॥ వాసు ॥

భక్త భక్త ఉరచందన వాసుదేవ । వాసవాది మునివందిత వాసుదేవ
అవధూతేంద్ర సేవిత సంతత ఆనందిత ॥ వాసు ॥

129. మూరఖజనమ గవాయో

కరి అభిమాన విషయ రస రాచ
నామ శరణ నహి ఆయో, రేమన మూరఖ జనమ గవాయో ।
యహ సంసార భూలసె మరకాయో
పునిపునికె కిరపాయో, చాకన లాగో వుడగయి రూయి
హతకచునహి ఆయో ॥ రేమన మూరఖ ।
కహ భయో అబకె మనలాయో । పహలె నహికమాయో ।
సూరదాస హరినామ భజనబిన ।
సిరధుని ధుని పచితాయో ॥ రేమనమురఖ ॥ హరేరామ ॥

130. సుమిరన కరలె

సుమిరన కరిలె నామ సుమిరలె కోజా నై కలకీ
జగతమొఁఖబర నహిఁ పలకీ ।
రఘూరకపట కరి మాయా జోరిన బాత కరై ఛలకీ
పాపకీ పాట ధరే సిర వూపర కిసవిధివైహలకి ॥ జగ ॥
యహ మన తో హైహస్తి మస్తీ కాయ మిట్టికీ
సోఁస సోఁసమె నామె సుమిరిలె అవధి ఘటైతనకీ ॥ జగ ॥
కాయా అందర హంసాబోలై ఖుసియాఁ కర దిలకీ
జబ యహ హంసా నికల జాయింగే మట్టి జంగలకీ ॥ జగ ॥
కామ క్రోధ మద లోభ నివారో బాత యహఅస్సలకీ
జ్ఞాన వైరాగ దయా మన రాఖో కహై కబీరదిలకీ ॥ జగ ॥

ఓయీ ! భగవన్నామమును స్మరింపుము. నామస్మరణమే ప్రధాన కర్తవ్యము. రే పేమగునో నీకుఁ దెలియునా? తెలియదు. ఈ లోకము నందు మరునిముసము మనదికాదు. అది ఎట్లుండునో ఎవ్వరును ఎఱుఁగరు. అందుచే భగవన్నామమును స్మరింపుము.

ఓయీ ! అసత్యము, వంచన, మాయపలుకులయందు నింపుచుంటివి. పాపమును సంపాదించుచుంటివి. ఈ పాపభారము శిరమునందుండగా నీవు అడగి

పోయెదవుకాని లేవనే ర్తువా? అది అసంభవము. అందుచే భగవన్నామమును స్మరింపుము. ఈ లోకమునందు మరునిముసమునం దేమి జరుగునో నీ వెఱుఁగవు.

ఓయయ్యా! నీ అయువు క్షణక్షణము తరుగుచున్నది, ఈనీ మనస్సు చంచలమైనది. శరీరమా మట్టితో నిర్మితమై క్షణభంగురమైనది. అందుచే ఉచ్చాస నిశ్వాసలతో నామమును స్మరింపుము.

ఓయీ ! జీవుఁ డున్నంతవరకే యీ శరీర మిట్లుండును. జీవుఁడు తొలఁగి నంతనే మట్టి మిగులును. అందుచే ఉత్తరక్షణమునం దేమి జరుగునో తెలియదు గాన భగవన్నామమును స్మరింపుము.

ఓయీ ! నేను(కబీరుదాసు) సత్యమైన, నికరమైన మాటను చెప్పుచుంటిని. ఆలకింపుము. కామక్రోధములను, మదలోభములను విడనాడి జ్ఞాన వైరాగ్యములను దయాస్నేహములను మనస్సున నెలకొల్పుము. భగవన్నామమును స్మరింపుము.

131. షట్ పదీ స్తోత్రమ్

అవినయ మపనయ విష్ణో దమయ మనః

శమయ విషయ మ్మృగతృష్ణామ్,

భూతదయాం విస్తారయ తారయ । సంసార సాగరతః ॥

దివ్యధుని మకరన్దే పరిమళ పరిభోగ సచ్చిదానందే ।

శ్రీపతి పదారవిన్దే భవభయ భేదచ్ఛిదే వందే ॥

సత్యపి భేదాపగమే నాథ తవాహం న మామకీనస్త్వం ।

సాము-ద్రోహి తర్లజ్ఞః క్వచ న సముద్రో న తార్లజ్ఞః

ఉద్భృతనగ నగభి దనుజ దనుజకులా మిత్ర మిత్రశశిభృష్టే !

దృష్టే భవతి ప్రభవతి నభవతి కింభవ తిరస్కారః ॥

మత్స్యాదిభిరవతారై రవతా సదా వసుధాం ।

పరమేశ్వరపరిపాల్యో భవతా భవతాపభీతోఽహమ్

దామోదర గుణమందిర సుందర పదనారవింద గోవింద ।

భవజలధి మథన మందిర పరమందర మపనయత్వం మే ॥

నారాయణ కరుణామయ శరణంకరవాణి తావకౌ చరణౌ
ఇతి షట్ పదీ మదీయే వదన సరోజే సదా వసతు ॥

132. అన్నారా విన్నారా వెంకటరమణుని చూచారా

వేంకటేశో వాసుదేవః వారిజాసన వందితః ।
స్వామి పుష్కరిణి వాసః శంక చక్ర గదాధరః
పీతాంబర ధరో దేవః గరుడా రూఢ శోభితః ।
విశ్వాత్మా విశ్వలోకేశః విజయో వేంకటేశ్వరః ॥

అన్నారా ! విన్నారా ! మీరూ వెంకటరమణునిచూచేరా!

ఏడుకొండల వెంకటరమణా । వెంకటరమణా సంకటహరణా
దయానిధే వెంకటరమణా । అనాథనాథ వెంకటరమణా

అఖండరూప వెంకటరమణా । అనంతరూప వెంకటరమణా
అనంతవైభవ వెంకటరమణా । ఆపద్బాంధవ వెంకటరమణా

శేషాద్రినిలయా వెంకటరమణా । పురాణపురుషా వెంకటరమణా
పంకజలోచన వెంకటరమణా । అక్రూరవరదా వెంకటరమణా ॥ అన్నారా॥

లక్ష్మీనాథా వెంకటరమణా । అలివేలు దేవా వెంకటరమణా
భక్తవత్సలా వెంకటరమణా । పాహిమాం ప్రభు వెంకటరమణా॥ అన్నారా॥

133. శ్రీ భ్రమరాంబాష్టకమ్

రవిసుధాకర వహ్నిలోచన రత్నకుండల భూషిణీ
ప్రవిమలంబుగ మమ్మునేలిన భక్తజన చింతామణీ,
అవనిజనులకు కొంగుబంగారైన దైవశిఖామణీ
శివుని పట్టపురాణి గుణమణి శ్రీగిరిభ్రమరాంబికా.

కలియుగంబున మానవులకును కల్పతరువై యుండవా
వెలియగను శ్రీ శిఖరమందున విభవమై విలసిల్లవా,
ఆలసింపక భక్తవరులకు అష్టసంపద లీయవా
జిలుగుకుంకుమ కాంతి రేఖల శ్రీగిరిభ్రమరాంబికా.

అంగ వంగ కళింగ కాశ్మీరాంధ్ర దేశములందును
పొంగుచును వరహట కొంకణ పుణ్యభూములయందును,
రంగుగా కర్ణాట రాట మరాట దేశములందును
శృంగేణీ దేశముల వెలసిన శ్రీగిరిభ్రమరాంబికా.

అక్షయంబుగ కాశిలోపల అన్నపూర్ణ భవానివై
సాక్షిగణపతి గన్నతల్లివి సద్గుణావతి శాంభవీ,
మోక్ష మొసగెడు కనకదుర్గపు మూలకారణ శక్తివీ
శిక్ష జేతువు ఘోరభవముల శ్రీ గిరిభ్రమరాంబికా.

ఉగ్రలోచన నటవధూమణి కొప్పుగలిగిన భామినీ
విగ్రహంబుల తెల్ల ఘనమై వెలయు శోభన కారిణీ,
అగ్రపీఠమునందు వెలసిన అగమార్థవిచారిణీ
శ్రీఘముగను వరములిత్తువు శ్రీగిరిభ్రమరాంబికా

నిగమగోచరనీయ కుండననిర్మలాంగి నిరంజనీ
మిగులదక్కని పుష్పకోమలి మోననేత్ర దయానిధి,
జగతిలోన ప్రసిద్ధికెక్కిన చంద్రముఖ శ్రీమంతినీ
చిగురుటాకులవంటి పెదవులు శ్రీగిరి భ్రమరాంబికా.

సోమశేఖర పల్లవాధరి సుందరీమణి ధీమణి
కోమలాంగి కృపాపయోనిధి కుటిలకుంతల యోగినీ
నామనంబును బాయకుండుమ నగులేఖనినందినీ
సీమలోన ప్రసిద్ధికెక్కిన శ్రీగిరి భ్రమరాంబికా.

భూతనాథుని వామభాగము పొందుగా చేకొంటివా
ఖ్యాతిగను శ్రీశైలమున విఖ్యాతిగా నెలకొంటివా,
పాతకంబుల బారద్రోలుచు భక్తులను చేకొంటివా
శ్వేతగిరిపై వెలసినట్టి శ్రీగిరి భ్రమరాంబికా.

ఎల్ల వెలసిన నీ ప్రభావము విష్ణులోకమునందున
పల్లవించెను నీదుభావము బ్రహ్మలోకమునందున,
తెల్లముగ కైలాసమందున మూడులోకములందున
చెల్లునమ్మ త్రిలోకవాసిని శ్రీగిరిభ్రమరాంబికా.

తరుణ శ్రీగిరి మల్లి కార్జున దైవరాయల భామినీ
 కరుణతో మమ్మేలు మెప్పుడు కల్పవృక్షముభంగినీ,
 వరుసతో నీ అష్టకంబును వ్రాసి చదివినవారికీ
 సిరుల నిత్తువు నెల్లకాలము శ్రీ గిరి భ్రమరాంబికా.

శాంభవీ జయ జయమా భైరవీ జయ జయమా
 భగవతీ || జయ || శాంకరీ || జయ || శ్యామలీ || జయ ||
 శారదా || జయ || సరస్వతీ || జయ || పార్వతీ || జయ ||
 వైష్ణవీ || జయ || మాధవీ || జయ || మహేశ్వరీ || జయ ||

జయమా జయమా జయ జయమా జయ జగదంబా జయ జయమా
 యాదేవీ సర్వభూతేషు శక్తి రూపేణ సంస్థితా
 నమ స్తస్యై నమ స్తస్యై నమ స్తస్యై నమో నమః
 (మాతృరూపేణ, శాంతిరూపేణ, జ్ఞాంతి రూపేణ, భక్తి రూపేణ, భావరూపేణ,
 జ్ఞాన రూపేణ, వైరాగ్యరూపేణ, దుఃఖరూపేణ, సుఖరూపేణ, కర్మరూపేణ, స్పృహ
 రూపేణ)

నారాయణీ || జయ || కాత్యయినీ || జయ || దాక్షాయణీ || జయ ||
 రుద్రాణి || జయ || బ్రహ్మాణి || జయ || నారాయణి || జయ ||

అన్న పూర్ణై సదాపూర్ణై శంకర ప్రాణ వల్లభై ।

భక్తిజ్ఞాన వైరాగ్య సిద్ధ్యర్థం చిక్షాందేహీచపార్వతీ

జయ భ్రమ రాంబా	జయ	జయ శారదాంబా	జయ
జయ భువనేశ్వరి	జయ	జయ అఖిలాండేశ్వరి	జయ
జయ కామేశ్వరి	జయ	జయ పరమేశ్వరి	జయ
జయ జగదీశ్వరి	జయ	జయ లలితాంబ	జయ
జయ విశ్వేశ్వరి	జయ	రాజరాజేశ్వరి	జయ
జయ అన్నపూర్ణ	జయ	త్రిపురసుందరి	జయ

దుర్గాకాలీ లక్ష్మీమా, సీతారాధా రుక్మిణి మా
 ఉమా రమా బ్రహ్మాణీ జయ జయ జయ జయ మా జయ జయ మా॥

134. దేవీస్తవము

సర్వ దేవమయీ దేవీ సర్వదేవీ మయంజగత్ ।
 అతోఽహం విశ్వరూపాం త్వాం నమామి పారమేశ్వరీం ॥

యత్రాస్తి భోగో నచతత్రమోక్షో । యత్రాస్తి మోక్షో నచ తత్రభోగః ।
శ్రీ సుందరీ సేవన తత్పరాణాం । భోగశ్చ మోక్షశ్చ కరస్థ ఏవ ॥ 2 ॥

మంత్రాణాం మాత్రుకాదేవీ శబ్దానాం జ్ఞాన రూపిణీ
జ్ఞానానాం చిన్మయా తీతా శూన్యానాం శూన్య సాక్షిణీ
యస్యాః పరతరం నాస్తి సైషా దుర్గా స్రక్రీతా ॥ 3 ॥

లక్ష్మీ ప్రదాన సమయే నవవిదుమాభాం
విద్యాప్రదాన సమయే శరదిన్దుశ్శుభ్రాం ।
విద్యేషవర్గవిజయే హరినీలవర్ణా
మమ్బాం త్రిలోక జననీం ప్రజనీం ప్రపద్యే ॥ 4 ॥

1) సత్స్వరూపిణీ 2) చిత్స్వరూపిణీ 3) ఆనందస్వరూపిణీ ॥

ఏకైక శక్తిః పరమేశ్వరస్య । వివిధా వదన్తి వ్యవహార కాలే ।
భోగే భవానీ పురుషేషు లక్ష్మీ । కోపేతు దుర్గా ప్రళయేతుకాళీ ॥ 5 ॥

అపత్సు మగ్నః స్మరణం త్వదీయం । కరోమి దుర్గే కరుణార్ణవే శివే ।
నైతచ్ఛరత్వం మమభావయేథాః క్షుధాత్మషారా జననీం స్మరన్తి ॥ 6 ॥

135. దుర్గనామావళి

దుర్గా దుర్గార్తిశమనీ దుర్గాపద్వి నివారిణి ।
దుర్గమచ్ఛేదినీ దుర్గసాధినీ దుర్గనాశినీ ॥

దుర్గతోద్ధారిణీ దుర్గనిహంత్రీ దుర్గమాపహా ।
దుర్గమ జ్ఞానదా దుర్గదైత్యలోకదావానలా ॥

దుర్గమా దుర్గమాలోకా దుర్గమాత్మ స్వరూపిణీ ।
దుర్గమార్గప్రదా దుర్గమవిద్యా దుర్గమాశ్రితా ॥

దుర్గమజ్ఞాన సంస్థానా దుర్గమ ధ్యానభాసినీ ।
దుర్గమోహ దుర్గమగా దుర్గమార్థ స్వరూపిణీ ॥

దుర్గమాసుర సంహంత్రీ దుర్గమాయుధ ధారిణీ ।
దుర్గమాంగీ దుర్గమతా దుర్గమ్యా దుర్గమేశ్వరీ ॥

దుర్గభీమా దుర్గభామా దుర్గభా దుర్గధారిణీ ।

నామావళీమిమాం యస్తుదుర్గాయాః మమమానవః ।
పఠేత్సర్వభయాన్ముక్తే భవిష్యతి న సంశయః ॥

136. వరదే వరదే వరదే

వరదే వరదే వరదే....

మాతః భవ్య భావనా భరదే । కామ క్రోధ మదలోభ ఈర్ష్యా
ద్వేష హృదయసే హరదే ॥

॥ మాతః ॥

చిత చంచల చహుఃకీర ఫిరతహై - చరణ కమలమే కరదే
ముఖసేనికలె మధుర వచనమా । ఐసా సుందర వరదే

॥ మాతః ॥

నితప్రతిపేరీ దయాదృష్టిహా । యహీ యేక అబ వరదో
మయ్యామేరీ నత మస్తకహూః । వరద హస్త శిర ధరదే

॥ మాతః ॥

137. శివే దేవి శివే దేవి

1. శివేదేవి శివేదేవి మాతరంబ శివే శివే !
అవన్దేంబ శివే శ్యామే దేవి మాత రుమే రమే !
2. దుర్గా మహేశ్వరి దుర్గతినాశిని । పరమా పార్వతి పాపవినాశిని
3. దుర్గతినాశిని దుర్గా జయ జయ । కాలవినాశిని కాలీ జయ జయ.
4. ఉమారమా బ్రహ్మాణీ జయ జయ । సీతా రాధా రుక్మిణీ జయ జయ
5. సాంబసదాశివ సాంబసదాశివ । సాంబసదాశివ సాంబశివా

138. సత్యజ్ఞానానందమయీమా

దుర్గే స్మృతా హరసి భీతి మశేసజన్తో ॥

స్వస్థైః స్మృతా మతి మతీవ శుభాం దదాసి

దారిద్ర్య దుఃఖభయహారిణీ కా త్వదన్యా

సర్వోపకారకరణాయ సదార్థ చిత్తా

సత్యజ్ఞానానందమయీ మా

అద్వయబ్రహ్మ సనాతనీ మా

అవ్యక్తా, మూలస్రకృతిఃమా

సత్త్వరజస్త మోగుణమయీ మా

సృష్టిస్థితిలయ కారిణీ మా

విశ్వలీలరసమయీ మా

మహదాత్మస్వరూపిణీ మా

అహమాత్మవిలాసిని మా

శబ్దమయీ మా వ్యోమమయీ మా

స్పర్శమయీ మా వాయుమయీ మా

రూపమయీ మా తేజోమయీ మా
 గంధమయీ మా క్షితిమయీ మా
 త్వచాపాణీంద్రియమయీ మా
 రసనోవస్థేంద్రియమయీ మా
 జ్ఞానకర్మేంద్రియమయీ మా
 దేశకాలస్వరూపిణీ మా
 వ్యానో దాన స్వరూపిణీ మా
 పంచప్రాణ స్వరూపిణీ మా
 నామరూపక్రియామయీ మా
 అన్నమయకోశ రూపిణీ మా
 మనోమయకోశరూపిణీ మా
 ఆనందమయకోశరూపిణీ మా
 జాగ్రత్స్వప్న సుషుప్తిమయీ మా
 విశ్వతైజస రూపిణీ మా
 రాగద్వేష స్వరూపిణీ మా
 నరకరూపిణీ దుఃఖమయీ మా
 జన్మమృత్యుసంపీడితా మా
 అత్పప్తి రూపిణీ సంస్కృతి మా
 దీనా మలినా కాంగాలినీ మా
 అశిషదాయినీ స్నేహమయీ మా
 శిష్యస్తే ఓహం భాషిణీ మా
 మాభైర్మాభైర్హృషిణీ మా
 సత్యం త్వంభో ర్భాషిణీ మా
 స్నేహస్తన్యపాయినీ మా
 సత్యప్రతిష్ఠారూపిణీ మా
 బ్రహ్మగ్రంథివి భేదినీ మా
 ప్రాణరూపిణీ ప్రాణమయీ మా
 కృతజ్ఞభావోద్బధినీ మా
 చిన్మయీ మా చిన్మయీ మా

రసమయీ మా జలమయీ మా
 కర్మవా గింద్రియమయీ మా
 చక్షుః పాదేంద్రియమయీ మా
 నాసాపాయింద్రియమయీ మా
 కల్పనారూపిణీ మనోమయీ మా
 ప్రాణా పానస్వరూపిణీ మా
 సమానశక్తి స్వరూపిణీ మా
 పంచీకృత మహాభూత మయీ మా
 షడ్భావవికారరూపిణీ మా
 ప్రాణమయకోశరూపిణీ మా
 విజ్ఞానమయకోశరూపిణీ మా
 కోశపంచక ప్రావృతా మా ॥ సత్య ॥
 కల్పితాఽభిమానినీ మా
 ప్రాజ్ఞనామధారిణీ మా
 స్వర్గరూపిణీ సుఖమయీ మా
 బద్ధజీవస్వరూపిణీ మా
 నానాయోనివిచారిణీ మా ॥ సత్య ॥
 త్రితాపతప్తా ఆర్తా మా
 కాతరప్రార్థనా రూపిణీ మా
 శ్రద్ధావిశ్వాసరూపిణీ మా
 శ్రీగురురూపిణీ కృపామయీ మా
 నహినహిబద్ధ శ్శావిణీ మా
 అశ్వాసదాయినీ స్నేహమయీ మా
 బుద్ధియోగప్రదాయినీ మా
 చిదాకాశస్వరూపిణీ మా
 ప్రాణసంధానదాయినీ మా
 ప్రాణప్రతిష్ఠారూపిణీ మా
 విష్ణు గ్రంథి విభేదినీ మా
 అంతర్బాహ్య వ్యాపినీ మా

చిన్మయా మా చిన్మయా మా	భక్తిరసపరిషించితా మా
మధుమయా మా మధుమయా మా	ఆదరణీ మా స్నేహమయా మా
మహతీ బుద్ధిరూపిణీ మా	అనుభూతి మా అనుభూతి మా
అస్మితారూపిణీ ఈశ్వరీ మా	సర్వదుఃఖ సంహారిణీ మా
మధుమయా మా అమృతమయా మా	సర్వసంతాపనాశినీ మా
జ్ఞాన స్యన్యప్రదాయినీ మా	ఆనంద ప్రతిష్ఠారూపిణీ మా
విశుద్ధబోధస్వరూపిణీ మా	సాక్షాదాత్మస్వరూపిణీ మా
పరమానందరూపిణీ మా	నిరస్తభేదప్రతీతా మా
నిర్మల శాన్తిరూపిణీ మా	విశుద్ధసత్తారూపిణీ మా
అవాంగ్మనో గోచరా మా	మధుమయా మా ప్రేమమయా మా
అజ్ఞానబంధనహారిణీ మా	మధుమయా మా ప్రేమమయా మా
రుద్రగ్రంథి విభేదిని మా	సర్వ సంశయచ్ఛేదినీ మా
సర్వకర్మక్షయకరీ మా	జన్మమృత్యువినాశినీ మా
కేవలానందరూపిణీ మా	అంతర్బాహ్యపూరితా మా
నాంతర్బాహ్యపూరితా మా	మధుమయా మా అమృతమయా మా
మోక్షదాయినీ, ఆదరణీ మా	పునరావృత్తి నాశినీ మా

జయ మా! జయ మా! జయ మా! జయ మా!
జయగురు జయమా! జయగురు జయమా !॥
మా ! మా ! మా ! మా! మా! మా ! మా! మా!

139. గౌరీ దశకమ్

- శివేదేవి శివేదేవి మాతరంబ శివే శివే
అపర్ణేంబ శివేశ్యామ దేవిమాతరుమేరమే ॥
1. లీలాలబ్ధ స్త్రాపిత లుక్తాఖిల లోకామ్
లీలాతీతై యోవిధి రంతస్తిర మవ్యామ్
బాలా విద్యశ్రేణి సమానద్యుతి పుంజామ్
గౌరీ అంబా అంబురు హాక్షి మహామీడె ॥
- దుర్గామహేశ్వరి దగ్ధతి నాశిని దుగ్ధజయజయ
అంబ పరమేశ్వరి ఆనంద దాయని ఆశ్రిత రక్షిణి
అంబపరమేశ్వరి ఆనంద దాయని ఆత్మస్వరూపిణి

2. సత్యాహార ధ్యాన సమాధి స్థితి భాజామ్
నిత్యమ్ స్థితై నివృత్తి కాష్ఠామ్ కలయంతీ
సత్య జ్ఞానా నంద మయీమ్ తామ్ తను రూపామ్
గౌరీ అంబా అంబురు హాక్షి మ హామీడె   ॥ దుర్గామహేశ్వరి ॥
3. చంద్రా పీడా లంబిత మందస్మిత వక్త్రామ్
చంద్రా పీడా లంకృత నీలాలస భాలామ్
నిరూపేంద్రార్చిత పాదాంబుజ యుగ్మామ్
గౌరీ అంబా అంబురుహాక్షి మహామీడె   ॥ దుర్గామహేశ్వరి ॥
4. ఆదిధ్యాంతా మక్షర మూర్ధః విల సంతీమ్
భుతే భుతే భూ తగదంబా సచరిత్రీమ్
శబ్ద బ్రహ్మానంద మయీమ్ తానుతది తాపామ్
గౌరీ అంబా అంబురు హాక్షి మహామీడె   ॥ దుర్గామహేశ్వరి ॥
5. మూలధారా విధృత విద్య విధదండమ్
గౌరం శౌతమ్ వ్యాప్త విహరథ్థ లితాంగీమ్
ధ్యేయం సూక్ష్మాతి సూక్ష్మ తనుస్తామస్తితరూపామ్
గౌరీ అంబా అంబురుహాక్షి మహామీడె   ॥ దుర్గామహేశ్వరి ॥
6. నిత్యః శుద్ధో నిష్కల ఎకో జగదీశః (జగదంబా శ్రీమాతా)
సాక్షీ యశ్యతర్గవిదౌ సంహరణేశ
విశ్వత్పాదన క్రీడన లోలామ్ విలతంత్రిమ్
గౌరీ అంబా అంబురుహాక్షి మహామీడె   ॥ దుర్గామహేశ్వరి ॥
7. యత్యాపుచ్ఛోలీన మఖంతమ్ జగదండమ్
భుయో భూయః ప్రాదుర భూతిర్థిత మేవ
సత్యామార్గమ్ తాను తజితాం తౌ విహరం తీమ్
గౌరీ అంబా అంబురు హాక్షి మహా మీడె   ॥ దుర్గామహేశ్వరి ॥
8. యశ్యామోసం క్రోధమశేషం మణిమాల
భూతేయద్వ్యత్ త్వాపి చరంత్యాప్య చరంత
కామధ్యాత్మ జ్ఞాన పద వ్యాగమనీ యామ్
గౌరీ అంబా అంబురు హాక్షి మహా మీడె   ॥ దుర్గామహేశ్వరి ॥

9. నానాకారై శక్తి గదంబై భువనారీ
వ్యాపత్యైనం క్రీడతి ఏవమ్ స్వయమేవ
కల్యాణం తామ్ కల్పలతా మానసి భాయా
గోరీ అంబా అంబురు హాక్తి మహా మీడె ॥
10. ఆశాపాశ క్లేశ వినాశమ్ విదధానామ్
ఫాలాం భోజ ధ్యాన పరాణాం పురుషాణామ్
ఈశామీశాధ్యామ్యహరమ్ తామ్ మధిగామామ్
గోరీ అంబా అంబురు హాక్తి మహామీడె ॥   ॥ దుర్గామహేశ్వరి ॥
11. ప్రాతః కాలే భావ విశుద్ధః స్రణిధానామ్
భక్త్యా నిత్యమ్ జల్పతి గోరీదశకమయః
వాచామ్ సిద్ధిమ్ సంపద మగ్ర్యామ్ సిద భక్తిమ్
తస్యావశ్యమ్ పర్వత పుత్రీమ్ విదధాతీమ్
గోరీ అంబా అంబురుహాక్తి మహామీడె   ॥ దుర్గామహేశ్వరి ॥
జయ జయమా జయ గోరియా, జయమా జయమా జయగోరిమా ॥

140. ఆపీత కుచాంబాష్టకమ్

ఆనందశింధులహరీ మమృతాం సుమశే
ఆసేవినామమృత నిర్మిత వర్తి అక్షః
ఆనందవల్లి వితతే అమృతార్త సిద్ధ్యః
అంబాస్మరామ్య హమపీత కుచేవపుస్తే
నిర్మిద కోకనత కోమల కాంతమంబా
నిత్యం సుధానికర వర్షి పదం తదీయం
ముర్చాకరీ జ్వర రుజా మమతాపి తస్య
మూర్ఛిక్షణం సకృదపీతకుచేనిదేహి
సీతాంఘకోటి మషమా శికిరైః కటాక్షైః
అవ్వాజ భుతకరుణా రసపూర్తైః
కర్పూర ధూళిమివ దిక్కు సమాధిరద్భిః
అంబా క్షణం స్మపయమాం అరుణాద్రి మామ్నై
ఆవిర్భవక్షణ మపీతకుచే పురస్తాత్

అంబా జ్వరేణ మహతా మమతాపితస్య
యోన త్వదం స్రు రుచిజాల సుధా ప్రవాహే
మగ్న స్వ దీయ తనుతాపమం త్యజేయం
నానావిధైః నశిన జాత లిపి ప్రహృతైః
ఆనీతమూర్ఖ మధికం నృజరీతైః జ్వలాభైః
ఆశ్వాసయక్షణమపీతకు చే కరాగ్రక్రీడా
కనతకనక హల్యకస్తారభేణ
కంఠేవిషం విషముతో భు జ గాః కపర్దే
పార్శ్వేభ భూతపతయః ప్రమథాశ్చ భీతః
శోభాచలే చ ఉపశ్రుత్వా భజేత కోవా
నశ్యాత్తవాంబ సన్నిధేయది సన్నిధానం
శక్తి జగజ్జన పాలన భంజ నేషు
బోధేషు దివ్య మహిషీ కరుణేందు మౌళే
సిద్ధిః కర ప్రణయనీ తవసన్నిధానం
యన్నాసి తదంబబతదపీతకుచే నజానజానే
త్వం సాక్షిణీ ప్రళయ తాండవ భైరవాణాం
త్వం శేషిణీ సహ విధాకృచ చరాచరాణాం
త్వం లోచనీ సకల సంస్కృతి జాల కానాం
త్వాం బ్రహ్మ సమ్మిద మపీత కుచేనమస్తే

జయ జగదంబా జయ జయమా
జయ దుర్గమా జయ దుర్గమా
జయమా జయమా జయ జయమా ! జయ దుర్గమా.....
అపీత కు చాంబపీ జయ జయమా
అరుణాచలేశ్వరీ జయ జయమా ! జయమా జయమా
సీతారాధ రుక్మిణీ జయ జయ
ఉమరమా బ్రహ్మణీ జయ జయ
జయ జయమా జయ జయమా... ||

141. పూతాను కంపా సమేత మాతా

పూతాను కంపా సమేతా మాతా ।
అగ్రగణ్య అచింత్యరూపా బ్రహ్మత్వైక స్వరూపిణీ
గౌరి గంధర్వ సేవితా ఉమాశైలేంద్ర తనయా

॥ పూతా ॥

ఆదిరూపా అనంతరూపా శివాత్మైక స్వరూపిణి
అప్రమేయ స్వప్రకాశ అయోనియోని నిలయా   ॥ పూతా ॥

ఆ బ్రహ్మాక్షిట జననీ ప్రేమ రూపాస్రియ స్కరి
బిందు మండలవాసిని ఓఢ్యాణ పీఠనిలయా   ॥ పూతా ॥

శాంభావీ శాంకరీ శ్రీమత్ సింహాసనేశ్వరి
త్రిపుర సుందరి శివంకరి శ్రీచక్రరాజనిలయా   ॥ పూతా ॥

భూతాని దుర్గ భువనానిదుర్గ స్ర్రియో నరరాపివశూశ్చ దుర్గా
యద్యయద భిరూపమ్ ఖలు దైవ దుర్గా
దుర్గాశ్చరూపమపరస్త్వ కించన

142. ರಾಧಾ ರಾಧಾ ರಾಧಾ ರಾಧಾ ರಾಧಾ ಗೋವಿಂದ

రాధా రాధా రాధా రాధా గోవిందా బృందావన చందా	
అనాథ నాథ దీనబంధో రాధా గోవిందా	
శ్యామ సుందరా మనోహరాంగా రాధా గోవిందా	॥ బృం! అ ॥
పాండురంగా పురంధర రాధా గోవిందా	॥ బృం! అ ॥
పాండు రంగా పండరినాథా రాధా గోవిందా	॥ బృం! అ ॥
పాండురంగా జైరఖమామి రాధా గోవిందా	॥ బృం! అ ॥
రాసబిహారి రసకబిహారి రాధా గోవిందా..	॥ బృం! అ ॥
రూపరసాల నయనవిశాల రాధా గోవిందా	॥ బృం! అ ॥
జైజై విఠల జైహరి విఠలా రాధా గోవిందా,	॥ బృం! అ ॥
భక్తవత్సల భాగవతస్మియ స రాధో గోవిందా	॥ బృం! అ ॥

॥ बृ० ७ ॥

॥ ब्र०॥ ७ ॥

॥ बृ० अ ॥

॥ बृ० ७ ॥

॥ बृ०॥ अ ॥

॥ ब्र०॥ ७ ॥

॥ बृ० ७ ॥

143. రాధారాణీకి జై మహారాణికి జై

రాధారాణీకి జై మహారాణీకిజై । బోలో బరసానెవాలీకి జైజైజై ॥
 బోలో ప్రేమ బరసానెవాలీకి జైజైజై । బోలో అమృత బరసానెవాలీకి జైజైజై ।
 బోలో కీర్తిగుమారికి జైజైజై బోలో వృషభానుదులారికి జైజైజై ।
 రాధే గోవిందా రాధే గోపాల ॥ రాధా ॥

రాధా రాసేస్వరి రాసవాసిని । రాధా రాసేస్వరి రసిక వాసిని ।

రాధా రాసేస్వరి కృష్ణ స్వరూపిణి । రసికేశ్వరి కృష్ణా కృష్ణ స్రియా ।
 కృష్ణ వామాంగ సంభూత పరమానంద రూపిణి ।
 కృష్ణా బృందావని, బృందా బృందావన విహారిణి ।
 బృందా బృందావన వినోదిని । చంద్రా చంద్రావరి చంద్రకాంతా శరశ్చంద్ర
 ప్రదాననా ॥

కీరతి కీరతి కువరికి కహి కహి ధకె గణేశ
 దశ శతముఖ వరణ కరత పారన పావత శిష ॥

అజ శివ సిద్ధ సురేష ముఖ జవత రహత వ్రజధామ
 బాధా జినకి హరత్ హై రాధా రాధా నామ
 రాధా రాధా జేక హై తేన పరై భవపంధ
 జాను కంధ పర కమల కర ధరై రహత వ్రజచంద

రాధా రాధా కహత హై జోనర ఆఠోయామ్
 తె భవ సింధు ఉల్లంఘిక్రై బసల్ సదా వ్రజధామ ॥ రాధారాణికిజై ॥

సురరఖవారి సురరాజరఖవారి సుఖ
 శంభురఖవారి రివి చంద్ర రఖ వారిహై
 ఋషిరఖవారి విధి వేద రఖవారి కరి
 జానె రాణి కీరతి కి కీరతి సుభారీహై

దిక్ రఖవారి వ్రజ రాజ రఖవారి హరి
 జన రఖ వారి వృషభాను కి దులారీహై ॥ రాధారాణికిజై ॥

కోవూ వుమా రాజ రమారాజ జమరాజ కోవూ
 కోవూ రామచంద్ర సుతకంద నామ వాధ్యేవి

కోవూ ధ్యాయై గణపతి ఫణపతి సురపతి
 కోవూ దేవ ధ్యాయై ఫలలేతె ఫల ఆధె మై

హరికో ఆధార నిరాధార కోఆధార తుహి

జప తప యోగ యజ్ఞ కచువైన సాధేమై
 కడైకోటి బాధె ముని ధరత సమాధివ సె
 రాధెపదె రావరె సదాహి అవరాధె మై ॥ రాధా రాణికిజై ॥

నవనీతగులాబతె కోమలపై
హరి కంజకి మంజులతా ఇనమె
గులలాల గులాల ప్రబాల జపాభి
ఐసి ధేళిలలా ఇనమె
ముని మానస మందిర మధ్య బసై
బసహోతపై సూధే సుహా యినమె
రహారెమన తూచిత చాహన సో
వృషభానుకుమారికె పాయనమె

॥రాధా రాణీ కీ జై ॥

గిరికీ జై గోధన మయూర నవ కుంజనకో
పశుకీ జై మహారాజ నందకవగర కో
నరకోను కోను జౌను రాధే రాధే నామ ర టై
తటకీజె వరకుల కాళింది కగరకో
ఇతనెపై కోయి కచు కీజై కువరకాన
రాఖియేన ఆనఫేర హరికో జగర కో
గోపీ పద పంకజ పరాగ కీ జై మహారాజ
తృణ కీ జై రావరోయి గోకుల నగరకో

॥ రాధారాణీకీ జై ॥

144. శ్రీ ఆంజనేయ త్రికాలస్తుతి

ప్రాతః కాలము

ప్రాతః స్మరామి హనుమంత మనస్తవీర్యం
శ్రీరామచంద్ర చరణాంబుజ చంచరీకమ్
లంకాపురీ దహన నన్దిత దేవబృందం
సర్వార్థసిద్ధి సదనం ప్రధిత ప్రభావమ్ ॥

మధ్యాహ్నకాలము

మాధ్యం నమామి వృజినార్ణవ తారణైకా
ధారం శరణ్య ముదితానుపమ ప్రభావమ్
సీతాశ్రితసింధు పరిశోషణ కర్మదక్షం
పందారు కల్పతరు మవ్యయ మాంజనేయమ్ ॥

సాయంకాలము

సాయం భజామి శరణోపన్యతాఖిలార్తి
పుంజప్రణాశనవిధౌ ప్రధిత ప్రభావమ్
అక్షాంతకం సకలరాక్షస వంశధూమ
కేతుం ప్రమోదిత విదేహసుతం దయాలుమ్ ॥

అతులితబలధామం స్వర్ణశైలాభ దేహం
దనుజవనకృశానుం జ్ఞానినా మగ్రగణ్యమ్
సకలగుణనిధానం వానరాణా మధీశం
రఘువత్సిప్రియభక్తం వాతజాతం నమామి ॥

145. సంకటమోచన హనుమానష్టకమ్

బాల సమయ రవి భక్తి లియో తబ
తీనహుఁలోక భయో అఁధియారో,
తాహిసోత్రాస భయో జగకో
యహ సంకట కాహు సోఁ జాత న టారో.

దేవన అని కరీ బినతీ తబ
ధాఁడి దియో రవి కష్ట నివారో,
కో నహిఁ జానత హై జగమేఁ కపి
సంకటమోచన నామ తిహారో.

మారుతాత్మజ : నీవు బాల్యమునందు సూర్య బింబమును ఫలమను
భ్రాంతితో భక్తించితివి. అప్పుడు ముల్లోకములు అంధకారావృతములయ్యెను.
ప్రపంచమంతయు భయకంపిత మయ్యెను. ఈ ఆపదను యెవరును తొలగింప
లేకపోయిరి. అప్పుడు సర్వదేవతలు నీకడ కేతెంచి, ప్రార్థించగా నీవు సూర్యునివదలి
వేసి ప్రపంచ కష్టమును నివారించితివి. అట్టి సంకట మోచనుడవైన నీ నామమును
ఈ లోకమున ఎవరెరంగరు!

వాలికి త్రాస కపీశ బసై గిరి
జాత మహాప్రభు పంథ నిహారో,
చౌఁకి మహా ముని సాప దియో తబ

చాహియ కౌన బిచార బిచారో ।।
 కై ద్విజ రూప లివాయ మహా ప్రభు
 సో తుమ దాసకే సోక నివారో

॥ కో ॥

వాలి భయమువలన సుగ్రీవుడు ఋష్యమూక పర్వతముపై వసించు చుండెను. మతంగముని శాపమువలన వాలి ఆ పర్వతముపై అడుగిడ జాలకపోయెను. ఎట్టి ఆలోచన చేసితివోగానీ బ్రహ్మణరూపమును ధరించి ఆ మార్గమున వచ్చుచున్న శ్రీరామచంద్రమూర్తిని ఆ ఋష్యమూక పర్వతముపైకి తీసికొని వచ్చితివి. నీవు దాసుల శోకమును నివారించినవాడవు. అట్టి సంకటమోచనుడవైన నీ నామమును ఈ లోకమున ఎవరెరుంగరు!

అగంద కే సంగ లేన గయె సియ
 భోజ కపీశ యహ బైన ఉచారో,
 జీవత నా బచిహౌ హమ సోఽజు
 బినా సుధీ ల్పా ఇహః పగు ధారో ॥
 హేరి ధకె తట సింధు సబై తబ లాయ
 సియా - సుధి ప్రాన ఉబార్హో

॥ కో ॥

అంగదునితో కూడ వానరులందరు సీతాన్వేషణమునకై బయలు దేరిరి. అప్పుడు సుగ్రీవుడు సీతావృత్తాంతము తెలిసికొనక యిచట అడుగు పెట్టినచో మీ ప్రాణములు నిలువజాలవని చెప్పగా, వానరు లందరు వెదకి వెదకి అలసి సముద్రతటమున జేరిరి. అప్పుడు నీవు లంకకు ఒంటరిగా వెళ్ళి సీతావృత్తాంతమును కొనితెచ్చి అందరి ప్రాణములను రక్షించితివి. అట్టి సంకటమోచనుడవైన నీనామము ను ఈ లోకమున ఎవ్వరెరుంగరు !

రావన త్రాస ద ఈ సియ కో సబ
 రాక్షస సోఽ కహి సోక నివారో,
 తహి సమయ హనుమాన మహాప్రభు
 జాయ మహా రజనీచర మారో ॥
 జాహత సీయ అసోక సోఽ ఆగిసు
 దై ప్రభు ముద్రికా సోక నివారో

॥ కో ॥

లంకలో రావణుడు తన రాక్షసబలముచే సీతను మిక్కిలి బాధించెను. ఆ సమయమున మహాపరాక్రమశాలివైన నీవువెళ్ళి, రాక్షసులందరిని నాశనము

గావించితివి. అ శోకవాటికలో నున్న సీతామహాదేవికి రామముద్రక నిచ్చి ఆమె శోక మును బాపితివి. అట్టి సంకటమోచనుడవైన నీ నామమును ఈ లోకమున ఎవరెరుంగరు !

బాన లగ్నో ఉర లభిమన కే తబ
ప్రాన తజే సుత రావన మారో,
లై గృహ వైద్య సుషేన సమేత
తబై గిరి ద్రోన సు బీర ఉపారో ।
ఆని సజీవన హాథ దళ తబ
లభిమన, కేతుమ ప్రాన ఉబారో

॥ కో ॥

ఇంద్రజిత్తు యొక్క బాణములచే లక్ష్మణుడు మూర్ఛిలైనను. అంతనీవు గృహ వైద్యుడగు సుషేనుడను వానితో ద్రోణాదికిబోయి. సంజీవినిని దెచ్చి లక్ష్మణుని ప్రాణములను కాపాడితివి. అట్టి సంకటమోచనుడవైన నీ నామమును ఈ లోకమున ఎవరెరుంగరు:

రావన యుద్ధ ఆజాన కియో తబ
నాగ కి పాఠ సబై సిర డారో,
శ్రీరఘునాథ సమేత సబై ధల
మోహ భయో యహ సంకట భారో ।
ఆని ఖగేస తబై హనుమాన జు
బంధన కాటి సుత్రాస నివారో

॥ కో ॥

యుద్ధమునందు రావణుడు నాగపాశములచే నందరిని బంధించెను. శ్రీరామచంద్రునితో కూడ అందరు మూర్ఛిల్లిరి. ఈ యాపదను జూచి నీవు గరుత్మంతు డవై నాగపాశములను ఖండించి ఆపదనుండి కాపాడితివి. అట్టి సంకట మోచనుడవైన నీ నామమును ఈ లోకమున ఎవరెరుంగరు:

బంధుసమేత జబై అహిరావన
లై రఘునాథ పతాల సిధారో,
దేవహిం పూజ భలీ విధి సోబలి
దేఉ సబై మిలి మంత్ర విచారో ।
జాయ సహాయ భయో తబ హీ
అహిరావన సైన్య సమేత సంహారో

॥ కో ॥

అహిరావణుడు రామచంద్రుని లక్ష్మణ సమేతముగ పాతాళమునకు
తీసుకొనిపోయి, వారిని తమ దేవతలకు బలినొసగ దలచెను. అప్పుడు నీవు
రామచంద్రునకు సహాయభూతుడవుగపోయి అహిరావణుని ససైన్యముగ సంహరిం
చితివి. అట్టి సంకటమోచనుడవైన నీనామమును ఈలోకమున ఎవరెరుంగరు!

కాజకియే బడ దేవన కేతుమ
బీర మహాప్రభు దేఖి విచారో,
కౌన సో సంకట మోర గరీబ కో
జో తుమ సోఁ సహిఁ జాత హైటారో ।
బేగి హరో హనుమాన మహాప్రభు
జో కచు సంకట హోయ హమారో

॥ కో ॥

మహాపరాక్రమశాలివైన నీవు గొప్ప గొప్ప దేవకార్యములను కూడ నెరవేర్చితివి.
అట్టి నీకు నాబోటి అకించనుని యొక్క కష్టములను తొలగించుట ఒక లెక్కలోనిది
కాదు. కాన ఓ హనుమప్రభూ! త్వరగావచ్చి మా కష్టములను తొలగింపవేడెద. అట్టి
సంకటమోచనుడవైన నీ నామమును ఈ లోకమున ఎవరెరుంగరు !

దోహా ॥ లాల దేహ లాలీ లసే ఆరు ధరి లాల లఁగూర,
వజ్ర దేహ దానవ దలన జయ జయ జయ కపి సూర.

నీ యెఱ్ఱని శరీరముపై రక్తకాంతి శోభించిచున్నది. నీవు యెఱ్ఱని వాలమును
కలిగియున్నావు. వజ్రశరీరుడవు. రాక్షసులను చంపితివి. ఓ కపివరా! నీకు జయము
జయము.

146. రామనామ వాలేహో

అంజనిసుత పవనదులారే హో తుమ్ రామనామవాలేహో

రామనామవాలే హో తుమ్ రామనామవాలే

॥ రామ ॥

1. సాగర లంఘనవాలేహో తుమ్ సాగర లంఘన్ వాలేహో

లంకాజారి ఉజారే హో తుమ్ లంకాజారి ఉజారే హో

॥ రామ ॥

2. మూలసంజీవనిలాయేహో తుమ్ మూలసంజీవనిలాయేహో

లక్ష్మణప్రాణ ఉబారేహో తుమ్ లక్ష్మణ ప్రాణ ఉబారేహో

॥ రామ ॥

3. రామభక్తరఖవారేహో తుమ్ రామభక్తరఖవారేతుమ్ హో

హరికోపరమపియారేహో తుమ్ హరికో పరమపియారేహో

॥ రామ ॥

4. తుమ్ హమక్ అబ అపనా లో ప్రభు తుమ్

హమక్ అబ అపనా లో

॥ రామ ॥

శ్రీరామ జయరామ జయ జయ రామ

నీవు అంజని కుమారుడవు, వాయుదేవుని గారాబు పుత్రుడవు. రామ నామము స్మరించువాడవు. సముద్రమును లంఘించినవాడవు. లంకను గాల్చి ధ్వంస మొనరించినవాడవు. సంజీవని మూలికను దెచ్చినవాడవు. లక్ష్మణుని ప్రాణములను నిలిపినవాడవు. రామభక్తులను గాచువాడవు. హరికి పరమస్రియుడవు, ప్రాణ ప్రియుడవు. ఇప్పుడు మమ్ము నీవారినిగా గ్రహించి రక్షింపుము.

147. రామపూజారి పరశుపకారి

రామపూజారి పరశుపకారి । మహావీర బజరంగబలీ

సద్ధర్మచారి సద్భ్రహ్మచారి । జ్ఞానగుణససాగర రూపపుజాగర ॥ మహా ॥

శంకర సువన సంకటమోచన । కేశరినందన కలిమలభంజన ॥ మహా ॥

రాఘవదూత జయ హనుమంత । అంజనినందన అసురనికందన । మహా ।

మంగల మూరతి మారుతి నందన । జయ రణధీర జయ రణరౌర । మహా ।

జయ బలభీమ జయ బలధామ । మారుతి రామ మంగళధామ ॥ మహా ॥

148. జయ జయ శ్రీమారుతి

1. జయ జయ కపి శ్రీరామప్రియ ధన్య ధన్య హనుమంత

నమో నమో శ్రీమారుతీ బలిహారీ బలవంత.

శ్రీరామప్రియుడైన కపికి జయము, జయము, హనుమా ! నీవు ధన్యుడవు. బలవంతుడవగు మారుతీ! నీకు నమస్కారము.

2. నమో నమో శ్రీమారుతీ జాకే బస శ్రీరామ

కరహు కృపానిశిధిన జపా శ్రీసియ సియ పియనామ

రాముని హృదయమందుగల మారుతీ! నీకు నమస్కారము. సీతాప్రియుని నామమును రాత్రింబవళ్ళు జపించెదను. దయజూడుము.

3. సియాదులారే పవనసుత మమగురు అంజనిపూత

సతసంగతి నిజచరణరతి దేహు సియ పియదూత.

సీతా ప్రియపుత్రుడవు. అంజనీ పవనుల పుత్రుడవైన నీవే నాకు గురువవు.
సీతకు ప్రియదూతవైన నీవు - సత్సాంగత్యము, మరియు నీ పాదసేవయం
దనుగ్రహము ప్రసాదింపుము.

4. శ్రీనియ పియ పదకమల అవిరల అమల సనేహు
యుగల చరన కైంకర్య పుని మోహి కృపాకరి దేహు

సీతా ప్రియపదకమలములయందు అవిరళమగు ప్రేమయు, యుగళ
చరణముల పూజయును మాటిమాటికి కలుగునటు లనుగ్రహింపుము.

5. సేణయ శ్రీహనుమాన్ భుక్తిముక్తి హరి భక్తప్రద
జనరక్షక భగవాన్ వీరధీర కరుణాయతన.

భక్తి, ముక్తి, హరిభక్తుల నిచ్చువాడా! జనరక్షకా ! వీరుడా! ధీరుడా! కరుణా
స్వరూపా ! భగవాన్ హనుమా! మమ్ము రక్షింపుము.

149. జయ జయ హారతి రామ జితుమ్మరి

జయజయ హారతి రామ్ జీ తుమ్మరీ ! ప్రాణదాత రఘునాథ మురారీ

॥ జయ ॥

1. పీతవసన వైజయంతి మాలా । శ్యామ వరస తను నయనవిశాల॥ జయ ॥
2. క్రీట ముకుట కర శారంగ సోహ । సీతారమ నిరఖ మన మోహే॥ జయ ॥
3. నారద శారద మంగళ గావే । భరత శత్రుహన చవర డులవే ॥ జయ ॥
4. శత్రుహనహో జయ లక్ష్మణ భ్రాతా । హారతి కరేఁ కౌసల్యా మాతా॥ జయ ॥
5. సమ్ముఖ చరణ రోహ హనువీరా । హరిహరకే గుణగణగావేఁ కబీరా జయ ।
ప్రాణదాతా ! రఘునాథా ! మురారీ! నీకు జయ జయ హారతి.

పీతాంబరముగలవాడా! వనమాల గలవాడా, శ్యామల గాత్రా విశాల
నేత్రములు గలవాడా శిరమున గిరీటము, కరముల శార్ఙ్గధనువును శోభించు
చుండ సీతారాముని జూచిన మనమున మోహ ముదయించుచున్నది.

నారదుడు, శారదయు మంగళగానము సేయుచున్నారు. భరత శత్రుఘ్నులు
వీవనలు వీచుచున్నారు. కౌసల్యమాత హారతి నిచ్చుచున్నది. చరణసన్నిధిని వీరుడగు
హనుమంతుడు విరాజిల్లుచున్నాడు. కబీరు హరియు హరుడు నగు రాముని గుణ
గానము చేయుచున్నాడు.

150. మంగళహారతి ప్రియా ప్రీతమకీ

మంగళహారతి ప్రియా ప్రీతమకీ । మంగళ ప్రీతి రీతి దోషునకీ
మంగళ కాంతి హసని దసననకీ । మంగళమురళీ బీనా ధునకీ ॥

మంగళబనిక త్రిభంగీ హరికీ । మంగళసేవా సబ సహచరికీ
మంగళ శిరచంద్రికా మకుటకీ । మంగళ ఛబినైననమేఅటకీ ॥

మంగళ ఛటా ఫబీ అంగఅంగకీ । మంగళ గౌర శ్యామరసరంగకీ
మంగళ అతికటి సియరేపటికీ । మంగళ చితవని నాగరనటకీ ॥

మంగళ శోభా కమలనైనకీ । మంగళ మాధురిమృదులబైనకీ ।
మంగళ బృందావన మగ అటకీ । మంగళ క్రీడనయమునాతటకీ ॥

మంగళచరన అరున తరువనకీ । మంగళకరని భక్తి హరిజనకీ ।
మంగళ యుగళ ప్రియా భావనకీ । మంగళ శ్రీరాధా జీవనకీ ॥

శ్యామసుందకీ, మురళిధరకీ, పీతాంబర ధరకీ ।
బృందావన చందకీ మోర ముకుటకీ కమలనయనకీ ॥ మంగ ॥

ప్రియసియగు రాధికకు, ప్రియతముడగు శ్రీకృష్ణునకు మంగళ హారతి నిచ్చుచున్నాను. వారి ప్రీతికిని, రీతికిని మంగళహారతి నిచ్చుచున్నాను. వారి మందహాస సుందరమైన దంతకాంతికి మంగళ హారతి నిచ్చుచున్నాను. మురళీవీణా ధ్వనికి మంగళము.

శ్రీ కృష్ణుని త్రిభంగీలలితమైన రూపమునకు మంగళము. వారికి సేవ జేయు సేవకురాండ్ర కందఱకు మంగళము.

శ్రీ కృష్ణుని శిరమునందలి నెమిలి పింఛపు గిరీటమునకు మంగళము, కన్నులందలి సోయగమునకు మంగళము. వ్రత్యంగమున నుట్టిపడుచున్న సౌందర్యమునకు మంగళము.

రాధికయొక్క పసిండినిమించు సోయగమునకును, శ్రీకృష్ణుని శ్యామసుందర స్వరూపమునకును మంగళము.

కటితలమున శోభించు పీతాంబరమునకు మంగళము. నటనాగరుడగు శ్రీకృష్ణుని చూపులకు మంగళము.

శ్రీకృష్ణుని తామరపూలనుబోలు కన్నుల శోభకు మంగళము. అతని మృదువచనములందలి మాధుర్యమునకు మంగళము.

శ్రీ కృష్ణుని బృందావన సంచారమునకు మంగళము. యమునాతీర
ఫలనమునకు మంగళము.

అతని యెఱ్ఱని పాదములకు మంగళము. బృందావనము నందలి
తరువులకు మంగళము.

హరిభక్తుల భక్తి మంగళములను సమకూర్చునది. యుగళకిశోరుల (రాధా
కృష్ణుల) ప్రేమ భావమునకు మంగళము. శ్రీరాధా ప్రాణనాథునకు మంగళము.

151. మంగళ హారతి గోపాలకీ

మంగళ హారతి గోపాలకీ, నితవుతి మంగళ
హోతని రథి ముఖ చితవనినైన విశాలకీ   ॥ మంగళ ॥

మంగళరూపు శ్యామసుందరకీ, పీతాంబరధరకీ, మోరముకుటకీ,
రాధావరకీ, మురళిధరకీ, బృందావన చందకీ,
మంగళరూపు శ్యామసుందరకీ, మంగళ బృకుటి ఫాలకీ
చతుర్భుజదాస సదామంగళ నిధి బాణిక గిరిధర లాలకీ ॥ మంగళ ॥
మంగళహారతి మంగళ హారతి మంగళ హారతి గోపాలకీ...”

152. హారతి కీ జై హనుమాన లలాకీ

హారతి కీ జై హనుమాన లలాకీ । దుష్టదలన రఘునాథ కలా కీ
జాకే బలసే గిరివర కాంపై । రోగ దోష జాకే నికట నర్హాంపై ॥
అంజని పుత్ర మహాబలదా ఈ । సంతన కే స్రభు సదా సహా ఈ ॥
దే వీరా రఘునాథ పరామే । లంకా జారి సీయ సుధి లాయే ॥
లంకా సో కోట సముద్ర - సీ ఖా ఈ । జాత పవనసుత బార న లాఈ ॥
లంకా జారి అసుర సంహారే । సియా రామజీ కేకాజ సంవారే ॥
లక్ష్మణ మూర్ఛిత పడేసకారే । ఆని సజీవన ప్రాణ ఉబారే ॥
పైరి పతాల తోరి జమ -కారే । అహిరావనకీ భుజ ఉఖారే ॥
బాఁయేఁ భుజా అసుర దలమారే । దహినే భుజా సంతజన తారే ॥
సుర నర ముని ఆరతి ఉతారే । జై జై జై హనుమాన ఉదారే ॥
కంచన ధార కపూర లౌ ఛా ఈ । ఆరతి కరత ఆంజన మా ఈ ॥
జోహనుమాన (జీ) కీ ఆరతి గావై । బసి వైకుంఠ పరమపద పావై ॥

దుష్టశిక్షకుడు, రఘునాథ కళామూర్తి, అంజనాప్రియపుత్రుడవైన
హనుమంతునకు నీరాజనమివ్వండి.

అతని పరాక్రమము వలన గిరిధరము లన్నియు కంపించినవి. రోగ దోషములు సమీపమునకైనను రాజాలవు. అంజనానుతుడు, మహాబలవంతుడు సాధుజనులకు సదా సహాయకుడు. శ్రీరామచంద్రుడు ముద్రికనిచ్చి లంకకు పంపెను. లంకకు పోయి సీతావృత్తాంతమును తెలిసికొని వచ్చెను. లంక సముద్రము అగడ్తగా కలిగిన కోటను అవలీలగా దాటినాడు. లంకకు పోయి రాక్షస సంహారము గావించి సీతారామచంద్రుల కార్యములను నెరవేర్చెను. సంజీవిని తెచ్చి మూర్ఛితుడైన లక్ష్మణుని ప్రాణములను కాపాడెను. యమపాశములను భేదించి పాతాళ లోకమున ప్రవేశించి, అహిరావణుని భుజములను ఖండించెను. తన వామహస్తముతో అసుర సంహారము చేసెను, దక్షిణ హస్తముతో సాధురక్షణ చేసెను. సుర నర మునులు హారతులనిచ్చి హనుమంతునకు జయ జయాకారములు పలికిరి. అంజనాదేవి బంగారు పళ్ళెముతో కర్పూరా నీరాజనము నిచ్చెను.

ఎవరు హనుమాన్ జకీ మంగళహారతిని గానముచేయుదురో వారు వైకుంఠమున వెలసి పరమపదమును పొందుదురు.

153. శ్రీరామరక్ష

శ్రీరామరక్ష - సర్వజగదక్ష । భవభయభక్ష రామ రక్ష	॥ శ్రీ ॥
అసురశిక్ష రామరక్ష । అశ్రేతపక్ష రామరక్ష	॥ శ్రీ ॥
ధర్మాధ్యక్ష రామ రక్ష । భక్తాపరిరక్ష రామరక్ష	॥ శ్రీ ॥
రామ రక్ష రఘురామా రక్ష ఏకైకరక్ష రామరక్ష	॥ శ్రీ ॥
రామ రామ రామ రక్ష శ్రీరామ శ్రీరామ శ్రీరామ రక్ష	॥ శ్రీ ॥

154. అనాథకోన

అనాథ కోన హైయహా శ్రిలోకనాథ సాధహై ।
దయాలు దీన బంధుకే బడే విశాల హాథహై ॥

155. అసతోమ సద్గమయ

అపతోమా సద్గమయ, అసతోమ సద్గమయ తమసోమా జ్యోతిర్గమయ
మృత్యోర్మా అమృతంగమయ శాంతిః శాంతిః శాంతిః

156. నామ సంకీర్తనంయస్య

శ్లో ॥ నామసంకీర్తనం యస్య - సర్వపాప ప్రణాశనమ్ ।
ప్రణామోదుఃఖశమనః - తం నమామి హరిం పరమ్ ॥

- శ్లో ॥ యత్ఫలం నాస్తి తపసా - న యోగేన సమాధినా ।
తత్ఫలం లభతేసమ్యక్ - కలౌ కేశవకీర్తనాత్ ॥
- శ్లో ॥ హరేర్నామ హరేర్నామ - హరేర్నామైవ కేవలమ్ ।
కలౌ నాస్త్యేవ నాస్త్యేవ - నాస్త్యేవ గతి రన్యదా ॥
- శ్లో ॥ నాస్తి నాస్తి కలౌ నాస్తి - హరినామ వినా గతిః ।
తస్మాద్యత్నేన జప్తవ్యం - హరేర్నామైవ కేవలమ్ ॥
- శ్లో ॥ ఆపదా మపహర్తారం - దాతారం సర్వసంపదామ్,
లోకాభిరామం శ్రీరామం - భుయో భుయో నమామ్యహమ్ ॥
- తే ॥ చేతులారంగ శివునిఁ బూజింపఁడేని
నోరు నొవ్వంగ హరికీర్తి నుడవఁడేని
దయయు సత్యంబు లోనుగాఁ దలఁపఁడేని
కలుగనేటికిఁ? దల్లుల కడుపుఁజేటు.
- క ॥ శ్రీనాయక ! నీ నామము । నానాభవరోగకర్మ నాశమునకు వి
ఞ్ఞానంబగు నొషధ మిది । కానరు దుష్టాత్ము లకట కంజదళాక్షా.
- క ॥ ఎఱిఁగిన వారల మనుచును
గొఱుమాలిన యెఱుక లెఱిఁగి కొందఱు నీ పే
రెఱిఁగియుఁ దలఁపగ నొల్లరు
పఱుతు రధోగతులజాడఁ బద్మదళాక్షా.
- క ॥ అతి పాపకర్ములైనను । సతతము నారాయణాఖ్య శబ్దము మదిలో
వితతంబుగ వరియించిన । చతురులఁగొనియాడఁ గమలసంభవువశమే.
- క ॥ నీపాద కమలసేవయు । నీపాదార్చకులతోడి నెయ్యమును నితాం
తాపార భూతదయయును । తాపసమందార నాకు దయసేయగదే.
- శ్లో ॥ కాయేన వాచా మనసేంద్రియైర్వా
బుద్ధ్యాత్మనా వా ప్రకృతే స్వభావాత్,
కరోమి యద్యత్ప్రకలం పరస్మై
నారాయణాయేతి సమర్పయామి ॥

నమః పార్వతీపతే హరహర! మహాదేవ ! శంభో!
శ్రీరామచంద్రార్పణమస్తు

157. స్వామివారి పరిచయ వాక్యము

భరతఖండమున పశ్చిమ గోదావరి జిల్లాలో ఆరువేల నియోగికుటుంబమున అడవి కొలను గ్రామంలో విష్ణ్వలయమున మానవ రూపమున 28-11-1914 వైకుంఠ ఏకాదశినాడు మహాపురుషుడు జన్మించెను. తల్లి తండ్రులు (శ్రీ పెమ్మరాజు హనుమాన్లు, శ్రీమతి వల్లాలమ్మ) పెట్టిన విశ్వేశ్వరరావు. అనుపేర అసేతు సీతాచలపర్యంతము నాటక కళలో అఖండకీర్తినార్జించి, అనేక సువర్ణపతకములు బడసిరి. పిమ్మట సంగీత కళాభిమానముతో గ్వాలియర్లో మహారాజవారి సంగీత కళాశాలలో శాస్త్రీయ హిందూస్తాని సంగీతమును అభ్యసించిరి. బాల్యము నుండియు ఉగ్గపాలతో పెట్టినది రామభక్తి. భక్తి భావముతో అయోధ్యకు వెళ్ళి రామసాక్షాత్కారము పొందిన సిద్ధపురుషులు శ్రీ జానకీవల్లభశరణజీ మహారాజ్గారివద్ద రామ శ్రయోదశాక్షరీ మంత్రమును తీసికొని శ్రీస్థియారమువరదాస్ అనుపేర ఉత్తర హిందుస్థాన మంతట ఆఖండముగ భగవన్నామసంకీర్తన ప్రచారము చేసిరి. శ్రీ ప్రభుదత్తబ్రహ్మచారి మహారాజ్గారివద్ద ప్రయాగలో పది సంవత్సరములు సాధుసేవ, భగవత్సేవ చేయుచు నిత్యము సంకీర్తన చేయుచు - ఆంధ్రుల మహాభాగ్యముగా (1948లో) ఆంధ్రదేశము వచ్చి వాడవాడల భగవన్నామామృతమును వర్షించిరి. ప.ప. శ్రీ సదాశివేంద్ర సరస్వతీ స్వామివారికి శిష్యులై (10-12-1954 పౌర్ణమినాడు దత్తజయంతి పర్వదినమున) తురీయాశ్రమ స్వీకారము చేసి శ్రీ అవధూతేంద్ర సరస్వతీస్వామి అనుపేర విరాజిల్లుచు, అనేక పట్టణములలో, గ్రామములలో, పల్లెలలో భగవన్నామ సంకీర్తనామృతము తాను పానముచేయుచు, అందరిచే చేయుచుచు నిత్య నిరంతర సంకీర్తనతో వందలాది సప్తాహములు, ఏకాహములు చేయుచు అపర చైతన్యులై నామామృతముతో ఆంధ్రదేశమును ప్లావితము, పవిత్రము చేసిరి.

స్వామి వారు సాధారణ కుటుంబమున జన్మించిరి. చిన్నతనముననే తండ్రిని కోల్పోయిరి. ఆర్థికముగాను మరి ఇంకా పలువిధములగు ఇబ్బందులకు లోనయిరి. అంత చిన్న తనముననే బాధలు బాధ్యతలను మానసికము రోసి ఆత్మహత్య చేసికొనుటకు ఉపక్రమించి, ఒక పాడుపడిన బావిలో దూకిరి. అందులో జలగలు ముళ్ళకంపలు చాలా వుండినవి. కాని విచిత్రముగా, మునిగి పోయిన వానిని అపూర్వమగు రెండు చేతులు లోననుండి పైకిత్రోసిపుచ్చెను. నీటిపైకి ఉక్కిరి

బిక్కిరైన బాలుని చూచి, ఒక అపరిచిత వ్యక్తి తన తలపాగ తీసి విసిరేసి, ఒక తొన పట్టుకోమని నెమ్మదిగా పైకి చేర్చిరి. ఆశ్చర్యముగా అబ్బాయికి ఏవిధమైన హాని కలుగలేదు. అంత నా అపరిచిత వ్యక్తి వీరిని మందలించి “ఏమి అవాంతరము వచ్చింది. ఆత్మహత్య చేసికొనుట తగదు. నీవు చేయవలసిన మహా కార్యములు చాలా వున్నవని” చెప్పి దీవించి వెళ్ళిపోయిరి. మరల విచారించినను వారి ఆచూకీ ఏమి తెలియలేదు. అప్పటినుండియు వారి జీవితములో ఏ సంఘటన కలిగినను అభావమనిపించలేదు. స్వామివారు నరసారావుపేటలో గుండె పోటుతో ప్రాణము పోవు పరిస్థితి వచ్చినప్పుడు మీరు యతీశ్వరులు కదా, ఒక వేళ దేహత్యాగము చేసిన, ఉత్తర క్రియలు ఏమి చేయవలయునో తెలియదు కానీ, వివరించండి అని ప్రార్థించగా, వారు, పై సంఘటన చెప్పి, అందువలన “జలసమాధి” చేయవలెనని తెలిపిరి. వారి ఇచ్చానుసారము వారి భౌతిక కాయమును విజయవాడ దగ్గర కృష్ణలో వదలి వేసిరి.

స్వామివారు కారణ జన్ములు అని నిరూపించుటకు యింకా చాలా సంఘటనలు వారి జీవితములో గోచరించును. వారు ఏలూరులో సప్తాహము చేయుచుండగా వారికి అత్యంతస్రియమైనారు. శ్రీ. అనంత పద్మనాభశాస్త్రిగారు (అతి ఉత్తమ ‘భాగవత పురాణకర్త’) సమక్షమున హైదరాబాద్ వాస్తవ్యులగు ఒక భక్తునిద్వేసింది, నీవు వివాహము చేసికొననిచో నేను మీ ఇంట్లో ప్రాణత్యాగము చేసెదనని” బిగ్గరగా నవ్వుచు చెప్పిరి. కాని అందరు ఆ వాక్యములను పట్టించుకొనక హాశ్యమని, వారితో కలసి నవ్విరి. వారి నిష్ఠ వారి వాక్కుపై చేత, వారిమాట సత్యమని, నిరూపమైనది. అదే విధముగా వారు హైదరాబాద్ లో దేహ త్యాగము చేసిరి.

వారి సమత్వభావన, ఆదర అభిమానములు, నిస్వార్థసేవ నిరూపించే సన్నివేశములు ప్రతి క్షణము గలవు. ఏలూరు సప్తాహములో ఒక బీద బ్రాహ్మణుడు స్వామివారితో, అయ్యా నాకుమారునికి యుక్తవయస్సు వచ్చినది. విధి ప్రకాశము ఉపనయనము చేయవలెను కాని, తాను నిస్సహాయుడై యున్నాడని, చాలా దీనుడై కంటతడి పెట్టెను. అంత స్వామివారు వెంటనే, శ్రీ. అనంతపద్మనాభశాస్త్రిగారితో, శాస్త్రప్రకారము ఉపనయనము చేయుటకు, కనీసము ఎంత ధనము కావలెనని సంప్రదించి, శ్రీ ప్రాతూరి గోపాలకృష్ణమూర్తిగారు తన కుమార్తె వివాహమున రావలెనని కోరి, రైలుఛార్జీకి పంపిన పైకమును కవరుతో సహా ఎంత వున్నదని

కూడా చూడక అటులె ఇచ్చి, దీనితో ఉపనయనము చేయండి శాస్త్రిగారు మీకు సహాయము చేసెదరు. ఇంకా అవసరమైతే తెలుపండి, వెరెవ్వరిని యాచించవద్దని చెప్పిరి. ఆ సప్తములోనె స్వామివారి ప్రీయశిష్యులైన శ్రీమతి మరియు శ్రీ గుండుగొలను ఈశ్వరరాజుగారు, మంచి శ్రేష్ఠమైన విలువైన మధుర పదార్థములను, స్వచ్ఛమైన, ఆవు పెరుగు, నెయ్యి ఇత్యాది వస్తువులు, “స్వామిజి కేవలం మీ కొరకు తెచ్చినామని” సమర్పించుకొన్న వాటిని వెంటనే “సహ వంక్తిలో నున్న వారందరికి తానే స్వయముగా వడ్డించిరి. అంత ఆ భక్త దంపతులు ‘స్వామిజి మీ గురించి తెచ్చినాము అని’ బాధ వెలయబుచ్చిరి. స్వామివారు పరమానందముతో నవ్వుతూ వీరంతా నా స్వరూపముగాదా, వారు ఆనందిస్తే నాకు ఆనందము కదా. మీరు నా గురించి ఇచ్చిన పదార్థము నావే కదా మరి, నా వస్తువులను నా ఇష్ట ప్రకారము వినియోగము చేయవలనా మీ ఇష్టప్రకారము చేయవలెనా? మీరు బాధపడితే, ఆ వస్తువులు నన్నుద్దేశించి ఇచ్చిన వెట్లగునని మందలించిరి. మరియొక సందర్భములో, స్వామివారు చాలా ఆనారోగ్యం చేసియున్నప్పుడు వారియొక్క ప్రసిద్ధి, పేరు ప్రతిష్ఠలు సహించనివారు, ఔషధమని, విషము నిచ్చిరి. ఒక పూట సేవించి, మిగిలినది సేవించుటకు వుంచిరి. అంతవారికి మరణ యాతన ప్రారంభమై, నృహలేని స్థితి కలిగినది. దైవికంగా, (విషమును) పిల్లికూడా దూరటానికి వీలుకానటువంటి వారి గదిలోకి, ఒక పెద్ద కోతి వచ్చి మిగిలిన ఔషధ పాట్లములను చింపి, చెండాడి మట్టి నేలపాలు చేసి అదృశ్యమైనది. అది గవాక్షము నుండి దూకిన చప్పుడుకు స్వామి వారు లేవలేని స్థితిలోనుంచె గమనించిరి. కాని, ఆ కోతి ఎలా రాగలిగెను ఎలా పొగలిగెనని ఆశ్చర్యమైనది. కొంచెము కోలుకొన్న తరువాత స్వామివారు “రామచక్రము” లో (తులసీరామాయణ పుస్తకములో నున్నది) ప్రశ్న చూడగా, మరణ గండముండినది, రాముని కృపవలన తొలగిపోయినదని విశదమైనది. అంతవారు సత్యాన్ని గ్రహించి మౌనము వహించిరి. కొద్ది రోజుల తరువాత ఆ విషము పెట్టినవారు స్వామివారి సమక్షములో క్షమాపణ వేడి శిక్ష తెలుపమనగా, భగవన్నామము చేసుకొనండి అని చెప్పిరి, కాని ఏమాత్రము ఎన్నడుగాని. ఎవ్వరితోగాని వారిపైన ద్వేషము, ప్రతీకారము, యీసంలైన కనుబరచలేదు.

ఒక పేద భక్తురాలు భిక్షకని ఆహ్వానిస్తే ఇప్పుడు కాదు లేమ్మ తరువాత చెబుతానులే, నీవు నా సంకీర్తనలో నామము చేసితే, అది నాకు భిక్షకాదా ఏమిటి. నేను చేయవలెనను అహంకారమెందుకు అనిరి. కొద్ది రోజుల తరువాత ఒక పెద్ద

ఉద్యోగి, కారు పంపుతాను భిక్షకు రావలెనంటే నిరాకరించి, మీరు స్వార్థితముతో పెట్టినప్పుడు వస్తాను అన్నారు. (అంటే ఆ ఉద్యోగి సంపాదనంతా పాపద్రవ్యమని) వెంటనే వెనవిటెండైన, నడుచుకొంటు పోయి ఆ పెద భక్తురాలి పూరింట కేవలం పచ్చడి మెతుకులతో మహదానందము పొందినారు.

ఒక పర్యాయము ఆరోపణవలన, మానభంగ పరిస్థితి కలిగినప్పుడు, దానిని కప్పిపుచ్చుకూడదని, ఆ సన్నివేశమును కరపత్రములలో అచ్చువేయించి, సంకీర్తనకు ముందుగా అన్ని చోట్ల పంచెదను, భక్తులు ఆదరించిన, నిరాదించినా సరెనన్నారు. కాని భక్తులు అలా జరుగనివ్వక కర పత్రములను రూపుమాపిరి. కాని వారు ఆఖరిదశలో భద్రాచల సప్తాహములో ప్రసంగించుచు, 'రామనామము చేస్తే నేను మహాత్ముడని అనుకొంటున్నాను. కాని ఈ మనస్సు చాలా చండాలుడనిది. అమ్మ కొంపతీసేస్తు. నన్ను అంతారామమయం అనే స్థితికి రానివ్వడము లేదని, ప్రకటించిరి. ఒక చోట వారిని గురించి పరిచయ వాక్యములు వారిని ప్రశంసించి వేదికపై చెబుతూ వుంటే, వారు దూరాన వచ్చువారు విని, వేదికపైకి వచ్చిన తరువాత, భక్తులతో "వీరు చెప్పిన మాటలునమ్మవలదు. వారికి నా గురించి తెలియదు. నా మనస్సులో ఎంత కల్మషమున్నదని" అన్నారు.

మనకు సత్పురుషులకు తెడా ఏమిటంటే, ఇద్దరిది పంచభూతములతో ఉత్పన్నమైన శరీరము, త్రిగుణములు, అరిషడవర్గములుకలిగిన మనస్సు. కాని, సత్పురుషుల నిశ్చల స్థితిచేత, శారీరక, మానసిక మలినముల అడుగంటి, స్వచ్ఛమైన, జలము పైన నుండువంటి బురదనీరు వలె నుండును. మనవి చెంచల త్వముచేత, బురద (మాలిన్యములు) ఇంకా చిక్కగగుచుండును. ప్రకృతి అనుసారముగా శారీరక మానసిక మాలిన్యము లున్నపుటికిని, సత్పురుషుల నిర్మలతకు ఇబ్బంది లేదు.

ఇంకా ఇలాగెన్నో సంఘటనలు వారి పూర్ణత్వమునకు నిదర్శనము లున్నాయి. వారిని తెలుసుకొనుటకు గీటురాయిగా ఒకటి చాలు. సత్పురుషులను గుర్తించుట మన పుణ్య భాగ్యమే. లేని యెడల మన పాప ఫలమే. వాసుదేవ, వాసుదేవ, వాసుదేవ.

"నరుడని చూచినావో గురువును. కృతార్థతనొందజాలవు
ఈశ్వరుడని చూచినావో అలబ్రహ్మ పదార్థమెరుంగవచ్చు
నీసరియగు లక్ష్మమొక్కటియే చాలును సాధనలెల్ల గూర్చు
ఈశ్వరుడుని నమ్మి భక్తి మనసా గురుపాదములాశ్రయింపుమా "

158. శ్రీ ప్రభుదత్త బ్రహ్మచారి మహారాజ్ సంకీర్తన భవనం - బృందావనం

శ్రీ సియారఘవరదాసు ఆంధ్రదేశమున జన్మించిరి. ఆయన హృదయము బాల్యమునుండియు శ్రీరామపాదారవింద సంసక్తమగుటచే ఆయన పిన్న వయసుననే అయోధ్య కేతెంచిరి. ఆయన శ్రీరామచంద్రుని లీలా భూమి యగు అయోధ్యానగరమున నున్న సమయమున శ్రీ పండిత రామవల్లభశరణ్ గారియొద్ద వైష్ణవ ధర్మదీక్ష గ్రహించిరి. ఆయన ఇంటిపేరెమో తెలియదు కాని నాటినుండి యు సి యా రఘువరదాస్ యను దీక్షానామముతో బరగిరి. ఆయనకు బాల్యము నుండియు సంగీతము నందనురాగము అధికము. కాన శ్రీరఘవరదాస్ గ్వాలియరులో సంగీత కళాశాల యందు శాస్త్రీయ సంగీతము నభ్యసించెను. ఆయనది కిన్నెర కంఠము, ఆయన పంచము స్వరమున గళమెత్తి గానము చేసెనా, పికకూజితమువలె శ్రవణపేయముగా నుండెడిది. శ్రోతలు భక్తిరస ప్లావిత చిత్తులై ముగ్ధులయ్యెడివారు. ఆయన గ్వాలియరు నుండి ప్రయాగకు వచ్చి వైష్ణవ మఠములో కొన్ని దినములుండిరి. అటుపిమ్మట బృందావనమునకు వెళ్ళిరి. బృందావనమునందే నాకు వారితో పరిచయ మేర్పడెను. అప్పుడు నేను ఆయనను నా వెంటనుండు డని కోరితిని. ఆయన అంగీకరించిరి. నాటి నుండియు ఆయన నాసేవా బారమును తనపై నుంచుకొనెను. ఇంతేకాదు. భగవత్సేవకు వలయు పూజాసామగ్రిని ఫలహారదులను తానే స్వయముగా సమకూర్చెడివారు. ఆశ్రమమందలి విద్యాలయ కార్యనిర్వహణ భారమును కడుదక్షతతో నిర్వహించెడివారు. అదాయ వ్యయములను చూచి పెట్టెడివారు. ఇంత కార్యభారమును శిరస్సుపై నుంచుకొనియు నిరంతరము భగవన్నామ సంకీర్తనములో మునిగి యుండెడివారు. నేడు, ఆంధ్రప్రదేశ్ లో, గ్రామ గ్రామమున శ్రీ సీతారామనామ సంకీర్తనము ఇంత యవిచ్ఛిన్నముగ జరుగుచున్న దని యనిని ఆ శ్రేయస్సు శ్రీ సియారఘవరదాసుదేయని చెప్పవలయును.

నేను ఆంధ్రప్రదేశ్ వెళ్ళినప్పుడు సియారఘవరదాసు నా వెంట నుండెను. నేనప్పుడు దక్షిణ భారత మందలి పుణ్య క్షేత్రములను దర్శించుటకై బయల్దేరితిని. ఆయనయు నా వెంట బయలుదేరి స్రతి పుణ్యక్షేత్రమునందు మధుర కంఠముతో భగవన్నామ సంకీర్తనము గావించుచు భక్తులను పరవశుల నొనరించెడివారు. మేము తీర్థాటనము చేయుచు మధురకు చేరితిమి. అచట వారము రోజులు భగవన్నామ

రసామృతమున జనసందోహములను ఓలలాడించెను. ఆ దినములు నాస్పృతి పటలమున అటులే నేటికిని అంకితమై యున్నవి. ఇంతే కాదు. తాను గద్దద కంఠముతో అశ్రుపాత మొనర్చుచు తన్మయుడై నామ సంకీర్తనము చేయుచున్న దృశ్యమును నే నెన్నడు మరువజాలను.

ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రజలు సియారఘవరదాసుగారి భక్తిరస పూర్ణ మధుర గానమునకు ముగ్ధులై వారిని ఆంధ్ర ప్రదేశ్ నందే విడచి వెళ్ళుడని నన్ను కోరిరి. వారును అంగీకరించిరి. నాటినుండి ఎన్ని నామసప్తాహములు జరిపిరో ఎంత అఖండనామ సంకీర్తనము కావించిరో నేను చెప్పజాలను. వారినుండి అలౌకికము అద్భుతము నగు నామ సంకీర్తనము జరుగుచుండెడిది. ఆయన బృందావన ప్రాంతమంతయు నామసప్తాహములతో స్రతిధ్వనింప చేయువలయునని నాతో తరచుగ అనుచుండెడివారు. ఆయన కోరిక అటులే మిగిలిపోయెను. దానిని తలచుకొనిన శరీరము పులకాంచిత మగుచుండును. నే నెప్పుడు ఆంధ్ర దేశమున కేతెంచినను శ్రీసియారఘవరదాసు ప్రేరణచే భక్త జనులు నాకఖండ స్వాగత సత్కారము లొనర్చెడివారు. ఆయనకు నాయందుగల అవ్యాజగాఢాభిమానము కారణముగా నట్టి ఏర్పాట్లు జరుగుచుండెడివి.

సేవా భావము వారికి వెన్నతో పెట్టిన విద్య. యాత్రలో నా వెంటనుండు సహచరులకే గాక, అతిథులు, అభ్యాగతులకు సహితము పరమ ఆనందముతో భోజనాదికములు నిర్దమముచేసి అతిధ్య మిచ్చుచుండెడివారు. ఆయనకు సంబంధించిన సంఘటనలు ఎన్నో నా స్మృతి పథమున నున్నవి. ఎవరనుకున్నారు. ఆయన నాకన్న ముందు ఈ లోకమును వీడునని! ఆయనను గురించి నేను ఈ మాటలు వ్రాయవలసి వచ్చునని. తన కన్నుల ముందు ఆత్మీయుడగు బంధువు స్వర్గతుడగుట, దుష్టులగు పరదూషకులు నిష్కారణముగ నొనర్చు నిందలు వినుట, యనునవి మహాదుఃఖ హేతువులుగా మార్కండేయ మహర్షి చెప్పియున్నాడు. దేహ వయవములవలె నా వెంట నుండి నా సేవలొనర్చు నట్టి నా స్నేహితులు. బంధువులు ఎందరో పరలోక వాసు లగుచున్నారు! ఇది నాదురదృష్టము.

శ్రీ రఘువరదాసుతరువాత కొంతకాలమునకు విజయవాడలో ఒక యతీశ్వరుని కడ కాషాయదండములను గ్రహించి అవధూతేంద్ర సరస్వతీ అనుపేర బడెసెను. కాని కొంతకాలము గడిచిన పిమ్మట ఆయన దండ పరిత్యాగము చేసెను.

సన్యాసి అయినను భావములలో లేశమైనను మార్పురాలేదు. కాలము గడచుకొలది ఆయన ప్రాచీనభావములో దృఢతరము కాసాగినది.

గత సవంత్సరము ఆయన భీమవరములో నున్నప్పుడు కాలుజారిపడి తలకు పెద్ద గాయమయ్యెను. ఈ వార్త తెలియగానే నేను భీమవరము వెళ్ళి పదిరోజులు అట వుండి తిరిగి వచ్చితిని. తరువాత రెండుమార్లు ఆయన నా యొద్దకు వచ్చెను. ఆయన ఒక మహాభావుకుడు. భావుకతతో నొప్పారునట్టి ఎన్నియో లేఖలు ఆయన నాకు వ్రాసియుండెను. కాని లేఖలను సురక్షితముగా నుంచు నలవాటు కలవాడును కాకపోవుటచే నేను వాటిని పోగొట్టుకొంటిని. తరువాత హైద్రాబాద్ నుండి వారు ఒకలేఖ వ్రాసిరి. అదియే అంతిమ లేఖ. ఇంతలో ఆయన 11-6-75న కరాలకాలగ్రస్తులైరి. ఇట్టి భక్తిరసస్థావిత మనస్కుడు భావుకుడు నగు శ్రీ రఘువరదాసింక మనకు కానరార! కాని ఆయన యొనర్చిన నామసంకీర్తనము భక్తుల హృదయములలో నేటికిని, ఎన్నటికిని ప్రతిధ్వనించుచునే యుండును. అట్టి భావుక హృదయమును, భక్తి రసస్థావిత చిత్తమును స్మరించుచు యావ దాంధ్ర ప్రజలు తత్సాధు ప్రచారితమైన నామ సంకీర్తనముచే తరింతురుగాక.

- ప్రభుదత్త బ్రహ్మచారి.

159. వాక్కుమాంజలి

శ్రీరమణాశ్రయులు - అరుణాచలము

హరేరామ హరేరామ రామరామ హరేహరే

హరేకృష్ణ హరేకృష్ణ కృష్ణకృష్ణ హరేహరే

అరుణాచలశివ అరుణాచలశివ అరుణాచలశివ అరుణాచలా

“రామభక్తి స్సామాజ్యము యే మానవులకు అభ్యైన్”

ఆ మానవులకు సందర్శనము అత్యంతబ్రహ్మానందము || రామ ||

ఈలాగని వివరింప లేను. చాలా స్వానుభవైక వేద్యమే || రామ ||

అని శ్రీ త్యాగ బ్రహ్మము వారి దివ్యసూక్తికి లక్యభూతముగా వున్న శ్రీవారి సాంగత్యము, వారి సంకీర్తన, వారి ఆప్యాయత, ఆత్మీయత, సౌలభ్య సౌశీల్యమును అనుభవించని వారు, వాటిని గురించి విననివారు, అందుచే ముగ్ధులుగానివారు

చాలాకొద్దిమంది అనుట అతిశయోక్తిగాదు. ఇది నిశ్చయముగా శ్రీవారియొక్క నిర్దేశిత కృపచేత లభ్యమై అందరినీ కృపా పాత్రులుగా చేయచుండును. అట్టి తీర్థపాదుల, పుణ్యశ్లోకుల వాక్కులను. విననివారు మననము చేసికొనుచూ, వాటిని ఆయా సందర్భములనూ తలచి తలచి ముగ్ధులై తన్మయమందుటకు విననివారు. వారి సూక్తులప్రయోజనము పొందుటకు గాను ఆ శ్రీహరి కృపయే యీ సూక్తుల రూపమున విరాజిల్ల బోవుచున్నది. ఇటువంటి అపార శ్రీ హరికృపను పుషయోగించు కొని పఠించి, మననము చేసుకొని, జీవితమును భగవన్మయము చేసి కొందుము గాక!

అదియే శ్రీవారికి ప్రధాన ఆదేశమైన కలి సంతరణోపాయ మగు భగవన్నామ సంకీర్తనమునకు మనము సమర్పింపగల్గినది నిజమైనజోహారు! అదియూ వారి అనుగ్రహము చేతనే సిద్ధింపగలదు.

నామసంకీర్తనమునకు మించిన సులభము, సుందరము, శ్రేష్ఠము, సర్వస్వ తంత్రము, వేదప్రతిపాద్యము అయిన ఏకైక పుపాయము లేదులేదనియే శ్రీవారి ప్రధాన సూక్తి. ఉపేయము గూడ అదియే. దాని నాశ్రయించుటచే అదియేతాను... అంతయూ అదియే...అని అనుభవసిద్ధమగును. ఈ ప్రధానసూక్తినే పలువిధములగ అనేక సందర్భములలో శ్రీవారు ప్రతిపాదించి హృదయమున ధృఢముగా నెలకొల్పుటచే చెప్పినవే ఈసూక్తులు.

వారిసూక్తులలో మూర్తీభవించిన వారిజీవితమే ప్రధానసూక్తి. కావున నామసంకీర్తనాచార్యులు అని సర్వకాలమున విరాజిల్లుచున్నారు. పరబ్రహ్మము “భగవంతుడు” “భగవన్నామము” యేకమైనట్లు నామసంకీర్తనగా మూర్తీభవించిన శ్రీస్వామిజీ తదభిన్నులే అను భావదార్శ్యముచేత స్వామివారిని గురించి చెప్పటయన్న...నామమును గురించి, భగవంతునిగురించి చెప్పటయే...అవశ్యమై హృదయము స్పందించుట జరుగుచున్నది. శ్రీస్వామివారిని గురించి, వారి సద్గుణములను గురించి, వారి జీవిత విధానమునుగురించి సంగ్రహముగా చెప్పవలెనన్న శ్రీవాల్మీకి మహర్షి వివరించిన శ్రీరామకథ యందలి శ్రీరాముని పరముగా ప్రతిపాదించబడిన పదునారు లక్షణములు ఆధారము, ఆ రామకథనే ఆధారముగా గొని తులసీదాసు, రామదాసు మొదలైన మహాత్ములు తనివితీర కీర్తనలుగా పాడుకొని, అందరికీ శ్రీరాముని దివ్యగుణ కీర్తనమునకును ఆశ్రయభూతులైరి. అట్లే రామనామ సాంగత్య

ముచే ఉపాసకుడు ఆరాధించినమూర్తి తానేయగునట్లు శ్రీస్వామిజీ తన ఆరాధ్యమూర్తి యగు శ్రీరామచంద్రమూర్తికి ప్రతిబింబరూపమై మనలో సంచరించిరి. రామాయణమున వివిధ సన్నివేశములలో రాముని నడతయే స్వామిజీలో... పెద్దలకు వినయముగాను, ప్రజలకు ప్రభువుగాను, చిన్నవారికి ఆదర్శభూతులుగాను, జిజ్ఞాసకులకు గహనమైన శాస్త్రీయ విషయములను సహితము స్పష్టముగా, దృఢముగా, సులభముగా అందజేసెడివారు అట్లేకష్టములోనున్న వారిపట్ల వారిహృదయము కరుణతో ద్రవించుటయేగాక వారికష్టమును నివారించి ఆనందించువారు. స్వామి ధనముపట్ల నిర్లిప్తులు. భక్తులు సమర్పించెడి ధనమును మనసుననైననూ స్పృశించక పాత్రులగు వారికి గుప్తముగా వినియోగించు చుండెడివారు. వారి దర్శనార్థము వచ్చువారిలో యేధోవిధమున వారి సహాయప్రసాదమును పొందనివారు లేనేలేరు.

వారివినయము యింతని చెప్పలేము. తమకు ఆశ్రమమిచ్చిన బ్రహ్మభూత శ్రీశ్రీశ్రీ ప.ప సదాశివేంద్ర సరస్వతీస్వామి వారికి గురుశుశ్రూషగా చేసిన మరపురాని యాత్రాచరణ వారి గురుభక్తి వినయమునకు నిదర్శనము. వారిపాదముల దగ్గర క్రింద కూర్చొని “మాగురువుగారు... మాగురువుగారు” అని అమితగురు భక్తితో ప్రస్తావించెడివారు. అట్లే మంత్రగురువులగు శ్రీజానకీ వల్లభ శరణజీ (అయోధ్య) వారి యందు, పూజ్యపాద శ్రీ ప్రభుదత్త బ్రహ్మచారిగారి యందు చివరి క్షణమువరకు ఒకేరీతిగాను ప్రేమ, గౌరవము, పూజ్యభావము, వినయములతో నుండిరి.

ఇతరుల స్వల్పగుణములను పెద్దజేసి ప్రశంశించి ఆనందించెడివారు. ఐతే వారిగుణ విశేషములను యెరుగకుండకాదు. అంతియేగాదు. దగ్గరకు చేరిన భక్తవేషధారులు వారికిగల అసూయచే వీరిని ద్వేషించి దుష్ప్రచారము చేయువారిని సైతము ఆదరించి, గౌరవించి, పూజ్యులుగా లోకమునకు వెల్లడిచేసినారు. ఈవిషయమున తన్ను హింసించిన చోరులను భాగవతోత్తములుగా ప్రకటించి పూజించి సమ్మానించిన జయదేవుల జీవితసన్నివేశమును శ్రీవారి జీవితములో అనేకసార్లు చూచితిమి. అన్నిటికంటె గొప్పదైన మానమున ఛాయామాత్రముగా గూడా తలయెత్తకుండా జీవించినారు.

అంతా నామమయముగా ... అంతా రామమయముగా ... అంతా చిద్విలాసముగా, స్వస్వరూపుముగా ... అభ్యసించి, అనుభూతమును పొంది, ఆరూఢులై

ప్రతిక్షణమూ ప్రతిమాటలోను ఉచ్చాసనిశ్వాసలోను ఈ అనుభవమునకు వచ్చిన సత్యమును సామాన్య జనులకు సైతము హృదయమునకు హత్తుకొనినట్లు, యిది మనకూసత్యమే అనుపించునట్లు ఆక్షణమున అనుభూతిపొందునట్లు చివరజరిగిన సప్తాహములలో మంగళహారతి సత్సంగములలో శ్రీవిక్రముని అవతార సమయమున జాంబవంతుడు దండోరా వేసినట్లు చాటినారు.

పెంకిపిల్లలను తల్లిదండ్రులు మచ్చికచేసి దారికి తెచ్చినట్లు శ్రీవారునూ వారివారికి తగినట్లు కొందరికి తల్లివలె, కొందరికి స్నేహితునివలె, కొందరికి గురువులె, కొందరికి భగవంతునివలె ప్రవర్తింపజేసి ఆనందించిరి.

“సత్పురుషులు ... తీర్థకుర్వంతి తీర్థాని” అనుమహర్షి సూక్తికి లక్ష్యభూతముగా అరుణాచలము, బృందావనము, ప్రయాగ, మొదలైన దివ్యక్షేత్రములను గూర్చి భక్తుల హృదయములను చైతన్యవంతముచేసిరి. అరుణాచలమునుగూర్చి మారుమూల పల్లెలలో సైతము ప్రస్తావించుట యేగాక సామాన్య జనులకు వూహించుటకు సైతము అలవిగానిదియు, బహుకష్ట సాధ్యమైనదియు నగు అంగప్రదక్షిణమును హృదోగపరిస్థితిలో డాక్టరు వలదన్ననూ సునాయాసముగా .. లీలామాత్రముగా ... చేసిరి. అట్లే “సద్భాస్త్రికుర్వంతి శాస్త్రాణి” అను శ్రీనారద మహర్షి సూక్తికి లక్ష్యభూతముగ శ్రీమద్భాగవతమును చదివి మననము చేసుకొనుడని యెంతమందినో ప్రోత్సహించిరి. అట్లే తులసీ రామాయణమును నవాంకితపాఠాయణ యెన్నోమార్లు తాను జరుపుకొని యితరులసైతము జరుపుకొనేట్లు ప్రబోధించిరి.

ఉపనిషత్ ప్రతిపాద్యమైన కలిసంతరణ మహామంత్రమును తాను సంకీర్తన చేయుచూ యితరులచే చేయించిరి. ఆ నామసంకీర్తన శాస్త్రమునగల సౌలభ్యమును యితరమంత్రనియములచే గజబిజి పడకుండా స్పష్టపరచి శాస్త్రీయముగా పలువిధ గ్రంథములనుండి, ఆచార్య సూక్తులనుండి, సర్వాంగ సుందరముగా సర్వ స్వతంత్రమైనదిగా వున్న సత్యమును సర్వులూ నిస్సంశయముగా నుండునట్లు స్థాపించిరి.

ఎవరైననూ ఆకలి అనిన ఆకలిబాధచే “చెవులుఘడియుల పడువారి” కంటె యెక్కువ బాధపడి తానుతినబోవుదానినైననూ వారికి యిచ్చి వారుతిన తృప్తి పొందినపుడు ఆనందించెడివారు. అందుననూ వున్న వాటిలో శ్రేష్ఠమైన వాటినే యితరులకు పెట్టవలెనని పెట్టి ఆనందించెడివారు.

వారినిగురించి యిట్లుయెంతని చెప్పిననూ తనివితీరదు. అంతుచేరలేము. వేదములే అంతుచిక్కక తిరిగినవన్న బ్రహ్మభిన్నులైన శ్రీవారిని గూర్చి యెట్లుచెప్ప గలము.

వారిని గూర్చి, ఆధ్యాత్మికముగా వుపయోగపడురీతి వారే సత్సంగము లలోనే గాక సంకీర్తనలలోను, సప్తాహ మంగళహారతి సత్సంగములలోను ప్రస్తావించిన దివ్యవిశేషములను, టేపురికార్డు మూలమునను వారే స్వయముగా దూరముగానున్న భక్తులకు జాబుల ద్వారా ప్రబోధించిన విషయములను, వాటితో పాటు శ్రీవారి జీవిత విశేషములను బహుశ్రమతో సేకరించి తీర్చిదిద్ది గ్రంథరూపమున బహుజన్ పకారముగా శ్రీవారి పాదసన్నిధిలో సమర్పింపవలెనని ఆశ, ఆశయము, కృషి ... శ్రీవారి అనుగ్రహమున, భక్తులు సహకారమున ఈ సత్సంగంకల్ప రూపారాధన జయప్రదముగ, సర్వ శోభాయమానముగా నెరవేరునట్లు శ్రీహరి అండయై, తోడునీడయై మారుతి ముందునడువ ప్రార్థింతుముగాక ! శ్రీరమణాశ్రయి (వెంకటరత్నం)

జయతు జగన్మంగళం హరేర్మామ !

160. అవధూతాష్టకము

శ్రీవిష్ణు చరణోద్భాసి హృత్కుశేషయ సుందరం
వందేత్వాం అవధూతేంద్రం విశ్వ గారాంగ రూపిణం

తృణీభూతం జగద్యస్య మేరుభూతం హి కీర్తనమ్	॥ వందే ॥
నామైవ జీవనం యశ్వనామైవ పరమంధనం	॥ వందే ॥
తీర్థభూతం మహాత్మానాం తీర్థ సేవన తత్పరం	॥ వందే ॥
భాసయంతం హరేర్మామ సర్వవేదో పరిస్థితం	॥ వందే ॥
యశ్వ దర్శనమాత్రేణ నాస్తికో ప్యాస్తికోభవేత్	॥ వందే ॥
సంకీర్తన మాహాచార్య ఆంధ్రామ్ భక్తి ప్రవర్ధనమ్	॥ వందే ॥
అష్టకంహి అవధూతస్యయః పరేత్ శృణుయాదపి	
అభ్యక్త్యో భక్తి మాప్నోతి భక్తో విష్ణోరనుగ్రమ్	॥ వందే ॥

161. అవధూతాయ వందనమ్

1. మునిమానస హంసాయ మార సుందరమూర్తయే
చిదాబ్జ పత్రనేత్రాయ అవధూతాయ వందనమ్

గీతాభవన్ ఏలూరు సప్తాహములో

గీతాభవన్ ఏలూరు సప్తాహములో

పపూర్వాడి హైదరాబాద్ సప్తాహములో

అరుణాచల సప్తాహములో (6-9-1974) నుండి (13-9-1974) నగరసంక్రీర్షన

శ్రీమతి శాంతాజి, వారి మతారామ్, శ్రీవేణుగోపాల్ రెడ్డి గారి పరివారముతో
(30-3-1969)

స్వామివారి భౌతిక శరీరము చాలించిన స్థలము (హిమయత్ నగర్ హైదరాబాద్)

2. హర్షేనామావతారాయ గురుదేవాయ స్వామినే
శివనామానురక్తాయ అవధూతాయ వందనమ్
3. వాసుదేవ స్వరూపాయ వాసుదేవైక భాషితే
యతిలోక వరిష్టాయ అవధూతాయ వందనమ్
4. శిష్యవాత్సల్య చిత్తాయ సంకీర్తన పరాయచ
చిదానంద స్వరూపాయ అవధూతాయ వందనమ్

162. నామావతార

గురు దేవా గురుదేవా, నామావతారా వాసుదేవ || గురు ||
విశ్వేశ్వరునిగా విద్యలు బడసి రఘువర దాసై సంకీర్తనలసల్పిన ||నామా||
అవధూతేంద్రవై అఖిల జగంబున “హరేరామ హరేరామ రామరామహరేహరే
హరేకృష్ణ హరేకృష్ణ కృష్ణ కృష్ణ హరేహరే ”
నామా మృతమును ప్రసాదించితివి నామ వాహినిగా ప్రవహించితివి ||నామా||
సరస్వతి స్వామి సచ్చిదానంద, నిరతము నిను సద్భక్తి తో తలచెడి
శిష్యమనంబున వశించు స్వామి అందుకొనుము మాప్రేమ సుమాంజలి
|| నామా ||

163. మధురం మధురం

మధురం మధురం అతి మధురమ్ సద్గురునామం అతిమధురం
అవధూతేంద్రనామం అతిమధురమ్
నామావతారం అవధూత రూపం ప్రేమావతారం ప్రణవ స్వరూపమ్
పతిత పావనమ్ పాపవిమోచనమ్ అవధూతేంద్రుని అవతారమ్ || మ ||
అద్వైత భావం సరస్వతి రూపం సుజ్ఞాన దీపం సాధు స్వరూపం
సంగీత సారం సత సంగనిలయం, అవధూతేంద్రుని అవతారం || మ ||
రామశామ మె నిరతము గానము విష్ణు నామమె మదిలో ధ్యానము
శంకర రూపమే నృత్య స్వరూపము అవధూతేంద్రుని అవతారము || మ ||
హనుమదంశగా ఆంధ్రావనిలో అవతరించిన త్యాగ స్వరూపివి
భక్తకోటికొక బాట మరించి సతతము బ్రోచెడి సద్గురుస్వామి || మ ||

164. మంగళహారతి నద్గరు స్వామికి

మంగళహారతి నద్గరు స్వామికి । అవధూతేంద్ర సరస్వతి స్వామికి
మంగళప్రదమగుగురు చరణములకు ॥ మం ॥

అవనిలో జనులకు ఆధారం బగు హర్షే నామమును ఆనందముతో
అమృతధారలుగా కురిపించిన య అవధూతేంద్ర సరస్వతి స్వామికి॥ మం॥

అనవరతము తన మనమున మరువక మననము చేసిన మహా
మంత్రమును
“హరేరామ హరేరామ రామ రామ హరేహరే హరేకృష్ణ హరేకృష్ణ కృష్ణ కృష్ణ
హరే”

గ్రేమచే తన భక్తులకు ఘనమున నొసగిన ఘనుడుయతీంద్రుడు
అవధూతేంద్ర సరస్వతి స్వామికి ॥ మం ॥

165. అవధూతనూక్తులు

నామామృతము సర్వదోషములను బోగొట్టుతుంది. భోజనసయముమున
భగవన్నామము తప్పక చేయవలెను. పూజ, పాఠముకన్న సర్వోపరిశ్రీరామనామము.
నామజపమున సమస్తధర్మములు ధర్మఫలములు ప్రాప్తించుననుట, సత్యము, కృత,
త్రేత, ద్వాపరయుగ ధర్మములకన్న కలిలో భగవన్నామస్మరణమున పదిరెట్లధిక
పుణ్యము గులుగును. యజ్ఞ, దాన, తపములకన్న శ్రీరామనామము మిన్న. సాధకుడు
భోజనము మితముగా భుజించుటవలయును, రుచులకొరకు లోభుడై అధికముగా
భుజించుట భోగియొక్క లక్షణము. భగవదారాధన కొరకు సాధకుని వస్త్రములు
గూడ సాదాగానే వుండవలెను. ఆడంబరముగా నుండరాదు. ఒక్కభగవన్నామము
విడువక జేయుచుండిన యీజన్మలోనే జయము నిశ్చయము. మలవిసర్జనముచేసి
ప్రక్షాళనము జేయని వాడు ఎంతనికృష్టుడో, అంతకన్న అధమాధముడు భగవన్నా
మము వదిలినవాడు. భగవన్నామము నిష్ఠతో జపించిన సర్వమూ బృందావనమని
స్థిరత్వ మేర్పడును, ఆస్థిరస్థితిలో బృందావనమే స్రవంచమగును. నిరంతరము జరుగు
నామజపంచేత అన్నియు స్థిమితమగును. నామస్మరణ నిరంతరం చేయాలి.
నామంచేస్తే విశ్వరూపుడైన పరమేశ్వరుని దర్శనం నీకు విశ్వమంతటా కలుగుతుంది.
కనుక నామాన్నే ఆశ్రయించు.

సకల తపస్సుల ఫలమగు శ్రీహరినామమును మరువకుండుటయే జన్మసాఫల్యము. మరణము - మానవుడు - మాధవుడు - సకల సుఖములు సకల దుఃఖములు - స్వర్గనరకములు ఆత్మే అన్యము (అధ్యాస) తదధిష్ఠానము ఆత్మే భ్రాంతివలన ఏమేమో అనుకుంటారు. అంతయు ఆత్మ విలాసమే. అస్తు. శరీరము ఉన్న ఆత్మకు అభిన్నమే. శరీరము పోయినా ఆత్మకు అభిన్నమే, రాకపోకలు ఆత్మయందు అధ్యాసయే. అధ్యాసకూడ ఆత్మే శ్రీహరిని మరచుటకన్న - ఆయన నామమును మరచుటలో ఎక్కువ కష్టము లున్నవి. మానవుడు సావధానుడైనతత్తము తనజీవితము సత్పురషులవలె గడచుచున్నదా! లేక పశువులాగ గడచుచున్నదా! యని జూచు కొనవలయును. పితృ, గురు, జనని, బంధు, పతి దైవతంబులలో నెవ్వరును సంసారరూప మృత్యురహితంబైన మోక్షమార్గంబు జూపకుండిరేని వారెవ్వరును హితులు గానేరరు. సర్వఫలములకు ఫలస్వరూపము భగవన్నామము. భోగవాసనలను నశింపజేయును - హరినామము. పవిత్రమునకు - పవిత్రము, మంగళమునకు - మంగళము భగవన్నామమే. సర్వేశ్వరుని నామారాధన సర్వలోకాల వారికి మంగళప్రదమగు అద్వితీయ సాధన.

సోమసూర్యాగ్నుల మించిన స్వప్రకాశము రామనామము. సర్వకాలము లందు మేలుకొర మిత్రము భగవన్నామము. సకలతీర్థములు. దానములు కర్మలు - వీనియొక్క ఫలమే సత్పురుషదర్శన, సల్లాపములు. చెట్టుకుపిందె వుడుతుంది. అది వగరు, పులుపు గలిగివుంటుంది. అది చెట్టునే వుంటే పక్కమై పండు అవుతుంది. అలాగుననే భగవన్నామాన్ని వదలకుంటే మనస్సుక్రమంగా పక్కమయి పరమాత్ముని యందు హత్తుకొని పోతుంది. ఏవిధంగానైనా సరే నామసంకీర్తన, జపము వదలకుంటే చాలు. మనస్సుజోలి వదిలేసెయ్యి. నామంజూచుకుంటుంది. భగవంతుని నమ్మినవారికే, విశ్వసించినవారికే పరమశాంతి లభించును. ప్రాపంచిక పస్తువుల అధీనమందుండుట బుద్ధి మంతునకు, సార్వభౌమియైన మానవునకు నరకసమానముగ దోచును. ఏడవకుండా, దుఃఖంలేకుండా ఎవరు భగవంతుని పొందగలరు?. మానవుడు, భగవంతుడు ఏదో ఒకరూపంతో ఎప్పుడు సన్నిహితుడై యుంటాడని విశ్వసించిన ఎంత ఆనందముగానో ఉండగలడు. సుఖసమయంలో కంటే దుఃఖసమయంలో విశేషించి సన్నిహితంగా యుంటాడు.

అంతఃకరణము శాంతిగా యుండుటకు ఉపాయము, అన్నివిషయముల యందు భగవదిచ్ఛానుసారంగా నడచుటయే. ఎల్లప్పుడు గలసియుండుటయే

కేవలము అనాదరమునకు గారణము. పవిత్రమగు గంగాజలమును విడచి గంగ సమాపమునవుండు మనుష్యులు పారిశుద్ధ్యమునకు నూతుల దగ్గరకు వెళ్ళెదరు. అటులనే సత్పురుషులవద్ద వుండువారు సత్పురుషులను గౌరవించలేరు. స్వామి! మీకు భయముకలదా? - నాకు పెద్దభయము కలదు. అదేది? “కోరికలనిన”. స్వామి! మీరు సంకీర్తన ఎందుకు చేయుచున్నారు? ప్రచారమునకా? కాదు నాయనా? సంకీర్తనచేయడం నామానికి సేవచేయడం. దుఃఖానికి కారణం దేహబుద్ధి. సుఖానికి కారణం ఆత్మబుద్ధి. భగవన్నామ మహిమకు శివసాయుజ్యము, బ్రహ్మపదవి గూడ సరిరావు. భగవంతునికి - భగవన్నామానికి భేదంలేదు. సత్సంగం దొరికితే సర్వేశ్వరుడు లభించినట్లే గాదా.

కలిలో సత్సంగం అయిదునిముషము లయినను చాలు, మానవుడు తరించడానికి. తల్లి, తండ్రి, హితులు, సోదరులు, భార్య, పుత్రులు, వీరిలో ఒక్కొక్కని వలన ఒక్కొక్కలాభమే కలుగును. సర్వలాభములు కేశవునివలన కలుగును. అనేక జన్మల తపస్సంపన్నతచే భారతభూమి యందు జన్మదొరుకును. ఇక్కడే ముక్తిసంపన్నత. జ్ఞానంవలన అహంకారం పోతుంది. భక్తివలన మమకారం నశిస్తుంది. ధ్యానానికి యెక్కువ ప్రాధాన్యం యివ్వటం చాలమంచిది. ఆంతరిక సాధన చాలా మంచిది. మానసికముగా భగవత్ లీలాచింతనం మహాపకారం జేస్తుంది. అవసరమైన గురుసేవ భగవత్ప్రాప్తికమూలం. శ్రీహరిని సర్వభూతమయనిగా దెలిసి, భక్తులైనవారు సకల భూతములయందు నిశ్చలమైన భక్తి జేయవలయును. సర్వభూతస్వరూపుడగు భగవంతుని వీడుపుణ్యాత్ముడు, వీడు పాపి, వీడు దుర్మార్గుడు అనుప్రసక్తి వదిలి సర్వత్రపున్న నారాయణుని భజించవలెను. మనస్సు బహిర్ముఖము గనున్న విపత్తులకు లోటు ఏమివుండదు. బహిర్ముఖ మనస్సే సర్వానర్థకారణము.

నేను అబాధ్యము, అనామయము, అజరము, అనన్యము. అట్టి అపరిచ్ఛిన్నముగనున్న నేనును ఎవరు కుంగదీయుదురు? భాదించురు?. మనసు చెడ్డది. మోసం చేయిస్తుంది, మోసంలో పడేస్తుంది. దానికి విరుగుడు శ్రీరామనామమే అందరికి గతియని మహాత్ములు చాటినారు. గాయత్రీజపము మాత్రముచేతనే బ్రహ్మణుడు సిద్ధిపొందగలడు. తల్లి, తండ్రి, గురువు, దైవము - భగవద్విభూతులు,. వీరిసేవ వలన భగవదనుగ్రహము తప్పదు. మాతాపితలు స్రత్యక్ష దేవతలు. వీరిసేవ వలన భగవదనుగ్రహము అతినమింపము. రోగి మనోవాక్యాయ కర్మలతో మందులు తీసికుంటున్నా అసలు ఆత్మబలం కావాలి. ఏనమయంలో దేహబుద్ధిగలచోట

దైవబుద్ధి యుంటుందో ఆ రాత్రులన్ని శివరాత్రులే. భగవన్నామము చిత్తమునందలి భోగవాసనలను బోగొట్టును. భగవత్స్మరణతో జరుగుపనులన్నియు శివమయములే. భౌతికముగా యీదేహము ఎవరిదో వారిని జపించుట మానవుని ధర్మం.

కంటికి కనుపించిన దంతయు నశించునదే. ఒక్క భగవన్నామమే నశించనిది. అన్ని ప్రాణులు భగవత్పరమే యని నిశ్చయబుద్ధితో ప్రవర్తించుటయే అత్యుత్తమకోటికి చెందిన సాధన. ఈస్పష్టిలో భగవంతుడంత దయగలవాడు లేరు. శరీరా లస్థిరాలు, శరీరి సుస్థిరుడు. యతులకు మరణం - మంగళం. భగవంతుని కిష్టంలేకపోతే రాయివంటి శరీరంగూడ రెప్పపాటు కాలంవుండదు. ఆయన వుండదలిస్తే వూడిపోతుట్టున్న శరీరంతోనే అద్భుతంగా సేవలు అందుకుంటాడు. జీవునికి ఉత్తమసేవ ఒక్క భగవన్నామమే. శ్రీమద్భాగవతం తాపత్రయోన్మూలనం. సత్యం! సకల సాధనలలో శ్రీమద్భాగవత శ్రవణ పఠనములు శ్రేష్ఠమైన సాధన. సగుణము - నిర్గుణము అంతయు బ్రహ్మస్వరూపమే. సత్పురుషులుగల స్థలములు పరమపవిత్రములు. ఈశ్వరేచ్ఛను ఎవరును ఉల్లంఘించలేరు. రెప్పపాటుకాలమైన సత్సాంగత్యం మహాలాభం. నేను దేహమను బుద్ధియే నరకము - అది కలవాడే నరకుడు. దానిని నశింపజేసికొని, స్వయంజ్యోతియగు ఆత్మగా వెలుగుంటే దీపావళి పండుగ.

సాధకుడు మితముగ మాటాడవలెను. మితముగా పరుండవలెను. ప్రాపంచిక విషయములనుండి అలిపుడుగా నుండుటకై ప్రయత్నించవలెను. త్యాగ వైరాగ్యములు లేనిచో భగవత్ప్రాప్తి గలుగదు. ఒకభక్తుడు 72 సం॥ములు సాధన చేసినను తనదగ్గర నున్న రెండువస్తువులను విడుచువరకు భగవత్ప్రాప్తి గలుగలేదు. సాధకుడు ఎంతెంత శ్రద్ధగలవాడగునో అంతంతగా విపత్తులు సంపత్తులుగా మారును. శత్రువులు మిత్రులగుదురు. జగత్తు ఇష్టదేవుని స్వరూపముగా నుండును. ఖాళీసమయంలో నోటితో భగవన్నామం జేయుచుండుము. తత్ఫలితంవల్ల మనస్సు అన్యాయత్తం గాదు. నోటితో అభ్యాసఫలమే మానసికము. హరిభజన జేయనివారు దుర్దైవులు. అనగా దురదృష్టవంతులు. హరిభక్తియే యథార్థమైన భాగ్యము. హరి భక్తివలన భయ, మోహ చింతలనుండి విముక్తి గలుగును. నీకు ఆయన్ని (భగవంతుని) ప్రేమించటం చేతకాకపోయినా ఆయాన సతతము నిన్ను తననుగా ప్రేమిస్తున్నాడని గుర్తుంచుకొనుము. నిష్కామ నామస్మరణ వలన పాపము తొలగి సత్వగుణము వృద్ధి పొందును. అన్నిధనములకన్న నామధనము గొప్పది, తరగనిది,

జుట్టినకొలది పెరుగును.

నిత్యము నిష్ఠతో భగవన్నామ జపం జేయువారు దుర్లభ మని జ్ఞానేశ్వరులని నారు. కొనఊపిరి ఉన్నతంవరకు శరీరముద్వారా హరినామసంకీర్తనలు జేయుచు కుంటే యింక కావలసిన దేమున్నది? భౌతికధనం ఇహంలో సుఖాన్ని యివ్వవచ్చు. గాని ఆధ్యాత్మికధనం, వాసుదేవుడనే ధనం పరమశాంతినే ప్రసాదిస్తుంది. అభయ స్థానాన్ని యిస్తుంది. వాసుదేవ తత్పరుడే సర్వధర్మఫలాన్ని అందుకునేది. అందరిని వదిలి భగవంతునితో సంబంధం పెట్టుకోవటం భక్తి యంతారు. ఈజన్మలో నేను తరించలేకపోతే నరకమైనను అనుభవించెదను, గాని వాసుదేవుని వదలను యని ధృఢనిశ్చయముతో నుండుము. గాలిపటము ఎంతదూరంలో నైనావుండనీ, దారంనీచేతిలో వుంటే అది మనస్వాధీనమే నన్నమాట, అలాగే భగవన్నామాన్ని పట్టు కొన్నావా భగవంతుని పట్టుకున్నట్లే. “రామకృష్ణ”

వాసుదేవసేవే అక్షయమైనది. అది అనంతం అవ్యయం, సచ్చిదానంద మయం. అసలుసుఖం అదే. మిగిలిన సుఖాలు అంతం గలవి. అనత్యములు. మనసు యెలాఉన్న అభ్యసించితే నిరంతరం భగవన్నామము జరుగగలదు. రోజుకి 3 నిమిషములు కంటికి కనబడు, లేక మనస్సుకుతోచు వస్తువులకు ప్రాణులకు - (చరాచరములు) నీయిష్టదేవునిగా భావించి చేతులు జోడించి వందనము జేయుము. ఎన్నో పూజల ఫలం వస్తుంది. ధనవంతు డగుట దైవయోగము కాదు. తన ధనమును తానైనా అనుభవించుట భగవ దనుగ్రహము. ధనము సంపాదించుట దైవయోగముగాదు. సంపాదించిన, సద్వినియోగము చేయుట భగవ దనుగ్రహము. నీవు నామంచెయ్యి. ఆ నామధారి విడువక నిన్నంటి పెట్టుకుంటాడు. నీవనుభవించు స్రతిది భగవంతుని కర్పించి యనుభవింపుము. అంతయు నాయన యిచ్చినదేగా. ఈ భావము మరువరాదు. మనస్సు బాహ్యవిషయములందు ఇట్టే తన్మయం అవుతూ యుంటుంది. దానిని భగవత్పరం జేస్తూ వుండటమే మనప్రయత్నం. దానికి భగవంతుడు ఎంతో బలాన్ని యిస్తాడు. పాపం వుందనుటకు గుర్తుఏమిటి? మనస్సులో వాసన లుండుటయే.

వాసనలు పాపబీజములు. భగవంతుడు డగ్గితో సమానంగా అందరి దుఃఖములను పోగొట్టును. నాకు నీ ధర్మములు అవసరములేదు. వాటిని వదిలి నాయొక్క శరణు నొందుము - భగవదాజ్ఞ. నాగురించి నీయొక్క అభిమానాన్ని

వదిలి పెట్టుము - భగవంతుడు. తనకు తనను అద్వితీయ బ్రహ్మనని ఎరుంగుటయే అజ్ఞానము. నీయొక్క బుద్ధి నిశ్చయించినా, నిశ్చయించకపోయినా నీవు బ్రహ్మవే. బుద్ధి నీయందు కల్పితం. అవిద్యానివృత్తి తత్వజ్ఞానంతో కలుగుతుంది. శరీరాదులు మిథ్య యని తలచక, సాధనను మిథ్యయని తలచినవారు మాత్రము ఆత్మదోహులౌదురు ఈశ్వరుని యందు విశ్వాస ముంచితే ఆచార దోషం నివర్తక మౌతుంది. వాసనా నివృత్తికొరకు ఈశ్వరభక్తి అవశ్యకము. ఈశ్వరుని విశ్వాసముంటే సంసారికమైన యోగక్రమముల చింత తొలగి పోతుంది. సంసార వివేకమే పరమార్థము. అట్టివివేకం కావలెస్తే ఈశ్వరుణ్ణి విచారించుము. అంతా వాసుదేవుడు - అట్టి బుద్ధిగలిగితే సంసారమునం దనురాగ ద్వేషములు వదిలిపోవును.

సర్వత్ర సమానరూపంతో యుండు ఈశ్వరుని చూచుట (సమం). ఆత్మఘాతకు డెవడు? పరమాత్మును తెలియనివాడు. జ్ఞానస్వరూపమగు తనను అజ్ఞాని ననుకొనుట ఆత్మహింస. భగవన్నామము యోగసారం, భక్తికీప్రాణం, జ్ఞానస్వరూపం అనంతం. అఖండం, అవ్యయం, అనామయం, ఆత్మస్వరూపం, స్వసుఖం. మానవునకు ఆస్తి మాధవుడుగాని మాయగాదు. మాధవుని స్మరింపక, ఆశ్రయింపక మానవుడు మాయను తొలగింపజాలడు. అంతంగలది మాయ - అనంతం భగవంతుడు. ఇతరుల మంచిచెడ్డలు వినవలదు - అనవలదు. ఈ రెంటిలో ఏ ఒక్కటి వున్నా నష్టము పొందుదురు. ఎన్నికష్టములు వచ్చినను భక్తుల సాంగత్యమునుండి దూరము చేయరాదని భగవంతుని ఎల్లప్పుడు ప్రార్థించవలయును. భగవద్భక్తులు ధర్మమునే ఆశ్రయించి యుందురు. వారి కదియే కవచము. భగవన్నామ భగవత్కథలు శరీరం వదలు వరకు విన్నవారు ధన్యులు. ఆశ్రమాలలో కలిప్రవేశం తక్కువగాలేదు. (ఎక్కువ). భగవన్నామము ఎక్కడుంటే అక్కడే సర్వతీర్థ క్షేత్ర - యజ్ఞ - యాగఫలములు వచ్చి సేవించుచుండును.

ఆత్మకే జీవుడని, జగత్తని - ఈశ్వరుడు డని, అంటే ఆత్మేతర ముందనుకొనుట పొరపాటు. జ్ఞానప్రాప్తి సాధనలో సాధకునకుముఖ్యంగా ఇతరుల మంచిచెడ్డలకు బోకుండా యుండాలి. నిందాస్తుతులు సాధకునకు పనికిరావు. ఈ పాడుమనస్సుకు బాగా యిదురలవాటు యిష్టము. స్రయత్నపూర్వకముగా ఈ ఆత్మఘాతకము జేసే దుష్టస్వభావాన్ని తరిమే పెయ్యాలి. తన పాపములవలెనే ఇతరుల పాపములను తలంపని వానికి పాపములు సంభవించుటకు కారణము

లేదు. ఎవడు మనస్సుచేతగాని, వాక్కులచేతగాని శరీరముచేతగాని ఇతరులకు అవకారము జేయునో, వానికి అట్టికర్మ యనెడి ఫలము గలగుచున్నది. గొప్ప దుఃఖమున్ను గలుగుచున్నది.

భగవన్నామము ముందర విషము - అమృతము. ముఖ్యసాధన ఉన్నది ఉన్నట్లు పలుకుటయే. సంగం అంటే వాసన - సంగం పోవాలంటే సత్సంగం. సుఖదుఃఖాలకు అతీతమైన ఆనందమే “నేన” ను స్మరణ కలుగవలయును. భగవన్నామం పరమార్థగాములకు సంబంధం. నామజపం వలన భుక్తి - ముక్తి - మోక్షం అరచేతికొస్తుంది. నామజపంవలన మృతత్వంపోయి అమృతమయం అని తోస్తుంది. నాలుకలో వున్న అసత్యమనే మైల నశించాలంటే ఒక్క హరినామంతోనే నశించాలి. తీర్థోదకాలతో కడిగితే పొడట. క్రియా, కర్మ, ధర్మల చింత మాని నామ ధనాన్ని పుంజుకున్నవారు ధన్యులు. నామం అమృతమయైక్క నిధి. సమ్యక్ కీర్తన - సమ్యక్ జ్ఞానమే. నామముతో యోగము - సమాధి సాటికావు. రామానుగహమ్మన జడచేతనము లన్నిటికి ఉచ్చస్వరముతో భగవన్నామములు వినిపించే భాగ్యమే భాగ్యము. సంసారములో సుఖప్రదము - సద్యోఫల దాయకము ఒక్క సత్పురుష సాంగత్యమే. గౌరవముగల స్థలమువలన దేహధ్యాన అధిక మగును. అట్టి స్థలమునకు దూరముగా నుండవలయును.

హరినామ మహిమ భక్తులకు వినిపించవలెను, విముఖులకు వలదు. ఎంతో పుణ్యముచేసి సంపాదించుకొన్న జన్మను అనేకమంది మట్టిపాలు చేయు చున్నారుగదా !. సకాలసంధ్యవార్ష వారందరికి నారాయణ స్మరణలు. స్వధర్మానుష్ఠానం విడచి నామస్మరణచేయుట వృధ. పరోపకారపరాయణులకు ప్రారబ్ధము అతివేగముతో ముగియుచుండును. అగాధమైనదని అనుకుంటున్న ఆత్మవస్తువు అత్యంతం సులభమనుమాట అరటివండొలిచి యిచ్చినట్లు అందరకు అందుతుందని సాధక సత్పురుషుల అభిప్రాయం. ఎవరి నాలుకమీద ఎల్లప్పుడు శ్రీహరి నామము ఆడుచుండునో వాడే మానవుడు. హరిస్మరణ లేనివాడు మానవు డయ్యు మానవుడు కాదు. మూడు యుగములలోని ఫలము కలిలో కేవలము హరినామము యిచ్చును. సత్యము. అన్ని యింద్రియముల సుఖము యిచ్చునది భగవన్నామమే.

ధ్యాన, జప, తప, యోగ, సంకీర్తనాదులు చెయ్యటం, సులువేమోగాని

నిరహంకారంగా సాధుసేవ చేయటం సుదుర్లభం. జడ మనుకుంటున్న ఔషధం గూడ యెంత సుకృతం చేసుకుంటేనో మహాత్ముల నోటిలో పడుతుంది. భగవంతుణ్ణి గురించి చెప్పడం ఎంత అసాధ్యమో, అంతకన్న అసాధ్యం భక్తుణ్ణిగురించి చెప్పటం. సార్గ్రాహులైనవారు బట్టను (కాషాయం) చూడకుండానే మాటతో మహాత్ముని స్థాయిని అందుకుంటారు. ఉంచదలిస్తే వుంచుతాడు. ఇష్టంలేకపోతే అవతల ఒక సెకండు ఆలస్యం గాకుండా పారేస్తాడు. నిందాస్తుతులులేక, పెట్టినదానితో తృప్తి, పిలవకుండా వెళ్ళుకుండుట, ఓర్పుకొనుట యీ నాల్గులక్షణములు ధామనిష్ఠవలన కలుగును. హరినామము రోగ, శోకములను నశింపజేయును. అసారమైన సంసారమున సారమైనది భగవన్నామమే.

“ఆత్మ” భోగమువలన, కర్మవలన వృద్ధి క్షయములు గలిగి యుండదు. మనస్సులోకివచ్చి పోయినవాటితో బ్రహ్మజ్ఞానికి ఇసుమంతయు చింత యుండదు. మానవుడై జీవించుచు యెవడు వాసుదేవుణ్ణి స్మరించడో వాడు గొప్ప నష్టమును పొందుచున్నాడు. అత్యంత దుస్తరమైన మానసిక పాపములతో దూషితమైన హృదయము గలవాడైనప్పటికీ విష్ణుభగవానుణ్ణి స్మరించినట్లయితే అతడు లోపల బయట పవిత్రుడవుతాడు. తులాపురుషదానము (పురుషుణ్ణి తూచిన స్వర్ణము), రాజసూయ - అశ్వమేధాది యజ్ఞముల యొక్క ఫలము విష్ణుస్మరణఫలముతో తుల్యము గాజాలదు. కలియుగంలో వేదహితమైన కర్మానుష్ఠానములు సరిగా జరగవు. కేవలం హరిస్మరణ సంపూర్ణ ఫలాన్ని ప్రసాదిస్తుంది. రాముని రాముడై చూచినవాడు పొందే పరమానందము, పరమనిత్యసుఖము., రాముని కన్యమై దర్శించుటలో అంత ఆనందము లభింప నేరదు.

రామునిలో తన్మయుడవై పంచదార బొమ్మ నీటిలో కలసినప్పుడు తద్రూపమును చెందులాగున దర్శించిన, దర్శించుటయే యదార్థ శ్రీరామదర్శన మునకు ఆదర్శనీయము. నామము చేయగా చేయగా ఆవక్కనామమే కృతార్థత నొసంగును. నామజపమువలన ఆత్మారాముని అభిన్న దర్శనముకూడా జరుగును. నిరంతర నామసంకీర్తనచే నామ - నాములకు భేదము లేదను సత్యము గోచరమగును. మనస్సు కోతిలాంటిది. దీనికి నామ మనేకశ్చేదం వేసి మాటిమాటికి మరల్చు చుండవలెను. శరీరము ధనాది కార్యములతో కూడుకున్నది. సత్పురుష సాంగత్యమనే ప్రయాగలో స్నానము చేయుటే దానికిశాంతి. కాకి కోకిల

కాకపోవచ్చును. గాని సత్పురుష సహవాసమున సత్సంగలాభమున కాకిభావం (కఠోరంగా పల్కువారు) కోకిలవలె అతి మధురంగా పల్క గలరు. భగవద్భాషయములో నున్నవారికి రోగము కూడ అనుగ్రహరూపముగానే గోచరించును.

రోగికి నామముకంటె పరమౌషధం ఇంకొకటి లేదు. దేహమునకు రోగమని దీనికి సుఖమును గల్గజేయుటకు ప్రయత్నించిన, విషయములలో జొచ్చిన విషముకంటె ప్రాణహానిని గల్గజేయును. పరుల దోషముల జూచువాడు ధర్మాత్ముడు కాదు. తనయొక్క, ఇతరులయొక్క దోషములు జూచువానిలో ధర్మము ప్రవేశించదు. తన దోషముల చూచుకొన్నవానికి సర్వత్ర ఈశ్వరనిష్ఠ కుదురును. లోకమున మానవుడు చేయదగినది హరినామమే. సర్వకోరికల నిచ్చు కామధేనువు హరినామమే. నాలుగా శ్రమములవారు, నాలుగు జాతుల వారు చేయతగిన ప్రధానకర్మలలో హరినామము మిన్న. అన్ని కోర్కెలు త్యజించి ప్రతిజీవిలో “భగవాను” డున్నాడను దృఢభావన చేసి వివేకముతో సత్పురుష పథము అవలంబించిన నాడు నామానుగ్రహము తొందరగా ఫలించును.

రామాయణపఠనం - నామస్మరణ ఒక్కటే. భగవన్నామ ప్రపన్నతయే సర్వోత్తమము. మనస్సునుబట్టి చూస్తే అన్నీ దొంగవేషములే. నిరంతరం ఏదోవిధంగా భగవన్నామం చేయటమేగాని దాసోఽహం చేతకాదు. సోఽహం అసలే చేతకాదు. భగవన్నామమం తృప్తిని, సుఖాన్ని, శాంతిని పరమానందాన్ని ప్రసాదించును. ఎప్పటికైనా సరే దృఢంగా, గాఢాను రాగంతో నామంలో మునగాలి. భగవన్నామం సులభం. దానియందు శ్రద్ధ గలుగుట దుర్లభం. ప్రయత్నించిన ప్రేమ లభించి తీరుతుంది. రాగద్వేషములు గలిగి యుండుట ఆత్మహింస. పరిచ్ఛిన్ను డనుకొనుట ఆత్మహింస. ఏవిలేకున్నను ఆత్మవుండనిదికాదు. ఆత్మను చంపువా డెవడూలేదు. అనారోగ్యం అనాథనాథుని అనుగ్రహ విశేషం.

దుఃఖం దైవానుగ్రహం కాకపోతే కారణమేమున్నది? సర్వార్పణము జేసికొన్నవాడు భగవదిష్టమని సంతోషించుతాడు. అట్టివానికి కష్టాలు లేవు. పరీక్షాలేదు. నిత్యసంతోషంగా యుంటాడు. స్థిరత్వము నొందువరకు నామజపము చేయవలయును. భగవదనుగ్రహమున హరినామము నాశ్రయించి ప్రాపంచిక విషయములలో ముగ్ధులై యుండక యుండువారే భాగ్యవంతులు. సదా మనస్సును వశపరచుకొనుము. మనస్సు మహానీచమైనది. అది బందిపోటు దొంగ. దైవీసంపదను

అపహరించును. మృత్యువు సమీపమందున్నదని గుర్తించి నామజపము చేయుట యందు ప్రమాదమును పొందవలదు. నిరంతరము భగవదనుకూల కార్యమే చేయవలెను. ఏకార్యమువలన భగవంతుడు ప్రసన్నుడగునో అదియే జేయవలెను. భగవంతుడు నేను జేయుకర్మను జూచుచున్నాడని తెలిసికొనుము. దానిచే నీచకర్మ చేయజాల కుండువు.

దృశ్య పదార్థములయందు మనస్సు పోసీయక భగవంతునియందే మనస్సు నుంచుము. దుఃఖమును సుఖముకన్న యెక్కువగా తలంచుము. సంసార దుఃఖము నిన్నేమియు చేయజాలదు. కలిలో భగవన్నామం భాగవతం ప్రధాన సాధనాలు. భగవన్నామాని కున్న సిద్ధులు మరియు సాధనకూ లేవు. భగవన్నామం చైతన్యం. తన నిజస్వరూపాన్ని తెలుసుకున్న వాళ్ళందరు భగవంతుని కభిన్నమని చెప్పటకు పరమసాహసం భగవన్నామం వల్లనే అందుతుంది. నామం చేయగా చేయగా దృఢత్వము, అనురాగము, ఏకాగ్రత నామం ప్రసాదిస్తుంది. ఇతరులకు బోధించుటకంటే, తను ఆచరించినాడు వారిని ఆదర్శముగా గొని తరింపగలరు. తనతప్పు తాను చూచుకొనుటయు - ఇతరులను పొగడకుండుటయు (అంటే భక్తుల ననికాదు అర్థము - ధనమే జీవనముగా గలవారని అర్థము) నామరసాస్వాదనము -నిరంతర నామజపము యీ నాలుగే మహావాక్యాలు.

భగవద్భజనలో సర్వలాభ మున్నది. దాని ఉపేక్షలో సర్వనాశనమున్నది. భగవత్కథాశ్రవణంవలన అపవర్గ మార్గం లోనడుచుటకు యోగ్యత కలుగును. ఇతరములైన యెన్నో మాటలవలన లాభమేమి? గోవిందుని చింతించునదే ధ్యానము. ఎక్కడ కేశవుని కీర్తన జరుగుచుండునో అదేకథ. శ్రీకృష్ణుని ప్రసన్నత చేయునదే కర్మ ఇతర మాటలవలన లాభమేమి? భగవంతుని పాదపద్మములు కోరికలు లేని వారికి స్వదామము నొసగును. అంతా రామమయం. ఈజగ మంతా రామమయం. ఏనాలుక “శ్రీకృష్ణ - శ్రీకృష్ణ - శ్రీకృష్ణ” అని శ్రీకృష్ణనామమును కీర్తించడో, రోగరూపిణి యైన అనాలుక నూరుముక్కలై పడుగాక! సత్యం జ్ఞాన మనంతం బ్రహ్మ సత్యం జ్ఞాన మనంతం నిత్యం. ఏమీ అనడందేతకాకపోతే “శ్రీరామ” అనే మూడక్షరాలు చెవులారా విన్నాచాలు.

స్వధర్మాచరణం చేయలేని కలిలో నుంచుని కూర్చుని, నడుచుచు నైనా భగవన్నామం చేసికొనుట పరమధర్మం. ఎవడు జగత్తును చూస్తాడో వానికి దుఃఖం

తప్పదు. ఎక్కడ జూచినా నీయిష్టదేవునిగా జూడుము. శివుని కర్మలు అన్నియు చేసినను, చేయకున్నను “శివ” అనిన చాలును. శివనామము లన్నిటిలో “శి” అనునది చింతామణి. “శివ” అని హేళనగా అన్నా మహాపాపం కూడ భస్మం అవుతుంది. నాలుగువేదాలు చదివినాసరే, భగవన్నామం నిశ్చయం. ఏమిచదవకపోయినా భగవన్నామం చేస్తే అపవర్గం నిశ్చయం. జీవితమును భగవత్పరం చేసుకున్నవాడు జగత్తుకు గురువౌతాడు. ధనపరం చేసుకున్నవాడికి జగత్తు గురువై కూర్చుంటుంది.

పరిశ్రమలేకుండా , చదువులేకుండా, భాష్యశ్రవణం లేకుండా “రామ రామ” అంటే ముక్తివస్తుందా? సందేహం లేదు. రామనామం వేదసారం. భగవదిచ్ఛకు భిన్నంగా ఏమీ జరుగదు. భగవద్భజనకన్న శాంతికి వేరుమార్గంలేదు. భగవంతుని హస్తంలేకుండా ఏమీ జరుగదు. ఈ ఉపాధులన్నీ కేవలం యంత్రములు. భగవంతుని భజిస్తూ సుఖదుఃఖాలు ఆయన అనుగ్రహమే యని భావించుటయే ఆయనను వదలకుండా యుండటము. మానవుడు ఏది చేసినను మంచి బుద్ధితో చేసిన అంతయు మంగళమే. భగవంతుని నమ్మినవాడు ఎన్నడు చెడడు. భగవంతుని కటాక్షము ఎవనియందు ఎప్పుడు ఏపిధముగా ప్రసరించునో తెలియదు. భగవంతుని ఆజ్ఞలేకుండా గడ్డిపరకకూడ చలించదు. అంతా మనంచేస్తున్నా మనుకొనుట అజ్ఞానము. నామసంకీర్తన తన్మయత్వముతో నాయీ శరీరము భగవంతుని కంకిత మగుగాక.

నామమునగల రుచి యేపదార్థమున లేదు. భగవంతుడు సర్వత్ర ఉన్నాడని మరచుటచే హెచ్చుతగ్గులు, స్రియాస్రియములు, నీచఉచ్చములు మనసున గలుగు చుండును. శ్రీరామ విముఖుని బ్రతుకు వర్షాకాలమున పేడవలె వ్యర్థమగును. శ్రీరామవిముఖునకు చిత్తదోషమున పాపమయమగు వృత్తి జనించును. తనపాప ముల వలెనే ఇతరులపాపములను తలంపని వానికి పాపములు సంభవించవు. త్యాగవైరాగ్యములు లేనిచో భగవత్ప్రాప్తి కలుగదు. సత్సంగ మెంతయుండునో దానికి రెట్టింపు మననము ఉండవలయును. మననము లేకుండా సత్సంగము ప్రయోజనము లేదు. నామజపమువలన విక్షేపనివృత్తి, పదగానమువలన లీలావిర్భావము గలుగును. నిరంతరము నాగుణములను, లీలలను, నామ సంకీర్తనము చేయవలెను. (భగవంతుడు).

జాత్యభిమాని యేజాతిని అభిమానింప జాలడు. శరీరాభిమాని యే జీవుని

యందు దయజూప జాలడు. రామనామము మహావాక్యము - మహామంత్రము. భగవన్నామస్మరణకు దేశ, కాల, జాతి, వర్ణ నియమము లేవు. రామనామాశ్రయులకు కలిభయము, కాలభయము, మృత్యుభయము ఉండదు. ఈకలిలో నామావతారంగా వచ్చిన శ్రీకృష్ణునికి అంతర్ధానవటం చేతకాకుండా పోతోంది. చంచలమైన చిత్తము నలువైపులా పరువెత్తుచుండును. నామోచ్ఛరణ మాత్రమున భవసాగరము ఎండిపోవును. గురువును నమ్మిన సాధకునకు ఏవిక్షేపములు ఉండవు. ఎప్పుడు మానవుడు సమస్తకర్మలను పరిత్యజించి నన్ను సర్వాత్మనా శరణు పొందునో అట్టి సమయమున అతడు నాకు విశేషమాన నీయుడు డగును.

కీర్తనద్వారా శ్రమశ్రమముగా చిత్తమాలిన్యము క్షాళన మగుచుండును. నాభక్తిని బొందగోరు వారు అమృతమయములైన నాకథలయందు శ్రద్ధగలిగి యుండవలయును. ఈశ్వర విముఖమునకు భగవన్నాయచే తన స్వరూప విస్మృతి కలుగును. తనగురువునే ఆరాధ్య దేవునిగా భావించవలెను. దేహాభిమానముగల జీవుడు సంసారచక్రమున అనాది కాలమునుండి భ్రమించుచున్నాడు. భగవంతుని గుణ, లీలలను మననము చేయుట లాభదాయకము. నామసంకీర్తన కన్న మించిన పరమలాభ మింకొకటిలేదు. రామనామము పరమశాంతిని కలిగించును. స్వార్థముతో గాక పరమార్థముతో చేసిన సేవ సమాధివరకు గొనిపోవును. పరేచ్ఛాప్రారబ్ధము కొంత నీసాన్నిధ్యమునకు దూరము చేయును. రామనామమనే అద్భుతమైన రెండునాలుకలు గల కత్తెర ద్వైతభావమును కత్తిరించివైచును. రామనామము జగత్తున కధిష్ఠానము.

రామనామము బ్రహ్మలోకంవరకు ఉన్న సంపదను తలపుకు రాకుండ చేస్తుంది. భగవన్నామం చేసేవారికి స్వర్గం అసహ్యం అవుతుంది. భగవన్నామం పట్టిస్తే గోపబాలురకు వలె జయం నిశ్చయం. దేవతలు పానంచేయు అమృతంకంటే రామనామామృతం గొప్పది. కల్మషచిత్తులు, పాపద్రవ్యముచే జీవించువారు, విధివిహిత కర్మలు చేయనివారు అగు కల్మషజలకు గోవింద కీర్తనమే గతి. నాభక్తుడు భక్తుడుకాడు. నాభక్తులకు - భక్తుడు నాకు సర్వోత్తమ భక్తుడు. “భగవాన్” దుర్గాగ్రహమే మాయావిజృంభణము. మానవుడు అధ్యానవల్ల (మిథ్యాజ్ఞానము) అనర్థముల పాలవుతాడు. మహాభక్తుల పాదధూళి శిరమున ధరించుట ఎంతభాగ్యమో. ఎవరితో యేమిచెప్పినా ఈచేతకానివానికి తోచినది యొక్కటియే ఉపాయము. “ఎల్లపుడు భగవన్నామం చేయుట.”

బంసీవటమువంటి వటము (మజ్జీచెట్టు) లేదట. నద్విచారము, సత్సంగము కలవారే ధన్యులు. నిరహంకారముతో నీభక్తుల పాదధూళి అభిషేకము చేసికొను అవసరము ప్రసాదింపుము. భక్తులసేవ భగవత్సేవ కభిన్నము. శ్రీహరి నామము మహాపాతకము లను కొలనులను ఎండించుటకు గ్రీష్మఋతువు. ధనమందాంధులకు భగవన్నామము వెగటు. ఏసత్కారము చేయకున్న శరణన్న వారిని రక్షించును భగవంతుడు. భక్తప్రియుడు భగవానుడు. భగవంతునకు అనంతనామములు జీవుల జీవ భ్రాంతిని తొలగించుటకే. జీవుడా! దేహచింత, అర్థచింత సర్వమును వదలుము. స్థిరత్వము నొందువరకు నామజపము చేయుము. కథాశ్రవణము కీర్తన ద్వారా క్రమముగా చిత్తమాలిన్యము క్షాళిత మగుచుండును.

నామ సంకీర్తనవలన సూక్ష్మ వస్తువు యొక్క యదార్థ తత్వదర్శనము లగుచుండును. నాభక్తిని పాదంగోరువారు అమృత మయమైన నాకథలయందలి శ్రద్ధ యుంచవలెను. ఈశ్వర విముఖునకు జగన్మాయచే తన స్వరూప విస్మృతి కలుగుచుండును. అనన్యభక్తి ద్వారా ఈశ్వర భజనచేయవలెను. ప్రారబ్ధ బలము ఎటులాగునో ఎవరికిని తెలియదు. నామజపమున ఎట్టివారికి సిద్ధి కరతలా మలకము. అఖండమైన ఆత్మతత్వమును మంత్రాను గ్రహమున పొందగలరు. ఈ సర్వనామ, రూపముల విష్ణువు, విశ్వరూపుడే. గురునిష్ఠవరులకు అలభ్యము, అసాధ్యము ఏమీలేదు. భగవద్దీప్తుకు అడ్డులేదు. ఈశ్వరేచ్ఛకు మానవయత్నం అక్కర లేదు.

భగవదాశ్రయలకు వచ్చేవి పరీక్షలే అన్యంగాదు. నర్వార్పణం చేసికొన్నవాడు భగవద్దిష్టమని సంతోషించుతాడు. భగవదాశ్రయంలో జారకుండా ఉంటే అన్ని యోగత్యలు కలుగుతాయి. మట్టియొక్క శక్తి కుండే - పరమేశ్వరుని శక్తి ప్రకృతి. అలలు ఆగినపిదప సముద్రస్నానం చేయవలయునని ఆగినవాడు మూర్ఖుడు. శరీరధర్మముయొక్క నాశనా నంతరము నేను ముక్తిని బడయుదు ననుట మూర్ఖత. ఆత్మసందర్శనమున వాసనలు మరలును తనకు పుట్టిన దూడ యొక్క మలమును ఆవు ఏలాగున శుభ్రము చేయునో, తనను పూర్తిగ నమ్మిన భక్తునియొక్క మలమునుగూడ భగవంతుడు శుభ్రమేచేయును. భక్తునికి వచ్చిన కించత అహంకారమును భగవంతుడు వెంటనే నశింపజేస్తాడు. జీవభావం వచ్చినపుడల్లా దేహబుద్ధి విజృంభించును.

జ్ఞానసిద్ధికి భక్తియే సులభోపాయము, పరమాశ్రయము. శరీరానికి

ఊహించని బాధలు రావటం మంగళకరము. బుద్ధిని సదాశ్రయంలో వుంచకపోతే, శరీరాన్ని చిరంజీవిలా వుంచాలనుకుంటుంది. బుద్ధి దేహంతో పొత్తుకలిగి యుంటా నంటుంది. మంచిది కాదు. భగవంతుని కరుణ అపారము. గృహాదులయందు అహంకారముతో నేను నాది యనుకొనుట దుర్జనత్వము. దేహాదులయందు విష్ణు బుద్ధి గలిగి యుండవలయును. పరమపదమును పొందదలచువారు ఇతరుల యొక్క కటు వచనములను సహించాలి. అపకారికి ఉపకారము చేయాలి. అపకారికి - అపకారము చేయటం అనర్థము. దుఃఖం దైవానుగ్రహము.

భగవంతుని దగ్గరకు చేరువారికి విఘ్నములు ఎక్కువ. సాధకుని సాధనకు విఘ్నములు భగవంతుని పరీక్ష. “మమమాయా దురత్యయా” ఇది పరమ సత్యము. బుద్ధిలోపలగల సూక్ష్మజ్ఞానంకూడ రామనామంతో పటాపంచలవుతుంది. శ్రీరామ చింతన దంభ రహితంగా జరగాలి. క్షణభంగురమైన శరీరమునందుఁ అహంకారమును మమకారములతో యేప్రాణితోను వైరము కలిగి యుండరాదు. వాసుదేవుని కన్న పరమమంగళం మరి యొకటిలేదు. వాసుదేవునికంటే వేరుదైవము లేదు. వ్యాధిరూప విలాసంగూడ, ఆత్మాభిన్న జగత్తువలె అధిష్టానాభిన్నమే.

అన్నిటికి అధిష్ఠానమైన “నేను” సర్వమం గళము. అనుభవం కాకపోయినా అసలు బ్రహ్మవిలాసమే. శరీరము, వ్యాధి, బాధలు, ఏడుపులు, జన్మలు, మరణాలు వాసుదేవుడే. మనకు శాస్త్రమాత్రమే ఆశ్రయము. తనకు అత్యంత స్రియమైన వస్తువు ఎప్పుడూ జ్ఞప్తిలోనే ఉండటం సహజం. అంతా బ్రహ్మమే అని సాధనచేస్తున్నా లోపల నున్న అసలు వాసన సమయానికి బయట పడుతుంది. అంతరంగిక వాసనలవలన మనోనిగ్రహము, జిహ్వను అరికట్టడము చేతకాదు. నమ్మినవారిని ప్రేమించి తరింపజేయువారు భగవంతుడు కాక మరెవ్వరు ? వాసనలు పునర్జన్మకు హేతు వగును. జిహ్వ ప్రాణం తీస్తుంది మనస్సు గాలిలో పడేస్తుంది. తనకు తాను స్రియమైనట్లు అన్యవస్తువులు కావు.

అన్యులవలన సుఖదుఃఖములు గలుగుచున్న వనుట పొరపాటు. ఒకరికి దుఃఖమైనది యింకొకరికి సుఖం కాక తప్పదు. రామనామం కలిదావానలమునకు చల్లని జలం వంటిది. కలిమహా విటపమునకు రామనామం కుఠారం వంటిది. ఉపాసకులకు యిష్టమైన వస్తువు భగవంతుడు. పరచర్చను విషమువలె విడువవల యును. పరులదోషములు పినుటచే పాపము లభించును. అన్యచింతనవలన మనస్సు మలినమగును. బాహ్యదృష్టి త్యాగము గోడమీద వ్రాసికొనవలయును. మనసుకు అన్యచింత కలిగినపుడు ఉచ్చస్వరముతో నామం చేయుము. భగవంతుని

పొందుటకు అనేక ఉపాయములున్నవి.

కలిలో భగవంతుని పొందుటకు ఒక్క భగవన్నామమే ఆశ్రయము. ఏరిఏరి పాపులను రక్షించునది యెవరు? రాముడొక్కడే. రాళ్ళను, పక్షులను, చెట్లను రక్షించినది యెవరు! రాముడేగదా! దేవతలు, దానవులు, మునులు - అందరు మాయావివశులే. “స్వ” అనునది అంతులేనిది. “స్వ” ఆనందమయము, అద్వయము. భగవంతుడే బుద్ధియోగాన్ని కూడా యిస్తాడు. చచ్చెద ననుకొనుట ఆత్మహింస. భగవన్నామం ముందు అమృతముకూడ తీసికట్టు. తల్లి, తండ్రులు, గురు, దైవములు భగవద్విభూతులు. భగవద్విభూతులను భగవదాదేశానుసారంగా మొదట సేవించాలి. సగుణోపాసన సవ్యంగా జరిగితే తత్వము హస్తగత మౌతుంది.

ఈకాలంలో సగుణోపాసనగూడ సరసంగా చేయలేరు. నిర్ధనుని పాపం నామం పోగొట్టుతుంది. “భాగవతం” అనుమాట దేవతలకుకూడ దుర్లభం. కలిలో అపవర్గసాధనం “రామ” నామమే మరొకటిలేదు. భూలోకంలో భాగవతం బ్రహ్మ విగ్రహం. భాగవతం సాక్షాత్ శ్రీకృష్ణుడే. భాగవతం విన్నవారికి, వినిపించిన వారికి శ్రీకృష్ణానుగ్రహం సమమే. ఏకాంతవాసంమనోనిర్మలతకుసత్యోపాయం. ప్రపంచము యథార్థముగాదు మిథ్య. నామసంకీర్తన కాలమున నామం దృశ్యమను తలంపు లేకుండ జరుగుట ఉత్తమము. భగవన్నామం ఆశ్రమాహంకారములను నశింప జేయును. శరీర మెచటెచట వచ్చినను - నామాసక్తి కలుగుట భాగ్యము.

దేహము జీర్ణించునదిగాన “శరీర” మన్నారు. అహంకార అంకురము దేహబుద్ధిని గలిగించి సర్వనాశనము జేయును. జీవితమునగల్గు అనర్థములు నామస్మరణచే నశించును. మనము ఏపూటకాపూట మనసును గమనించకపోతే పాచిపడుతుంది. భగవన్నామం కైవల్య మొసగు కామధేనువు. హరినామము పురుషార్థముల నిచ్చును. నామోద్ధారణ మాత్రమున భవసాగర మెండిపోవును. రామనామము సదా శివుడు జపించుచుండును. బుద్ధి యోగము లభింపనివారు దుఃఖం అనుభవింతురు. మంగళము - అమంగళము భగవంతుడే. భగవన్నామం అరిషడ్వర్గాలను తొలగిస్తుంది.

భగవంతుని నామ, రూప, ధామములు - మరియు భక్తిగూడ అమృతమే. భజనకు బలంరావాలంటే వ్యాపకంగా ఉన్న స్వరూపంగూడ మనస్సు అందుకోవాలి. నామార్థచింతనం, రూపార్థచింతనం వీని వలన భగవంతుడు తన వాస్తవరూపాన్ని అందివ్వకుండునా? సగుణోపాసనమే నిర్గుణోపాసనకు చరమోపాయము. సగుణ

పరిచయం పూర్తిగాకుండ యీ దినములలో వేదాంతులకు రాగద్వేషములు పొవడంలేదు. వేదాంతులకు ద్వైతభ్రమ అధికంగా గోచరించుచుండును. సగుణ పరిచయం పూర్తిగా గానిచో వేదాంతం విషంగా పరిణమిస్తుంది. రామనామము జపించువారిని చూచినా, స్మరించినా, అట్టివారి పాపములు తొలగిపోవును.

“నకల మిద మహం చ వాసుదేవః”

ఎవరేమన్నానరే! ఏమనుభవించినానరే! నీవు యితరుల చింత ఏల చేసెదవు? అంతా వాసుదేవుడు. అట్టి బుద్ధి కలిగితే, సంసారమునందు రాగద్వేషములు వదలి పోవును. పాపకర్మలు, వాసనలు వదలిపోవును. పాప కర్మల వాసనలు వదలి పోయినవి. కర్మత్వ భోక్తృత్వములు నివృత్తయినవి ఇదే భక్తి. ఇది అంత్యంలో పదార్థమును శోధించి తత్త్వం పదార్థముల శోధించి రెంటియొక్క వుపాధిని నిరసించి ఏకత్వం జ్ఞానమును కలిగించును.

ఈశ్వరునియందు విశ్వాసముంచితే ఆచారదోషం నివర్తక మౌతుంది. వాసనానివృత్తికొరకు ఈశ్వరభక్తి అవశ్యము. ఈశ్వరుని విశ్వాసముంటే సంసారికమైన యోగక్షేమముల చింత తొలగిపోతుంది. సంసారవివేకమే పరమార్థము. అట్టి వివేకం కావలసివస్తే ఈశ్వరుణ్ణి విచారుంచుము.

ఇయ మేవ పరాహాని, రువవగ్లో ౨య మేవ హి!

అభాగ్యం పరమం చైతత్, వాసుదేవం నయ త్స్మరేత్

మానవుడై జీవించుచు యెవడు వాసుదేవుణ్ణి స్మరించడో, వాడు గొప్పనష్టమును పొందుచున్నాడు. గొప్ప ఉపద్రవము పాలగుచున్నాడు. (సంపాదించుకుంటున్నాడు) వాడు పరమ అభాగ్యుడు

యద్యవ్యవహరతః పాపై ర్మనపాత్యస్తదుస్తరైః ।

తథాపి సంస్మరన్ విష్ణుం, న బాహ్యభ్యస్తరః శుచిః॥ - గరుడపురాణము

అత్యస్తదుస్తరమైన మానసిక పాపములతో దూషితమైన హృదయముగలవాడైనప్పటికీ విష్ణు భగవానుణ్ణి స్మరించినట్లయితే అతడు లోపల బయట పవిత్రుడౌతాడు. ఏమన హరిస్మరణవలన అన్ని పాపములు నశించి పోతాయి.

తులా పురుషదానము - అనగా పురుషుణ్ణి తూచిన స్వర్ణము - రాజసూయ అశ్వమేధాది యజ్ఞములయొక్క ఫలము విష్ణు స్మరణ ఫలముతో తుల్యము

గాజాలదు.

**న్యూనాతిరక్తతా సిద్ధా కలౌ వేదోక్త కర్మణామ్
హరిన్మరణ మేవాత్ర సంపూర్ణ ఫలదాయకమ్ ॥**

కలియుగంలో వేదవిహితమైన కర్మానుష్ఠానములు సరిగా జరగవు - తక్కువ యెక్కువలుగా అవుతుంటాయి. అందుచేత ఫలప్రాప్తిలో సందేహం లుంటున్నాయి. కేవలం హరిన్మరణ సంపూర్ణ ఫలాన్ని ప్రాప్తించింది. ఇందులో సందేహ మెంతమాత్రము లేదు.

**వాగ్ధృదా ద్రవతే యన్య చిత్తం రుదత్యభీక్షణం హనతి క్వచిచ్ఛ ।
విలజ్జ ఉద్గాయతిత్య నృత్యతేచ మద్భక్తియుక్తో భువనం వునాతి ॥**

కీర్తనచేయుచూ చేయుచూ యే భక్తునివాక్కు గద్గదమవునో, నామస్మరణ వలన యెవని చిత్తము ద్రవించునో ఎవడు భావావేశంలో క్షణక్షణం ఏడుస్తా వుంటాడో, అప్పుడప్పుడు నవ్వుతూ కూడా యుంటాడో లజ్జా రహితుడై వుచ్చ స్వరంతో నామకీర్తన చేస్తాడో మరియు నృత్యంకూడా చేస్తాడో అటువంటి నా భక్తుడు సమస్తవిశ్వాన్ని పవిత్రం చేస్తాడు.

అత్యుత్తమ ఫలప్రాప్తి

అసంగుడై నిస్సంకోచంగా చక్రపాణి భగవాన్ వాసుదేవుని కల్యాణ కరములగు జన్మకర్మలను, అయా లీలలను పురస్కరించుకొని వుంచిన గిరిధారి వంశీవిహారీ వెయిదలగు వ్రశిద్ధనామాలను వినిపించుచూ తిరుగుచుండ వలెను “శ్రుణ్వన్ భద్రాణి” - “భాగ 11.2.89.

**దేహబుద్ధ్యాతు దానోఽహం, జీవబుద్ధ్యా త్వదంశకః ।
ఆత్మబుద్ధ్యాత్వమేవాహం, మితి మే నిశ్చలా మతిః ॥**

నీవు భగవంతుని మార్గంమీద నడవదలిస్తే ఎవరైనా ధనికుడ్ని ధనంవలన నీకన్న గొప్పవాడని యెంచవలదు. ధనంవలన అతనిని గొప్పవాడనుకుంటే నీయొక్క బుద్ధిగూడ ధనం సంపాదించాలనుకుంటుంది. ఎవరైనా భోగిని భోగకారణంచేత లేక ధర్మాత్ముణ్ణి ధర్మకారణం చేత గొప్పవారని ఎంచవలదు ఎవనిలో భగవంతుని భక్తి యున్నదో అతనినే శ్రేష్ఠుడనుకో! అప్పుడే నీకు భక్తి పెరుగుతుంది.

మీ యొక్క జీవితలక్ష్యం పారమార్థికమైతే మీరు భగవంతునితో యుండాలి. బ్రతుకు భగవంతుని కోసం మరణం కూడా భగవంతునికొరకే గావాలి. ప్రాణాన్ని భగవంతునిలో కలిపేయ్యి. అతడు వాటిని ఈదినం తీసుకుంటే ఏమీ నిష్కారం పలకవద్దు. మనుష్యునకు ప్రతిక్షణం ఈశ్వరునియొక్క సంకేతాన్ని నిరీక్షిస్తున్నాయుండాలి.

సోమరితనమువదలి శ్రీరామనామము జపించుము. శ్రీరామునకు విముఖులైనవారు ఈ కలి కాలమున వ్యర్థులై పోవుచున్నారు. మానవజన్మ ఎంత గొప్పదో తెలియుటలేదు. అంతయు కలిప్రభావము. కాని రామనామముముందు కలి ఆట సాగదు. నమ్మండి.

రామనామముకన్న అన్యులెవరును నిజమైన మిత్రులు కారు. దేహపతనానంతరమున శ్రీరామనామము శ్రీరామధామమును సహితము పొందించును. మిత్రులు, బంధువులు, కుటుంబీకులు వీధివరకు ఊరిచివరివరకు, స్మశానమువరకే వత్తురు. శ్రీరామనామమో శ్రీరామ ధామము చేర్పించువరకు రక్షణ వెంటనుండును. ఇది సత్యము.

ఏ విధముగానైనను, ఎప్పుడైనను, ఒక్కమారైనను భగవన్నామము ఉచ్చరించనివాని జన్మ వ్యర్థము వాని జీవితం అడవికాచిన వెన్నలయే. వేలకొద్దలి ధనమును చందాలుగా వసూలు చేస్తారు. గొప్పగా ఉత్సవాలు చేస్తామని కరపత్రాలు స్రవకటిస్తారు. కాని ఆ కార్యక్రమములో రోజుకు 1 గంట అయిన భగవన్నామానికి కూడ అవకాశ మిచ్చిన ఉత్సవాలు శోభిస్తాయి. చూచుటకు వచ్చినవారు తరిస్తారు. నాసంకీర్తన ఇటు వంటి కార్యక్రమములో ఎందుకు పెడతారో తెలుసునా! జనాకర్షణ కొరకు, పోనిండు. ఆరూపంగా నైనను నామం పలుకుతారు. వినినను మంచిదే. వాసుదేవ! శ్రీరామ జయరామ జయజయరామ!

కలిలో ధర్మబుద్ధి క్షీణించింది. దైవభక్తి అసలే లేదు. దేవాలయములు జీర్ణ మగుచున్నవి. వానిని చూచువారే లేరు. మానవజన్మ ఎంత గొప్పదో ఎవరును గ్రహించుటలేదు. కోట్ల కొలది జన్మలు ఎత్తినగాని యీనరజన్మ రాదు. ఇట్టి ఆమూల్యమైన జన్మ వ్యర్థము చేయక, చచ్చి పురుగుగానో, ఏ పశుపక్షిగానో గాక, తుదకు మరల మానవుడుగా పుట్టుటకైనా యత్నించుట మన కర్తవ్యము. సంకీర్తనకు ఎక్కువ జనం రాలేదేం? నిజమే! ఇది ఏమయినా హరికథ నాయనా! హరికథకు ప్రక్కవాద్యములు సంగీతం హంగులు ఉంటాయి. సంకీర్తనకు అవేవియు నుండవు.

రామరామ అని అరచుటయేగా! నాయనలారా! నామస్మరణ చాలగొప్పది మరువరాదు, వాసుదేవ!

భోజనసమయమున మనసులో భగవన్నామము చేయుట చాల పారపాటు. మానసిక స్మరణము కీర్తన కాదు. అది కేవలము జపమే. నోరార ఉచ్చరించునదే కీర్తనము. మానసికముగా స్మరించుచు చేయుటవలన నీవాక్కడివే ఫల మనుభవించ వచ్చును. నామము యితరులకు వినుపించుటయుపుణ్యమే. భోజన సమయమున మానసిక స్మరణమువలన నీభార్యకు, బిడ్డలకు అన్యాయము చేసిన వాడవగుదువు. నీభార్య, బిడ్డలు సీకెంత ప్రేమపాత్రులో ఆలోచించుకొనుము. బిగ్గరగా నుచ్చరించుచు భుజించుచుండిన, నీ భార్యబిడ్డలు అనకున్నను వారుకూడ విందురుగదా! వారికిని ఫలము గలుగును. గాన బిగ్గరగా గోవింద! కేశవ! శివ! శంకరా! యనుచు భుజించుట మంచిది. “హరహరశంభా”.

“ఆహారము”

ఆహారము మానవజీవితమున కాధారముగదా! శరీరధారణకు ఆహారము ప్రధానముగదా! ఆహారమున మనకు తెలియని దోషము లుండును. నీ సంపాదన న్యాయము, పవిత్రమము కావచ్చును. నీ దినచర్యకూడ మంచిదే. నాయనా! నీవు గ్రహించుటకు ముందే అపదార్థమున ఏదో దోషము ఆపాదించి యుండును. అట్టి దోషభూయిష్టమైన ఆహారమును స్వీకరించుట వలన ఆ దోషము నీకు సంక్రమించును. మరియు అపవిత్రమైన ఆహారమును గ్రహించుట వలన మానసము అపవిత్ర మగును. అపవిత్రమగు మనసుతో ఏమిచేసినను అంతయు అపవిత్రమే కదా!

ఆహారము (ద్రవ్యములు) సంపాదించుటలో చాలా జాగ్రత్తగ పవిత్ర భావముతో సంపాదించితి వనుకొనుము. ఏవిధమయిన అపవిత్రతయు లేనటుల నీకు నమ్మకమే, మంచిది. కాని ఆహారము తయారు చేయుటలో మనకు తెలియకుండ అపవిత్ర మగును. తయారు చేయువారు కూడ యిది గమనించరు. ఎట్లందురా! వినండి. ఆహారము తయారు చేయునపుడు (వండునపుడు) స్త్రీలు నోటితో ఊదుట, వాసనచూచుట మొదలయిన వసులు సహజముగా జరుగుచుండును. ఈ వసులు లేకుండ తయారు చేయుట సాధ్యమా! అనవచ్చును. సాధ్యముకాదు. ఇట్టి తరి ఆహారము పవిత్ర మెట్లగు నందురా! వినండి. భగవన్నామము అపవిత్రముల నన్నిటిని పవిత్రము చేయును. ఒక్క ఆహార

పదార్థమెకాదు, అన్నియు పవిత్రము చేయును భగవన్నామము మనకు తెలియకుండ యీ పని జరుగును. గాన భగవన్నామము చేయుచు ఆహారమును గ్రహించవలయును.

పవిత్రమయిన ఆహారము గ్రహించుటవలన ముఖ్యముగా మనసు బాగుపడును. పవిత్రభావము లుదయించును. భగవద్భక్తి గలుగును. నామమునందభిరుచియు గలుగును. దోషభావములు క్రమముగా నశించును ప్రాణులయెడ దయకలుగును. భోజన సమయమున విధిగా నామనిష్ఠ కలిగి యుండవలయును నీపంక్తిని కూర్చున్న వారిని కూడా భగవన్నామము చేయుచు భుజింపుమని కోరుము. అతిథి, అభ్యాగతులను గూడ యిదేవిధమున ప్రార్థించుము. తుదకు “భగవన్నామము”చేయకున్న మా ఇంట భోజనము పెట్టమనుము. బాధలేదు - పాపము లేదు. ఇందువలన ఎదుటివారికి భగవదనుగ్రహము గలిగించిన వాడవగుదువు. ఆనాడు భగవన్నామము జేయువాడే నీయింటికి వస్తాడు. ఇందులకు భగవంతుడు కూడ మెచ్చుకుంటాడు.

మానవుడు తరించుటకు నులభోపాయములు చాల కలవు. అమూల్యమైన మానవజన్మను వ్యర్థముగా పశుపక్ష్యాదులుగా మరలపుట్టునటుల చేయరాదు. నీవు యేది గ్రహించినను, అనుభవించినను, భగవన్నామముతోనే చేయుము. నామముయొక్క శక్తి నామాధిష్ఠుడైన భగవంతుడుకూడ చెప్పలేడు. ఆయనయే స్వయంగా చెప్పినాడు. “నాపేరుకు గల శక్తి నాకులేదు.” నూతన వస్త్రపులు, వస్త్రములు, ఆభరణములు, తినుపదార్థములు మొదలగున వన్నియు తొలుత భగవంతుని కర్పించి పిమ్మట నీ వనుభవించుము. మనజీవితావసరము లన్నియు భగవంతుడు డిచ్చినవే కాదా! ఆయనకు సమర్పించినది ప్రసాదము (అనుగ్రహము) అగును. భగవదనుగ్రహముగల వానికి కొరత యేముండును?

ఈకలికాలమున మానవులు తేలికగా తాముపుణ్యము సంపాదించుచు, ఇతరులచేతకూడ సంపాదింప చేయవచ్చును. ఇది రెండువిధముల తరణము - లాభదాయకము. సేవకులచేత, పనివారలచేత భగవన్నామము చేయుచు, చేయించుచు పనులు చేయించుము. “స్వామీ! నేను మీ యాజ్ఞానుసారము చేయుదును. జీతగాండ్రు, పనివారు ఎందుకు చేయుదురు? నామము చేయుచుపనిచేయుడనివారుపని కూడమానివేయుదురు”- అంటారా! వినండి, దానికి ఉపాయము వినండి. మీసేవ కులకు, కూలివాండ్రకు, పశులకాపరులకు,

దాసిక్కి - వీరందరకు నీవిచ్చు వేతనము కన్న ఒకరూపాయి యెక్కువ యిస్తాను. భగవన్నామము చేయుచు పనులు చేయు డనుము. ఎంతబాగా భగవన్నామము జరుగునో! నీ చెవులకు ఎంత ఆనందము. భగవన్నామము చేయుచు పశువులకు మేతవేయవలయును. నామము చేయుచు వంట పాత్రలు తోమవలయును. ఈవిధముగా చెప్పితివానీయిష్ట మొచ్చినటుల భగవన్నామము జరగును. అప్పుడు నీ గృహము కలకలలాడుచుండును. నీజీవితము, నీగృహము మంగళములకు స్థాన మగును. ఈవిధానమున అనేక విధములయిన సూక్ష్మధర్మములు జరగును. భగవంతుడు నీయింట నుండి నిన్ను, నీకుటుంబమును సదారక్షించుచుండును” తననామము స్మరించిన స్థానమున తానుండుదు ననిగదా భగవంతుని ప్రతిజ్ఞ. మీరందరు ఏమనెదరు? (చాలాబాగున్నది. ఈయాచారము, అలవాటు మనప్రాంతమున తక్కువ. ఉత్తరభారతమున బాగాకలదు. నేను చూచితి.

హరేరామ్. వాసుదేవ శ్రీరామజయరామ జయరామ రామ.

ఒక పండితుడు స్వామితో నిట్లనెను. స్వామీ! నేను కొన్ని సంవత్సరములుగా నియమముగా మౌనముతో భుజించుచున్నాను. ఇది పుణ్యముకదా!- “ఎంత వెళ్లివాడవు? శాస్త్రము చదివితివి. వేదాధ్యయనము చేసితివి. చేయవలసినది చేయుటలేదు - చేయరానిది చేయుచుంటివి. రెండు విధములా అధర్మమే. ఎంత పారపాటు. నాయనా! మౌనముగా భుజించుట మహా పాపము. నందేహము లేదు. మౌనముగా భుజింపుమని ఏశాస్త్రము నందైనా గలదా! భగవన్నామముతో భుజించవలయునని శాస్త్రములు నిర్ణయించినవి గదా! “కబళే కబేళే గోవిందకీర్తనమ్” ముద్దముద్దకు గోవిందకీర్తనము చేయమనిగదా! ఇట్టితఱి మౌనముగా భుజించుట దోషముమనికాదా. ఇతరులకు వినబడునట్లు భగవన్నామ ముచ్చరించుచు భుజించవలయునుగాని, మానసికముగా పనికిరాదు. శాస్త్రము ఏమని చెప్పుచున్నదో వినుము.”

భోజన సమయమున భగవన్నామోచ్చారణ చేయకుండ తీసికొను మెత్తని ఆహారపదార్థము కుక్క మూంసము - కఠిన పదార్థము కుక్క ఎముకలు - ద్రవ పదార్థము కుక్క మూత్రమువంటివి. చూచితివా! ఎంతశోచనీయము? కనుక భగవన్నామము నుచ్చరించుచు భోజనము చేయుట మానపుని కర్తవ్యము.

సంస్కారము మంచిది కావాలి. ఇందుకు గురూపదేశము మంచిదైన సంస్కారముకూడ మంచిదగును. ఈ కాలమున అందరు ఉపదేశకులే.

అందరుగురువులే. మంచివారి సన్నిధిలో సంస్కారమహిమ లున్నను కొందరు బాగుపడరు. అట్టివారిని సంస్కారముకలవారు కూడ ఏమాత్రము మార్చలేరు. చూడండి. శాస్త్రిగారు గొప్పపండితులు.. వేదాంతులు. ఆయన బోధలు ఎందరో విని బాగుపడుచుండిరి. ఎందరినో ఆయన తరింపజేయుచుండిరి. ఆయనకు గొప్పపేరు, గౌరవము కలదు- పుత్రులందరు అంగవిద్యాభ్యాసకులు, అంగవేష భాషా సియులు. అట్టి పుత్రులకు - నాయనలారా! బ్రాహ్మణ విహితమగు సంధ్యను ఆచరింపుడు. గాయత్రిని జపింపుడ"ని తండ్రి చెప్పలేకున్నాడు. కారణం గట్టిగా చెప్పిన ఏమగునో అని భయము, పుత్రవ్యామోహము అడ్డు తగులును. అట్టి పుత్రుల పురోభివృద్ధికి, విద్యాభ్యాసమునకు, శుభకార్యములకు శాస్త్రిగారికి బాధతప్పట లేదు. ఆయన సత్పురుషుడే. ఆయనకు సద్గుణులే కలుగుగాక! తండ్రి పుత్రులకు హిత ముపదేశించ లేకపోయినంటే, విచిత్రమేమి? ఇంతకు సంస్కారమన్నది కావాలి కదా!

“భాగవతోపదేశము.”

జీవునికి సుఖమంటే సహజమైన ప్రేమయున్నది. అందరు సుఖం కోరుతారు. అయితే సుఖముయొక్క నివాసము, లేక సుఖముయొక్క యధార్థ స్వరూపమేమిటి. మూర్తిమాన్. ఈ విషయంలో ప్రజలకు తెలివి తేటలు అనగా జ్ఞానము తలక్రిందుగా యున్నది. ఏవో వస్తువులందు లేక వ్యక్తులందు జనులు సుఖమున్నదని నమ్మకం పెట్టుకుంటారు. అట్టిదానిలో సుఖ ముండుట అసంభవముగాక! సుఖముయొక్క భావగూడా లేదు. అటువంటి పదార్థములు, చూచిచూచి దుఃఖమునే సంపాదించుకుంటారు. నాశకరమైన యే వస్తువునుంచైనా సరే నిత్యసుఖము లభించదు. దీనివలన స్పష్టం అయినదేమనగా తనకు యిష్టమైనది సంసారములో యే వస్తువూ లేదు. తనకు యిష్టము (అవినాశి) నాశరహితమైన సుఖము. అటువంటిది కేవలము కృష్ణుడే మానవుని జీవన సర్వస్వము, ప్రియుడు, ఏకైకమైన వస్తువు కృష్ణుడే. ఈ శ్యామలుడు, సుందరుడు, నెమిలి పింఛమువాడు, పీతాంబరధారి. మనమోహన, నందకిశోరుడే అందరి ప్రాణములకు స్వామి, ప్రభువు, హృదయేశ్వరుడు. ఇటువంటి నిశ్చయానంతరమే మానసిక సేవ ప్రారంభమౌతుంది.

పటమని పెట్టి శ్రద్ధగా ఆరాధన చేయగా చేయగా “పటమును నే నెందుకు సేవించాలి. అనుచిరారణ కల్గితనకన్న వేరుకాదనే భావముతో పటదృష్టి వదలి పటమునందు తనయందు తనకు పటమునకు మధ్య సర్వవ్యాపక రాముని నేను సేవించుతున్నాననే నిజభక్తి ప్రాప్తించును. కనుక ఎక్కడ ఉన్నను నామమును మరువ

రాదు.

(సాధనకు)

భక్తులయొక్క ధ్యానమును గురించి భగవంతుని యొక్క శబ్దస్పర్శాదుల చింతనము, ధామం, రూపము, లీల, సేవ - ఈనాలుగు ఏకత్రితమైనపుడు సగుణ సాకార భగవద్ధ్యానం అవుతుంది. భగవద్ధ్యానంలో ఆయన లీలలతో పాటు ఆయన చేష్టల యొక్క చింతనము అత్యంతావశ్యకము. చాలా సహాయము చేకూరును. భగవంతుడు కనుబొమలు, రెప్పలు వాల్చుట, బొమలు ముడుచుట - చిరునవ్వు నవ్వుట వీటితో కూడిన సేవ జరుగుతాయుంటే ధ్యానంలో ఆనందము - రసానుభూతి కలుగుతూ యుంటుంది. ఈ విధమైన ఆనంద మనుభవింపనిచో - ధ్యానంలో తన్మయత్వం రాదు. భగవద్ధ్యానం వల్ల మనస్సు సాఫల్యం అవుతుంది. జ్ఞానం వలన బుద్ధిసఫలం, రూపదర్శనమువలన - నేత్రములు సఫలం, ఏ మనస్సు చర్యచక్షువులు లేకుండా, భగవంతుని దర్శిస్తుందో ఆమనస్సు చర్యచక్షువులతో గూడ భగవంతుని దర్శిస్తుంది. ఇది అ వైజ్ఞానికమైన మాటగాదు.

మనుష్యుడు నానావిధములైన కోరికలతో చిక్కుకొని యున్నాడు. మనస్సు కోరికల్లో చిక్కుకుంటే భగవత్సేవ యెలా జేయగలుగుతుంది. భగవంతునితో రాగమెందుకు కలుగుతుంది? ఉన్నటువంటి కోరికలలో భగవత్ప్రాప్తియొక్క ఇచ్చున కలిపి మరువకుండా వుండితే శబ్దస్పర్శ రసరూపగంధాదులు అన్నీ శ్రీకృష్ణుని ద్వారా లభించును. అలాగైతే కోరికలు నెరవేరుతాయి. భక్తుడు యిచ్చారహితు డవుతాడు. - భగవత్ప్రాప్తి సిద్ధిస్తుంది.

ఆలంబనము లేకుండా ఉపాసనము - ఆనంభవము. ఒకటి వదిలితే మరొకటి పట్టుకోవటము, అందుకనే పాదాది శిరః పర్యంతము మనస్సు స్థిరమైతే పూర్ణ స్వరూపము ధ్యానం - జెప్పినారు.

శ్రద్ధ - అనుగ్రహము యీ రెండును జోడా. శిష్యుని యొక్క శ్రద్ధ గురునియొక్క అనుగ్రహము కలిసి శక్తి పాతము జరుగుతుంది. సిద్ధే భగవంతుని ప్రకటింపజేస్తుంది హృదయమనే అద్దమును శ్రీకృష్ణ విరహాగ్నిలో వేసి కరిగించు - శ్రీ కృష్ణా కారితము జేయుము. అప్పుడు స్త్రీ పుత్రా ద్యాకారత్వము లేకుండా తనంతటదే నశించిపోతుంది. ఎంతవరకు భగవంతుని గురించి వికారము గలుగకుండునో అంతవరకు సంసారవికారము నశించదు.

భక్తుడు తన అభిమానము - పెద్దరికము వదలి భగవంతునివైపు తిరిగిన అతడు గూడా తన గొప్పతనాన్ని వదలి భక్తునివైపు వచ్చును.

ఎవని హృదయంలో యెంత నిష్ఠ - విశ్వాసము - ప్రేమ యుండునో తదనుసారంగా భగవంతుడు తల్లిగాను - తండ్రిగాను వస్తాడు.

దేవకీవసుదేవులకు - భగవంతుడు లేడు. జ్ఞానం వలన అహంకారము పోతుంది- భక్తివలన మమకారం నశిస్తుంది.

భగవన్నామం అంత్య సమయంలో స్మరిస్తే ముక్తి అని జెప్పినారు. దానికి ఒక జీవన్ముక్త మహానుభావులు జెప్పినారు. అంత్యకాలం అంటే ప్రాణం పోయే ముందు కాదు. ఒకసారి భగవన్నామం వుచ్చరించిన తరువాత - మధ్యలో మధ్యలో ఎంతకాలం జీవించినానరే పాపం జరుగకుండా వుంటే ముక్తి నిశ్చయం అని చెప్పినారు. ఇంకా అద్భుతవిషయాలు నామాన్ని గురించి జెప్పినారు.

కృష్ణనామానికి - చక్కని భావం జెప్పినారు

క - కంఠస్థానీయ స్వప్నాభిమానియైన మనోరాజ్యంలో సలగ్గు జీవుడు.

ఋ - మూర్ధస్థానీయ పరబ్రహ్మ పరమాత్మ.

ష - ణ - ఇరువుర యొక్క మిలనము యెప్పటికీ. కృష్ణ.

కృష్ణ - కర్వతి - కృషతివా = ఎవడు పొలము దున్నుతాడో భక్తునియొక్క హృదయమే పొలం - దున్నేవాడు కృష్ణుడు. కఠోరమైన భూమిని కోమలం జేస్తాడు. ఎండి వుంటే నీళ్ళు పెడతాడు. మమత - మోహం అనే రాళ్ళను ఏరిపారేస్తాడు. వాసనారూపి గడ్డిని పెళ్ళగించేస్తాడు. సద్గుణములనే ఎరువు వేసి, సుక్షేత్రాన్ని జేస్తాడు. ప్రేమ బీజమును నాటుతాడు. దాని అంకురము, పత్రము - పుష్పము - ఫలము జూచి ప్రసన్నుడగును. పరిపక్వమైన పిదప రసాస్వాదనము జేయును. నిజముగా కృష్ణుడు ఒక కృషికుడు. కృష్ణ - అంటే నలుపు - నీలము - శ్యామము - యశోద అనే ఉత్పంగ రూపసరోవరంలో వికసించిన నీల కమలము. యశోద యొక్క స్తన్యపానము జేయు - శిశువు - సాక్షాత్ పరమాత్మ

గొల్ల పిల్లలు ఒకరోజున గోవులను మేపుచూ ఆటలలో పడిరి. అప్పుడు ఆవులు దూరంగా వెళ్ళినవి. ఇందులో భగవంతునికి విముఖతగల హేతువును చూపినారు. ఇంద్రియాలు అనగా “గౌ”. ఎప్పుడు భగవంతునితో విముఖత్వం గలిగి యుండును? వానిలో లోభము యెప్పుడైతే వస్తుందో మన ఇంద్రియాలు

గోపాలునితో విముఖమై విషయ వనములలో ఎందుకు తిరిగినాయి? వానిలో తృణము యొక్క లోభము వచ్చినందున విషయవనాల్లో పడినాయి. భగవంతునితో విరాగము - గడ్డితో రాగము. ఫలమేమైన దనగా వనంలో నిప్పుంటుకున్నది. దావాగ్ని ప్రకటమైంది. అందరూ కాలిపోసాగిరి. అందరూ కృష్ణుని పిలవగా యేమిలేదు, కొంచెం దోషం వుంది మీ కళ్ళకు. ఇది దృష్టి సృష్టి - ఈశ్వరుణ్ణి చూచుటమాని సంసారాన్ని చూస్తున్నారు. కళ్ళు మూసుకోండి. అప్పుడు అంతా కళ్ళు మూసుకొంటే శ్రీ కృష్ణుడు దావానల మంతయు త్రాగినాడు.

ఆ శ్యామసుందరుడు - మనం లేస్తే లేస్తున్నాడు - కూర్చుంటే మనతోనే కూర్చుంటున్నాడు - తింటే తింటున్నాడు. చూపు వెనుక, చెవి వెనుక, నాలుక వెనుక, నాసిక వెనుక - వుండి సహాయం చేసేదెవరు? శ్యామసుందరుడే, శ్రీ కృష్ణుడే. ప్రహ్లాదుని యొక్క స్రవ్యక్ష అనుభవం యిదే. మనకిగూడ అంతే అలాగే జరుగుతుంది. మనం జూసి స్రయత్నిస్తే తెలుస్తుంది. కృష్ణుడే - ఇంకెవరు? తల్లితండ్రి రూపంగా యెవరున్నారు? చర్మాన్ని - ఆకుల్ని చూస్తే వాడు గుర్తుకు వస్తాడా? ఇవి ప్రపంచక నామరూపాలు. తల్లిదండ్రులు దివ్యస్వరూపులు. అందుకనే వారిసేవ భగవత్సేవ యనినారు. అంతేగాదు. కృష్ణునకు అత్యంత ఇష్టమైన విషయం ఏమిటో తెలుసా? ఆయన భాగవతంలో పునఃపునః జెప్పినాడు. “సర్వభూతదయ కాకోలూకని సేవాయం, సంసారో జ్ఞాతృవేదినః” అనగా భక్తుడు - ప్రపన్నుడు అంతా కృష్ణ మయంగా జూస్తాడు. ఆ భక్తుడు - ఆ కృష్ణుణ్ణి, అనారాయణున్నే ప్రపంచగా జూస్తాడు.

కృష్ణనామం అర్థం కృష్ణుడే. ఆ కృష్ణుని నీ యిష్టం వచ్చిన అలంకారం చేసికొని - నీ యిష్టం వచ్చిన నివేదనలు ఇంకా సేవలు జేస్తూ వున్నట్లుగా, లేక వేణువూదుతుంటే ఆ వేణునాదం వింటూ, లేక గోవులమందతో వాటిని మేపుతూ యున్నట్లు, హృదయంలో ధ్యానం జేస్తూ జపం జరగాలి. అంతే కాదు, ఏపని జేస్తున్నా నీతోటే వున్నట్లు జూసుకోవాలి. ఉన్నట్లుగాడు వుంటున్నాడు. విచారించు:- నా చిత్తం (హృదయం)లో యే అశాన్తిలేక అసంతోషముందో అదియే లేకపోవుట వలన? నిజంగా నేను అనేకరకములైన ఆభావములతో నిండియున్నానా? ఏది బభిస్తే అన్ని ఆభావములు పూర్తి యగునో ఆ వస్తువు యేది? నిజముగా నిశ్చయముగా అటువంటి వస్తువు శ్యామసుందరుడే. ఎంతవరకు అతడు స్రాప్తించడో అంతవరకు ఈ జీవితంలో నున్న ఆభావములు యెందుకు ఉండవు? నేను ఆ శ్యామసుందరుని నిశ్చయముగా పొందగలను.

ఎప్పుడైతే నాయొక్క అవశ్యకతలను (కోరికలను) నీకంటే ఎక్కువ తెలిసినటువంటి, మరియు వాటిని నెరవేర్చేవాడు సిద్ధంగా యుండగా యింకనీకు కోరికలెందుకు? శ్వామసుందరుని విశ్వసించుము. కొంచెము విచారించు. అతడికి నీయొక్క యోగక్షేమముల గురించి యెంతగా జ్ఞానము ధ్యానమున్నదో?

ఏ భగవంతుని ఆరాధించుటకు యెవరిద్వారా యీ పుపాధి లభించినదో అట్టి భగవత్స్వరూపులైన తల్లి తండ్రులకు అతి శ్రద్ధతో వందనము జేయుచున్నావా? ఇదిలేక గురు, గోవిందుల స్రవన్తత అసంభవం.

ఎప్పుడైనా నీయొక్క యిచ్చకు విరుద్ధంగా భగవంతుడు యేమయినా జేస్తాడు. అప్పుడే ఆయనయొక్క వాత్సల్య స్నేహము అత్యధికముగా ప్రకాశించు చుండును. అతడు నీయిచ్చలను తనయొక్క ఇచ్చానుసారముగా వుంచదలచును. ఇది అతనియొక్క మహదనుగ్రహము. ఈ విధముగా ఆయన యెలా సంరక్షిస్తున్నాడో బాడతెలుస్తూ యుంటుంది.

నీవు యేం చేస్తున్నావో, యేంమాట్లాడుతున్నావో, యేమి ఆలోచిస్తున్నావో అంతయు భగవంతుని సన్నిధినే యని మరువక గుర్తుంచుకో!

ఎంతవరకు జీవితంలో శ్రీకృష్ణుడు ప్రవేశించడో అంతవరకు దుర్గుణములు నశించి - సద్గుణములు గలుగవు. అంతట శ్రీకృష్ణుని దర్శించుము. ఆకాశాన్ని జూచి భగవంతునియొక్క శ్యామవర్ణమును స్మరించుకోవాలి. మేఘాల్నిజూచి ఘన శ్యాముణ్ణి, గోవులనుజూచి గోపాలుణ్ణి నెమలినిజూచినెమలిపింఛదారిని, ధేనువును జూచి ధేనుకాసంహసురుని ఈవిధముగా స్మరించుచుండవలెను.

వ్యాకులతనిజంగా యుంటే భగవంతుడు ఒకరోజు లోగాదు ఒక రెప్ప పాటు కాలంలో లభిస్తాడు.

వృత్తి భగవద్దామాకారముగా యుండుట, భగవదాకారముగా యుండుట భక్తియనబడును. మనస్సును గోకులానికి తీసికొనిపో ! లేక గోకులమును నీమనస్సు లోకి తెచ్చుకో !

“భజించు విధానము”

ఇంటికి వచ్చిన అతిథికి యెట్లా సేవజేస్తారు? సేవయే భజన. అలాగే భగవంతుణ్ణి దగ్గరలో దగ్గరగా సంబంధకుడని భావించి (యెంచి) ఆయనను

ప్రేమించాలి. తినిపించాలి, త్రాగించాలి, సేవజేయాలి. తిట్టు - కొట్టుడు, అలాయెందుకు ? అతడు నీవాడే, అక్కడ కపటంయెందుకు ? మర్యాదయేమి చూడనక్కరలేదు. వెన్నువుంటే వెన్నలేకపోతే కొబ్బరే! అయితే అతనితో రోజంతా గడుపు. అతనితో కొట్లాడు - తిట్టు, బ్రతిమాలుకో, ఆడించు - ఆడుకో, శాస్త్రశిష్టాచారం అక్కర లేదు. ప్రేమతో అతనితోబే తిను. స్నానంచేయుము. కూర్చోనము. పరుండుము. ఆడుము. అతడు నీవాడు నీవు అతనిదానవు (వాడవు). ఏమీ తోచకపోతే (రెండుతలముల) నాలుకమీద వానియొక్క మధురమైన నామమనే పటికబెల్లం రసాన్ని ఆస్వాదిస్తూ యుండుము.

హృదయమందిరం భగవంతుడు నీదిగదా ! అక్కడ దేహభిమానము, ధనాభిమానము, కులాభిమానముల స్పర్శకలుగరాదు. హెచ్చరిక!

భక్తియొక్క సంస్కారము అతిప్రబలంగా యుంటుంది. అదిభక్తుని యెన్నటికి పతనం గానీయదు. అది కాపాడుతూ యుంటుంది.

శ్రీకృష్ణ ప్రాప్తివిషయంలో నిరుత్సాహమే, వార్ధక్యము. మరియు ఆయనతో సంబంధము వదలుకొనుటే మృత్యువు. సర్వత్ర ఆయనను స్మరించుటయే అనగా అన్నిటియందు - అందరియందు ఆయనతో సంబంధము.

శ్రీకృష్ణస్మరణమే స్మరణ, స్మరణయొక్క “స” భగవంతుడు “స” లేకపోతే అనగా భగవంతుడు. లేక పోతే స్మరణ “మరణం” అయినది. అలాగే “స్మృతి” స లేకపోతే “మృతి” అందుచేత నిజమైనస్మరణ జేయుము. భగవంతుని హృదయ మందిరంలో యుంచుకో !

సేవజేస్తూ సుఖాన్ని (కోరికలు) కోరుట. లేక సేవవలన ముక్తి అనగా యిలా యెంతకాలమని, ఎవరికి గలుగుతుందో ! ఆభక్తివలన సుఖము పొందలేరు. అట్టి వారికి భక్తిరహస్యము తెలియలేదు. గాక భక్తి యొక్క సుఖము వారియొక్క హృదయంలో ఉదయించలేదు.

కృపణు డెవడు? భగవంతుడు లభించకపోయినా, ప్రపంచంలో సుఖంగా యుండుటకు ప్రయత్నించువాడు. బుద్ధిమంతుడెవడు? భగవంతుని కొరకు ప్రపంచమును వదలుటకు సిద్ధముగా యున్నవాడు. ప్రపంచమనగా దేహబుద్ధి - (భగవద్బుద్ధియుండాలి). అనగా దాసోఽహం ఇత్యాది. ప్రజంలో వాత్సల్యభావం పైకి కనుపరుస్తారు. అంతరికంగా మధురభావం - (వల్లభసాంప్రదాయం).

సాధకున్ని పొగడ్త పడవేస్తుంది. నిందలేక అవమానం పైకి లేవతీస్తుంది.

ఒకసారి గోపికలను వర్ణిస్తూ కృష్ణుడన్నాడు. గోపికలు తమ శరీరములను నాది అనుకునే స్నానం చేస్తారు. అలంకరించుకుంటారు. అందుకని వారికంటేనాకు ప్రేమభాజను లెవరు ఇంకొకరు లేరు అన్నాడు. ఆంతరికంగా నడుస్తూ - కుర్చుంటూ, లేక ఎవరితోనైనా మాట్లాడుతూ - ఆలోచిస్తున్నప్పుడు కృష్ణశక్తితోనో కృష్ణుని ఆధారంతోనో ఆయనను జూస్తూ - ఉండుట అభ్యసించాలి. ఇది లేకపోతే దేహి వాసనలు తమవశం జేసుకుంటాయి. భగవద్విశ్వాసం దూరం అయిపోతుంది.

రోగంవస్తే కృష్ణానుగ్రహం అనుకో, ఇంట్లో ఏ ప్రాణిని, యేవస్తువుని కృష్ణుని సంబంధకులుగా భావిస్తూ వుండాలి. దేహసంబంధీకులు అనుకుంటే మమకారం పెరిగి కృష్ణుడు హృదయమందిరంలో లేకుండా పోతాడు. “మమ” రెండక్షరాలే “మృత్యు” రెండక్షరాలే. అనగా ‘మమ’, మరణమే. మరియెలా గుండాలి? “నమమ” నాదికాదు. కృష్ణునిదే సర్వస్వము. “నమమ” మూడక్షరాలు. అమృతం అన్నమాట. త్యాగంవుంటే కృష్ణుడు వున్నట్లే.

అప్పుడప్పుడు మనస్సు చంచలంగా వుంటుంది. వుండనీ. ఆశ్చర్యమైన మాటగాదు, అయితే అచంచలత్వము వెంటనే ఇష్టదేవునితో జోడించుము ఏం? అతను తక్కువ చంచలముగలవాడా? మనస్సులో యే ఆలోచన ప్రలోభం వచ్చినా? యెటువంటిదైనా కృష్ణునితో జోడించు. నారద చుహార్ని వ్రాశారు. మనస్సులో కామక్రోధాలు వస్తేవాటిని కృష్ణునితో జోడించుము.

భగవంతునియొక్క నామాన్ని పలకటం జపం చేయటం సుగమం. కాని నామయొక్క మహిమను గుర్తించటం అసాధ్యమేకాదు, కష్టసాధ్యం గూడాను. గొప్పగొప్ప సాధకులు కూడా నామామహిమను తెలుసుకొనలేరు. ఇక సాధారణ మానవులు ఎలా తెలుసుకొనగలుగుతారు. అయినా సతయ్యం అవశ్యంగా చేయాలి.

భగవన్నామం ఎలా చేసినా ఏ అవస్థలో చేసినా అది వానిని వుద్ధరిస్తుంది. శ్రద్ధలేకుండా మహిమ నెరుంగక పలికిన నామంవలన అంత్యకాలంలో అజామీళు నకు ముక్తివచ్చినది. ఇక శ్రద్ధతో చేసిన నామం వలన ముక్తివస్తుదంటే ఇక సందేహించుట ఎందులకు?

ఆదరణతో భగవన్నామం పలికితే దుర్లభమైన గొప్పఫలం లభిస్తుంది. ఇంక అవహేళనలో పడుచూ, జారిపోతూ, అంగభంగం జరుగుతూ, పాముకరదినపుడు, కాలినపుడు, దెబ్బతగిలినపుడు “హరే” యనిపలికిన ద్రవించి నహృదయంతో భగవన్నామాన్ని వుచ్చరించునో అతడుకూడ యమయాతన ననుభవించడు.

డబ్బు అనే నిచ్చెన దొరికితే దాని మీద అలా పైకిపోయి కీర్తి - ప్రతిష్ఠలు, స్వర్గసౌఖ్యాలు అందుకో వచ్చని చాలమంది ఆశపడతారు. కాని యీ నిచ్చెనకు దుఃఖము అశాంతి అనేవిషసర్పాలు పెనవేసుకున్నాయని, వాటినుండి తప్పించు కోవటం చాలాకష్ట మని అందరికీ తెలియదు.

డబ్బువల్ల పేరుప్రతిష్ఠలు రావచ్చు కాని చిత్తశుద్ధిరాదు. మాటిమాటికి మానవజన్మవస్తుందనుకొంటున్నావేమో ? ఏ ఇతరయోనిలో పుట్టినా రామనామం చేసుకోవటానికి వీలులేదు. మానవజన్మ వొక్కదానికే అవకాశముంది. ఈ అవకాశం పాడుచేసుకోకండి, ఈ విషయసుఖాలన్నీ అన్ని యోనులలో పుట్టి అనుభవించవచ్చు. కాని రామనామం చేసుకోవటానికి అవకాశం లేదుసుమా !

గోడమీద సూర్యునిబొమ్మ లిఖిస్తే చీకటి పోవటం లేదు. కలియుగంలో ముక్తికి చెప్పినవన్నీ వృధాయే. నామమే గతి. వేదాంతం చెప్పేవాళ్ళకి భక్తి శూన్యమైపోతుంది. ఏవంటే వేదాంతం “విధి క్రియావిహీనానాం” వీరికి రామనామమే ముక్తి. అని వ్యాసులవారే చెప్పారు.

మనిషిలో మార్పుతెచ్చేది కన్నీరే. మనిషిని దేవతగా మార్చేదీ కన్నీరే !

గోడమీద బొమ్మను జూచి యెవడయినా మోసపోతాడా ? అలాగే రెండురోజులు ముఖంకడుక్కోకపోతే దుర్గంధం బయటకు వస్తుంది. అంతేసుమా జగత్తంతా ! దృశ్యమంతా దుర్గంధమే. రామనామం ఒక్కటే దుర్గంధంలేనిది. రామనామంలేనిచోట మంచి నీళ్ళు త్రాగకూడదు. వాళ్ళు అస్పృశులు. రామనామం లేనివాడు నిర్ధనుడు. మాధవం రామనామం. మీ ధనమునకు దొంగలభయం ఉంది. మారామనామధనం దగ్గర ఏభయమూలేదు. ఈ రామనామధనం మంచి కష్టసమయంలో ఆదుకుంటుంది. రామనామం లేకపోతే మాకు నష్టమేమిటండీ ? అంటావేమో. నీకు వెళ్ళే ముహూర్తం ఒకటి వస్తోంది. వెళ్ళేటప్పుడు నెత్తి, నోరు కొట్టుకుంటూ ఏడుస్తూ పోతావు. జాగ్రత అని అంటారు కబీరు.

ఎవళ్ళహృదయంలో రామనామం వుంటుందో వాళ్ళ కృతయుగజీవులే. సన్యాసి కుక్కనైనాసరే ఛీ! అంటే వాడి సన్యాసం తగులబడినట్లే. భర్తనువిడిచి బృందావనంలో నివాసుమున్నా నీకు నరకమే. ఇది కలియుగమని బాగా విచారించుకో. పెద్దలను అడిగి తెల్సుకో నీయిష్టంవచ్చినట్లు తిరక్కు. విధినిషేధము లున్న పనిలో అడుగుపెట్టకు. విధినిషేధములులేని రామనామంలో ప్రవేశించు. హృదయం కరిగేలా నామంచెయ్యి. వేదంలో ఎన్నినిషేధాలున్నాయో అన్నీ నీవు

చేసినట్లే. రామ నామం చెయ్యకపోతే, వేదములలోని ఉత్తమవిధి రామనామం. మణినితీసివేస్తే పామునశించి పోతుంది. రామనామమణిని గ్రహిస్తే జగుత్తులోనికి పోతుంది. రామనామం కల్పవృక్షంలాంటిది. సకలధర్మములలోను పెట్టి సకలభోగభాగ్యములు యిస్తుంది. ఆకల్పవృక్షము. మోక్షము ఇవ్వలేదు. రామనామ కల్పవృక్షము. చివరకు మోక్షముకూడ యిస్తుంది. ఇలా కాశీవిశ్వనాథుడే చెప్పుచున్నారు. ఇంకాసందేహిస్తున్నామంటే అది మనదోర్భాగ్యమే.

హృదయం దయార్థం కానిది భగవత్పుష్పాకటాక్ష వీక్షణానికి ఏవిధంగా పాత్రుడౌతాడు ?

రామనామముకంటే కలియుగములో రెండవ కల్పతరువు లేదు. సకల శ్రాణములు రామనామమునందే ఉన్నవి. రామతారకము అందరికి ఆశ్రయ నీయము. శ్రేయస్కారములు నామకల్పతరువునే ఉపాసించవలెను.

మానవజన్మ గెలుపొందాలంటే భగవన్నామం చెయ్యాలి. భగవన్నామాన్ని అడ్డుపెట్టడానికి ఏలులేదు జీవితంలో. గుండుసూది గ్రుచ్చినప్పుడు సినిమా చూచే టప్పుడు వలె స్వర్గసుఖాల్లాసు, నరకదుఃఖాల్లాసు భగవన్నామం కుదరదు.

అద్దెకొంపలో ఉన్నావు. ఏక్షణంలో లేచి పామ్మంటారో ! జాగ్రత్త. అద్దె కొంపను నమ్ముకోకు సుమా ! చెడిపోతావు.

భగవన్నామం మియిష్టం వచ్చిననామం కుటుంబసభ్యులంతా సమిష్టిగా చేసుకోండి. ఇందులో యేదయినా మోసంవుంటే మానెయ్యండి. సమిష్టిగా యెందుకని? సమిష్టిగా తింటున్నాముకదా! పిల్లలికి పెట్టి తింటున్నామకదా! పిల్లలకు పెట్టకుండా మొద్దుల్లా తింటున్నారు? పిల్లలకు పెట్టకుండా తింటుంటే వీడు మనిషా! పశువా? అంటారు. పిల్లలికి రామనామం చెప్పకుండా బ్రతుకుచున్నారు. మానవ హృదయముంటే సమిష్టిగా చేసుకోండి. సమిష్టిగానామం చెపితేనే సద్భూహస్సుడు స్వగృహం అంటారు.

శరీరం మహాసౌందర్యవంతంగా వుంది ఐశ్వర్యవంతంగా వుంది. కాని ఏం లాభం? నోట్లో రామనామం లేదు. కుష్టువాడినోట్లో నిరంతరం రామనామం పలుకు తోంది. వాడుధన్యుడు. దేవాలయంలోని వూళ్ళో ఎట్లా మంచినీళ్ళు త్రాగకూడదో అలాగే ఏయింట్లో రామనామంలేదో అక్కడ మంచినీళ్ళుకూడ త్రాగకూడదు. వాడు అస్పృశ్యుడు. పెదిమలకు రెండు రోగాలుంటాయట. 1) సిగ్గు 2) లోభం. కామ

లీలలు పాడతారుగాని రామనామకీర్తనలు మాత్రం పాడరు. ప్రతిజ్ఞ చాలెంజ్ చేసి చెవుతున్నారు. సులభంగా తరించేవుపాయం చెవుతున్నారు. నా జన్మపరంపరలు కత్తిరించు కోటానికి ఈ నామంచాలు. పెనుగాలులు వచ్చినా చలించని విశ్వాసం కావాలి నామవిశ్వాసం “వీడే మీనాన్న అని తల్లి చెప్పితే చచ్చేదాకా నమ్ముతాడు తండ్రియని. అంతేగాని అపనమ్మకం కలుగదు. తండ్రి అవునా - కాదా” అని. అలాగే వేదమాత చెపుతోంది, భగవానుడిగురించి, వీడికి నమ్మకంలేదు.

భగవన్నామం చెయ్యకపోతే మోసపోతావు సుమా ! జాగ్రత్త. ఇన్ని సుఖములు క్షణికములు సుమా ! భక్తులకు ఏవిపత్తువచ్చినా గోటితో తీసిపారేస్తాడు భగవద్రాజయము ఉన్నవానికి.

అచ్యుతుని ఆశ్రయించినవానికి భయమెక్కడిది ? భయమునకు చోటేది? భక్తులకు సర్వశ్రేష్ఠమగు విషయము వినయము. తల్లియొక్క చంకలో పిల్లాడు ఎట్లునిర్భయముగ ఆడునో అట్లే భగవంతుని ఆశ్రయములోని వానికి యీ ప్రపంచములో సర్వత్రా సుఖమే కలుగుచుండును. ఎవరిహృదయములో శ్రీహరి యుండడో వారిపై కుటిల కలికాలము ఆఘాతము వహించును.

భగవన్నామం చెయ్యని నాలుక తోలుముక్క. కనుక కోసి అవతలపెరియ్య మన్నారు తులసీదాసువారు.

జీవాత్మకు పరమాత్మకు భేదం లేదని చెప్పేది రామనామం. కాలేసిద్ధి నిష్పకు ఎలావుందో అలాగే పాపాలను దగ్ధంచేసే శక్తి రామనామంకు వుంది.

రామనామం సంగతి వాల్మీకికి, శివుడుకి విఘ్నేశ్వరుడికి తెలుసును కొంచెంగా !

చాలా గొప్పబైషధం అంటే ఎంతడబ్బయినా యిచ్చు కొనగలుగుతారు. మహర్షులు చెప్పిన రామనామం గుణం తెల్పుకోలేరు.

దర్శింపకు చాలీసా కల్పతరువు. కామధేనువు వంటిది. మారుతి ఆశ్రయములో ఉన్నవారికి సర్వకార్యములు నెరవేరును. భగవంతుడు మనం ఒకటి అయ్యేవరకు సాధన చెయ్యాలి.

పరుగెత్తుకుపోయే నది సముద్రంలో కలిసి సముద్రమయినట్లు బాణం గురిచూచి కొట్టాలి. అలాగే అలాగే నామం చేసేటప్పుడు ఇష్టదేవతా స్వరూపాన్ని

గురిపెట్టాలి. బాణం వెడుతుంది. లక్ష్యం చేరదు. అలాగే నామం చెప్తారు. భగవంతుని చేరలేదు.

కాశీలో చచ్చిపోతే ఏపుణ్యం వస్తుందో ప్రయాగలో పడి చస్తే ఏపుణ్యం వస్తుందో రామనామనురాగం వుంటే ముక్తివస్తుంది. నామం చేసేవాడు ఎట్లా వుండాలి? గడ్డివరకకన్నా హీనంగా వుండాలి. చెట్టువలె ఓర్పుకలిగి వుండాలి. ఎవరు నిన్ను అగౌరవిస్తారో వారికి గౌరవం ఇవ్వాలి.

ఏదేవుడుని ఉపాసనచేస్తున్నావో ఆదేవుడి యిష్టప్రకారం నడుచుకోవాలి. అన్నీ నీయిష్టప్రకారం చేసుకొని తర్వాత దేవుడిని కావాలంటావు. కానీ ఆయన ప్రకారం నడుచుకొంటేనే ఆయన నిన్ను వెంటనే “యోగక్షేమం వహమ్యహం” నిన్ను ఆదుకుంటారు.

అనసూయ అసూయ అక్కచెల్లెళ్లు అనసూయ కొడుకులకు అంతా సులభం. అసూయ (చెల్లెలుకొడుకులకు) అంతా వ్యతిరేకం. కోటియజ్ఞముల ఫలములకు సమానం ఒక్క రామనామం. కలియుగంలో కల్పతరువులా రక్షిస్తుంది రామనామం.

స్నానం చేసేటప్పుడు, అన్తం తినేటప్పుడు, నిద్దుర, పోయేటప్పుడు భగవంతుని తలుచుకో హరి. కృష్ణా, కృష్ణా అంటూవుండాలి. మహామహా ఆపత్తులు వచ్చిన ద్రౌపదీ మున్నగువారు మహామహావ్యాధులు వచ్చిన వారు భగవన్నామం చేసి సుఖించారు. ఎవరి పెదిమలు ఎప్పుడూ రామనామం చెయ్యకపోతే దుర్దినం.

శ్రీకృష్ణుడు గుట్టలుగుట్టలుగా నున్నపాపములను ఒక్కక్షణంలో భస్మము చేయును. అందరు ఆయననే స్మరించవలెను. పరస్పరంగా స్మరింపజేయవలెను. ఈ విధంగా సాధనభక్తిని చేయుచున్నటులైతే క్రమంగా ప్రేమ భక్తివుదయించును. అతడు ప్రేమోద్రేకంతో పులకితుడై శరీరమును ధరించును.

కామం, క్రోధం, భయం స్నేహంలేక ఐక్యభావంతో యేదో విధంగా భగవంతుడ్లో మనస్సు ప్రవేశింపజేసి సంసారంనుండి వదిలి ప్రాణి భగవద్రూపు డగును.

హనుమాన్చాలీసా చూచారుకదా ! నిత్యము పరించుచున్నారు. ఇది చాలాగొప్పది. తులసీదాసుగారు రచించిరి. స్రత్యక్ష ఫలదాయకము. సుందరకాండతో సమానమైనది. నిత్యముపఠించండి. నిత్యము పదకొండు పర్వాయములు చదువండి. మంచిఫలితము. “యహశతవార పాఠకరణ్యాయా,

చూటహి బంది మహా సుఖహా" అన్ని బంధములు వీడిపోయినవి - చూడండి ఏమిసంబంధములున్నవి (అన్నియు వీడిపోయినవి ? అన్నియు ఏమిపోయినవి. బంధములు పోయినవిగా! అని తమను తాము చూపించుకొనుచు) అన్నియు పోయినవి - నాయనా ! చక్కగా చదువుము. మీరందరు చదువుడు. (శ్రీవారితోకలిసి అందరు చాలీసా చదివిరి).

ప్రారబ్ధానుసారము ప్రాప్తించిన వాటితో సంతోషమును సుఖమును ఎవడు కలిగియుండునో అట్టివానికే శ్రీరఘురాముని పాదపద్మములందు స్తీతి జనించును. కదనము త్రొక్కునట్లు ఎవనిమనస్సు చాంచలసముగ తిరుగుతూ ఉండునో, భజన యందు కూర్చున్నప్పుడు గూడ మనస్సు చలించుచుండునో అట్టివాడు వనములలో నున్నను. ఇంటిలోనున్నను వక్కదే. వానియొక్క బహిరంగ త్యాగమునకు మహాత్వ మేమిలేదు. విషయరసమునందు ఉదాసీనుడై రాముని ప్రేమించవలయును. శ్రీరాఘవేంద్రుని వదిలి అస్యవిషయములందు, విశ్వాసముంచెదరో వారికి సుఖ సంపదలు లేక పోగా నరకమున గూడా తావు దొరకదు.

తపము, తీర్థాటనము, యాగము, దానము, నియమము, ఉపవాసము వీటిఅన్నిటికన్న మహాత్వశాలి యగు (అధికమగు) శ్రీరాముని నామజప మొన రింపుము. అని తులసీదాసుగారు చెప్పు చున్నారు. నామమున గల రుచి ఏవ దార్థమున లేదు. అమృతముకూడ దీనిముందు తీసికట్టు. గాన నిత్యము నామ జపము చేయుచుండవలయును. (సకుటుంబ నారాయణస్మరణలు.)

శ్రీరామ జయరామ జయజయరామ

166. అవధూతవలుకులు

భాగవతంలో మహాదేవుణ్ణి నిందించి శివాపరాధం చేసినపుడు దక్షుణ్ణి హెచ్చరికచేస్తూ యీ “శివ” అనేటటువంటి నామంయొక్క మహిమను అమ్మవారు చెప్పింది. ఊరికే హేళనగా అన్నాసరే ... యెంతో పాపం పోతుందట.

యత్ కృత్యం తన్నకృతం । యదకృతం కృత్యవత్తదాచరితం

ఉభయోః ప్రాయశ్చిత్తం । శివ తవనామాక్షర ద్వయోచ్చరితః

ఇంతకంటే అద్భుతమైన వ్యవస్థ. యెక్కడాలేదు. వేదంలో వున్నది యీ వ్యవస్థ. ఏది చెయ్యవలసియున్నది. చెయ్యకపోతే, చెయ్యకూడనిదిచేస్తే వచ్చే యీ

ఉభయ విధములైనటువంటి పాపములకు ప్రాయశ్చిత్తం “శివ” అనేటటువంటి యీ రెండు అక్షరముల నామము యొక్క ఉచ్చారణే .... వాసుదేవ !

“అన్యాని శివకర్మాణి కరోతు న కరోతునా”

ఈ శ్లోకం పురాణంలోదే సుమా ! ఇతరమైనటువంటి మంగళ ప్రదమైన కర్మలు చెయ్యి, చెయ్యకపో.....

“శివనామ జపే ద్యన్తు సర్వదా ముక్తచేతనః”

అనే పరమధర్మాన్ని అందిస్తున్నారు. స్వధర్మం చెయ్యలేనటువంటి కాలంలో .... విధిక్రియా విహీనస్థితిలో వున్నటువంటి యొక్క ..... కలికల్మష చిత్తులైన మానవులకు ..... వ్యాసులవారు అనుగ్రహించి కృతార్థులవటానికి యెటువంటి పొరపాటు భ్రాంతిలో పడినవారికీ ఆ భ్రాంతిని బ్రద్ధలు కొట్టేటటువంటి, నాశనం చేసేటటువంటి మంగళప్రదమైన ఆత్మనిష్ఠ నందించేటటువంటి సాధన యిది.

“సర్వాణి శివనామాని మోక్షదాన్యేవ సర్వదా”

శివనామములన్నీ కూడా ముక్తి నొసగునవి. అయితే.....

“ఏతత్ ఉత్తమనామ శివేతి బ్రహ్మనమ్మితంః”

వాటి అన్నింటిలో “శివ” అనే నామం ఉత్తమ మైనది.

ఈ నామసంకీర్తనచేస్తూ ఒక్కమాట గుర్తుకు వచ్చిందినాకు ..... ఒకసారి ప్రయాగ వెళ్ళాము. మా గురుస్వాములవారు, నేను మాతోటి ఒక భక్తుడు కూడా వచ్చాడు. మాకు భిక్షచేసుకుంటా నన్నాడు. మేడమీద మాగురుస్వాములవారు వుంటేను పైకివెళ్ళి భిక్షచేస్తా నంటున్నాడు. అని చూపెట్టేను. అతనిని ...చూశారు... “క్రాఫింగ్ వుంటే నేను హస్తాదకం తీసుకోను” అన్నారు. క్రాఫింగు తీస్తే అతడికి 300 రూపాయల ఉద్యోగం వూడితే వూడాచ్చు. కొన్ని స్త్రీస్థిపుల్లు యేవో వుంటయ్యిగా వాళ్ళ వాళ్ళ ఆఫీసులలో ..... చాలామంది చెబుతూవుంటారు. “బొట్టు పెట్టుకువెళితే కష్టమండీ, మేమందుకే తుడుచుకుని వెడతామండీ” అని యెంతో దైన్యంగా, దీనంగా చెబుతూవుంటారు. ఇంట్లో యెంతో శ్రద్ధాభక్తులతో పూజ చేసుకుంటారు. సుబ్బరంగా ఆబొట్టును తుడుచుకొని వెధవముండలా తయారై యేడుపుముఖం పెట్టుకొని ఆఫీసుకుపోతారు అంటే నేను యెందుకు చెబుతున్నానంటే యిదంతా ... ఆత్మ

విశ్వానంలేదు. వాడికి. బొట్టు పెట్టుకు వెళితే యేమన్నా అంటారేమో ననిభయం!
.... నువ్వు ఆశ్రయించినవాణ్ణి నీవు లెక్క చెయ్యలేదన్న మాట. అసలు నీకు
వాడెవడో అర్థంకాలేదన్నమాట ... ఒక్క నిమిషంలో మార్చేస్తాడే యెటువంటి వాడి
మనస్సు నైనాసరే !

సరే ... పరిస్థితి గుర్తు చెయ్యటానికి చెబుతున్నా. క్రాఫింగువున్నది గనుక
నేను హస్తాదకం తీసుకోను అన్నారు. ఏం చెయ్యాలి యిప్పుడు?...! నేను అన్నాను
“అయ్యా మీహస్తాదకం కోసం 300 రూపాయల వాడి వుద్యోగానికి యేమి
యిబ్బందులు వస్తయ్యా యేమిటో,” అని అన్నా, వల్ల కాదన్నారు. సరే నేను తీసు
కున్నా. వారు దయాళులు గనక, భక్త వత్సలు గనక, మర్నాడు వారూ తీసుకున్నారు.

ఈమాట నేను యెందుకు ప్రత్యేకముగా చెబుతున్నాను. అంటే .... దీనిని
బట్టి మీరు అంచనా వేసుకోండి. స్వధర్మం ఆచరించటం యెంత కష్టమో యీ
రోజుల్లో. వ్యాసులవారు యెందుకని యీమాటకంతోక్తిగా చెప్పేరు? అభిరుచి వుందా
... మీకు ..... చక్కగా భగవత్ ప్రార్థన చేసుకోండి .... ద్విజులు కానివారు
భగవత్ ప్రార్థన చేసుకోండి ... అదే సంధ్యవారికి “కానికుదరదండీ” ...కుదరకపోతే
నుంచొనయినా భగవన్నామం చేసుకోవచ్చే ? .... కూర్చొనయినా చేసుకోవచ్చే ...
బట్టలు మార్చుక్కర్లేదు .... అటువంటి వ్యవస్థను వ్యాసులవారు మనకందిస్తే ఒకపట్టు
దలతో వుండి “స్వధర్మాచరణం చేస్తేనే కుదురుతుంది. లేకపోతే కుదరదండీ” అంటే
.... చేస్తేమంచిది కాదని యెవరన్నారు ? స్వధర్మం చేసుకుంటూ వుండండి.

స్వధర్మం అంటే యేమిటి ? ప్రాద్దున్నే నిర్దరలేవంగానే ముందు గడ్డం
గీచుకోవటమే స్వధర్మం అయితే ఇది మంచిదా ... మంచిదికాదా చెప్పండి ? మంచిది
కాదు. కాని సమాజం యొక్క పరిస్థితి అలా విజృంభించివుంది. వాడికి గౌరవంలేదు.
ఆఫీసులోకి రానివ్వరు. ఆగడ్డం గీచుకున్నటువంటివాడు స్వధర్మం యేం చేయగల్గు
తాడు? చెప్పండి ? ఒకవారంలేదు... నక్షత్రంలేదు. ప్రాద్దున్నే ప్రాతఃస్మరణీయకాలంలో
యిటువంటి విపత్తులన్నీ కూడా ఆక్రమించేయి కలియొక్క ప్రభావంచేత.
అందుచేతనే వ్యాసులవారు బాగా అందిచేరు... గోకర్ణుడు చెబుతాడు.

“ధర్మం భజన్య నతతం త్యజలోకధర్మాన్”

అని. యెందుకంటే ... ధర్మం అంటే యేమిటి? ధర్మం అంటే ఆత్మే ...
ఇంకా అర్థం కావాలంటే భగవంతుడే అనుకోండి. అందరకీ అర్థమవుతుంది. ఆ

ధర్మాన్ని పట్టుకోండి. ఈలోకధర్మాల్ని పట్టుకొని నువ్వు పూగులాడటానికి కాదు ....
అసలు లోకధర్మాల్లోగూడా పరమార్థమే అందించారు. ఆమాట మర్చిపోయి దాని
కోసమై యేడుస్తున్నావుగనుక.

**“ధర్మం భజన్వ నతతం త్యజ లోకధర్మాన్”
సేవన్య సాదువురుషాన్ జహి కామత్పస్యం
అన్యన్య గుణదోషణ మానుముక్త్వా ||**

ఈ ఒక్కమాటే ! నిమిషాలమీద భగవత్పరమై పోతుంది. మనస్సు.
యెవరయితే యీ విషయంలో హెచ్చరిక చేసుకుంటున్నారో మనస్సుని ఇతరుల
యొక్క గుణములుగాని దోషములుగాని యెవడైతే వెంటనే వదిలిపెడతాడో వాడు
సాక్షాత్తు విష్ణువై పోతాడు. అంటే ..... అటువంటి హెచ్చరిక అన్నమాట యిది. అదే
భాగవతంలో వుంది.

“వర స్వభావ కర్మాణి నస్రశంసేయత్ నగర్వయేత్”

ఇతరులయొక్క స్వభావములను, కర్మలనుగురించి ప్రశంసించొద్దు. ...
నిందించవద్దు. ఇక యేంచేస్తుంది. మనస్సు భగవత్పరంకాక అప్పుడు. అసలువున్న
అనర్థమే యిది! ...“ అసలు యీ అనర్థం యెందుకొస్తుందండీ?!” జగద్భావం
యెవడికివుందో వాడికే యీ ముప్పుతిప్పుడు వస్తయి. ఎందుకంటే యెవడు జగత్తును
చూస్తాడో వాడికి దుఃఖం తప్పదు .... దుఃఖం తప్పదు .... దుఃఖం తప్పదు. జననమర
ణాలు తప్పవు.... తప్పవు ..... తప్పవు..... “మరి యెవర్ని చూడాలండీ?”.... నీ
యిష్ట దేవుణ్ణి చూస్తావుండు ... ఒక వేశ్య కనిపించినా సరే, ఒక తుమ్మచెట్టు
కనిపించినాసరే.

ఈవిధంగా .... యే నామరూపమైనా సరే. నువ్వు అక్కడ నీయిష్ట దేవుణ్ణి
స్థాపన చేసుకుంటే నీకు జననమరణము లేకుండా పోతుంది. ఇది శాస్త్రము యొక్క
ప్రతిజ్ఞ. మీయిష్టం!.... మీరు యెంత తొందరగా దీన్ని అందుకొంటారో ...
అందుకోండి... వాసుదేవ!

ఇదంతా యెందుకు చెప్పేనంటే .... ఈస్వాముల వారు పూరికే భగవ
న్నామం చేసుకోమంటారు. సంధ్యా వందనం చేసుకోమని చెప్పరు. స్వధర్మం చెప్పరు
అనుకుంటారు. నే నెందుకు చెప్పేది యీ చదవు? స్వధర్మం చేసుకోమని నేను

చెప్పనక్కర్లేదు. భగవన్నామం వాడ్ని యేంచేయాలో ... యేమి కాలాలో .. యెక్కడికి తీసి కెళ్ళాలో అదే చేస్తుంది. భగవన్నామం జడమా ? అది నేను చెప్పాలా ? .... ఈ మాట యెవడికి తెలియదు ? నేనేం చెయ్యనక్కర్లేదు. ఏం చెయ్యాలో అది భగవన్నామమే చేస్తుంది. కత్తిరించి పారేస్తుంది. “అద్భుతమైనటువంటి కత్తిరసుమాయిది” అని తులసీదాసుగారు అంటారు.

రామనామం అనేటటువంటి అంకం వున్నదే ..... యీ రెండూ ..... యిది “ధర్మ అంకురకే పావనద్వైదళ” ధర్మరూప అంకురానికి పవిత్రమైన రెండు దళములట. ఇదికత్తిరించి పారేస్తుంది. “దేన్ని కతిరిస్తుంది?” ... జననమరణములు అనే టటువంటి యొక్క ఆభావన యేదయితే వుందో ఆద్వైతభావాన్ని నాశనం చేసిపారేస్తుంది ..... వాసుదేవ !

రామనామం అంటే ఏమిటి ? ..... చిన్మయః
 “రామయేవ వరం బ్రహ్మ రామయేవ వరం తవః
 రామయేవ వరం నత్యం శ్రీరామో బ్రహ్మతారకం.”

అన్నసంగతి గుర్తులో వుంచుకుంటే యేమీ సందేహం లేకుండా వాళ్ళు కృతార్థు లౌతారు. ఐతే షరతేమిటయ్యా అంటే .... యేపని చేస్తున్నా వదలకూడదు. నామాన్ని ఆమాటే హేచ్చరికచేశారు.

“నదా జంతు ముపైతి ముక్తిః”

అని. ఇటువంటి అభ్యాసం చేసుకోండి ... ఇంట్లోకి వెదుతున్నాసరే ... ఇంట్లోకి వచ్చినాసరే.... అదే శ్రీరామరక్ష జ్ఞాపకం వుంచుకోండి. ఈ శ్రీరామరక్ష అనాది కాలంనుంచీ వస్తోంది. ఇప్పుడూ వుంది ..... ఎప్పుడూ వుంది ..... సర్వత్రావుంది. ఒక్క మాట చెబుతున్నాను ..... మదన మోహన మాలవ్యాజీ చెప్పలు యెక్కడైతే వుండేవో అక్కడ “నారాయణ” అనే నామాం వ్రాసి వుండేది. ఆ చెప్పల్లో కాళ్ళు పెట్టేముందు “నారాయణ” అని కాళ్ళు పెట్టేవాడు. మళ్ళీ వచ్చేవాడు. “నారాయణ” అని చెప్పలు వదిలేవాడు .....

ఈ “నారాయణ” అనే టటువంటి నామం యేంచేస్తుంది ? ..... జడం కాదుగా ! ..... ఈ పాదరక్షలు యీకాస్తే రక్షిస్తాయి. “ఈనారాయణ” అనేది యేం చేస్తుందో తెలుసా? ..... వాణ్ణి ఆచ్ఛాదన చేసి వూరుకుంటుంది, స్రహ్నాదుణ్ణి చేసినట్లు...

అట్లా కాపాడుతూ వుంటుంది. ఎందుకంటే ..... ఈ మనస్సుకు యేది అధిష్ఠానమో అదే రామఅంటే ..... ఈ జగత్తుకు యేది అధిష్ఠానమో అదే రామ అంటే ..... వాసుదేవ ! వాసుదేవ !

“శ్రీరామ నామము యెంతో మంచిమధురము,

మధురాతి మధురము మనకందే అమృతము”

రామనామాన్ని అమృతంగా చెప్పేరు. దేవతలు పానం చేసినటువంటి అమృతం అనుకుంటారేమో మీరు అంతకంటే కూడా ఉత్కృష్టమైనటువంటి అమృతంగా చెప్పేరు. ఆదేవతలు పానం చేసినటువంటి అమృతంవున్నదే, రామానామామృతం యిచ్చే ఫలాన్ని యివ్వజాలరు.

రామనామామృతం యేఫలాన్ని యిస్తుందో ఆఅమృతానికి ఆయోగ్యత లేదు. రామనామామృతాశ్రయంవల్ల వచ్చేటటువంటి ఆఅమృతాన్ని పానంచేసినటువంటి వారికి రాదు. కాని అది మనకందే అమృతం అన్నారు. స్వర్గంలో వున్నవారికి ఇది అందే అమృతం కాదు.... మనకందే అమృతం. దేవతలు అనుకుంటారట. “మాకు ఒక్క ఛాన్సు వస్తేచాలు. కలియుగంలో ... భగవన్నామం చేసుకొని తరించటానికి అవకాశం వుంటుంది.

“ఖలౌ ఖలు భవిష్యంతి నారాయణ వరాయణాః”

అని వాళ్ళు అనుకుంటారట ... యెందు కనుకుంటారు ? .... మనకందే భాగ్యం వారికి అందనదికనుక. అక్కడ ఆఅమృతంవంటిది గాదుయిది. అదితరిగే అమృతం - యిది తరగనటువంటిది. అవ్యయం అన్నారు. పౌర్ణమినాడు చంద్రుడు నుండి స్రవిస్తూవుంటుంది అమృతం. ఇక్కడేం చెప్పేరో తెలుసునా ? సదాశివుని యొక్క ముఖచంద్రుడిలోంచి నిరంతరం స్రవిస్తూ వుంటుందట. ఈ రామనామామృతం ..... యీమాట యెందుకు చెబుతున్నానంటే యింతకంటే స్రమాణం యేదీ అక్కరలేదు. తెలిసుకున్న వాడికి రామనామం విషయంలో సందేహం పడటానికి పెద్దప్రబలమైన స్రమాణం యిది. ఏది? .... ముక్త్యర్థం ..... కాశీలో ... రామనామాన్ని ఉపదేశం చేస్తాడు. ... మహాదేవుడు .... ఇక దీనివిషయంలో సందేహాస్తే నమ్మకపోతే వాళ్ళుఖర్చు వాళ్ళది. ఇలాగ మాటిమాటికిగూడ తులసీదాసుగారు యిది స్రమాణము వేదసమ్మతము అని చెబుతూ యొక్కడెక్కడ నామప్రసక్తి వచ్చిందో అక్కడక్కడ స్పష్టంచేసి చెప్పేరు యీమాట.

రామనామము రావణాది రాక్షసులను వధించినదిగదా ! రాతని స్త్రీగా చేసినది రామనామము. అంటే యేమిటో తెలుసునా ! చాలామందికి తెలిసి వుంటుంది... చాలామందికి తెలియకపోవచ్చును.

విన్నాసరే విశ్వాసం లేకపోవచ్చును... రామనామము రావణాది రాక్షసును వధించినది అంటే ...“రామనామమే రాముడు - రాముడే రామనామము” అనేమాట మీరు ఎప్పటికీ, ఎల్లకాలము మరిచిపోకుండా గుర్తులో వుంచుకుంటే మీకు నామ మహిమ విషయంలో ఏమాత్రము సందేహంరాదు. మిమ్మల్ని ఎవరు నిరుత్సాహ పరచలేదు. రామనామ విషయంలో ఎటువంటి నిరుత్సాహమాటలు చెప్పినాసరే మిమ్మల్ని ఎవ్వరూ నిరుత్సాహ పరచలేదు. రామనామమే రాముడు - రాముడే రామనామము.

ఇప్పుడు మీకు రామనామాన్నిగూర్చి చెప్పినటువంటి మహిమంతాకూడా పూర్తిగా మనసుకు పడుతుంది. లేకపోతే మీకు సందేహం కలుగుతుంది. రామ నామానికి యింత మహిమ యెట్లాగా అనిచెప్పి, ఈ మాట గుర్తులో వుంచుకోండి. నేనూయిదే గుర్తుచేస్తూ వుంటాను. “రాముడే రామనామము - రామనామమే రాముడు” అని ఇక మీరు రామనామముగురించి చెప్పినటువంటి మహిమ విషయంలో వ్యభిచారమబుద్ధి వుండదు..... సందేహం వుండదు..... ఏలాగయితే మీ అమ్మచెబితే మీ నాన్న విషయంలో యెంతధృఢంగా నమ్మేరో అలాగా వేదమాత చెప్పినటువంటి యీమాట పరమ సత్యం అని అలా నమ్మేస్తారు. మీతల్లి చెబితేనేగదా మీ తండ్రివిషయం మీకు తెలుసును. తేకోపోతే తెలుసునా ? ఎవ్వడికి తెలియదు ..... నేను యెవ్వడికి ఫుట్టేన్ తల్లి చెపుతుంది... అలాగే అనంతకోటి తల్లులవంటి వేదమాత చెప్పిందన్నమాట.

“రామ ఏవ వరంబ్రహ్మ రామ ఏవ వరంతవః

రామ ఏవ వరంతత్వం, శ్రీరామో బ్రహ్మతారకమ్

అద్యో రా తత్పదార్థస్యాత్, మకరాః త్వం వదార్థవ్యా

తయోస్సంయోజన మసీతర్థ్యం బ్రహ్మవిదోవిదుః ॥

ఇది బ్రహ్మవిదులే తెలుసుకుంటారట. “రామనామము మహావాక్యము, మహామంత్రము ..... అని. ఈ మాట యెందుకు వేసేరు.... సాధన చిన్నది అవటంచేత సందేహిస్తూ వుంటారు... నిజంగా రామనామంచేత యింత ముక్తివస్తుందా?” అని నిశ్చయంగా మరచిపోకుండా వుండండి..... ఇక రామనామంవల్ల ఏంజరగదో

ఆలోచించుకోండి. రామనామంవల్ల జరగనిదేమన్నా వుంటుందా? సమస్తమూ జరుగుతుంది. అంతే రాముడేం చేయలేడు?... రామనామం యేంచేయలేడు?.... నామానికి నామికికూడ భేదంలేదు. ఈమాట గుర్తులోవుంచుకోండి.

వరిశ్రమలేకుండా, చదువులేకుండా, భాష్యాదులన్నీ, వినకుండా “రామరామ” అంటే ముక్తివాస్తందా ? అని ప్రశ్న వస్తోంది. ఒక్కమాట గుర్తుంచుకుంటే వండితుడికైనా నరే యీవిషయంలో సందేహం వుండదు. ఎందుకంటే... నామము నామి రెండు కాదనేటటువంటి మాట యెవడికి గుర్తుంటుందో వానికి నిస్సందేహంగా “రామనామమేవముక్తిస్సాత్” అనేటటువంటి మాట యెవ్వడూకూడా హృదయంలో వుంటుంది. ఎందుకంటే యిది భగవదభిన్నము. భగవంతుడే భగవన్నామము భగ వన్నామమే భగవంతుడ యినపుడు భాష్యంశ్రవణం చేస్తే వచ్చేటటువంటి సహాయ సంపత్తి యిక్కడకు రాదా? అన్నిటికీ గూడా అర్థమే యిది. సమస్తమైనటువంటి వాఙ్మయానికి అర్థమే, “వేదేషు సారమఖిలేషు ఆగమ మంత్ర తంత్ర సారేషు సారమపి” శబ్దసముద్ర సారమైనటువంటి భగవన్నామాన్ని అంటుంటే ఆస్ఫురణరాదూ! ఆనిష్ట కుదురదూ !..... నిశ్చయంగా కుదురుతుంది కనుకనే .....

**“యత్ఫలం నాస్తి తవసా న యోగే న సమాధివా
తత్ఫలం లభతే సమ్యక్ కలా కేశవకీర్తనాత్.”**

అనివ్యాసులవారు కంఠో క్తిగా చెప్పేరు. వాసుదేవ!

ఇలా భగవత్పరం చేసుకున్నటువంటి వారికి జగత్తు వెంటబడుతుంది. ధనపరం చేసుకున్నటువంటి దర్మిద్రుడికి జగుత్త గురువై కూర్చుంటుంది. ఎవడు బుద్ధిని ధనపరం చేసుకుంటాడో వాడికి గురువు యెవరూ? జగత్తే ! వాడు యోగి అయినాసరే! ..... అసలువాడు యోగెట్లా అవుతాడు?..... కుయోగే..... కాన భగవత్పరం చేసుకుంటాడో వాడు జగత్తుకు గురువౌతాడు. ధనపరం చేసుకుంటాడో జగత్తే వాడికి గురువవుతుంది.

కనుక యిక యెట్లా జీవించానలన్నమాట? ..... ఇళ్ళు వాకిళ్ళూ వదలక్కర లేదు. చక్కగా భగవన్నామం చేసుకుంటూ జీవితం భగవన్మయం చేసుకుంటే జయం తప్పదు. గోపాలకు లెట్లా అయితే కృష్ణమయం చేసుకున్నారో, ఆ విధంగా కూర్చున్నా లేచినదుస్తున్నా..... భగవన్నామాన్ని పట్టిస్తేమాత్రం జయంనిశ్చయం.

బోలభక్తవత్సల భగవాన్ కీజై! వాసుదేవ!

హరిగోవింద !..... జయగోవింద ! వాసుదేవ !

ఈసారి గెలిచే గెలుపే గెలుపు. ఓడిపోవుటమే ఓడిపోవటం. అంటే .... మనుష్య యోనిలోనే గెలవటమా... ఓడటమూ. పశుయోనులలో గెలవటమూ లేదు... ఓడటమూ లేదు. అక్కడ మజా అనుభవించటమే. అక్కడ రామ భజన చేయనక్కరలేదు. ఇక్కడ రామ భజన చేయకపోతే మళ్ళీ ఆ కోటిలోకి చేరుతారుట. వాసుదేవ! ఏకోటిలోకి?..... పశుయోనిలో పుడతారట!.....

కాని రామ భజన చెయ్యని వాడిని “పశువు” అంటే మాత్రం పశువుకి కోపం వస్తుందట. మనుష్యుడై పుట్టి “రామ” అనలేకపోతే మాతోటి పోలుస్తారేమిటి? మాకంటే కూడా అధముడు అనిచెప్పి, అంత కోపం వస్తుందట. పశువుతో పోలిస్తే, రామనామం చేయనటువంటి వాడిని.... వాసుదేవ!

అందుకని అవికూడా సహించలేవు... “భగద్విముఖుడైనటువంటి వాడిని మాతో పోల్చడానికి వీలులేదు. వాడికి యోగ్యత ఉండికూడా “రామ” అని అనలేక పోతున్నాడు కనుక మాకంటే కూడా అధముడు” అని చెప్పి అవ్వి అనుకుంటాయిట. వాసుదేవ! .....వాసుదేవ! ..... వాసుదేవ!

అందుకనే ఈసారి గెలిచే గెలుపే గెలుపు, అంటే..... బాగా పంటలు పండించుకుంటేనా?.. ప్రమోషనులు వస్తేనా?..... ప్రమోషను కోసమే పాలు పడాలి. ఏం ప్రమోషను?..... అధవా మళ్ళీ పుడితే చచ్చి..... మళ్ళీ రామ నామము చేసేటటువంటి ప్రమోషనే రావాలి. వాసుదేవ! నిజమైనటువంటి ప్రమోషను అది..... మళ్ళీ ఒకవేళ చచ్చిపోయినట్లయితే ... మళ్ళీ పుడితే.... వాసుదేవ! మళ్ళీ యిటువంటి... అఖండంగా నోటితోటి.. కాళ్ళతోటి.. ఈ కళ్ళతోటి.. ఈ సకలేంద్రియాలతోటి రామరసాన్ని జుజ్జుకోటానికే మళ్ళీ జన్మయెత్తాలి. అదే ప్రమోషన్ అంటే !.. వాసుదేవ.

అదే మహాత్ములంతా కోరుకుంటూ వుంటారు.... యేమని?.... “పోనీరే!... ఈ జన్మ రాకపోయినాసరే!.... పురుగై పుట్టినా సరే!... పుట్టై పుట్టినా సరే!... గోవింద! .....వాసుదేవ!..... నా మనస్సు నీయందు లగ్నమైయుంటే చాలు” అని. అటువంటి వారికి మళ్ళీ ఆ యోనియెందుకు వస్తుంది? వాళ్ళు అలా కోరుకోవటంలో

చమత్కారం వుంది... “నిన్ను స్మరిస్తేనేచాలు, అయోనులు రావటానికి వీలు లేదు... అసలు యోనన్న మాటే లేకుండా చేస్తావు.... వాసుదేవ! నీవు” అని. వారినిష్ఠ వారికి బాగా తెలుసు.

రామనామం కూర్చున్నా, లేచినా, తింటున్నా, తిరుగుతున్నప్పటికీ కూడా వాసుదేవ!.... యెప్పుడూ నోట పట్టివున్నట్టయితేనే “అబ్ కేజీత్ జీతోహై” అంటే యీసారి గెలుపే గెలువవుతుంది. ఈసారి ఓడేడా!... మళ్ళీయేమైపోతాడు?... తింటో, కంటో కూచుంటాడు! యేమయి?... పశువై!.... వాసుదేవ!..... “యింత భయం కరమైన శిక్షండీ!”..... ఏమోమాకేం తెలుసు?... భగవానుడే చెప్పేడు. నాకువిముఖుడైతే మాత్రం ఆవిధంగా అయిపోతాడని...

భక్తి వేరు జ్ఞానంవేరు కాదు. అసలు అద్వైతికి, వేదాంతికి ఒకటి నిషేధింపదగింది యేదైనా వుంది అంటే వాడు అద్వైతి యెట్లా అవుతాడు ! వేదాంతి యెట్లా అవుతాడు !... కనుక భక్తి అనేటటువంటిది మూర్ఖభవించి వుంటేనే నిజంగా వేదాంతం వండితులీ కలియుగంలో లేక పోయినట్టయితే అది వాడినే మోసగిస్తుందేమో ! అంత స్రమాదం వుంది యీ భక్తి లేనటువంటి పరిస్థితులో యెందుకంటే....

“ఏతస్మిన్ నమయే కలిః హి కిల ప్రబలకామాదిభి ర్హృదీతః”

ఇది కలియుగం. ఈ కలియుగంయొక్క ముచ్చటవచ్చినపుడు యెంత హెచ్చరిక చేసిచెప్పారంటే మహాత్ములు... ఇక్కడ కామప్రకోపం బాగావిజృభించి వుంటుంది. స్రతి వాడికి పేరు స్రతిష్ఠలు బాగా కావలసివస్తూ వుంటాయి... అట్టి పరిస్థితిలో వాడికి యేంపడుతుంది...

“వేదాంత శ్రవణాది సర్వమకరో నిర్వీర్య ముర్వీతలే”

నిర్వీర్యంగావుంటాయట వేదాంత సంబంధమైనటువంటి శ్రవణాదులన్నీ కూడా. ఒక్కడబ్బుకోసం తహతహలాడుతూ వుంటారు. ఈ మహావాక్యములు వినేటటువంటి వారు... ఈ శ్రవణం చేసేటటువంటివాళ్ళు... అని చెప్పి మన పూర్వులు చెప్పేరు అంటే మనమీద వాళ్ళకు ద్వేషమా!.. అసూయా!.. ఈర్ష్యా!.. లేదు. వాళ్ళకి తెలుసును. యోగులకి అంతావర్తమానమే... భూతము, భవిష్యత్ అంటూ లేదు యోగులకి వర్తమానమే... వాళ్ళకి తెలుసును....

“కలికేవల మలమూల మలీనా పావవయోనిధిజల మనమీనా”

మనస్సులు అగాధమైనటువంటి నీటిలో చేపలు యెట్లా తన్మయంగా వుంటాయో, పావరూప సముద్రంలో యీ కలిజీవుల చిత్తములుకూడా అట్లాగే తన్మయంగా వుంటావుంటాయి అని చెబుతూ... అట్టివారుకూడా భగవంతుని యొక్క అనుగ్రహాన్ని సంపాదించుకోటానికి మహదవకాశం వున్నది. యేమిటయ్యా అంటే...

“భగవత్ కథ... భగవన్నామం...”

భగవత్ కథ విషయంలో భాగవతం తీసుకోండి... భాగవతాన్ని గూర్చి యేం చెప్పేరు... బ్రహ్మసూత్రములకు, ఉపనిషత్తులకు, భగవద్గీతకు కూడా అర్థమని చెప్పేరు. అటువంటి భాగవతాన్ని గనక శ్రద్ధా, భక్తితో సేవించినట్లయితే వాడికి యేమి లోటువుంటుంది !.... వాసుదేవ...

“కథాకీర్తన కలివిషే భవసాగర్ కీ వావ్”

చక్కగా భగవంతునికథ యెంత చక్కగా మీరు అనుసంధానంచేస్తే అంత మీకు భగవంతునియొక్క అనుగ్రహం కలుగుతుంది. అనుగ్రహం కలగటం యేమిటి... దీనియందు అభిరుచి కలగటంయేమిటి! ... వాసుదేవ... వాసుదేవ...

ఆత్మ అర్థం అయినట్టే భగవన్నామం అర్థం అయితే... భగవన్నామం అర్థం అయితే ఆత్మవంతుడే!... ఆత్మవంతుడికి భగవన్నామం వేరుకాదు అనేటటువంటిది స్పష్టంగా శివుడికి అర్థమైనట్లు, ఆ హనుమంతుడికి అర్థమైనట్లు, శుకులవారికి అర్థమైనట్లు, త్యాగరాజులవారికి అర్థమైనట్లు అర్థం అవుతుంది... వాసుదేవ!

యేమొస్తుంది భగవన్నామం చేస్తే?... అనుకుంటారు సామాన్యులు.. వాళ్ళుభర్మఅది... వాళ్ళుభర్మ... వాళ్ళు చదువుకున్నవాళ్ళు అయినానరే! భగవంతుని గురించి అంటే యెంతో భగవన్నామాన్ని గురించికూడా అంటే అనేటటువంటిమాట వాళ్ళకి తెలియకపోగా యేంచేస్తుంది రామ నామం అంటే... అంటాడు... యేం చేస్తుంది?... కత్తిరిస్తుంది రామనామం. ఈ “ర” కార “మ” కారములు కత్తిరించి పారేస్తాయి సంసారవృక్షముయొక్క కూకటివేళ్ళని... అని చెప్పి... నేను కాదు చెప్పటం! శ్రీధరులవారే చెప్పేరు....

“నదా నర్వత్రాస్తే నను విమల మాద్యం తవ వదం తథాపి..
ఏకం స్త్రీకం నహి భవతరోః వత్ర వభినతు?”

“స్వామి! భగవాన్ ! ప్రభో!.... ఉన్నదంతా నువ్వేనయ్యా!... అయితే...
సంసార వృక్షము యొక్క చిగురుటాకులుకూడా త్రుంచలేకపోతున్నావు. నువ్వు!...
అని చెబుతూ తర్వాత ఒకమాట అన్నారు...

“క్షణం జిహ్వగ్రస్థం తవను భగవన్నామనిభిలం.
నమూలం సంసారం కషతి కతరతు సేవ్యమానయోః”

ఒక్కక్షణం కనక జిహ్వమీద భగవన్నామమును స్పృశ్యం చేయించి
నట్లయితే కూకటివ్రేళ్ళతోటి పెకలించి కత్తిరించి అవతలపారేస్తుంది నీనామము!...
యేది సేవించమంటారు స్వామి! అని చెప్పి శ్రీధరులవారు భగవన్నామ విషయంలో
ఈ శ్లోకం చెప్పేరు.... వాసుదేవా!....

అందుచేత... శ్రవణం చేసుకోండి,..... అన్ని సాధనలు చేసుకోండి,.... కానీ
అన్నిటికీకూడా ప్రాణం భగవన్నామం అనేటటువంటిమాట మళ్ళీపొవద్దు. ఈ ప్రాణం
భగవన్నామం అనేటటువంటిమాట యెవనికి బాగా హత్తుకుంటుందంటే... నామము,
నామి రెండే వేరు, కాదనేటటువంటి యొక్క విషయం తెలుసుకొనేటటువంటి
సాధకునకే!... వాసుదేవా !... భక్త వత్సల భగవాన్ కీ.... జై .....

ఆంధ్రప్రదేశ్ సాహిత్య అకాదమి.

ఈగ్రంథముద్రణకు నహాయము చేసిన భక్తులు

- 1) కీ.శే. శ్రీ ప్రాతూరి గోపాలక్రిష్ణమూర్తి గారి జ్ఞాపకార్థము కుటుంబము (హైదరాబాద్)
- 2) కీ.శే. శ్రీ జూలూరి జగదీశ్వరయ్యగారి జ్ఞాపకార్థము కుమారులు (హైదరాబాద్)
- 3) కీ.శే. శ్రీమతి భట్టిప్రోలు మందాకిని గారి జ్ఞాపకార్థము కుమారుడు (హైదరాబాద్)
- 4) కీ.శే. శ్రీ కాసాజి సత్యనారాయణ, సతీమణి శ్రీమతి కమలమ్మ గారి జ్ఞాపకార్థము కుమారులు (హైదరాబాద్)
- 5) కీ.శే. శ్రీమతి పత్రి కమలమ్మ గారి జ్ఞాపకార్థము కుమార్తె (హైదరాబాద్)
- 6) శ్రీ కోటానత్యనారాయణగారు, ధర్మపత్ని శ్రీమతి అన్నపూర్ణమ్మగారు (నరసరావుపేట)
- 7) శ్రీ మంత్రాల రామసామయాజులుగారు, ధర్మపత్ని శ్రీమతి కరుణమ్మగారు (పిఠాపురం)
- 8) శ్రీ ముదిగంటి రామశర్మ గారు, ధర్మపత్ని శ్రీమతి సర్వలక్ష్మి గారు (గార్ల)
- 9) శ్రీ బి. గురుమూర్తి గారు (సికింద్రాబాద్)
- 10) శ్రీ దేవేందర్ మెహతా గారు (హైదరాబాద్)
- 11) శ్రీమతి అన్నపూర్ణ ఎ.యస్.రావు గారు (బొంబాయి)
- 12) శ్రీ యమ్.యస్. మూర్తి గారు ధర్మపత్ని శ్రీమతి వేదావతి గారు (హైదరాబాద్)
- 13) శ్రీమతి కె. లోహితమ్మ గారు (బళ్ళారి)
- 14) శ్రీ. పి. కేశవరెడ్డి గారు, ధర్మపత్ని శ్రీమతి అంజనా గారు (హైదరాబాద్)
- 15) శ్రీ. పి వెంకటేశ్వరులు గారు (హైదరాబాద్)
- 16) శ్రీ గురుస్వామి మొదలియార్ గారు, ధర్మపత్ని శ్రీమతి మీనాక్షమ్మగారు (భీమవరం)
- 17) శ్రీ. సుందర రామారావు గారు (భీమవరం)
- 18.) శ్రీ పెరుమాళ్ వెంకటరత్నం గారు (భీమవరం)
- 19) శ్రీ యర్రగుంట్ల రామచంద్రరావు గారు (సికింద్రాబాద్)
- 20) శ్రీ. కె.జె. సూర్యనారాయణశర్మ గారు (రాయచూర్)
- 21) శ్రీ మంత్రా చంద్రశేఖరరావు గారు (హైదరాబాద్)
- 22) శ్రీమతి జి హైమావతి గారు (బాపట్ల)

హనుమాన్ చాలీసా

జయ పంచకము

జయత్యతి బలో రామో లక్ష్మణశ్చ మహాబలః
రాజా జయతి సుగ్రీవో రాఘవేణాభిపాలితః ॥
దాసోహం కోసలేంద్రస్య రామస్యాక్లిష్ట కర్మణః
హనుమాన్ శత్రుసైన్యానాం నిహంతా మారుతాత్మజః
నరావణ సహస్రం మేయుద్ధే స్రతి బలం భవేత్
శిలాభిస్తు ప్రహరతః పాదపైశ్చ సహస్రశః
అర్ధయిత్వాపురీం లంకామభివాద్యధమై ధిలీం
సమృద్ధార్థో గమిష్యామి మిషతాం సర్వరాక్షసామ్
అస్త్ర విజ్ఞయతాం రామో లక్ష్మణశ్చ, మహా బలః
రాజా జయతి సుగ్రీవో రాఘవేణాభిపాలితః
దాసోహం కోసలేంద్రస్య రామస్యాక్లిష్ట కర్మణః
హనుమాన్ శత్రుసైన్యానాం నిహంతా మారుతాత్మజః
నరావణ... రాక్షసామ్.

జయత్యతిబలోరామో లక్ష్మణశ్చ మహాబలః రాజా జయతి
సుగ్రీవోరాఘవేణాభి పాలితః అహం కోసల రాజస్య దాసః పవన సమ్భవః
హనుమానితి సర్వత్ర నామవిశ్రావితం, మయా ।

జయత్యతి బలోరామో లక్ష్మణశ్చ మహాబలః
రాజా జయతి సుగ్రీవో రాఘవేణాభిపాలితః
ఇత్యేవంఘోష యం తశ్చగర్జంతశ్చ స్థవంగమాః
అభ్యధావంత లంకాయాః ప్రాకారం కామ రూపిణః ।

జయత్యతి బలోరామో లక్ష్మణశ్చ మహాబలః
రాజా జయతి సుగ్రీవ ఇతి శబ్దో మహానభూత్

ప్రార్థన

అతులితబలధామం స్వర్ణశైలాభదేహం
దనుజవనకృశానుం జ్ఞానినా మృగగణ్యమ్
సకలగుణనిధానం వానరాణా మదీశం
రఘుపతి స్రియభక్తం వాతజాతం నమామి ।
గోష్పదీకృత వారాశిం । మశకీకృత రాక్షసమ్
రామాయణమహామాలా । రత్నం వందే ఖినిలాత్మజమ్
యత్రయత్ర రఘునాథ కీర్తనం । తత్ర తత్ర కృతమ స్త కాంజలిం
బాష్పవారి పరిపూర్ణ లోచనం । మారుతిం సమత రాక్షసాంతకమ్ ॥

హనుమాన్ చాలీసా

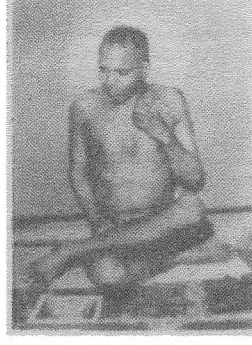
దోహా : శ్రీగురుచరణ సరోజరజ । నిజమనముకుర సుధారి
వరణౌఁ రఘువర విమలయశ । జో దాయక ఫల చారి
బుద్ధిహీన తను జానికై । సుమిరౌఁ వవన కుమార్ !
బల బుద్ధి విద్యా దేహు మొహి । హరహు కలేశ వికార్.
జయ హనుమాన జ్ఞానగుణసాగర । జయ కపీశ తిహుఁ లోక పుజాగర
రామదూత అతులిత బలధామా । అంజనిపుత్ర పవనసుత నామా,
మహావీర విక్రమ భజరంగీ । కుమతి నివార సుమతికే సంగీ
కంచనవరణ విరాజ సువేశా । కానన కుండల కుంచిత కేశా
హాథ వజ్ర అరు ధ్వజా విరాజై । కాంధే మూంజ జనేపూ ఛాజై
శంకరసువన కేసరీనందన । తేజవ్రతాప మహాజగవందన
విద్యావాన గుణీ అతి చాతుర । రామకాజ కవివేకో ఆతుర
ప్రభుచరిత్ర సునివేకో రసియా । రామ లఖన సీతా మన బసియా
సూక్ష్మ రూప ధరి సియహిఁ దిఖావా । వికటరూప ధరి లంక జరావా
భీమరూప ధరి అసుర సంహారే । రామచంద్రకే కాజ సేవారే
లాయ నజీవన లఖన జియాయే । శ్రీ రఘువీర హరఖి పుర లాయే
రఘుపతికీన్తి బహుత బడాయీ । కహాభరత సమ తుమ ప్రియభాయీ
సహసవదన తుమ్మరో యశ గావైఁ । అసకహి శ్రీవతి కంఠ లంగావైఁ,
సనకాదిక బ్రహ్మాది మునీశా । నారద శారద సహిత అహీశా
యమ కుబేర దిగపాల జహాతే । కవి కోవిద కహి సక్తై కహాతే
తుమ పుష్కర సుగ్రీవ హిఁ కీన్తా । రామ మిలాయ రాజపద దీన్తా
తుమ్మరో మంత్ర విభీషణ మానా । లంకేశ్వర భయే సబ జగ జానా
యుగ సహస్ర యోజన పరభానూ । లీల్యో తాహి మధురఫల జానూ

ప్రభుముద్రికా మేలి ముఖ మాహీఁ । జలధి లాంఘి గయే అచరజ నాహీఁ
 దుర్గమ కాజ జగతకే జేతే । సుగమ అనుగ్రహ తుమ్మరే తేతే
 రామదుఆరే తుమ రఖవారే । హోత న ఆజ్ఞా బిను పైరారే
 సబ సుఖ లహై తుమ్మరీ శరనా । తుమ రక్షక కాహరాకో డరనా
 ఆపన తేజ సమ్మరో ఆపై । తీనోఁ లోక హంకతే కాంపై
 భూత పిశాచ నికట సహిఁ ఆవై । మహావీర జబ నామ సునావై
 నాపై రోగ హరై సబ పీరా । జవత నిరంతర హనుమత వీరా
 సంకట సే హనుమాన ఛుడావై । మనక్రమ వచన ధ్యాన జో లావై
 సేబ పర రామరాయ సిరతాజా । తినకే కాజ సకల తుమ సాజా
 ఔర మనోరథ జో కోయి లావై । తాసు అమిత జీవన ఫల పావై
 చారోఁ యుగ పరతాప తుమ్మరా । హై పరసిద్ధి జగత పుజియారా
 సాధు సంతకే తుమ రఖవారే । అసుర నికందన రామ దులారే
 అష్టసిద్ధి నవనిధికే దాతా । అస వర దీన్త జానకీమాతా
 రామరసాయన తుమ్మరే పాసా । సాదర తుమ రఘుపతికే దాసా
 తుమ్మరే భజన రామకో భావై । జన్మ జన్మ కే దుఖ బిసరావై
 అంతకాల రఘుపతిపుర జాయీ । జహోఁజన్మి హరిభక్త కహోయీ
 ఔరదేవతా చిత్త న ధరయీ । హనుమత సేయి సర్వ సుఖకరయీ
 సంకట హటై మిటై సబ పీరా । జో సుమిరై హనుమత బలవీరా
 జై జై జై హనుమాన గోసాయీఁ । కృపా కరో గురుదేవ కీ నాయీ
 యహ శతవార పాఠ కర జోయీ । ఛూటహిబంది మహాసుఖహోయీ
 జో యహ పడై హనుమానచాలీసా । హోయ సిద్ధి సాఖీ గౌరీసా
 తులసీదాస సదా హరిచేరా । కీజై నాథ హృదయ మహాఁ డేరా
 'దోహ' పవనతనయ సంకటహరన । మంగల మూరతి రూప
 రామ లఖన సీతా సహిత హృదయ బనహు సురహభూప్.

తాత్పర్యము ॥ శ్రీగురుచరణ కమలములోని రజస్సుచే నా మనస్సును అద్దమును శుభ్రము చేసికొని ధర్మార్థ కామ మోక్షములను చతుర్విధ పురుషార్థముల నొసంగు శ్రీరామ చంద్రుని విమలకీర్తిని వర్ణించెదను. ఈ శరీరము బుద్ధిహీనతచే గలిగినదని తెలిసి కొని పవనకుమారుని స్మరించెదను, అతఁడు నాకు బలమును బుద్ధిని విద్యను నొసంగుటయే గాక కామాది వికారముల వలన గలిగిన శ్లేశములను హరించుగాక జ్ఞాన గుణ సాగరుడైన ఓ హనుమంతా ! నీకు జయమగు గాక ! త్రిలోకములను బ్రకాశింపఁ జేయు నో కపీశా ! నీకు జయమగుగాక ! రామదూతా ! సాటిలేని బలమునకు ఉనికిపట్టయినవాడా ! అంజనీ సుతా ! పవనసుతుడను పేరు కలవాడా ! మహావీరా ! విక్రమ స్వరూపా ! వజ్రమువంటి శరీరము కలవాడా ! చెడ్డబుద్ధిని బోగొట్టువాడా ! మంచి బుద్ధిగలవారికి తోడ్పడువాడా ! బంగారము వంటి శరీరచ్ఛాయ గలవాడా ! మంచి వేషముతో నొప్పెడువాడా ! కర్ణములకుఁగుండ టములు ధరించినవాడా ! జుట్టు ముడివైచుకొనిన వాడా ! చేతిలో వజ్రమును, ధ్వజమును విరాజిల్లువాడా ! స్కంధమునందు ముంజను జందెమును గలిగినవాడా ! శంకరునకు పుత్రుడా ! (శివ వీర్యము వలన పుట్టిన వాడు) కేసరి (అంజనకు భర్త) తనయా ! గొప్ప తేజస్సు ప్రతాపములు గలవాడా ! సమస్త జగములచే నమస్కరింపఁడువాడా ! విద్వాంసుడా ! కళ్యాణగుణములు కలవాడా ! మిక్కిలి చతురత్వము కలవాడా ! రామ కార్యమును నెరవేర్చుటకు అతురతపడువాడా ! శ్రీరామప్రభువు చరిత్రమును విను రసికుడా ! సీతా రామలక్ష్మణులను మనస్సున ధరించినవాడా ! సూక్ష్మరూపమును ధరించి సీతకు గానఁబడితివి. వికటరూపమును ధరించి లంకను (దేహబుద్ధి) గాల్చి వేసితివి. భయంకర రూపమును ధరించి అసురులను (అరిష్టదేవర్గములు) సంహరించితివి. రామచంద్రుని కార్యమును నెఱవేర్చితివి. సంజీవిన్ దీసికొనివచ్చి లక్ష్మణుని బ్రతికించితివి. దానికి శ్రీరాముఁడు సంతసించి హృదయమున హత్తుకొనెను. శ్రీరామచంద్రమూర్తి నిన్ను గొప్పగా బొగడి “సోదరా! నీవు నాకు భరతునితో సమానమైనవాడ” వని పలికెను. వేయినోళ్ళ నీయశమును గానముచేసి శ్రీరాముఁడు నిన్ను గొగించుకొనెను. సనకాది దేవర్షులు, బ్రహ్మాదిదేవతలు, మునీశ్వరులు, నారదుడు, సరస్వతి, ఆదిశేషువు, యమ, కుబేరాది దిక్పాలకులు, కవులు, పండితులు మొదలయినవారు నీ యశోగానమును నేమిచేయఁగల్గుదురు? నీవు సుగ్రీవున కుపకార మొనర్చితివి. రామునితో నాతనికి సఖ్యము కావింపఁజేసి రాజ్యపద మిప్పించితివి. నీ ఆలోచనమును విభీషణుఁ డంగీకరించి లంకకు రాజైన సంగతి లోకమంతకును దెలిసినదియే. రెండువేల ఆమడల దూరమున నున్న

సూర్యుని మధురఫలముగా భావించి లీలగా గ్రహించితివి. శ్రీరామ ముద్రికనునోట
 నుంచికొని సముద్రమును లంఘించితి వనుటలో నాశ్చర్య మేమున్నది !
 జగమునందు దుర్గమమగు కార్య మేది కలదో అది నీ యనుగ్రహమున సుగమము
 కాగలదు. నీవు రామద్వారమును గాచువాడవు, నీయాజ్ఞలేక లోనికి వెళ్ళుటకు
 వీలులేదు. నిన్ను శరణువేడిన సమస్త సుఖములును లభింపఁ గలవు, నీవు
 రక్షకుండవుగా నుండిన నెవరికిని భయపడవలసిన పనిలేదు. నీ తేజమును
 సంబాళించుకొనఁ గలవాడవు నీవే. నీ వొక్క కేకవేసిన మూఁడు లోకములు
 వణకఁగలవు. మహావీరా! నీనామమును విన్నచో భూతప్రేత పిశాచములు దగ్గరకు
 రాజాలవు. నిరంతరము వీరహనుమానుని జపించినచో సమస్త రోగములు
 నశించును సమస్త పీడలు తొలఁగును. మనోవాక్యాయములచే నెవఁడు
 హనుమంతుని ధ్యానించునో వానినాతఁడు సమస్త సంకటముల నుండి
 బయటపడవేయును. రాముఁడు రాజులందఱకు మకుటమువంటివాఁడు.
 తాపసులందఱకు ప్రభువువంటివాఁడు ఆయన కార్యము లన్నింటిని నీవు చక్కగ
 సవరించు చుందువు. ఎవ్వరేయే మనోరథము కలిగియున్నను, వానికి జీవనఫలిత
 మమితముగ లభించును. నీ ప్రతాపము నాలుగు యుగములలోను గలదనుట
 ప్రసిద్ధము. దానిచే జగత్తు ఉజ్జ్వలమైనది. సాధుసజ్జనులను నీవు రక్షించుచుందువు.
 అనురలను జంపి, రామునకుఁ బ్రియుఁడవై తివి. అష్టసిద్ధులు, నవనిధుల
 నానంగువాడవను వరమును జానకీదేవి యొసంగెను. రామరసాయనము నీయొద్ద
 గలదు. నీవు రామ చంద్రునకు శ్రద్ధాళువైన దాసుఁడవు. నిన్ను (మేము) భజించుట
 రామచంద్రున కానందదాయకము జన్మజన్మాంతర దుఃఖములను
 మరపింపజేయును. ఎచ్చట జన్మించినను హరిభక్తులని పిలువఁబడు దురు.
 శ్రీరాముని పురమునకు అంత్యకాలమున బోవుదురు. ఇంకొక దేవతను చిత్తమున
 ధరింపక హనుమంతుని సేవించిన సర్వసుఖముల నాతఁ డొన గూర్చును.
 బలవీరుఁడగు హనుమంతుని స్మరించిన సంకటము లన్నియు తొలఁగును. పీడ
 లన్నియు నశించును. హనుమత్ప్రభువునకు జేజేలు. శ్రీ గురుదేవునివలె
 గృహజూడుము. దీనిని నూఱుసా ర్థెవరు పఠనము చేయుదురో వారికి బంధములు
 వీడి మహాసుఖము కలుగును. హనుమాన్ చాలీసా యను నీ సోత్రము నెవరు
 పఠించెదరో వారికి పార్వతీపరమేశ్వరుల సాక్షిగా సిద్ధి కలుగును. తులసీదాసు
 ఎల్లప్పుడు హరిదాసే. ఓనాథా! నీవు నా హృదయములో నుండుము. కష్టములను
 పొగొట్టువాడవు, మంగళ స్వరూపుఁడవు నగు ఓ పవనపుత్రుడా! సీతారామలక్ష్మణ
 సహితుఁడవైన సమస్త దేవతలతో నీవు నా హృదయమున నుండుము.

సంకీర్తనాచార్య : ఆంధ్రప్రదేశ్ సాహిత్యం.
నామమహిమ

విష్ణుం నారాయణం కృష్ణం మాధవం మధుసూదనం
హరిం నరహరిణామం గోవిందం దధి వామనం

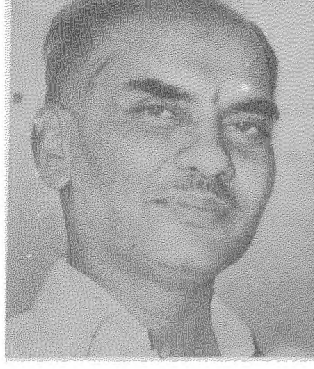
శ్రీ హనుమంతుని ద్వాదశ నామములు

హనుమా సంజనానూనుః వాయుపుత్రో మహాబలః,
రామేష్టః ఫల్గుణ సఖః పింగాక్షోఽమితవిక్రమః ॥

ఉదధిక్రమణశ్చైవ సీతాశోకవినాశకః,
లక్ష్మణ ప్రాణదాతాచ దశగ్రీవస్య దర్పహా ॥
ద్వాదశైతాని నామాని కపీంద్రస్య మహాత్మనః
స్వాపకాలే పరేన్నిత్యం యాత్రకాలే విశేషితః
తస్య మృత్యుభయం నాస్తి సర్వత్ర విజయీభవేత్ ॥

బుద్ధిర్బలం యశోధైర్యం నిర్భయత్వ మరోగతా,
అజాడ్యంవాక ఎటుత్వంచ హనుమత్స్మరణాద్భవేత్

కృష్ణాయ వాసుదేవాయ హరయే పరమాత్మనై
ప్రణతః క్షేణనాశాయ గోవిందాయ నమోనమః

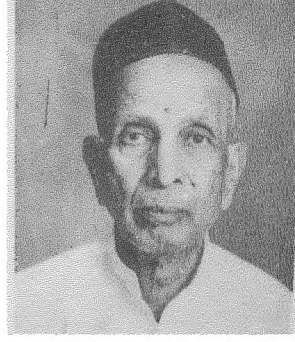
శే. శ్రీ ప్రాతూరి గోపాలక్రిష్ణమూర్తి గారు

కీ.శే. శ్రీ కాసాజి సత్యనారాయణ,
సతీమణి శ్రీమతి కమలమ్మ గారు

కీ.శే. శ్రీమతి పత్రి కమలమ్మ గారు

కీ.శే. శ్రీ జూలూరి జగదీశ్వరయ్యగారు

కీ.శే. శ్రీమతి భట్టిప్రోలు మందాకిని గారు

శ్రీ కొటాసత్యనారాయణగారు,

ధర్మపత్ని శ్రీమతి అన్నపూర్ణమ్మగారు

<p>ప్రింటింగ్</p> <p>శ్రీ కళాప్రింటర్స్</p> <p>గాంధీనగర్, హైదరాబాద్ - 80</p> <p>ఫోన్ : 7611864</p>	<p>లేజర్ బైప్ సెటింగ్</p> <p>సమంతా గ్రాఫిక్స్</p> <p>గాంధీనగర్, హైదరాబాద్ - 80</p>
---	---

